

De strijd tussen de consumentenbond en de koffiëbranders is ontbrand. Zijn op wereldniveau de koffiëprijzen niet gezakt als het water van de rivier in een droge periode? Bij misoogsten en andere calamiteiten - zo stelt de consumentenbond - zijn de branders er als de kippen bij om prijsaanpassingen in opwaartse richting te doen. Ook de dollar is in het verleden meestal als veroorzaker van prijsstijgingen in de arm genomen. Nu er iets te vertellen is reageren de branders in Nederland helaas niet zo snel. In het kort is dat het verrijkt van de consumentenbond. De koffiëbranders stellen van hun kant dat de voorraden, die er nog zijn tegen de oude prijzen zijn ingekocht en derhalve niet tegen lagere prijzen de deur uit kunnen. Een goed zakenman koopt op voorraad en vaak op toekomst want anders zouden er geen termijnmarkten zijn, waarop je spullen kunt bestellen, die op dit moment niet eens in de kiem zitten. Met de benzineprijzen zijn de aanpassingen sneller althoewel ook hier de consumentenbond vaak genoeg gehamerd heeft op het verschil in snelheid bij de aanpassing van een prijsstijging en de aanpassing bij een prijsdaling. Trap-op gaat met de snelheid van een goefend atleet. Trap-af gaat even langzaam als de tred van een tastende in het donker. Algemeen is het valutaschaarsen, waarbij de vreemde munten met vaak de dollar in het middelpunt in boogje-woogje stijl de beursnoteringen beheersen, aanleiding tot een herziening van het prijsbeleid. Want ofschiet het prijsstelsel vrij, heet te zijn is mede onder invloed van de telkens veranderende wisselkoersen een grote ongelijkheid in snelle correcties te bespeuren als de prijs dient te worden aangepast. Nederland zonder koffie is hetzelfde als Engeland zonder thee. Goede Morgen, de branders houden een koffiëpauze.

met Nino Tomadesso

Dagje her, dagje der

Naar de schutters in Vaals, naar het handboogschieten in Maas-tricht, of met IVN wandelen in de omgeving van Meerssen. Men kan in het Limburgse weer tal van kanten op. Verder van huis o.a. Taptoe Breda, uiteraard aanleiding voor de VRIENDEN VAN HET LIMBURGS DAGBLAD om er een fijn Brabants dagje van te maken.

Zie pagina 12

pag. 7

pag. 17

pag. 25 en 27

pag. 21

Geen EC-voetbal van FC Utrecht in Sittard

Nurburgring rekent op Stefan Bellof

Piet Kleine, snel op schaats en op racefiets

pag. 13

pag. 14

pag. 16

pag. 17

pag. 18

pag. 19

pag. 20

pag. 21

pag. 22

pag. 23

pag. 24

pag. 25

pag. 26

pag. 27

pag. 28

pag. 29

pag. 30

pag. 31

pag. 32

pag. 33

pag. 34

pag. 35

pag. 36

pag. 37

pag. 38

pag. 39

pag. 40

pag. 41

pag. 42

pag. 43

pag. 44

pag. 45

pag. 46

pag. 47

pag. 48

pag. 49

pag. 50

pag. 51

pag. 52

pag. 53

pag. 54

pag. 55

pag. 56

pag. 57

pag. 58

pag. 59

pag. 60

pag. 61

pag. 62

pag. 63

pag. 64

pag. 65

pag. 66

pag. 67

pag. 68

pag. 69

pag. 70

pag. 71

pag. 72

pag. 73

pag. 74

pag. 75

pag. 76

pag. 77

pag. 78

pag. 79

pag. 80

pag. 81

pag. 82

pag. 83

pag. 84

pag. 85

pag. 86

pag. 87

pag. 88

pag. 89

pag. 90

pag. 91

pag. 92

pag. 93

pag. 94

pag. 95

pag. 96

pag. 97

pag. 98

pag. 99

pag. 100

pag. 101

pag. 102

pag. 103

pag. 104

pag. 105

pag. 106

pag. 107

pag. 108

pag. 109

pag. 110

pag. 111

pag. 112

pag. 113

pag. 114

pag. 115

pag. 116

pag. 117

pag. 118

pag. 119

pag. 120

pag. 121

pag. 122

pag. 123

pag. 124

pag. 125

pag. 126

pag. 127

pag. 128

pag. 129

pag. 130

pag. 131

pag. 132

pag. 133

pag. 134

pag. 135

pag. 136

pag. 137

pag. 138

pag. 139

pag. 140

pag. 141

pag. 142

pag. 143

pag. 144

pag. 145

pag. 146

pag. 147

pag. 148

pag. 149

pag. 150

pag. 151

pag. 152

pag. 153

pag. 154

pag. 155

pag. 156

pag. 157

pag. 158

pag. 159

pag. 160

pag. 161

pag. 162

pag. 163

pag. 164

pag. 165

pag. 166

pag. 167

pag. 168

pag. 169

pag. 170

pag. 171

pag. 172

pag. 173

pag. 174

pag. 175

pag. 176

pag. 177

pag. 178

pag. 179

pag. 180

pag. 181

pag. 182

pag. 183

pag. 184

pag. 185

pag. 186

pag. 187

pag. 188

pag. 189

pag. 190

pag. 191

pag. 192

pag. 193

pag. 194

pag. 195

pag. 196

pag. 197

pag. 198

pag. 199

pag. 200

pag. 201

pag. 202

pag. 203

pag. 204

pag. 205

pag. 206

pag. 207

pag. 208

pag. 209

pag. 210

pag. 211

pag. 212

pag. 213

pag. 214

pag. 215

pag. 216

pag. 217

pag. 218

pag. 219

pag. 220

pag. 221

pag. 222

pag. 223

pag. 224

pag. 225

pag. 226

pag. 227

pag. 228

pag. 229

pag. 230

pag. 231

pag. 232

pag. 233

pag. 234

pag. 235

pag. 236

pag. 237

pag. 238

pag. 239

pag. 240

pag. 241

pag. 242

pag. 243

pag. 244

pag. 245

pag. 246

pag. 247

pag. 248

pag. 249

pag. 250

pag. 251

pag. 252

pag. 253

pag. 254

pag. 255

pag. 256

pag. 257

pag. 258

pag. 259

pag. 260

pag. 261

pag. 262

pag. 263

pag. 264

pag. 265

pag. 266

pag. 267

pag. 268

pag. 269

● Bonne St. Claire brengt nieuwe elpee uit.

Spannende film van Melville

Dodelijk duel
in een rode cirkel

De komische acteur André Bourvil speelde kort voor zijn dood een van zijn schaarse serieuze rollen als commissaris Mattéi, de passerpunt in 'De rode cirkel' van Jean-Pierre Melville. Geïnspireerd door de groten uit de gouden jaren van de Amerikaanse 'policiers' vertelt de regisseur zijn intrigerend verhaal op zijn eigen bedachtzame wijze. De aandacht voor details, de fraaie afronding van scènes

geven de film intensiteit en kracht. Frappant bij Melville was ook altijd, hoe weinig er gezegd behoeft te worden om de figuren uit het platte vlak naar voren te laten komen.

Het is boeiend om te zien, hoe de aan een nieuwe coupe werkende gangster Corey (Alain Delon) en de aan Mattéi's handboeien ontsnapte gevangene Vogel (Gian-Maria Volonté) zonder dat beiden dat kun-

● V.l.n.r. Yves Montand, Francois Perier en Alain Delon.

nen beseffen langzaam maar zeker binnen Melville's „rode cirkel“ naar elkaar worden geleid, hoe daarbij later de in delirium wegzinkende, maar nog steeds scherp-schietende

de oud-commissaris Jansen (Yves Montand) wordt gevoegd en hoe de draden verder verstregeld raken, opdat Mattéi het pleit kan beslechten. Daaraan gaat een adembene-

mende, uiterst gedurfd juwelendoorvoort, even minutieus weergegeven als de klassieke kraak in 'Du rififi chez les hommes' en net zo spannend (Nederland 1, 23.20 uur).

BONNIE ST. CLAIRE:

„Niemand zit te wachten op een zangeres met kapsones”

HILVERSUM – De 35-jarige Bonnie St. Claire is volwassen geworden. Ze heeft altijd een beetje een image gehad van de 'zangeres-met-de-kinderliedjes', vindt ze zelf, en dat heeft ze nu veranderd. Vooral teksten als 'Pierrot' en 'Bonnie kom je buiten spelen' kenden, behalve de grote mensen, ook alle kinderen van buiten en „dat is natuurlijk fantastisch, maar ik vond niet dat ik dergelijke liedjes dan maar voor de rest van mijn leven moest blijven zingen. Dus mijn nieuwe elpee, getiteld 'Bonnie St. Claire', is de eerste stap naar een meer volwassen repertoire”.

Deze maand is het lied: „Zoals vrienden doen” favoriet. Het oorspronkelijke Abba-lied schalt nu door bijna iedere supermarkt. „Jij en ik, wij blijven samen, over bergen door dalen, zoals vrienden doen, en dwars door pijn en misverstanden, vreden wij elkaars tranen, zoals vrienden doen...”

die bevoegenheid om steeds een goede act neer te zetten. Een ding is voor mij dan een prettige bijgedachte: ik kan tegenwoordig goed met dergelijke stress omgaan, ga er niet meer van hyperventileren zoals enkele jaren geleden toen ik echt problemen had. Nu neem ik even gas terug en dan kom ik er vrij snel weer overheen”.

Bonnie heeft altijd tot top behoord

Bonnie St. Claire heeft in feite altijd tot de top behoord. Elk jaar was ze goed voor een of twee hits. Maar het waren steeds de singles die het goed deden. Haar elpees daarentegen flopten. Toch heeft zij nooit hoeven klagen over minder werk, zoals het vele Nederlandse artiesten overkomt. „Op de een of andere manier zak ik niet echt weg. Ik sta nog steeds in de picture en dat is eigenlijk al jaren zo. Misschien valt het te verklaren door de zysprongetjes die ik maak, zoals nu mijn duet met Jose, maar daarbij komt dat ik ook nog eens behoorlijk aan de weg timmer. Er is wel publiciteit en er is elke keer wel weer iets nieuws om mee voor de dag te komen”.

Stress

„Met een hit krijg ik het alleen maar nog drukker en het is natuurlijk heerlijk dat zo iets gebeurt, maar soms overvalt me ook wel eens een gevoel van overspannenheid. Dan begin ik te piekeren: alweer al die mensen bezighouden, lukt het me wel. Af en toe houdt het gewoon op.

„Het enige dat ik van mezelf weet is dat ik nooit verbeelding heb gekregen, omdat mijn overtuiging is dat ze daar dus niet op zitten te wachten: op een zangeres met kapsones”.

Belinda

Bonnie: „Er staat veel vertaalde tekst van Benny op mijn nieuwe elpee, want ik hou van zijn stijl. Hij is gevoelig, zijn teksten zijn duidelijk en to the point, daar hoef ik nooit bij na te gaan zitten denken, in tegenstelling tot teksten van, bijvoorbeeld Belinda Meuldijs, die veel poetischer schrijft, moeilijker dus”. En je samenwerking met Rob de Nijs in het lied 'Weerzien', dat vertaald werd door Belinda? „Bonnie: „Dat ging allemaal heel spontaan. Belinda vond 'Unendlich weit' interessant genoeg om te vertalen en Rob was er ook direct zo stuk van dat hij het graag zelf had willen gebruiken. Uiteindelijk is hij toen naar de studio gekomen om mij het lied te horen zingen en op een gegeven moment is hij onverwacht mee gaan zingen”. Heel bijzonder zo iets, want Rob de Nijs is niet iemand die dat zo maar doet, hij is nogal, eh, nou ja, hij staat nogal op zijn strepen. Dus je begrijpt dat ik het fantastisch vond dat het gebeurde”.

● Jane Wyman en Rock Hudson, de acteur, die door Douglas Sirk tot ster werd gemaakt.

Vier films van Douglas Sirk bij VPRO
Feest voor huilebalken

HILVERSUM – Televisiekijkers die beschikken over een snel volschietend gemoed, staat enkele tamelijk zware zondagavondjes te wachten. De aanschaf van een extra portie zakdoeken valt sterk aan te bevelen, want droog zal het vermoedelijk niet blijven, nu vier werkstukken van 'de grootmeester van het melodrama', Douglas Sirk, op het scherm zullen worden losgelaten. De inmiddels 85 jaar oude regisseur maakte met deze films uitgebreid furore in de jaren '50, toen hij in de Verenigde Staten werkzaam was.

Zijn eerste pogingen om in de Verenigde Staten aan de slag te komen liepen op een omvangrijke frustratie uit, maar toen Sirk in 1954, onder

contract bij de maatschappij Universal, de opdracht kreeg 'Magnificent Obsession' van John Stahl uit 1935 opnieuw te verfilmen, keerde het tij. De film waarmee de VPRO de cyclüs zondag open, leverde welkenlang uitpuilende Amerikaanse bioscopen op en vormde het grootste succes voor Universal tot op dat moment.

Rock Hudson

Sirk maakte bij de voorbereiding voor 'Magnificent Obsession' gebruik van het advies dat men hem enkele jaren daarvoor bij Universal had verstrekt: probeer een nieuwe ster te lanceren. Dan komt er vanzelf meer geld beschikbaar voor het

verwezenlijken van eigen ideeën. Die nieuwe ster werd Rock Hudson. Naast de op dat moment al befaamde actrice Jane Wyman speelde hij de hoofdrol in 'Magnificent Obsession'. Hetzelfde duo keerde twee jaar later terug in 'All that heavens allows' (1955), een week later 'Written on the wind' uit 1956 en ten slotte op 25 augustus 'Tarnished Angels' (1957). In alle vier films speelt Rock Hudson, de man die nu voor zijn leven vecht omdat hij door aids befallen is, de hoofdrol.

Documentaire over Elvis

Bij de Tros is vanavond de documentaire 'Elvis, that's the way it is' te zien. De Amerikaan Denis Sanders maakte deze film in 1970 rond Presley's 'Las Vegas International Show'. Behalve op het podium wordt Elvis ook achter de schermen gevolgd. In de documentaire zijn niet minder dan 30 van zijn meest bekende songs opgenomen. Naast de beelden van Elvis zelf is er een impressie te zien van een grote Elvis-manifestatie in Luxemburg, waar ruim 4000 Elvis-fans bij elkaar kwamen (Ned. 2, zaterdag 19.40 uur).

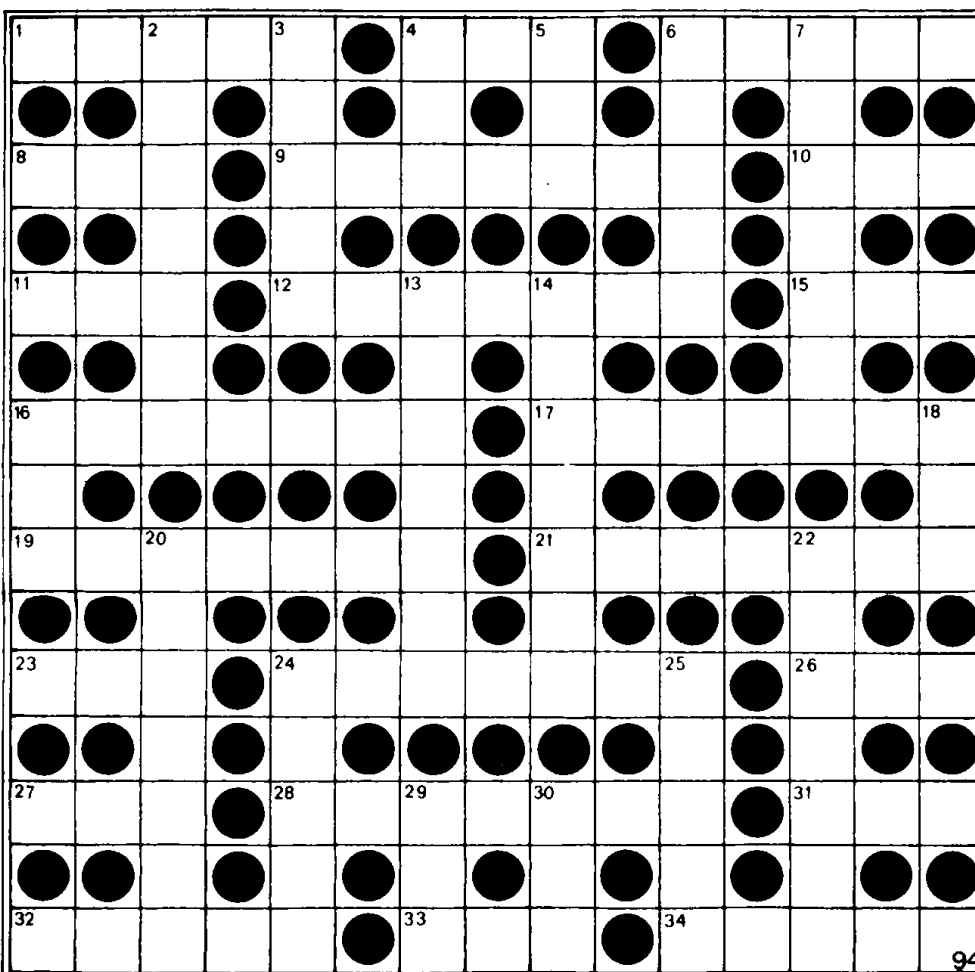
Oplossing van gisteren

- e k - - k g -
- s a t i r e -
- s p a r - a a m
- r i a n t - o
- l e m m a - a r
- s a - d a m e
- s n o e r e n
- p o - i r e n e

Vierde deel van 'Freud'

Onder de titel 'Madonna' zendt de NOS zondagavond (Ned. 2, 20.20 uur) het vierde deel van de zesdelige Britse tv-serie 'Freud' uit. In de aflevering van vanavond is te zien hoe Minna Bernays zich in 1896 aandient in huize Freud. Minnie is de aantrekkelijke zuster van Martha en weliswaar niet wetenschappelijk geschoold, maar wel intelligent, belegen en geestig. Met haar praat Freud over zijn ideeën en vermoedens.

weekeindpuzzel

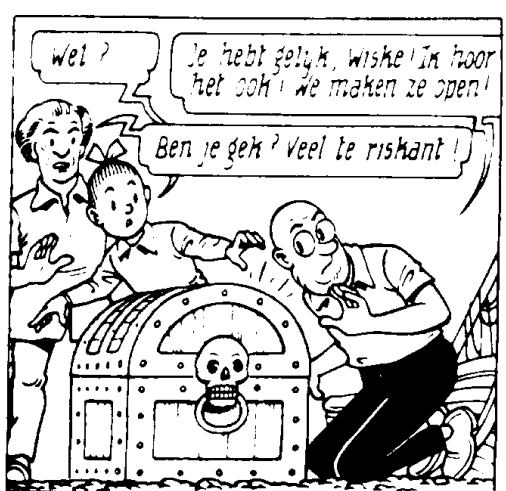
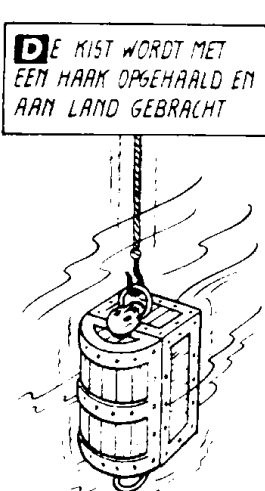
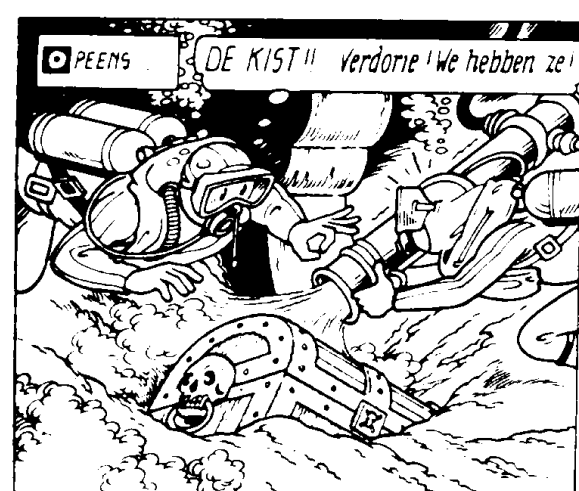
Horizontaal:

1. De valse sleutel in het edele spel. 4. Het nachtkleed wordt van een vlokje gemaakt. 6. In de as vindt men elkaar. 8. Een fiets of een plomp voertuig? 9. Kan Arie net zo zingen als die vogel? 10. Tante vindt het niet te vochtig. 11. Zo heel dichtbij is het niet te vinden. 12. In deze storm wordt u doornat. 15. Dit is nog steeds in de mode. 16. U kunt hen onteren door dit op te schrijven. 17. Aan het bosmeertje ziet Mien het ook niet. 19. De beklagenswaardige toestand van Ellen. 21. Voor een fluitend gesprek moet je op een afzonderlijke plaats gaan zitten. 23. Op deze plaats in de sloot zit veel vis. Er worden ook eieren gelegd. 24. Door gebrek aan oefening kunt u niet meer flaner. 25. De jongen in het vat. 27. O, dat is er niet in de bakplaats bij het bosmeertje. 28. Al lacht u dan in het Frans, u krijgt er nog geen sierbom mee. 31. Hij gaat er mee naar toe, en staat er ook weer mee op. 32. De in mode zijnde uitdrukking wordt met sternverheffing uitgesproken. 33. De loopvogel onderging een gedaanteverwisseling en leek meer op een aap. 34. Als u het uiterste waagt, zet u het er twee keer op.

Verticaal:

2. Voor de afbeelding is 't er niet als met die sterke drank. 3. Het huiskier wordt afgeschoten. 4. De Griekse god in het bekenvormig vaatwerk. 5. De verkorte normaalschool in de gevangenis. 6. IJverig en vlug geschreven. 7. Men is wel 's zo dom de mensen te vergeten. 13. In de gevangenis maakte hij een deel van het korte gedicht. 14. De vogel op de top van de haalm voelt zich van hoge komaf. 16. Ja is het niet. 18. De man van de varende dieren-tuin. 20. Het is lang geleden, dat ik zo'n verhaal gehoord heb. 22. Het lot heeft de afstotelijke vrouw goed beet. 24. Hard metaal wordt in Brabant vervaardigd. 25. Een grappenmaker in oprichting aan de ketting zonder einde. 29. Deze vogel meent nog steeds, dat zijn jongen valken zijn. 30. De West-Europaan danst in de waterloop.

angst op de 'amsterdam'

panda

recept

Schotel van ham
en casselerrib

Vleeswaren worden meestal gebruikt als broodbeleg. Er zijn echter ook veel combinatiemogelijkheden met slaatjes, koude schotels, borrelhapjes en snacks. Maak eens de volgende smakelijke zondagschotel. Benodigdheden: 4 plakken gekookte ham van 40 g, 2 plakken casseler-

rib van 50 g, 50 g boter of margarine, 50 g bloem, 1/2 melk, 1/2 blokje vleesbouillon, 250 g champignons, zout, peper, citroensap, 1 eetlepel gehakte peterselie. Maak een witte saus van de boter of margarine, bloem en de melk. Voeg er het blokje vleesbouillon aan toe en laat het geheel 5 minuten trekken. Was de champignons en snij ze in plakjes. Doe een klontje boter in een braadpan en laat dit op een laag

vuur smelten. Zet dan de vlam iets hoger en bak de champignons in de boter bruin. Voeg wat zout, peper en citroensap toe. Doe daarna de champignons bij de saus. Rol de plakken gekookte ham en casselerrib op en strooi er de eetlepel gehakte peterselie over. Plaats de schotel in een matig warme oven en laat het gerecht in ongeveer 30 tot 45 minuten warm worden. Serveer hierbij aardappelpuree of rijst en sla.

Uitgeversmaatschappij

Limburgs Dagblad b.v.

Directie:

J.J.M.H. Drehmans, voorzitter
J. Drost
mr. F.A.M. van Hellemond

Hoofdkantoor:

In de Cramer 37
6411 RS Heerlen
Bank Paribas, Heerlen
rek. no. 63 36 90 015
Giro 10 35 100
Tel. abonnementen: 045-739881
advertenties: 045-739886

Bijkantoren:

Brunssum 045-256363
Geleen 0494-46868
Hoensbroek 045-218555
Kerkrade 045-452932-455506
Maastricht 043-254477
Schaarsberg 045-311719
Roermond 04750-18484
Sittard 04490-15577
Valkenburg 04406-15045

Telex:

redactie 56123
overige afdelingen 56078

Abonnementsprijzen:

bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal f 66,-
per maand f 22,-

MADRID – Abortus is in Spanje niet langer een misdrijf. Op grond van de nieuwe wet is zij toegestaan in geval de vrouw is verkracht, zij geestelijk of lichamelijk gevaar loopt of als de foetus misvormd is. Abortus was verboden sinds 1944 onder de dictator Franco.

Legalisering van abortus was een van de verkiezingsbeloften van de socialistische partijen in 1982. De conservatieve partijen en de katholieke kerk verzetten zich echter krachtig tegen dit voornemen. De kerk heeft nu gedreigd met excommunicatie van artsen die abortus plegen. Blijkens opiniepeilingen steunt een meerderheid van de Spaanse bevolking de nieuwe wet.

Onder artsen is ook weinig steun voor abortus. Blijkens een recente peiling is slechts 12 procent bereid

Staatscourant vermeldt lijst van klinieken

Spanje: abortus in nieuwe wet gelegaliseerd

abortus te plegen. Tachtig procent zij gewetensbezwaren te hebben. Krachtens een wet die eveneens gisteren van kracht werd, hoeft medisch personeel op die gronden niet

mee te werken aan abortus.

De abortuswet werd in mei door het parlement bekrachtigd, nadat ruim 20 amendementen waren ingediend. De Volksalliantie hield ver-

volgens de verdere behandeling tegen door in beroep te gaan bij het constitutionele hof. Dit bepaalde dat het recht op leven in de wet was gewaarborgd en alleen kleine wijzigingen voorstelde. De wet werd vervolgens op 27 juni aanvaard.

Vrouwen kunnen voortaan ook een speciaal telefoonnummer bellen voor informatie over abortus ingeval hun eigen dokter ze niet wil helpen. In de staatscourant zal ook een lijst met adressen van abortusklinieken worden gepubliceerd, aldus de gezondheidsautoriteiten. Volgens voorstanders van abortus hebben jaarlijks 30.000 tot 300.000 Spaanse vrouwen zich illegaal laten aborteren, onder andere in Nederland en Engeland. Volgens tegenstanders is dit aantal schromelijk overdreven.

PvdA ziet paradox in besluit

Vervolg van pagina 1

PvdA-woordvoerder Marcel van Dam vindt het „paradoxaal dat Van den Broek en zijn twee collega's op bezoek gaan, terwijl de EG-landen tevoren hebben besloten om de ambassadeurs terug te halen met de bedoeling Zuid-Afrika te isoleren". Als het bezoek de bedoeling heeft om de meningsverschillen binnen de EG te verbergen over economische maatregelen tegen Zuid-Afrika, dan is het een loesgebaar, aldus Van Dam. De missie van de EG-ministers moet duidelijk zijn: harde maatregelen als Pretoria op korte termijn geen hervormingen invoert, aldus Van Dam.

De Anti-Apartheidsbeweging Nederland ziet niets in de voorgenoemde reis van Van den Broek. In plaats van met „een racistisch regime" zouden de bewindslieden met het Afrikaans Nationaal Congres (ANC) over de ernst van de situatie moeten spreken. Het ANC is immers de belangrijkste vertegenwoordiger van het Afrikaanse verzet, zegt de beweging.

De Anti-Apartheidsbeweging eist dat Van den Broek niet naar Zuid-Afrika gaat, dat de Nederlandse regering nu economische sancties instelt en boycotmaatregelen neemt, en dat steun verleend wordt aan het ANC.

Dollar als vraagteken

Aangezien in de late ochtend van vrijdag de dollar in vergelijking met eind donderdag in Nederlandse valuta omgerekend twintig promille lager op iets meer dan f 3.16 lag na een woensdagnotering van iets meer dan f 3.13, is aan te nemen dat de postieve waardering over de economische ontwikkeling in de VS, toch van invloed is geweest op de waardebeoordeling van de dollar. Ten opzichte van de Westduitse Mark ging de dollar ook fracties omlaag tot DM 2.82, toch weer een lichte sprong naar boven in vergelijking tot de noteringen van woensdag, die duidelijk onder de DM 2.80 lagen. In verhouding tot de Franse franc en de Italiaanse lire won de dollar in de late ochtend van vrijdag een paar promille. Dit contrastrijke beeld is duidelijk een gevolg van het feit dat er contrastrijke gegevens aanwezig zijn over de ontwikkeling van de Amerikaanse economie. Het Amerikaanse Congres heeft gestemd voor een behoorlijke besnoeiing van het budget dat de pan is uitgerezen. Dat is een pluspunt. Maar het is duidelijk dat investeerders op dit moment vanwege de tegenstrijdige gegevens, die zowel plus- als minpunten aanduiden, niet alleen hun toevlucht nemen tot de dollar maar ook wel weer oog hebben voor andere valuta, die een garantie kunnen zijn voor speculatieve dan wel niet speculatieve winst. Opmerkelijk gegeven voor het uit balans raken van een zeker ritme is wel dat het pond sterling vanwege dalende olieprijs terneer verloor in verhouding tot de dollar en de goudprijs vrijdag in de middag lager was dan daags te voren.

B.R.

Vijf experts: Dure operaties zijn dan ook geen luxe

Replantatiechirurgie bespaart miljoenen

Van de redactie binnenland

UTRECHT – Het opnieuw aanzetten van bij ongelukken verloren vingers, handen en voeten bespaart op de lange duur miljoenen guldens aan invaliditeitsuitkeringen. Deze – dure – vorm van chirurgie is dan ook geen luxe, zoals wel betoogd wordt. Dat schrijven vijf medewerkers van de afdeling plastische en reconstructieve chirurgie van het Academisch Ziekenhuis Rotterdam-Dijkzigt in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde.

Bejaarde onder bedreiging afgeperst

Van de redactie binnenland
GRONINGEN – Een 68-jarige man uit Groningen is onder bedreiging met de dood f 50.000 afgeperst. De afpersers waren echter niet lang de nieuwe eigenaren van het geld, want de Groninger politie kon hen aanhouden, kort nadat de bejaarde het geld op een afgesproken plek in de stad had afgeleverd. De bejaarde had tegen de instructies van de afpersers in, de politie van de zaak op de hoogte gebracht.

De 30-jarige H.K. uit Groningen heeft bekend de bejaarde man verschillende keren over de f 50.000 te hebben benaderd. Als de Groninger niet zou ingaan op de eis, zou hij met zijn familie om het leven worden gebracht. Het eerste contact legde K. afgelopen zondag. Dat werd in de loop van de week, samen met de 24-jarige H.K. uit Groningen (geen familie) herhaald.

Afgelopen woensdag leverde de man het geëiste geld in op de afgesproken plek, waar de politie de zaak in de gaten hield. Even nadat de afpersers de zak met geld hadden afgehaald, greep de politie hen in de kraag.

De plastisch chirurg dr. A. Smith en prof. dr. J. van der Meulen hebben met drie medewerkers uitgerekend wat de replantaties bij 34 patiënten hebben gekost en wat deze patiënten, gemiddeld 30 jaar oud, tot hun pensioen aan WAO- of AAW-uitkeringen zouden hebben ontvangen als zij allen hun door ongelukken geamputeerde lichaamsdelen hadden moeten missen.

Bij dertien patiënten mislukte de replantatie, maar de anderen konden hun vinger, hand of voet na de operatie behouden. Zo'n operatie is duur: de kosten van het aanzetten van een hand kunnen oplopen tot zo'n f 100.000, terwijl replantatie van een voet zelfs twee maal zoveel kan kosten.

Alternatief

Replantatiechirurgie is arbeidsintensief en moet bovendien direct gebeuren, zodat 24 uur per dag een operatieteam beschikbaar moet zijn. De ingreep verdient zichzelf echter, gemiddeld genomen, terug, aldus de auteurs. Als bij de 34 onderzochte patiënten geen poging was ondernomen hun verloren ledematen te redden, zouden zij tezamen een veel groter beroep op de algemene middelen hebben moeten doen dan nu het geval is. De totale kosten zouden dan, tot het 65ste levensjaar van deze patiënten, f 6,5 miljoen hoger hebben gelegen dan nu het geval is. „Replantatiechirurgie is weliswaar duur, maar uiteindelijk kostenbesparend", zo concluderen de onderzoekers.

Minister trekt les uit RSV-debacle

Regeringswaarnemer alleen in actie bij ingewikkeld plan

van de redactie binnenland
DEN HAAG – Ministers zullen in de toekomst de „grootste terughoudendheid" moeten betrachten bij de benoeming van regeringswaarnemers bij bedrijven die overheidssteun ontvangen. Dit blijkt uit de toelichting van minister van Aardenne bij de nieuwe standaardinstructie voor regeringswaarnemers die gisteren naar de Tweede Kamer is gestuurd.

De nieuwe standaardinstructie is het regelrechte gevolg van de RSV-enquête. In de conclusies van de enquête-commissie werd geconstateerd dat de instructies voor de regeringswaarnemers, in het geval van RSV Molkenboer, te vaag waren en

ruimte lieten voor eigenmachtig optreden.

Van Aardenne probeert de door de commissie gesignaleerde feiten te ondervangen door de benoeming en bevoegdheden van een regeringswaarnemer aan strikte regels te binden.

Een regeringswaarnemer wordt alleen aangesteld, als het ondernemingsplan van het bedrijf dat steun ontvangt ingewikkeld is. In die gevallen kan ook tussentijds tot de aanstelling van een waarnemer worden besloten. Deze moet „het ondernemingsplan en de aan herstellende financiering verbonden voorwaarden als leidraad voor ogen houden en zich terughoudend opstellen". De

● De Israëlische luchtmacht heeft gisteren in de Libanese Bekaa-vallei bommen laten vallen op twee bases van de Syrische Nationalistische Sociale Partij (SNSP, een Libanese partij). Bij de aanval vielen zeker 15 doden en 20 gewonden. Israël sprak over een vergelding voor (zelfmoord)aanlagen die leden van de SNSP deze en vorige week op Israëlische doelen in Zuid-Libanon hebben gepleegd. Bij de aanval op het dorp Chatoua was het doelwit een gebouw van twee verdiepingen dat onder meer diende als politiek hoofdkwartier van de SNSP. (zie foto). Het gebouw werd met de grond gelijk gemaakt. Hier zouden de meeste doden zijn gevallen.

waarnemer zal elk half jaar schriftelijk rapport moeten uitbrengen aan de minister over de voortgang in het bedrijf. Molkenboer liet dit na, waardoor controle op zijn functioneren nagenoeg onmogelijk was. De regeringswaarnemer krijgt alle stukken voor de Raad van Commissarissen gelijktijdig met de overige leden. Hij mag bezwaar maken tegen besluiten van de Raad, wanneer ze indruisen tegen de doelstelling en voorwaarden van de hulpverlening. In het uiterste geval kan de uitvoering van een besluit vier weken worden geschorst om de minister in staat te stellen zich een oordeel te vormen.

Rampdorpje wordt elders opgebouwd

TRENTO – De regionale raad van Trento heeft besloten het dorpje Zambana Vecchia in de Dolomieten met de grond gelijk te maken en de 92 inwoners elders onder te brengen. De directe aanleiding tot dit besluit is de dambrek die zich twee weken geleden voordeed in een klein dal in de Dolomieten en waarbij meer dan 200 mensen zijn omgekomen.

Het dorpje ligt op de helling van de berg Paganella en de inwoners leven al 30 jaar met de dreiging van een aardverschuiving. Na de ramp is nu besloten het gehucht met de grond gelijk te maken en dieper in het dal een nieuw dorp te bouwen. Het is de tweede maal dat de inwoners van het dorp moeten verhuizen. In 1955 werden zij, na een aardverschuiving waarbij geen slachtoffers vielen, geëvacueerd en kregen ze een nieuw dorp, Nieuw Zambana. Maar in de loop van de tijd keerden tientallen inwoners toch terug naar hun oude huizen.

KK: Onderzoek naar PCB in smeeroliën noodzakelijk

Van onze redactie economie
DEN HAAG – Konsumenten Kontakt is verontrust over de resultaten van het Duitse onderzoek naar de aanwezigheid van PCB-houdende grondstoffen in motorsmeerolie. Daaruit bleek dat de voor het milieu uiterst schadelijke stoffen in 14 van de 33 merken voorkwamen.

Konsumenten Kontakt eist daarom van minister Winsemius (Milieu) nader onderzoek op de aanwezigheid van de polychloorbifenyls in Nederland. Vooral in garagebedrijven, omdat daar zeer veel met smeerolie wordt gewerkt.

Volgens de consumentenorganisatie kan de situatie in Duitsland zeer wel overeenkomen met die in ons land. Als dat zou blijken, zijn maatregelen op korte termijn dringend gewenst, aldus KK.

Geen verlenging proef remigratie vanaf 55 jaar

Van de redactie binnenland
DEN HAAG – Het kabinet is niet van plan de 522 aanvragen van buitenlandse werknemers die in hun geboorteland met Nederlandse steun een bedrijf willen opzetten, in behandeling te nemen. Het kabinet heeft er evenmin behoefte aan de experimentele regeling waarbij werkløze buitenlanders van 55 jaar en ouder onder voorwaarden kunnen verhuizen naar hun eigen land met behoud van uitkering, te verlengen met een jaar. De Tweede Kamer had daar in juni in moties om gevraagd. Staatssecretaris Kappeyne van de Coppelio (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) heeft dit na overleg met het kabinet aan de Tweede Kamer laten weten.

De staatssecretaris geeft als reden op dat verlenging van de experimentele regeling met een jaar voor 1986 f 10 miljoen extra zou vergen en voor 1987 f 22 miljoen. Hier is

geen dekking voor te vinden, meldt zij. Zij wijst er op dat de regeling toch al langer zal lopen vanwege aanloop- en uitlooperperioden. Ook om de resultaten van het experiment op een enigszins redelijke termijn beschikbaar te krijgen lijkt het haar niet raadzaam de aanmeldingsperiode te verlengen. De verwachting is dat de regeling rond 1 september in werking treedt.

Voortzetting van het Terugkeerprojectenprogramma (TPP) voor de groep van 522 bij het Nederlands Centrum voor Buitenlanders (NCB) bekende projectaanmeldingen acht het kabinet in verband met de kosten en het geringe resultaat niet verantwoord. Zouden van de 522 projectaanvragen er 150 worden gehonoreerd (schatting NCB), dan zou dat f 15 miljoen kosten, terwijl in de toekomst ook nog kosten gemaakt moeten worden voor begeleiding van de projecten in de verschillende landen van herkomst.

Hasjdealer 30 mille belastingvermindering aangeboden?

Beschuldigde ambtenaren van fiscus moeten praten

Van de redactie binnenland
AMSTERDAM – De drie ambtenaren van de Amsterdamse belastingdienst die door een hasjdealer van het hoofdstedelijke jongeren-centrum Happy Family worden beschuldigd van omkoping, kunnen zich niet beroepen op hun geheimhoudingsplicht. Hun beroep op het verschoningsrecht heeft rechter-commissaris mr R. Beukenhorst afgewezen. De belastingmensen M. Versteeg, A. Blijnsjaar en A. Zuidervliet – zullen binnenkort voor deze rechter-commissaris onder ede een verklaring moeten afleggen over de affaire, aldus Beukenhorst.

De uitspraak van de rechter-commissaris staat haaks op de mening van de minister van Financiën, die eerder verklaarde in deze zaak geen aanleiding te zien om af te wijken van het beleid betreffende de geheimhoudingsplicht van belastingambtenaren. Volgens de Algemene Wet Rijksbelastingen mag er door belastingambtenaren nooit informatie worden verstrekt over belastingplichtigen. Op grond hiervan

weigerden de mensen van de fiscus met goedkeuring van de minister op 26 juli te verschijnen in het voorlopig getuigenverhoor. Dit verhoor gaat vooraf aan een mogelijke schadevergoedingsprocedure die de Happy Family wil voeren tegen de fiscus.

Argumentatie

Volgens de overwegingen van de rechter-commissaris kunnen belastingambtenaren zich in beginsel wel beroepen op het verschoningsrecht maar brengen de omstandigheden in deze zaak met zich mee dat de waarheid aan het licht moet komen. „Ten aanzien van de getuigenverklaring van Van Erven kunnen de ambtenaren niet volstaan met een algemeen beroep op het verschoningsrecht. Dan zouden zij de verdenking op zich laden het verschoningsrecht te gebruiken om hun mogelijk eigen onrechtmatig handelen af te dekken", aldus Beukenhorst.

Hoewel de hasjdealer Van Erven in

het eerste voorlopig getuigenverhoor verklaarde, dat alleen inspecteur Versteeg hem een belastingvermindering van f 30.000 gulden had aangeboden in ruil voor een belastingverklaring over de Happy Family, wil de rechter-commissaris ook de twee andere betrokken ambtenaren horen. Zij zouden, volgens Van Erven, van de „omkoping" op de hoogte zijn geweest. Het ministerie van Financiën kon gisteren geen commentaar geven op de beslissing van de rechter-commissaris. Volgens een woordvoerder is het nu „kennelijk een principiële zaak geworden, waarbij twee meningen botsen". Volgens hem zal contact worden opgenomen met de advocaat van het ministerie, die deze zaak behandelt.

Aanleiding

Aanleiding tot het voorlopig getuigenverhoor was de verklaring van de hasjdealer over de „omkoping" door de fiscus. Begin juli zou Van Erven benaderd zijn door inspecteur Versteeg. In ruil voor een belas-

tende verklaring over de Happy Family, zou Van Erven f 30.000 minder belasting betalen. Waarover die verklaring zou moeten gaan wist Van Erven niet, maar hij vermoedt, zo zei hij tijdens het getuigenverhoor, dat hij zou moeten vertellen over de handel en omzet in soft drugs bij de Happy Family. Het gesprek tussen Van Erven en Versteeg werd door de hasjdealer opgenomen op een band. Die band werd echter niet bevestigd tijdens het getuigenverhoor. Van Erven ging overigens niet in op het voorstel van de belastingdienst maar lichtte advocaat Pen in.

De vete tussen de fiscus en de Happy Family ontstond midden dit jaar, toen de Amsterdamse belastingdienst beslag liet leggen op de f 180.000 subsidie die het jongeren-centrum van de gemeente had gekregen. Dit gebeurde omdat, volgens de fiscus, de Happy Family f 750.000 aan belastingsschuld heeft. Die schuld zou zijn gebaseerd op niet afgedragen omzetbelasting over de barverkopen bij de Happy Family. Daarvoor vallen niet alleen drankjes, maar ook soft drugs.

Eind juli maakte de rechter een einde aan dit beslag, nadat de Happy Family hierover een kort geding had aangespannen. De fiscus had, volgens de rechter, onvoldoende onderzoek of het jongeren-centrum wel verplicht is belasting te betalen over baromzetten. Vier dagen na die rechterlijke uitspraak werd de hasjdealer benaderd door de Amsterdamse belastingdienst.

Gedood

● Een Arnhemse heromeddealer is gistermorgen vroeg in zijn woning in Arnhem door misseten om het leven gebracht. Volgens nog niet door de politie bevestigde berichten is het slachtoffer gedood door twee Arnhemmers, eveneens geen onbekenden in de drugshandel.

Kung Fu

● Bij vechtpartijen tussen het leger van Madagascars en aanhangers van de vechtsport Kung Fu zijn donderdag 20 doden en 23 gewonden gevallen. Volgens de regering waren de Kung Fu-aanhangers fanatiek, die een staat in de staat hadden gevormd en erop uit waren de politieke macht in het land te grijpen.

Hulp

● Het Nederlandse Rode Kruis heeft wederom een partij medicamente, medische en verplegingsartikelen en voedsel verscheept naar Soedan. De goederen zijn bestemd voor het medisch centrum, dat door het Nederlandse Rode Kruis wordt opgezet in Omdurman ten behoeve van droogteslachtoffers en vluchtelingen in het omliggende gebied.

(ADVERTENTIE)

voor ziekenfondsleden op recept de vaste vergoedingen en onze bekende garanties

contactcentrum-brillenspecialzaak

Een speciale herenserie Jaguar, Dunhill, Carrera

P. HOPPENBROUWERS
EMMAPLEIN 11
HEERLEN. Tel. 711984
bij de Pancratiuskerk
t.o. de Passage

Na grote vakantie officiële start van de basisschool Gescheiden kleuter- en lager onderwijs passé

DEN HAAG – Voor 1,6 miljoen leerlingen en 75.000 juf-fen en meesters is het na de grote vakantie zover: de officiële start van de basisschool. Vanaf 1 augustus is de Wet op het Basisonderwijs van kracht, hetgeen betekent dat kinderen van vier tot twaalf jaar voortaan in een „ononderbroken ontwikkelingsgang” primair onderwijs zullen krijgen.

De samenvoeging van 8.100 kleuter- en 8.700 lagere scholen tot ongeveer 8.400 basisscholen is een van de grootste operaties in het Nederlandse onderwijs. Met de basisschool wordt uitvoering gegeven aan nieuwe opvattingen op onderwijsgebied. Het gaat om ontwikkelingen die al jaren aan de gang zijn en nu in de nieuwe wet zijn geregeld.

Volgens een woordvoerder van het ministerie van onderwijs kunnen alle scholen zonder uitzondering als basisschool beginnen. Maar wel zullen er verschillen in ontwikkeling zijn tussen scholen die al jaren met het nieuwe onderwijs ervaring hebben en scholen die pas nu beginnen, aldus de woordvoerder.

Een van de belangrijkste kenmerken van het vernieuwde onderwijs is dat het kind en niet de leerstof in het middelpunt staat. Het onderwijs is dan ook beter aangepast aan de verschillende ontwikkelingsfasen van de leerling.

In een brochure van het ministerie,

bestemd voor de ongeveer drie miljoen betrokken ouders, wordt het zo gezegd: „In de basisschool krijgt uw kind de kans zich naar eigen aanleg en tempo te ontwikkelen en wordt rekening gehouden met zijn belangstelling. Zo zal de nadruk in de eerste jaren op het spelen en spelend leren liggen. Als uw kind daaraan toe is, zal het spelen geleidelijk overgaan in leren. Uw kind krijgt de gelegenheid zelf aan te geven waaraan het toe is en wordt daarbij door de leerkracht in de goede richting gestimuleerd”.

Het is de bedoeling dat ook kinderen die niet zo goed mee kunnen komen, extra aandacht krijgen en zo min mogelijk naar het speciaal onderwijs worden verwezen. „Zorgverbreding” heet dat in het onderwijsjargon. Blijkt een kind het ondanks die extra steun toch niet op de basisschool te kunnen redden, dan zal het alsnog in het speciaal onderwijs worden opgevangen.

Onvoldoende

Wat de basisschool betreft, staan de onderwijsbonden al jaren op gespannen voet met het ministerie, omdat zij menen dat de ook door hen gewenste vernieuwingen onvoldoende kansen krijgen. Nog in april hielden ABOP (algemeen), KOV (katholiek) en PCO (protestant-christelijk) een gezamenlijke actiedag tegen vooral het personeelsbeleid van het ministerie. De toewijzing van personeel schiet tekort, de klassen zijn te groot en de leerkrachten worden overbelast, is de algemene klacht van de bonden.

Zo vinden bestuursleden van de sectie basisonderwijs van de ABOP dat het ministerie te ver van het dagelijkse werk af staat. Als het basisonderwijs toch nog goed wordt, is dat volgens hen „geen pluspunt voor het ministerie, maar voor de mensen in de scholen die het doen”.

In een persverklaring noemt het ministerie de datum 1 augustus 1985 een mijlpaal voor het Nederlandse onderwijs. Maar het voegt er onmiddellijk aan toe, dat er rond de invoering van de wet op het basisonderwijs nog wel technische kwesties moeten worden opgelost alvorens „alle idealen van het vernieuwde onderwijs kunnen worden verwezenlijkt”.

Staatssecretaris Van Leijenhorst, belast met de zorg voor het basisonderwijs, zei onlangs op een spreekbeurt, dat de invoering niet het einde van een vernieuwingsproces is, maar een

„uiterst belangrijke tussenstap in een ontwikkeling die we samen met duizenden leraren en leraressen tot een goed eind zullen brengen”.

De nieuwe wet voorziet in zaken die vroeger niet wettelijk waren geregeld. Zo moet de basisschool voor alle kinderen, jong en oud, op hetzelfde tijdstip beginnen en eindigen. Deze regeling is op wens van ouders getroffen. Zij voorkomt dat mensen met kinderen in verschillende klassen meerdere ma-

len per dag heen en weer moeten om hun kroost te halen en te brengen. De school is verder verplicht er voor te zorgen dat kinderen kunnen overblijven als de ouders dat wensen.

Een kind moet met vijf jaar naar de basisschool, maar mag als het vier jaar is. In de twee maanden voordat de kleuter vier jaar wordt kan het kind ten hoogste vijf dagen als „gast” tot de school worden toege-

laten. Dit om de aankomende leerling vast te laten wennen.

Leerlingen kunnen de basisschool verlaten als de directeur vindt dat zij voldoende kennis hebben opgedaan om naar het voortgezet onderwijs te gaan. Over het algemeen zal dat het geval zijn als het kind twaalf jaar is, maar eerder of later is ook mogelijk. De leerlingen moeten in ieder geval van school af aan het einde van het school-

Kind en niet leerstof nu in middelpunt

jaar waarin zij veertien jaar zijn geworden.

ren voordat overal in het land „ideale” basisscholen staan.

Huisvesting

De huisvesting van de basisschool blijkt hier en daar nog veel te wensen over te laten. „De doorlopende leerweg van vier tot twaalf à dertien jaar zal niet altijd zichtbaar zijn in de gebouwen situatie”, zo constateert het ministerie in de eerder genoemde persverklaring. Er voor had het al opgemerkt dat er nog heel wat moet gebeu-

Ook de Algemene Bond van Onderwijzend Personeel (ABOP) vindt dat de huisvesting veelal nog achter blijft bij de moderne eisen, vooral als de samengevoegde scholen hun intrek in wat oudere gebouwen hebben genomen. Wat de aanpassingen betreft, verkeren scholen in de oude wijken van de grote steden vaak in minder gunstige omstandigheden, zegt de ABOP in zijn weekblad „Het Schoolblad”.

Leasecontract Fokker voor 49 miljoen

AMSTERDAM – Fokker heeft met Ica Europe in Amsterdam een leasecontract gesloten met een waarde van f 49 miljoen. Het gaat om de aanschaf van twee vluchtsimulators voor de nieuwe F 50 en F 100. Deze zullen worden geleverd door de Canadese CAE Electronics en moeten in februari 1987, twee maanden voor de aflevering van de eerste F 100 (aan Swissair), in het trainingscentrum van Fokker worden geïnstalleerd. Ica is een jong, van oorsprong Nederlands leasebedrijf op het gebied van computers en heeft buiten ons land vestigingen in Brussel, Frankfurt, Londen en Manchester.

Industriebond FNV op bres voor werkweek van 36 uur

ROTTERDAM – De Industriebond FNV werpt zich de komende maanden intensief in de strijd voor de 36-urige werkweek. Gevoten in de vorm van een Kaderproject ATV '86, streeft de bond naar arbeidstijdverkorting tot 36 uur in 1986 (33,6 uur in de volcontinuïteitsdienst) met behoud van koopkracht. Dit moet gepaard gaan met een zo groot mogelijke herbezetting bij de bedrijven.

„Naast de noodzakelijke groei en werk maken, kan de werkloosheid alleen effectief worden teruggedrukt door werk te delen”, aldus hoofdbestuurder Henk

Krul van het district Zuid-Holland van de Industriebond FNV. Hij zei dat gisteren tijdens de presentatie van het kaderproject – dat landelijk door de Industriebond FNV wordt uitgevoerd – in Rotterdam.

Discussie

Het project beoogt voor bedrijven waarmee de bond in de nieuwe CAO al concrete afspraken voor een 36-urige werkweek heeft gemaakt, een goede invulling van die ATV mogelijk te maken. Voor bedrijven waar een studie naar de effecten en mogelijkheden van ATV is afgesproken, wil de bond een zo goed mogelijke onderbouwing leve-

ren en in de bedrijven waar op het gebied van de ATV nog helemaal geen resultaten zijn bereikt, wil de Industriebond de kaderleden mobiliseren om door te gaan met de discussie.

Ter ondersteuning daarvan zal onder de kaderleden van de bond een zo breed mogelijke discussie worden opgestart over de feitelijke ontwikkelingen tot nu toe (de werkgelegenheidsresultaten en de knelpunten), welke problemen er zijn en welke oplossingen daarvoor zijn.

Zuid-Holland

Van de 42 CAO's waarbij de Industriebond FNV in het district Zuid-Holland is

betrokken, zijn er inmiddels 23 afgesloten. Bij negen bedrijven is een 36-urige werkweek overeengekomen, bij vijf bedrijven een 37-urige werkweek, terwijl bij negen bedrijven op de mogelijke invoering van ATV nog wordt gestudeerd.

Hoofdbestuurder Krul noemt het opmerkelijk dat waar ATV is bereikt, geen sprake is van een slechter koopkrachtontwikkeling. Het zijn volgens de bond de grote landelijke bedrijven, waar veelal een studie naar verdere ATV wordt uitgevoerd. In de regionale contracten zijn over het algemeen verdergaande ATV-afspraken gemaakt.

● Duidelijk is de plek te zien op de neus van Reagan, waar een stukje huid is weggehaald.

Reagans neus: geen verdere behandeling

WASHINGTON – Bij president Reagan is een stukje geïrriteerde huid van zijn neus verwijderd, maar hij heeft geen verdere behandeling nodig, zo heeft het Witte Huis gisteren meegedeeld.

Nadat woordvoerder Larry Speakes eerder bekend had gemaakt dat een dermatoloog een stukje huid had weggenomen, ontstond verwarring over de vraag of de huid werd onderzocht op huidkanker. Volgens een latere bekendmaking van het Witte Huis is er slechts sprake van een „routine-onderzoek naar infectie”. Speakes wilde geen verdere vragen beantwoorden. Hij zei dat de president al maanden een beetje last had van geïrriteerde huid op zijn neus.

Reagan onderging op 13 juli een operatie aan een kankergezwel in de darm.

(ADVERTENTIE)

**KOM VERANDA'S
KIJKEN IN
ITTEVOORT.**

Geen tijd om naar de showroom te komen? Bel (04756-5215) of stuur de bon op naar: Verandalux, Postbus 324, 5680 AH Best.

VERANDALUX

BON:

Verenig mij advies over terrasoverkapping
Naam _____
Adres _____
Postcode _____
Woonplaats _____
Telefoon _____

Koningin-moeder Elizabeth komt jaarlijks nog 100 verplichtingen na

Populairste oma van Engeland wordt 85

LONDEN – De jonge prins kwam terneergeslagen op Buckingham Palace terug van zijn hofmakerij in Schotland. „Ze wil niet met me trouwen”, zei hij. „Vergeet niet wie je bent”, beval zijn moeder, de statige koningin Mary, „en accepteer geen nee”.

En zo haalde Albert, hertog van York, de 22-jarige Lady Elizabeth Bowes-Lyon, dochter van de Schotse graaf van Strathmore and Kinghorne, over om haar diep in de geschiedenis verankerde kasteel Glamis te verruilen voor een leven met hem. Dat zouden ze nog lang en gelukkig hebben gehad, als hem een langer leven beschoren was geweest.

Op zondag 4 augustus wordt de weerspannige bruid van 1923, nu een aanbieder koningin Elizabeth, de koningin-moeder, 85 jaar en zij is de populairste Brit in het konink-

rijk. Er zullen postzakken vol kaarten en cadeaus worden aangedragen en de media zullen vertellen hoe zij, maar tot weinig concessies aan de leeftijd bereid, nog 100 koninklijke verplichtingen per jaar nakomt in vertrouwde tere en pastelkleurige kleding en opgesmukte hoeden die geen ander draagt of zou kunnen dragen.

Er is heel wat meer waar de natie haar dankbaar voor kan zijn dan de trouwe toewijding in vrede en oorlog aan haar verlegen, stotterende echtgenoot, die in 1936 onverwacht en ongewild als koning George de Zesde tot de troon werd geroepen, nadat oudere broer Eduard de Achtste had moeten aftreden omdat hij erop stond te trouwen met een tweemaal gescheiden Amerikaanse, Wallis Simpson, nu hertogin van Windsor en niet – tot groot verdriet van wijlen de hertog – „hare koninklijke hoogheid” de hertogin van Windsor een predicaat dat haar, zegt men, onder druk van koningin-moeder Elizabeth onthouden werd en wordt.

De koningin-moeder zou van man-

ning zijn dat het leven van haar man werd bekort doordat hij, zonder voorbereiding, de troon moest bestijgen. Elizabeth ging voor de nu 90-jarige, in Parijs wonende en zwakke hertogin van Windsor de geschiedenis in als „the dowdy duchess” – de truttrige hertogin. De koninklijke biograaf Anthony Holden is één van de Britten die geloven dat het de koningin-moeder was die de slimme Lord Mountbatten op zoek naar een bruid voor haar kleinzoon, prins Charles, het gras voor de voeten wegmaakte.

Lady Diana

Mountbatten had een begeerde huwbare kleindochter, maar ook de beste vriendin van de koningin-moeder, Ruth Lady Fermoy, had er een, Lady Diana Spencer geheten. Toen de verloving eenmaal was bevestigd, haalde de koningin-moeder de toekomstige prinses Diana van Wales naar haar eigen huis, Clarence House, en maakte haar wegwijs in het koninklijke protocol dat haar voorland was.

Gewoonlijk brengen veel Britten op de verjaardag van de „Queen

Mum” – de koosnaam die zij van de populaire bladen kreeg – persoonlijk bloemen naar Clarence House. Maar dit jaar zal ze vertoeven op Sandringham House in Norfolk, het particuliere landgoed van de Windsors, waar de familie zal aanzitten aan een feestelijk maal.

In de avond gaat zij naar het naburige King's Lynn, voor een concert door de uitgeweken Russische cellist en dirigent Mstislav Rostropovitsj, die twee lievelingsstukken van de jarige zal spelen: het celloconcert van Haydn en Tsjaikovski's Rococo-varianten.

Genegenheid

Niemand doet het voorkomen alsof het liefde op het eerste gezicht was tussen de jonge Elizabeth en de toekomstige koning George VI, maar bij het verstrijken van de tijd ontstond een wederzijdse genegenheid die zo diep was dat George VI zelfs nu nog – 33 jaar na zijn dood – in haar gedachten is. Volgens de nieuwe biografie van Holden gaat er geen dag voorbij of zijn naam wordt genoemd. Ook

● De „Queen Mum”, haar opgesmukte hoedens kan niemand anders dragen.

neemt de koningin-moeder geen officiële verplichtingen aan op drie dagen van het jaar – de verjaardagen van haar huwelijk en die van de geboorte- en sterfdag van de dood van haar man.

De koningin-moeder heeft een

jaartoelage van 1.700.000 gulden, een bedrag dat de natie, zelfs met grote werkloosheid en steen en been klagende verpleegsters en onderwijzers, naar alle waarschijnlijkheid beschouwt als „een koopje”.

radio en televisie, programma's

limburgs dagblad

Nederland 1

09.30 -09.35 Nieuws voor doven en slechthorenden
 13.00 -13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden
 15.00 De Bron. Serie over kunstenaars. Afl. 2: Midas Dekkers: De schoonheid der dieren.
 16.00 Love Boat. Amerikaanse tv-serie. Afl. 1: Gevangene van de liefde. De bemanning maakt zich ernstig ongerust als ze Gopher niet kunnen vinden. Waar zou hij toch zitten?
 16.49 Mika. Afl. 9: Bij Mika op de koffie. Eindelijk steken Mika en Toetie dan toch over naar Denemarken.
 17.04 De Smurven. Tekenfilmserie.
 17.30 Journaal
 17.35 De Sprookjesbruid. Sprookjesserie. Afl. 9: De betoverde auto's.
 18.04 Niels Holgersson. Tekenfilmserie. Afl. 38: Asa en kleine Maat.
 18.29 Coronation Street. Engelse tv-serie. "Vince St. Clair" wil wel een afspraakje maken met "Carole Munroe" en daarom maakt het video-huwelijksbureau met beiden een afspraak om acht uur in de Rovers Return.
 18.55 De jongen die de voetbalpool won. Jeugdserie. Afl. 9: Sam heeft het helemaal gemaakt.
 19.21 Vijf tegen vijf. Spelprogramma gepresenteerd door Willem Ruijs.
 20.00 Journaal
 20.28 Colditz. Engels-Amerikaanse tv-serie. Afl. 4: De Gokker. Kapitein-vlieger Jack Collins is een hartstochtelijk gokker. Het valt hem niet moeilijk van de anderen te winnen en ook de Duitse soldaten willen wel eens een gokje wagen.
 21.20 Klasgenoten. Programma waarin een bekende Nederlander oude klasgenoten terugziet.
 22.10 Achter het nieuws. Actualiteiten.
 22.50 Journaal
 22.55 Knokke cup 1985. Registratie van de Nederlandse ploeg, die de eerste plaats bereikte op dit songfestival.
 23.20 -01.30 De Rode Cirkel. Franse thriller uit 1970 van Jean-Pierre Melville. Commissaris Mattei (André Bourvil) moet een misdadiger met de trein uit Parijs overbrengen naar een andere gevangenis. Tijdens een onverwacht oponthoud van de trein ontsnapt de man. Er wordt onmiddellijk een grote zoektocht op touw gezet, maar zonder resultaat.

Nederland 2

13.00 -13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden
 18.15 -18.20 Nieuws voor doven en slechthorenden
 18.40 Sesamstraat. Kleuterserie.
 19.00 Journaal
 19.12 ATV Sport. Feyenoord - AD Voetbaltoernooi. Samenvatting van de eerste dag van het jaarlijkse voetbaltoernooi in de Rotterdamse Kuip met deelname van Feyenoord, Bayern München, het Hongaarse Honved en Gremio uit Brazilië.
 19.40 Elvis, that's the way it is. Documentaire speelfilm uit 1970. Een portret van de King, 30 van zijn bekendste songs en interviews met fans. Men ziet hem in de Las Vegas International Show, zijn optimisme en pessimisme tijdens de voorbereidingen, zijn talent als musicus, zijn doen en laten voor en achter de coulissen, zijn gevoelens en die van de mensen om hem heen. Nadat hij verklaard had nooit meer te willen optreden in stroperige films, werd hij bereid gevonden zijn medewerking te verlenen aan deze documentaire over zijn optreden in het duurste hotel in de VS. Deze documentaire werd overigens zijn vijfdeertste film. Voor Elvis was de show het eerste publieke optreden nadat hij negen jaar eerder als "The King" afscheid nam van zijn miljoenen fans.
 21.22 Euro Country Music Masters 1985. Finale van dit countrymuziekconcours waarin groepen, duo's en solisten strijden om de Golden Award. Met o.a. Stacy Wilde (Engeland), The Sunshine Kid (Oostenrijk), Ben Steneker (Nederland), Sandy Kelly (Ierland), John Brack (Zwitserland), Rawhide (België), O.B. Johnson (Noorwegen), De Lon Star Band (Polen), Kentucky (Zweden), Free Way (Duitsland), Country Life (Finland) en Next of Kin (Denemarken).
 22.30 Journaal
 22.40 -22.45 Nieuws voor doven en slechthorenden

TV ZATERDAG

■ = zwart/witprogramma
 ● = stereoprogramma of 2-kanaltoon

ter de coulissen, zijn gevoelens en die van de mensen om hem heen. Nadat hij verklaard had nooit meer te willen optreden in stroperige films, werd hij bereid gevonden zijn medewerking te verlenen aan deze documentaire over zijn optreden in het duurste hotel in de VS. Deze documentaire werd overigens zijn vijfdeertste film. Voor Elvis was de show het eerste publieke optreden nadat hij negen jaar eerder als "The King" afscheid nam van zijn miljoenen fans.
 21.22 Euro Country Music Masters 1985. Finale van dit countrymuziekconcours waarin groepen, duo's en solisten strijden om de Golden Award. Met o.a. Stacy Wilde (Engeland), The Sunshine Kid (Oostenrijk), Ben Steneker (Nederland), Sandy Kelly (Ierland), John Brack (Zwitserland), Rawhide (België), O.B. Johnson (Noorwegen), De Lon Star Band (Polen), Kentucky (Zweden), Free Way (Duitsland), Country Life (Finland) en Next of Kin (Denemarken).
 22.30 Journaal
 22.40 -22.45 Nieuws voor doven en slechthorenden

Duitsland 1

10.00 Heute
 10.03 Die Sportschau
 10.35 Als das Licht ausging. (herh.)
 12.00 Brief aus der Provinz (herh.)
 12.55 Presseschau
 13.00 Heute
 13.15 Programma-overzicht
 13.45 Bach hinterm Eisernen Vorhang
 14.30 Sesamstraat. Kleuterserie.
 15.00 Inklusiv Frühstück (4). Franse film-komedie in zes delen.
 16.00 Souvenirs, Souvenirs. Amusementsprogramma met Chris Howland en o.a. Alexandra, Cornelia Fröboess, Hildgard Knef en Udo Jürgens.
 16.30 Die Rosen von Dublin. Tv-serie. Afl. 4. (herh.) De Franse filmactrice Ines l'Amour maakt zich zorgen over haar vriend, de fotograaf Chris Bercot. Zij krijgt te horen dat hij naar Ierland gelogen is en reist hem achterna.
 17.30 Hier und Heute unterwegs
 17.55 WWF
 18.00 Nieuws
 18.05 Die Sportschau. Met o.a. 1. Paardensport: De Europese Kampioenschappen voor Springruiters in Dinard. 2. Voetbal: de 2de Bundesliga.
 19.00 Markt. Konsumentenrubriek.
 19.25 Polizei-Inspektion 1. Tv-serie.
 19.58 Programma-overzicht
 20.00 Nieuws (met ondertiteling)
 20.15 Versteht Sie Spass? Kurt Felix en Paola presenteren opnamen gemaakt met de verborgen camera. M.m.v. Otto Waalkes, Tony Marshall, Karl Dall e.a.
 22.00 Trekking lottogelatten. Aansl.: Nieuws en Das Wort zum Sonntag.
 22.20 ■ Schiessen Sie auf den Pianisten (Tirez sur le pianiste). Franse speelfilm uit 1960. Met: Charles Aznavour, Albert Remy en Serge Davy. Regie: François Truffaut. Een concertpianist is afgezaakt tot barpianist. Hij komt in de onderwereld terecht ook al is de jonge kellerin Lena verliefd op hem.
 23.40 Die Ballade von Jimmie Blacksmith. (The chant of Jimmie Blacksmith). Australische speelfilm uit 1978. Met: Tommy Lewis, Freddy Reynolds en Ray Barrett. Regie: Fred Schepisi. Jimmie Blacksmith, een Australische kleurling probeert rond de eeuwwisseling tussen de blanken te integreren.
 01.30 Nieuws

Duitsland 2

10.00 Programma-weekoverzicht
 10.30 Barocke Zeiten. Informatieve serie. Afl. 4: Borromini en Rome.
 11.00 Nachbarn in Europa. Informatie en amusement voor gastarbeiders en Duitsers.
 13.00 Die Sport-Reportage. Tennis: Daviscup: Duitsland-USA vanuit Hamburg. Aansl.: Duitse atletiekwedstrijden vanuit Stuttgart.
 17.19 Danke schön. Nieuws van de 'Aktion Sorgenkind' en 'Der grosse Preis'.
 17.25 Heute
 17.30 Länderspiegel. Actualiteiten en reportages uit de deelstaten.
 18.20 Es muss nicht immer Mord sein. Tv-serie met: Liane Hiescher, Michael Hinz, Dieter Krebs, e.a. Afl.: Ein teures Alibi. Midden in de nacht wordt op een parkeerplaats een prostituee vermoord. Een getuige heeft het kenteken en de kleur van de auto van de moordenaar opgeschreven. Het kenteken voert de politie naar Kurt Legheim. Kurt's vrouw verschaft hem een alibi en de zaak lijkt afgesloten, totdat op de plaats van de moord een afgebroken vingernagel gevonden wordt.
 18.55 Programma-overzicht
 19.00 Heute
 19.30 Wenn die Igel in der Abendstunde... Naturfilm.
 20.15 Verzoekfilm van de week
 1. Der brave Soldat Schwejk. Duitse speelfilm uit 1960. Met: Heinz Rühmann, Ernst Stankowski, Ursula Borsodi, e.a. Regie: Axel von Ambesser.
 2. Die zwölf Geschworenen. Amerikaanse speelfilm uit 1957. Met: Henry Fonda, Lee J. Cobb, Ed Begley, e.a. Regie: Sidney Lumet.
 3. Mord bei 45 Touren. Franse thriller uit 1959. Met o.a.: Danielle Darrieux, Michel Auliclar, Jean Servais, e.a. Regie: Etienne Perier.
 21.50 Heute
 Aansl.: Winnende getallen van dit weekend.
 22.00 Das aktuelle Sport-Studio. Rechtstreekse reportage vanaf de Nürburgring.
 23.30 -03.30 ●● Rock-Pop in concert
 Rock am Ring. Openlucht concert vanuit Nürburgring. Met o.a.: Foreigner, Huey Lewis & The News, Rod Speedwag, Saga, Joe Cocker, Mink de Ville, Shakatak, The Alarm en Lone Justice.

België/BRT 1

16.00 ■ Zonder uitweg (Caught). Amerikaanse speelfilm uit 1949 van Max Ophüls. Met in de hoofdrollen: Barbara Bel Geddes, James Mason, Robert Ryan, Frank Ferguson, Natalie Schafer, e.a. Leonara trouwt met de schatrijke Smith Ohbrigg, die een wrede en gewelddadig man blijkt te zijn. Ze verlaat hem en wordt doktersassistente bij dokter Larry Quinade. Ze wordt verliefd op de dokter, maar blijkt van haar man in verwachting te zijn. Daarom besluit ze naar hem terug te keren. Tijdens een woede-uitbarsting krijgt haar man een hartaanval.
 17.55 Journaal
 18.00 Tik Tak. Animatieserie voor de kleuters. Afl. 139. (herh.)
 18.05 Sara en de straatrat (Sarah and the streetweasel). Jeugdfilm uit de serie 'Family Theater'. Sarah, een veertienjarige meisje, laat zich overhalen een horlogje te kopen van een straatverkoper. Ze heeft eigenlijk geen geld en leert dat op krediet kopen een pijnlijke, maar wel erg leerzame ervaring kan zijn.
 18.55 Juke Box. Videoclips.
 19.00 Boekjeke Vlaanderen. Weeklijks magazine met tips voor toerisme in eigen land. Met: 1. Toeristisch portret: Molens. 2. En of ons landeke leuk is! 3. Agenda. Presentatie: Gerty Christoffels.
 19.35 Paardenkoersen. Lotto-uitslagen en mededelingen.
 19.45 Journaal
 20.10 Kunstzaken
 20.20 Een erezaak (A Matter of Honor). Amerikaanse speelfilm uit 1975 van Ted Post. Met in de hoofdrollen: Peter Falk, Ricardo Montalban en Robert Carricart. Colombo krijgt tijdens zijn vakantie autopech en raakt betrokken bij de moord op de matador Hector Rangel. Samen met de politieman Sanchez gaat Colombo op onderzoek uit.
 21.30 Zomerhappenings: De Gentse Feesten. Reportage van deze happening te Gent met o.a. Romaine de Coninck, Bal 1900 met Walter Capiau, Theater Taptoe, Walter de Buck, Roland en de Centimeters. (Onder voorbehoud).
 22.30 Sport op zaterdag
 22.45 -23.05 Paardenkoersen. Journaal en Coda: "Resonance" van Phil Wachsmann. Uitgevoerd door Fred van Hove, piano en Phil Wachsmann, viool.

Duitsland 3/WDF

17.30 Gärten in England (3). Cultuurgechiedenis van de Engelse tuinarchitectuur in het landschap. Afl.: Ein Tempel in Hain (1725-1755).
 18.00 Bauen und Bewahren. Afl. 3: Türen - Der Zaun. Informatieve serie. (herh.)
 19.00 Aktuelle Stunde
 20.00 Nieuws
 20.15 Festival de Salsa. Openluchtconcert in Frankfurt met Salsamuziek van Irakere, Rubén Blades en Tito Allen en Conexión Latina.
 21.45 Himmel und Erde (3). Documentaire film in drie delen van Michael Pilz.
 23.20 J.S. Bach: Brandenburgs concert nr.6. Uitgevoerd door Concentus Musicus uit Wenen o.l.v. Nikolaus Harnoncourt (herh.) De Brandenburgse concerten van Johann Sebastian Bach onstonden in 1721 in Köthen, waar Bach hofkapelmeeester was.
 23.55 Nieuws

RTBF 1

09.00 -13.00 Teletekst magazine
 15.30 La pensée et les hommes. Programmatische over filosofie en lekenmoraal. Hain (1725-1755).
 16.15 Documentaire
 17.55 A chacun sa musique. De Zangerenenging 'Pueri Nostri' te Ville-en-Waret.
 18.25 Ptitilipou. Kinderprogramma.
 18.30 Graffiti d'été. Informatief jongerenprogramma. Vandaag: Working week.
 19.00 Télétoernooi
 19.22 Lotto-trekking
 19.30 Journaal
 20.00 Planète vivante. Natuurserie. Afl. 1: Le ciel au-dessus de nos têtes (1).
 20.40 Drôle de frimousse (Funny Face). Amerikaanse speelfilm uit 1957. Met: Audrey Hepburn, Fred Astaire, Kay Thompson, e.a. Regie: Stanley Donen. Een redactrice van een modelblad waar haar blad een geheel ander aanzien krijgt. Ze denkt hierbij aan fotomodelle met een wat intelligentere uitstraling. In een boekhandel stuit de fotograaf van haar blad op een bijzonder type.
 22.20 Europe a Gogo. Interview en concert van 'Frankie goes to Hollywood'.
 22.40 -23.00 Journaal en lotto

BFBS

11.40 Birthday Time Cartoon Show
 11.55 Grandstand. Gevarieerd sportprogramma. Vandaag met: Cricket: derde dag Cornhill Test in Old Trafford en paardenraces vanuit Goodwood.
 18.05 News and Weather
 18.15 The Keith Harris Show
 18.50 The Price is right. Spelprogramma
 19.40 Billy Joel in Concert - deel 2
 20.30 QED - The Magic Picture Show
 21.00 Miami Vice. Extra lange eerste aflevering van deze nieuwe misdaadserie.
 22.30 It's Max Boyce. Amusementsprogramma.
 23.00 The Detective. Tv-serie.
 23.50 -00.20 Around with Alliss. Peter Alliss speelt golf en praat met Jasper Carrott.

SKY Channel

08.00 Fun Factory. Kinderprogramma.
 12.00 ●● Sky Trax - Popmuziek.
 13.00 NHL Ice Hockey. Vancouver Canucks - Toronto Maple Leafs (1984).
 14.05 All Star Wrestling
 15.00 International Motor Sports
 16.00 ●● Sky Trax - The Pat Sharp Show
 16.45 ●● Sky Trax - Popmuziek.
 17.30 ●● Sky Trax - The All American High School Show.
 18.30 Thrillseekers. Serie over stuntmannen.
 18.55 Shoemaker Elves. Tekenfilm.
 19.50 Starsky & Hutch. Tv-serie.
 20.40 All Star Wrestling
 21.35 Emergency. Speelfilm met o.a. Glyn Houston, Zena Walker en Dermot Walsh. Een meisje wordt zwaar gewond bij een auto-ongeluk. Zij heeft een bloedtransfusie nodig maar heeft een zeldzaam bloedgroep. Het wordt een race tegen de tijd om donors op te sporen.
 22.40 -00.30 ●● Sky Trax. Popmuziek.

radio

00.02 Oogluik. 01.02-07.00 KRO's Niemandsland.

Hilversum 2

7.05 TROS Nieuws Show. Gevarieerd programma met Mireille Bekooij en Felix Huizinga. 12.26 Meded. land- en tuinbouw. 13.33 Pim Jacobs met hits uit de 50er jaren. 14.33 Crossen op een omaflets. 16.33 Adelheid kent geen tijd. 17.36 AVRO's Radiojournaal. 18.10 Buitenspectrum. 18.30 Welzijn. Volksgezondheid en Cultuur. 18.40 AVRO's Sportprogramma Junior. 19.00 Gewoon even zomers. 19.30 Het Arendsen (Ronduit). 20.03 Uit 't land. 21.00 Laat ons de rustdag wijden. 22.00 Meded. land- en tuinbouw. 22.00 Project van de week. 22.04 Tot aan het uiterste der aarde. 22.35 Voor ieder een. Zaterdagavond. 23.55-24.00 Tenslotte.

Hilversum 1

7.03 Radio Sterrebois. 7.30 Hallo hier Hilversum! 10.03 De stand van zaken. 11.03 Wie in Nederland wil zingen. 12.03 Overzomer in Apeldoorn. 14.03 De zomer van 1952. 15.03 Tussen Glimlach en Ovatie. 16.03 Heuvelaan 33. 17.55 Mededelingen. S.O.S. - en politiebrieven. 18.06 Dingen van de dag. 18.30 V.A.R.A.'s Generale met vakantie. 20.03 Jazz uit het historisch archief. 20.30 AVRO's Sportprogramma extra. 21.02 Galaconcert 1985. 22.00 Nordinger reed-vous. 23.07 Met het oog op morgen.

Hilversum 3

7.03 Vroegop. 7.30 Rabarbara. 8.03 Pop non stop. 9.03 Gospelrock. 10.03 Popsop. (11.30 Weerman Hans de Jong). 12.03 Los Vast Speel. 14.03 Tusseuur. 15.03 Popstation. 16.03 NCRV-Zaterdag-sport. 18.03 De Vankantjes. 19.02 Koploper. 20.03 Disco-express. 21.02 Elpee Pop. 22.02 Country Style. 23.02-24.00 Late Date: Jazz-time special.

Hilversum 4

7.00 Het vroeger werk. 8.02 Mooi zomers. 9.00 Leggiero. 10.30 Concerto Mattinale. 12.00 Strauss en Co. 13.02 Veronica Klassiek. A. Het Collegium Aureum, met solist. B. Liederenrecital. 15.15 Club Veronica Klassiek. 15.45 Nieuwe grammofoonplaten en compactplaten. 16.00 Lang leve de opera.

ra. 17.00 Zin in muziek. Het Nat. Jeugdorkest uit Schotland op tournee. 17.55 Den Bosch-800-journaal i.s.m. de ORVA. 18.02 Klassiek dessert. 19.00 Laudate. 19.50 Ter overweging. 20.00 Wereld Muziek Concerten. 1. Het Clarinet Choir. 2. Het Collegium Aureum, met solist. 3. Het Collegium Aureum, met solist. 4. Het Collegium Aureum, met solist. 5. Het Collegium Aureum, met solist. 6. Het Collegium Aureum, met solist. 7. Het Collegium Aureum, met solist. 8. Het Collegium Aureum, met solist. 9. Het Collegium Aureum, met solist. 10. Het Collegium Aureum, met solist. 11. Het Collegium Aureum, met solist. 12. Het Collegium Aureum, met solist. 13. Het Collegium Aureum, met solist. 14. Het Collegium Aureum, met solist. 15. Het Collegium Aureum, met solist. 16. Het Collegium Aureum, met solist. 17. Het Collegium Aureum, met solist. 18. Het Collegium Aureum, met solist. 19. Het Collegium Aureum, met solist. 20. Het Collegium Aureum, met solist. 21. Het Collegium Aureum, met solist. 22. Het Collegium Aureum, met solist. 23. Het Collegium Aureum, met solist. 24. Het Collegium Aureum, met solist. 25. Het Collegium Aureum, met solist. 26. Het Collegium Aureum, met solist. 27. Het Collegium Aureum, met solist. 28. Het Collegium Aureum, met solist. 29. Het Collegium Aureum, met solist. 30. Het Collegium Aureum, met solist. 31. Het Collegium Aureum, met solist. 32. Het Collegium Aureum, met solist. 33. Het Collegium Aureum, met solist. 34. Het Collegium Aureum, met solist. 35. Het Collegium Aureum, met solist. 36. Het Collegium Aureum, met solist. 37. Het Collegium Aureum, met solist. 38. Het Collegium Aureum, met solist. 39. Het Collegium Aureum, met solist. 40. Het Collegium Aureum, met solist. 41. Het Collegium Aureum, met solist. 42. Het Collegium Aureum, met solist. 43. Het Collegium Aureum, met solist. 44. Het Collegium Aureum, met solist. 45. Het Collegium Aureum, met solist. 46. Het Collegium Aureum, met solist. 47. Het Collegium Aureum, met solist. 48. Het Collegium Aureum, met solist. 49. Het Collegium Aureum, met solist. 50. Het Collegium Aureum, met solist. 51. Het Collegium Aureum, met solist. 52. Het Collegium Aureum, met solist. 53. Het Collegium Aureum, met solist. 54. Het Collegium Aureum, met solist. 55. Het Collegium Aureum, met solist. 56. Het Collegium Aureum, met solist. 57. Het Collegium Aureum, met solist. 58. Het Collegium Aureum, met solist. 59. Het Collegium Aureum, met solist. 60. Het Collegium Aureum, met solist. 61. Het Collegium Aureum, met solist. 62. Het Collegium Aureum, met solist. 63. Het Collegium Aureum, met solist. 64. Het Collegium Aureum, met solist. 65. Het Collegium Aureum, met solist. 66. Het Collegium Aureum, met solist. 67. Het Collegium Aureum, met solist. 68. Het Collegium Aureum, met solist. 69. Het Collegium Aureum, met solist. 70. Het Collegium Aureum, met solist. 71. Het Collegium Aureum, met solist. 72. Het Collegium Aureum, met solist. 73. Het Collegium Aureum, met solist. 74. Het Collegium Aureum, met solist. 75. Het Collegium Aureum, met solist. 76. Het Collegium Aureum, met solist. 77. Het Collegium Aureum, met solist. 78. Het Collegium Aureum, met solist. 79. Het Collegium Aureum, met solist. 80. Het Collegium Aureum, met solist. 81. Het Collegium Aureum, met solist. 82. Het Collegium Aureum, met solist. 83. Het Collegium Aureum, met solist. 84. Het Collegium Aureum, met solist. 85. Het Collegium Aureum, met solist. 86. Het Collegium Aureum, met solist. 87. Het Collegium Aureum, met solist. 88. Het Collegium Aureum, met solist. 89. Het Collegium Aureum, met solist. 90. Het Collegium Aureum, met solist. 91. Het Collegium Aureum, met solist. 92. Het Collegium Aureum, met solist. 93. Het Collegium Aureum, met solist. 94. Het Collegium Aureum, met solist. 95. Het Collegium Aureum, met solist. 96. Het Collegium Aureum, met solist. 97. Het Collegium Aureum, met solist. 98. Het Collegium Aureum, met solist. 99. Het Collegium Aureum, met solist. 100. Het Collegium Aureum, met solist. 101. Het Collegium Aureum, met solist. 102. Het Collegium Aureum, met solist. 103. Het Collegium Aureum, met solist. 104. Het Collegium Aureum, met solist. 105. Het Collegium Aureum, met solist. 106. Het Collegium Aureum, met solist. 107. Het Collegium Aureum, met solist. 108. Het Collegium Aureum, met solist. 109. Het Collegium Aureum, met solist. 110. Het Collegium Aureum, met solist. 111. Het Collegium Aureum, met solist. 112. Het Collegium Aureum, met solist. 113. Het Collegium Aureum, met solist. 114. Het Collegium Aureum, met solist. 115. Het Collegium Aureum, met solist. 116. Het Collegium Aureum, met solist. 117. Het Collegium Aureum, met solist. 118. Het Collegium Aureum, met solist. 119. Het Collegium Aureum, met solist. 120. Het Collegium Aureum, met solist. 121. Het Collegium Aureum, met solist. 122. Het Collegium Aureum, met solist. 123. Het Collegium Aureum, met solist. 124. Het Collegium Aureum, met solist. 125. Het Collegium Aureum, met solist. 126. Het Collegium Aureum, met solist. 127. Het Collegium Aureum, met solist. 128. Het Collegium Aureum, met solist. 129. Het Collegium Aureum, met solist. 130. Het Collegium Aureum, met solist. 131. Het Collegium Aureum, met solist. 132. Het Collegium Aureum, met solist. 133. Het Collegium Aureum, met solist. 134. Het Collegium Aureum, met solist. 135. Het Collegium Aureum, met solist. 136. Het Collegium Aureum, met solist. 137. Het Collegium Aureum, met solist. 138. Het Collegium Aureum, met solist. 139. Het Collegium Aureum, met solist. 140. Het Collegium Aureum, met solist. 141. Het Collegium Aureum, met solist. 142. Het Collegium Aureum, met solist. 143. Het Collegium Aureum, met solist. 144. Het Collegium Aureum, met solist. 145. Het Collegium Aureum, met solist. 146. Het Collegium Aureum, met solist. 147. Het Collegium Aureum, met solist. 148. Het Collegium Aureum, met solist. 149. Het Collegium Aureum, met solist. 150. Het Collegium Aureum, met solist. 151. Het Collegium Aureum, met solist. 152. Het Collegium Aureum, met solist. 153. Het Collegium Aureum, met solist. 154. Het Collegium Aureum, met solist. 155. Het Collegium Aureum, met solist. 156. Het Collegium Aureum, met solist. 157. Het Collegium Aureum, met solist. 158. Het Collegium Aureum, met solist. 159. Het Collegium Aureum, met solist. 160. Het Collegium Aureum, met solist. 161. Het Collegium Aureum, met solist. 162. Het Collegium Aureum, met solist. 163. Het Collegium Aureum, met solist. 164. Het Collegium Aureum, met solist. 165. Het Collegium Aureum, met solist. 166. Het Collegium Aureum, met solist. 167. Het Collegium Aureum, met solist. 168. Het Collegium Aureum, met solist. 169. Het Collegium Aureum, met solist. 170. Het Collegium Aureum, met solist. 171. Het Collegium Aureum, met solist. 172. Het Collegium Aureum, met solist. 173. Het Collegium Aureum, met solist. 174. Het Collegium Aureum, met solist. 175. Het Collegium Aureum, met solist. 176. Het Collegium Aureum, met solist. 177. Het Collegium Aureum, met solist. 178. Het Collegium Aureum, met solist. 179. Het Collegium Aureum, met solist. 180. Het Collegium Aureum, met solist. 181. Het Collegium Aureum, met solist. 182. Het Collegium Aureum, met solist. 183. Het Collegium Aureum, met solist. 184. Het Collegium Aureum, met solist. 185. Het Collegium Aureum, met solist. 186. Het Collegium Aureum, met solist. 187. Het Collegium Aureum, met solist. 188. Het Collegium Aureum, met solist. 189. Het Collegium Aureum, met solist. 190. Het Collegium Aureum, met solist. 191. Het Collegium Aureum, met solist. 192. Het Collegium Aureum, met solist. 193. Het Collegium Aureum, met solist. 194. Het Collegium Aureum, met solist. 195. Het Collegium Aureum, met solist. 196. Het Collegium Aureum, met solist. 197. Het Collegium Aureum, met solist. 198. Het Collegium Aureum, met solist. 199. Het Collegium Aureum, met solist. 200. Het Collegium Aureum, met solist. 201. Het Collegium Aureum, met solist. 202. Het Collegium Aureum, met solist. 203. Het Collegium Aureum, met solist. 204. Het Collegium Aureum, met solist. 205. Het Collegium Aureum, met solist. 206. Het Collegium Aureum, met solist. 207. Het Collegium Aureum, met solist. 208. Het Collegium Aureum, met solist. 209. Het Collegium Aureum, met solist. 210. Het Collegium Aureum, met solist. 211. Het Collegium Aureum, met solist. 212. Het Collegium Aureum, met solist. 213. Het Collegium Aureum, met solist. 214. Het Collegium Aureum, met solist. 215. Het Collegium Aureum, met solist. 216. Het Collegium Aureum, met solist. 217. Het Collegium Aureum, met solist. 218. Het Collegium Aureum, met solist. 219. Het Collegium Aureum, met solist. 220. Het Collegium Aureum, met solist. 221. Het Collegium Aureum, met solist. 222. Het Collegium Aureum, met solist. 223. Het Collegium Aureum, met solist. 224. Het Collegium Aureum, met solist. 225. Het Collegium Aureum, met solist. 226. Het Collegium Aureum, met solist. 227. Het Collegium Aureum, met solist. 228. Het Collegium Aureum, met solist. 229. Het Collegium Aureum, met solist. 230. Het Collegium Aureum, met solist. 231. Het Collegium Aureum, met solist. 232. Het Collegium Aureum, met solist. 233. Het Collegium Aureum, met solist. 234. Het Collegium Aureum, met solist. 235. Het Collegium Aureum, met solist. 236. Het Collegium Aureum, met solist. 237. Het Collegium Aureum, met solist. 238. Het Collegium Aureum, met solist. 239. Het Collegium Aureum, met solist. 240. Het Collegium Aureum, met solist. 241. Het Collegium Aureum, met solist. 242. Het Collegium Aureum, met solist. 243. Het Collegium Aureum, met solist. 244. Het Collegium Aureum, met solist. 245. Het Collegium Aureum, met solist. 246. Het Collegium Aureum, met solist. 247. Het Collegium Aureum, met solist. 248. Het Collegium Aureum, met solist. 249. Het Collegium Aureum, met solist. 250. Het Collegium Aureum, met solist. 251. Het Collegium Aureum, met solist. 252. Het Collegium Aureum, met solist. 253. Het Collegium Aureum, met solist. 254. Het Collegium Aureum, met solist. 255. Het Collegium Aureum, met solist. 256. Het Collegium Aureum, met solist. 257. Het Collegium Aureum, met solist. 258. Het Collegium Aureum, met solist. 259. Het Collegium Aureum, met solist. 260. Het Collegium Aureum, met solist. 261. Het Collegium Aureum, met solist. 262. Het Collegium Aureum, met solist. 263. Het Collegium Aureum, met solist. 264. Het Collegium Aureum, met solist. 265. Het Collegium Aureum, met solist. 266. Het Collegium Aureum, met solist. 267. Het Collegium Aureum, met solist. 268. Het Collegium Aureum, met solist. 269. Het Collegium Aureum, met solist. 270. Het Collegium Aureum, met solist. 271. Het Collegium Aureum, met solist. 272. Het Collegium Aureum, met solist. 273. Het Collegium Aureum, met solist. 274. Het Collegium Aureum, met solist. 275. Het Collegium Aureum, met solist. 276. Het Collegium Aureum, met solist. 277. Het Collegium Aureum, met solist. 278. Het Collegium Aureum, met solist. 279. Het Collegium Aureum, met solist. 280. Het Collegium Aureum, met solist. 281. Het Collegium Aureum, met solist. 282. Het Collegium Aureum, met solist. 283. Het Collegium Aureum, met solist. 284. Het Collegium Aureum, met solist. 285. Het Collegium Aureum, met solist. 286. Het Collegium Aureum, met solist. 287. Het Collegium Aureum, met solist. 288. Het Collegium Aureum, met solist. 289. Het Collegium Aureum, met solist. 290. Het Collegium Aureum, met solist. 291. Het Collegium Aureum, met solist. 292. Het Collegium Aureum, met solist. 293. Het Collegium Aureum, met solist. 294. Het Collegium Aureum, met solist. 295. Het Collegium Aureum, met solist. 296. Het Collegium Aureum, met solist. 297. Het Collegium Aureum, met solist. 298. Het Collegium Aureum, met solist. 299. Het Collegium Aureum, met solist. 300. Het Collegium Aureum, met solist. 301. Het Collegium Aureum, met solist. 302. Het Collegium Aureum, met solist. 303. Het Collegium Aureum, met solist. 304. Het Collegium Aureum, met solist. 305. Het Collegium Aureum, met solist. 306. Het Collegium Aureum, met solist. 307. Het Collegium Aureum, met solist. 308. Het Collegium Aureum, met solist. 309. Het Collegium Aureum, met solist. 310. Het Collegium Aureum, met solist. 311. Het Collegium Aureum, met solist. 312. Het Collegium Aureum, met solist. 313. Het Collegium Aureum, met solist. 314. Het Collegium Aureum, met solist. 315. Het Collegium Aureum, met solist. 316. Het Collegium Aureum, met solist. 317. Het Collegium Aureum, met solist. 318. Het Collegium Aureum, met solist. 319. Het Collegium Aureum, met solist. 320. Het Collegium Aureum, met solist. 321. Het Collegium Aureum, met solist. 322. Het Collegium Aureum, met solist. 323. Het Collegium Aureum, met solist. 324. Het Collegium Aureum, met solist. 325. Het Collegium Aureum, met solist. 326. Het Collegium Aureum, met solist. 327. Het Collegium Aureum, met solist. 328. Het Collegium Aureum, met solist. 329. Het Collegium Aureum, met solist. 330. Het Collegium Aureum, met solist. 331. Het Collegium Aureum, met solist. 332. Het Collegium Aureum, met solist. 333. Het Collegium Aureum, met solist. 334. Het Collegium Aureum, met solist. 335. Het Collegium Aureum, met solist. 336. Het Collegium Aureum, met solist. 337. Het Collegium Aureum, met solist. 338. Het Collegium Aureum, met solist. 339. Het Collegium Aureum, met solist. 340. Het Collegium Aureum, met solist. 341. Het Collegium Aureum, met solist. 342. Het Collegium Aureum, met solist. 343. Het Collegium Aureum, met solist. 344. Het Collegium Aureum, met solist. 345. Het Collegium Aureum, met solist. 346. Het Collegium Aureum, met solist. 347. Het Collegium Aureum, met solist. 348. Het Collegium Aureum, met solist. 349. Het Collegium Aureum, met solist. 350. Het Collegium Aureum, met solist. 351. Het Collegium Aureum, met solist. 352. Het Collegium Aureum, met solist. 353. Het Collegium Aureum, met solist. 354. Het Collegium Aureum, met solist. 355. Het Collegium Aureum, met solist. 356. Het Collegium Aureum, met solist. 357. Het Collegium Aureum, met solist. 358. Het Collegium Aureum, met solist. 359. Het Collegium Aureum, met solist. 360. Het Collegium Aureum, met solist. 361. Het Collegium Aureum, met solist. 362. Het Collegium Aureum, met solist. 363. Het Collegium Aureum, met solist. 364. Het Collegium Aureum, met solist. 365. Het Collegium Aureum, met solist. 366. Het

RIKA ZARAI

dankt leven aan natuurlijke geneeskunst

PARIJS – De omzet van de Franse kruidenwinkels is het afgelopen jaar met veertig procent gestegen dankzij de bestseller van de zangeres Rika Zarai: 'Mijn natuurlijke geneeskunst'. Sinds het boek in maart verscheen werden er al meer dan 800.000 exemplaren van verkocht. Zoveel lezers gingen Rika's geneeskunst meteen op zichzelf toepassen dat sommige kruiden nu uitverkocht zijn en de nieuwe oogst moet worden afgewacht. Volgens Rika is de belangstelling voor de natuurgeneeswijze de laatste vijf tot zes jaar toegenomen, maar ze geeft toe dat haar boek, veel meer dan alle anderen over hetzelfde onderwerp, zo'n succes werd dankzij haar eigen populariteit en ook door de manier waarop de media er opvallend veel aandacht aan hebben besteed.

Een paar jaar geleden had Rika een ernstig auto-ongeluk, waarbij ze in coma raakte en haar ruggewervels beschadigde. Het zag er naar uit dat ze nooit meer zou kunnen lopen en het genezingsproces werd vertraagd omdat haar lichaam niet genoeg kalk produceerde. Ten einde raad overlegde ze met haar vriend Dextreit, die zo'n zestig boeken over natuurgeneeskunst op zijn naam heeft staan. Ze begon in het ziekenhuis meteen met de kruidenkuur, die hij had voorgesteld. Die kuur reinigde haar lichaam van alle giftige stoffen en medicamenten, zo schrijft Rika in de inleiding van haar boek, zodat het tenslotte weer sterk genoeg was om de natuurlijke stoffen die ze nodig had zelf weer aan te maken. Rika liep drie jaar in een gipskorset, maar ze liep en kon weer optreden. Na drie jaren kruidenkuur was het ongeluk alleen nog maar een verre herinnering.

Rika Zarai werd in Jeruzalem geboren. Haar moeder kwam uit Vilna, haar vader uit Odessa. De vader liep naar het beloofde land en hij deed er acht maanden over voordat hij er in '29 aankwam. Toen Rika 19 was ging ze in 1960 in militaire dienst en bracht ze het tot sergeant-majoor. Ze had toen het eindexamen conservatorium van Jeruzalem voor piano in haar zak en ze werd muzikaal leidster van cabaretgroepen van de Israëlische soldaten.

Bij het instuderen van een musical viel haar zangtalent op en kreeg ze er de hoofdrol, zodat ze binnen een paar maanden in Israël een beroemde vedette werd. Ze ging toen in Parijs haar geluk beproeven, waar ze werd opgemerkt door Jacques Srel, die haar verder hielp. Iedere keer als er oorlog in haar land uitbrak ging ze terug om aan het front voor de troepen te zingen. Vier keer brak er oorlog uit en vier keer maakte ze tournees onder de kogelregen.

Joodse wijsheid

De tekst van 'Mijn natuurlijke geneeskunst' getuigt van joodse wijsheid en van een diep geloof in de boodschap. Nadat de eerste twee hoofdstukken door een echte Fransman geschreven waren, vond ze die zo gelikt, dat ze de hulp naar huis stuurde en het zelf probeerde. Toen het boek verscheen werd Rika meteen in talloze forums gevraagd en ging er nauwelijks een dag voorbij of ze verscheen in een muzikaal tv-programma, waar ze onder de bedrijven door haar boek mocht laten zien, een gang van zaken die in het Brinkman-tijdperk in ons land ondenkbaar zou zijn. Haar omfloerste stem, haar bijna om bijval smekende amandelen, haar warme lippen en parelende tanden droegen aan het succes van deze operatie bij. Haar wijdvallende heikleurige rokken verhinderden de vaststelling niet dat ook de natuurgeneeswijze machteloos staat tegen wulpse uitstulpingen daar waar vrouwen die niet wensen.

Als de opmars van Rika's boek nog een tijdje doorgaat ziet het er slecht voor de Franse delicatessenwinkels en zondagsmarkten uit. Rika is ook vegetariër en ze eet nauwelijks vis. 'Beesten hebben ons slechts hun dode vlees te bieden', stelt ze aangrijpend in haar boek en de lezer van 'Mijn natuurlijke geneeskunst' denkt twee keer

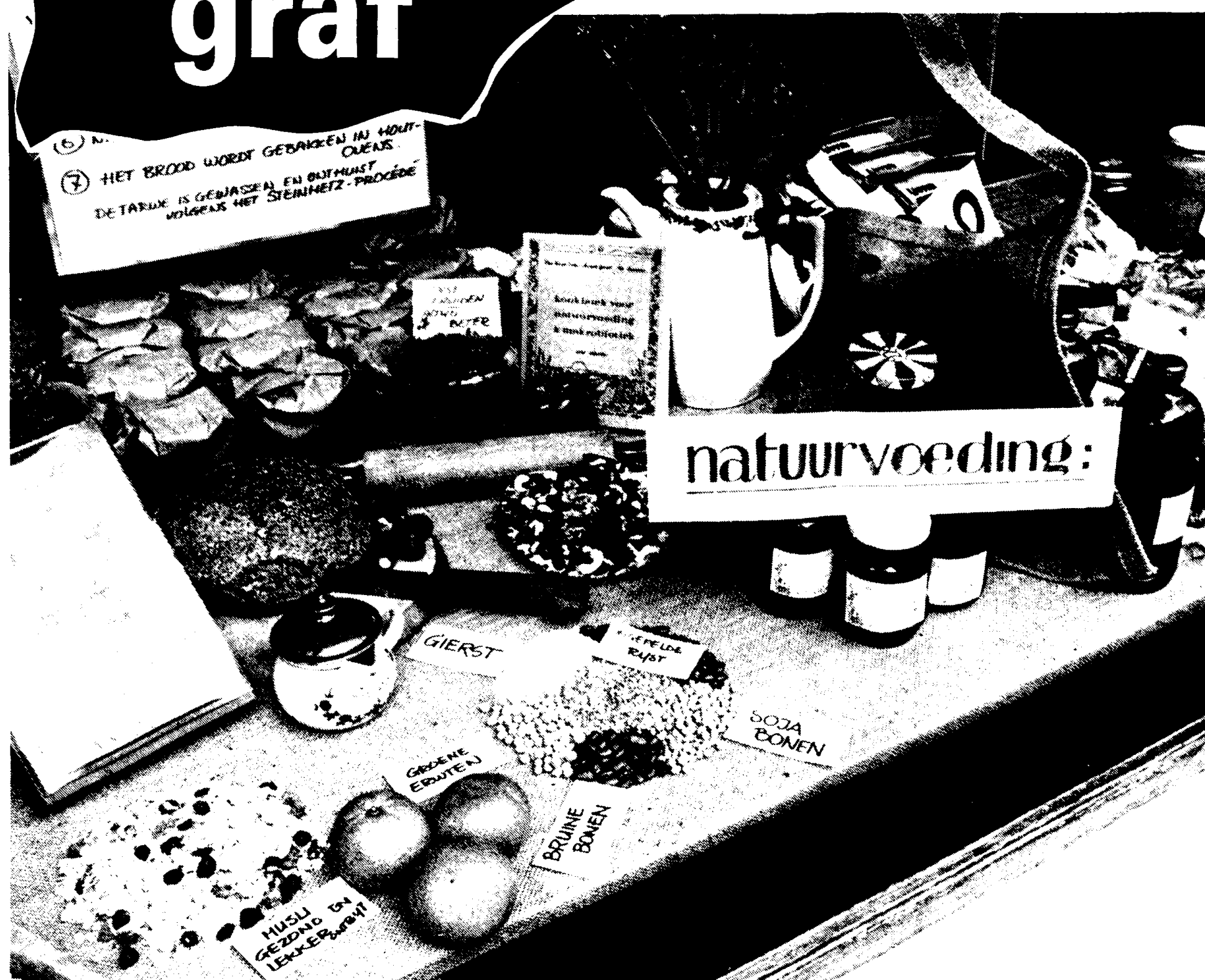
na voor hij een hap in zijn mond steekt na het dreigende: 'U graaft met uw tanden uw eigen graf'. Absolute trouw aan Rika's boodschap zou ook het droevig eind van het Franse restaurantbedrijf betekenen. Een avondmaal van Rika ziet er bijvoorbeeld als volgt uit: als voorgerecht zijn er verse vruchten, die worden gevolgd door een schaal rauwkost. Ter afwisseling komt er dan groentesoep op tafel, een schotel gekookte groenten of een eierengerecht. Het culinaire festijn wordt afgerond met gestremde

'U graaft met uw tanden uw eigen graf'

natuurvoeding:

melk of gedroogde vruchten en warme kwast. Ontbijt en lunch vertonen dezelfde karakteristieken, maar aangevuld met kaas, graanproducten of zelfgemaakte vruchtentaart.

Haaruitval

Rika legt in haar boek ook uit hoe de lezer mooi kan blijven, zich niet alleen hoeft te voelen, zijn zenuwen kan bedwingen en haaruitval kan tegengaan. Ze hecht grote waarde aan een goede ademhaling en een voorwaarde voor een gezond leven zijn volgens haar bovenal 'gezonde gedachten', want ook daar kun je je in trainen, meent ze. Ze legt uit dat je nooit moet eten 'met het ritme van een militaire mars', dat je na iedere hap mes en vork moet neerleggen, de handen in de schoot moet vouwen om vervolgens langzaam en overdacht aan het kauwen te slaan. Tenslotte moet je niet eten als je opgewonden bent, schrijft Rika en ze voegt er aan toe: je moet natuurlijk proberen om nooit nerveus te zijn.

Een klein probleem bij het toepassen van de natuurgeneeswijze is dat er in Frankrijk niet zo erg veel kruidenwinkels zijn en in Parijs maar zes tot acht. Een ander probleem is ook dat het beste resultaat wordt bereikt met verse kruiden, maar dat het merendeel van wat wordt aangeboden zich in gedroogde staat bevindt. Daarop reageert Rika met te zeggen: natuurlijk moeten we roeien met de riemen die er zijn. De ideale toestand was als je bovenop de Himalaya zou zitten, maar daar zijn we nu eenmaal niet.

Zuiveren

Rika is geen arts, maar ze vertelt in alle rust dat ze heel goed zelf een diagnose kan stellen. Dat komt, gaat ze voort, omdat het er in de natuurgeneeswijze niet zozeer om gaat de werkelijk zieke plek geïsoleerd aan te pakken, danwel om het gehele lichaam te zuiveren en gezond en sterk te maken, zodat het van zichzelf uit de zieke plek doeltreffend kan bestrijden. En ze spreekt met enige neerbuigendheid over het vergaande specialisme in de geneeskunde 'alsof je een mens in een willekeurig aantal te isoleren mootjes zou kunnen snijden'. Vanzelfsprekend is ze enthousiast over de homeopathie, al is in haar ogen het bezwaar dat de stimulans tot zelfwerkzaamheid, waarop de homeopathie berust, zich ook daar weer niet op het lichaam in zijn totaliteit richt. Rika denkt dat de groeiende belangstelling voor de natuurgeneeswijze de reactie is op het na-oorlogse enthousiasme voor alles wat artificieel was, en men een blind vertrouwen stelde in de wetenschap. 'Mijn leven als zangeres is vol spanningen en onechtheid', aldus Rika, 'en ik heb de oplossing ook voor mijn professionele probleem in de natuurgeneeswijze gevonden'.

Uit eten

Wie met Rika uit eten gaat kan zich op enige komische scènes voorbereiden. Het hangt van de tegenwoordigheid van geest van de obers af hoe ze reageren op een bestelling waarbij Rika met het nagerecht (fruit) begint en via een gesneden tomaat met ui eindigt met een hartige groentesla. 'Mijn natuurlijke geneeskunst' is bezig te verschijnen in de Verenigde Staten, Noorwegen, Zweden, Duitsland, Italië en Spanje. Toch wordt het enthousiasme van al die lezers kennelijk niet gedeeld door het Franse televisiesterretje Chantal Nobel, die na een auto-ongeluk wekenlang in coma lag en nu ook niet meer lopen kan. Rika begreep haar taak en schreef Chantal twee brieven met goede raad. Ze bleven tot nu toe onbeantwoord.

Rudolph Bakker

not a verbatim transcription of the original document.

Graantje

• Mensen die ervan houden zo nu en dan eens een graantje mee te pikken van het een of ander, kunnen vandaag hun hart ophalen. Van tien uur 's ochtends tot half twee 's middags is de Weltermolen weer volop in bedrijf. „Heeft u zin de nostalgische sfeer van een in bedrijf zijnde molen te proeven, kom dan gerust eens kijken“, zo meidt het persbericht dat wij ontvingen. En dan kunt u niet alleen de onlangs in alle glorie herstelde maalinstallatie in actie zien. Ook het monumentale gebouw op zich, is zeer zeker de moeite waard.

Bril

• Onze collega Pierre is zonder bril teruggekeerd uit het land der Tifosi. Volgens overleveringen heeft hij tijdens een koele duik in de Adriatische zee vergeten zijn glazen hulpmiddel af te zetten en bij de eerste de beste golf is het kleinood naar de bodem van de plas verdwenen. Nu is de zee flink diep en een koene duik leverde geen bril op. Gelukkig zat in het koffer nog de reservebril, want anders, zo liet Pie weten, „had ik mijn gele karretje op de trein kunnen zetten“. Een tweede Alva dus, die Pie van ons.

Goud

• Het echtpaar Jozef en Maria Schlijper-Schlijper uit Kerkrade-West, viert vandaag het gouden huwelijksfeest. Na de plechtige eucharistieviering om drie uur in de St. Jozefkerk van Kaalheide is er een receptie van zes tot half acht in het gemeenschapshuis Heilust in de Ons Limburgstraat 57. Maar wat is nu zo bijzonder daaraan, zult u terecht vragen. Want normaliter kom je in deze kolom geen gouden paren tegen. Wel, lees maar even verder. Jozef Schlijper werd op 8 november 1910 geboren in Kerkrade. Tweeëndertig jaar werkte hij als machinist op de Willem Sophia in Spekholzerheide en hield zich daar voornamelijk bezig met personeelvervoer. Met 48 jaar werd hij vroegtijdig gepensioneerd. „Ja Juupje, zoals hij in de volksmond genoemd wordt, heeft vele hobby's: schilderen, dansen (Jozef Schlijper is achtien jaar penningmeester geweest van de duivenvereniging 'De Duif'), vissen, kaarten (23 jaar lid van de bejaardensociëteit) en wandelen houden hem actief. Bovendien is hij 25 jaar hoofdcontroleur bij Roda JC geweest en tot en met het achtste WMC in 1978 was hij placeur in de Rodahal.

Goud (2)

• Maria Schlijper werd op 7 april 1910 geboren in de Kerkraadse wijk Holz. Ook zij is nog steeds actief in het verenigingsleven. Van de bejaardensociëteit Kaalheide is 'Marieche' erevoorzitter. Zij was zes jaar secretaresse en vijf jaar voorzitter van deze vereniging, bovendien is zij ook nog een tijdje voorzitter geweest van de herensociëteit Kaalheide, wat wel zeer uniek genoemd mag worden. Zij ontving enige tijd geleden de zilveren speld van de overkoepelende organisatie van bejaardensociëteiten in Kerkrade, de Centrale. Verder zijn boetseren, kleien en handwerken haar grootste hobby's. Voordat ze het huishouden verzorgde heeft Maria Schlijper acht jaar het bontwerkersberoep uitgeoefend. Het echtpaar, dat vele reizen maakte en onder andere drie maal een jaar in de Verenigde Staten en Canada en kris kras door Europa, heeft geen kinderen. Maar neem ze dat maar eens kwalijk met een dergelijke waslijst aan activiteiten.

Methadonpand Gasthuisstraat wordt gesloopt Verslaafden in problemen

HEERLEN – De opvang van drugsverslaafden in Heerlen zal in ernstige problemen komen nu het pand aan de Gasthuisstraat 16 van het Verslavingsteam gesloopt zal worden. In dit pand kunnen 50 verslaafden dagelijks methadon afhalen, maar tevens dient het als opvangcentrum voor deze mensen. Het andere verstrekkingspand aan de Ruys de Beerenbroucklaan, waar momenteel zo'n 80 verslaafden per dag geholpen worden, zal de enorme toeloop niet meer aankunnen. Het Verslavingsteam heeft van de eigenaar van het pand aan de Gasthuisstraat, de paters van het St. Jozefklooster, te horen gekregen dat het huis op 12 augustus tegen de vlakte gaat.

„Een half jaar geleden kregen we het slechte nieuws al te horen. We hebben geprobeerd om van de gemeente een nieuw onderkomen te krijgen. Tot nu toe is er echter nog niets gevonden. Bijna hadden we een pand kunnen huren, maar toen de eigenaar hoorde dat er methadon verstrekt zou worden, ging de zaak niet door. Dat is het probleem waarmee we kampen, want je kunt niet overal een verstrekkingspand maken. De buurt en de eigenaar zal er mee akkoord moeten gaan. Een ander probleem is dat we het onderkomen aan de Gasthuisstraat van de paters gratis ter beschikking kregen. Onze begroting is er niet op gemaakt om huur te gaan betalen“, aldus Hanny van Genderen, plaatsvervangend coördinatrice van het Verslavingsteam.

Overlast

De hulpinstelling verwacht dat door de accommodatieproblemen veel overlast zal ontstaan. De 50 verslaafden van de Gasthuisstraat moeten nu naar de Ruys de Beerenbroucklaan, waar dagelijks al 80 mensen over de vloer komen. „Behalve het verstrekken van methadon kunnen de mensen daar ook de dag zinnig doorbrengen. Zo houden we ze van straat. Voor 80 men-

sen is het er eigenlijk al te klein.

Nu er 130 mensen gaan komen, kunnen we ze echt niet meer allemaal opvangen. Daarom zullen weer velen de straat op gaan. Maar ook zal er een enorme verkeersoverlast ontstaan in de Ruys de Beerenbroucklaan, want iedere morgen komen er nu 130 mensen voor methadon“, zegt Hub Vliex, unit-leider methadonverstreking. Of zoals Hanny van Genderen zegt: „Het moet eerst weer uit de hand lopen, voordat er maatregelen genomen worden“.

Samenwerking

Het Verslavingsteam is een samenwerkingsverband tussen het Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs en de RIAGG en heeft 30 hulpverleners in dienst. In 1982 werd begonnen met het verstrekken van methadon aan de drugsverslaafden. Behalve genoemde twee panden heeft de instelling ook nog een onderkomen in de Vlotstraat, voornamelijk voor alcoholverslaafden en preventie. Ook dat pand blijkt al tot aan de nok vol te zitten.

Daarnaast zijn er nog drie verstrekkingsposten in Kerkrade en Brunssum gekoppeld aan jongerencentra en een maatschappelijk bureau. Al jaren pleit het team bij de gemeente voor een extra pand in Heerlen-Noord.

„Nu hebben we in plaats van drie verstrekkingsposten nog maar een. Die panden hebben eigenlijk een driedelige functie: creativiteitsgroep voor opvang, in- en uitloopteam en verstrekkingsplaats. Dat gaat nu helemaal de mist in en de verslaafden moeten weer de straat op“, meent Hub Vliex.

Het verslavingsteam zegt al geruime tijd uit te kijken naar een vervangende plaats. „We hebben zelfs al gepraat over een wooncontainer, maar dat is veel te duur. De verslaafden zijn er zelf ook niet gelukkig met de gang van zaken. Twee groepen worden in feite samengevoegd en dat zal niet zo soepel verlopen.

Ze weten nu ook dat ze weer de straat op moeten. Ook wij proberen problemen te voorkomen, maar ik vrees nu het ergste“, aldus Hanny van Genderen.

• Het methadonpand aan de Gasthuisstraat dat 12 augustus gesloopt wordt.

Erg weinig belangstelling voor internationaal congres

Organisatie Knappentagen lijdt pijnlijke schadepost

HEERLEN – Om een financieel debacle te voorkomen hebben de Stichting Coriolade en het Schalmeienkorps Glück Auf de Internationale Knappentagen, die 14 en 15 september in de Heerlense schouwburg zouden plaatsvinden, afgeblazen. De orga-

nisatie was vrijwel rond, maar gezien het ontstellend lage aantal deelnemers bleek het internationale congres voor mijnwerkers en hoogovenarbeiders geen haalbare kaart. De organisatoren verwachtten elk zo'n tweeduizend gulden schade aan het avontuur over te zullen houden.

Glück Auf kreeg de organisatie van het congres toegewezen door de Fédération Européenne des Mineurs et Siderurgistes. Bij deze federatie zijn tweehonderd verenigingen uit de Benelux, Duitsland en Frankrijk aangesloten. Het tweejaarlijkse congres zou dit jaar in Heerlen worden gehouden en volgens de federatie 1.500 tot 2.000 deelnemers tellen. Dat aantal bleek echter niet boven de driehonderd uit te komen.

De organisatoren hadden de schouwburg al afgehuurd, honderden hotelkamers gereserveerd en een groot amusementsprogramma in elkaar gestoken. Er stond een concours voor muziekkorpsen van mijnwerkers, een reünie van de oud-leden van de Limburgse mijnkorpsen en een optocht van alle deelnemers en muziekkorpsen door het centrum van Heerlen op het programma. Er waren al twee Beierse muziekkapellen gecontracteerd en

herinneringswimpels besteld.

Alle contracten zijn inmiddels afgezegd, maar het zit er dik in dat de beide organisaties toch nog enige kosten voor hun rekening moeten nemen. Coriolade en Glück Auf voelen zich misleid door de veel te optimistische informatie die de federatie versterkte.

Burgemeester opent nieuwe kunststofbaan

KERKRADE – Burgemeester J. Smeets van Kerkrade zal op zondag 25 augustus om drie uur de nieuwe atletiek-kunststofbaan in het gemeentelijk sportpark openen. Om half vier starten de openingswedstrijden van Achilles Top waarvoor kan worden ingeschreven tot 20 augustus. Voor de heren staan de 110 m horden, de 100, de 400, de 1500 en 3000 m steeple chase, kogelstoten, discuswerpen en hoogspringen op het programma, terwijl de dames kunnen inschrijven voor de 100 m horden, de 100, 400, 800 m en het kogelstoten, discuswerpen en hoogspringen.

Grootste braderie in historie van Heerlen

HEERLEN – Nog nooit in de onder-tussen respectabele geschiedenis van de Heerlense braderie zijn er zoveel stands in de Heerlense binnenstad opgesteld als vandaag. Niet minder dan vierhonderd kraampjes zullen her en der in Heerlen staan. Dat is bijna twee keer zoveel als verleden jaar. De massale belangstelling die de Stadsbraderie verleden jaar mocht ondervinden zal daar ongetwijfeld debet aan zijn. Honderdduizenden mensen, aangelokt door het mooie weer, bevolkten toen de binnenstad.

Vanzelfsprekend hoopt voorzitter Jongen van de Stichting Heerlen Promotion, onder wiens auspiciën de braderie plaats vindt, dat het weer ook vandaag een beetje meezit. Een van de hoogtepunten zal het opstijgen van een hetschutballon zijn. Dat gebeurt rond tien uur op het burgemeester van Grunsvenplein. Verder zal Heerlen vandaag bruisen van de muziek.

Op het Emmaplein zal vanaf een uur of tien de Kerkraadse groep Weerwaas optreden. In de Sorolestraat spelen drie harmonieën. Bovendien zijn op

verschillende plaatsen discjockey's actief.

Spektakelshow

In Het Loon vindt een 'muzikale waterspektakelshow' plaats. De Heerlense kampioenschappen zeepbalkstoeien met kussens boven een vijf meter groot waterbassin staan onder andere op het programma. Ook de marktkooplui laten zich niet onbetuigd. Hostessen zullen daar presentjes uitreiken.

Problemen tussen partners en ouders/kinderen hoofdoorzaken

Onrustbarend groot aantal echtscheidingen in Kerkrade

KERKRADE – Het aantal echtscheidingen in Kerkrade stijgt naar een onrustbarende hoogte. Uit de jaarcijfers van de gemeente en van het Centrum voor Maatschappelijk Werk Kerkrade-Simpelveld blijkt dat in 1984 in Kerkrade 171 gezinnen uiteen werden gerukt door een echtscheiding, hetgeen een stijging van dertien gevallen betekent ten opzichte van het voorafgaande jaar 1983. In totaal leven op dit moment in Kerkrade 2.113 gescheiden mannen en vrouwen.

De vrouwen zijn daarbij met 1.127 in de meerderheid tegenover de mannen (986). Ondanks alle huwelijkssellende hebben in het afgelopen jaar opnieuw 354 paartjes de grote stap gewaagd. De cijfers van het Centrum voor

Maatschappelijk Werk, dat in juni zijn veertigjaar bestaanfeest vierde, leren iets over de oorzaken van het hoge aantal echtscheidingen. Van de 633 hulpeenheden zoals ze daarbij worden genoemd, kloppen er 261 aan omdat man en vrouw onderling problemen hebben en 229 omdat er opvoedings- en relatieproblemen zijn ontstaan tussen ouders en hun kinderen. Dit zijn de beide hoofdcategorieën die te onderscheiden vallen. In beperktere mate spelen relatieproblemen tussen huisgenoten, ex-partners, kinderen onderling, familie onderling, collega's of eenzaamheid als gevolg van een tekort aan relaties een rol.

Kerkrade blijkt sociaal gezien toch al steeds meer in de put te raken. In het jaarverslag van het Centrum voor Maatschappelijk Werk wordt een steeds grotere vraag naar hulp signaleerd. Kwamen in 1981 1.388 mensen voor hulp naar het centrum toe, vanaf die tijd is dat aantal steeds gestegen tot 1.982 vo-

rig jaar. De afdeling sociale zaken van de gemeente moest aan 48 personen méér (1.039) dan in 1983 een uitkering via de Bijstandswet doen. Daarnaast krijgen nog bijna 1.800 Kerkradenaren RWW en 843 WVV.

Het inwonertal van Kerkrade bedroeg op 1 januari 53.117, een kleine daling (114) ten opzichte van 1983. Van al die mensen staan er 1.600 aan het hoofd van een onvolledig gezin, terwijl zeven procent van alle gezinnen drie of meer kinderen heeft. Grote gezinnen worden steeds zeldzamer. Drie jaar geleden waren er nog 123 gezinnen in Kerkrade met vijf of meer kinderen. Dat aantal is inmiddels al bijna gehalveerd tot 65.

Tegenover al die negatieve cijfers steekt de kleine daling van de werkloosheid positief af, temeer omdat Kerkrade al jaren een werkloosheidspercentage kent dat ver boven het provinciaal gemiddelde uitsteekt. In mei van dit jaar be-

droeg het aantal werklozen 3.541, waarvan 2.364 mannen. Afgaand op die aantallen is op dit moment 20,3 procent van de mannelijke bevolking werkloos en 24,8 procent van de vrouwelijke afhankelijk beroepsbevolking. Ongeveer de helft van het aantal werklozen is al langer dan een jaar bij het arbeidsbureau ingeschreven als werkzoekend. Van de ruim 3.500 werklozen zijn er 1.350 nog geen 25 jaar. Daar tegenover staat het aantal arbeidsongeschikten, waarvan Kerkrade er op 31 december 1984 5.313 kende (4.242 mannen). Momenteel is van de mannelijke bevolking in Kerkrade tussen 15 en 64 jaar, de werkloosheidscijfers in aanmerking genomen, meer dan 35 procent niet meer aan het werk. Landelijk gezien ligt dat percentage op 22 procent.

Misdrijven

Andere opvallende cijfers zijn die

Snel optreden beperkt schade brand Welterhof

HEERLEN – De brand in de psychiatrische inrichting Welterhof heeft woensdagavond voor zo'n tienduizend gulden schade aangericht. De 24 op de verdieping wonende patiënten, die met het oog op de rookoverlast naar een andere afdeling werden gebracht, konden de volgende ochtend al weer naar hun vertrouwde stek terugkeren.

De schade bleef beperkt doordat de dienstdoende verpleger het vuur snel ondeckte en dit met de aanwezige blusapparatuur kon bedwingen. De gealarmeerde brandweer verrichtte nog enig nabluswerk.

De brand ontstond doordat een van de patiënten met vuur 'knoeide'.

„OVERTROKKEN ZAK“

Schutterij kan blijven schieten

DEN HAAG – De gemeente Schinnen was met twee man en de schutterij St. Michael met drie man aanwezig toen de waarnemend voorzitter van de afdeling geschillen van bestuur van de Raad van State, mr. Van Schaik, in kort geding het verzoek van J.F.J. Offermans te Doornrade behandelde om over te gaan tot schorsing van de hinderwetvergunning voor de schietinrichting aan de Bekkerveldweg.

Binnen enkele minuten stonden ze weer op straat met de mededeling dat het schorsingsverzoek is afgewezen.

Offermans, die een regelmatige klant is van de Raad van State, maar die deze keer niet zelf aanwezig was, vreesde loodvergiftiging. „Een overtrokken zaak“, aldus mr. Van Schaik. „Het gaat om vier keer schieten per jaar. Bij andere schietinrichtingen gaan welkijks kilo's lood de lucht in. De heren kunnen hun pleitnota's in hun zak houden. Ik wens ze wel thuis“.

(ADVERTENTIE)

CULTUREEL CENTRUM 'de Stadsschouwburg' Sittard

Het schouwburgprogramma voor de komende herfst, winter en lente is bijzonder!!!

WAAROM...? Leest u onze theaterbrochure die tussen 12 en 17 augustus as. op uw adres wordt bezorgd (in de plaatsen Sittard, Geleen, Bom, Buchten, Holtum, Limbich, Gulleoven, Emighoven, Nieuwstadt, Urmond, Berg a d Maas, Grevenbicht, Obbicht, Papenhoven, Munstergeleen, Susteren, Dieteren, Elsloo, Katsop, Beek, Neerbeek, Stein en Meers).

Op aanvraag wordt u deze brochure gaarne toegezonden. Een keuzemogelijkheid uit meer dan 100 voorstellingen! Theaterinfodagen op 23, 24 en 25 augustus as. met alle gegevens over de voorstellingen

Wilhelminastr. 18, tel. (04490) 24400/10616

Ook een stijging van de opbrengsten

Meer bezoekers in speelcasino's

DEN HAAG – De drie casino's in ons land, in Zandvoort, Valkenburg en Scheveningen, hebben vorig jaar hun bezoekersaantallen zien stijgen. In totaal bezochten in 1984 1.266.501 mensen de casino's. 8,4 procent meer dan het jaar daarvoor. De stijging van de spelopbrengsten bleef beperkt tot ongeveer één miljoen gulden, dat is 1,2 procent in vergelijking met het jaar daarvoor. Dit schrijft de Raad voor de Casinospelen in haar jaarverslag over 1984.

Alle drie casino's ontvingen meer bezoekers, vooral dat in Scheveningen. Het Scheveningse casino werd door meer bezoekers bezocht dan de andere twee samen: 642.307 in Scheveningen tegen 624.194 in Zandvoort en Valkenburg.

De stijging van de spelopbrengsten is hierbij achtergebleven. Was die in 1983 nog 11 miljoen gulden, in 1984 stegen de opbrengsten met maar ongeveer 1 miljoen gulden. Het meest opvallend noemt de Raad dat het Scheveningse casino voor het

eerst in haar bestaan de spelopbrengsten zag teruglopen met 2,2 miljoen gulden. Ook in Zandvoort was dat het geval, alleen geringer met 0,6 miljoen gulden. De opbrengsten in Valkenburg stegen hierbij gunstig af met een stijging van 3,8 miljoen gulden.

De casinospelen hebben aan de schatkist 52,3 miljoen gulden aan kansspelbelasting bijgedragen, 28,3 miljoen gulden aan belasting over het totale spelresultaat van vorig jaar en 24 miljoen gulden ter aflos-

sing van een oude kansspelbelastingsschuld.

Eind dit jaar krijgt Rotterdam een voorlopige vestiging van een casino en in de tweede helft van 1986 komt er een voorlopige vestiging in Amsterdam bij.

Aanhouder...

Van onze verslaggever NUTH – De rijkspolitie van Nuth heeft de 29-jarige A.M. uit Landgraaf aangehouden die heeft bekend in de Alexanderstraat te Nuth de personenwagen van Q. compleet te hebben gesloopt. M. stal alles wat los en vast zat zoals de motor, kap, rubbers, ruitewissers, radio, cassette recorder en versnellingspook. De politie kon een klein feestje bouwen want het was de 77e (!) keer dat W. in de fout ging en werd ingerekend...

Augustus pruimentijd

door Jan van Lieshout

BORGLOON – De directie tracteerde. De fruitveiling van Borgloon passeerde deze week een markante mijlpaal. De tweemiljoenste kilo aardbeien werd verkocht. En daarom moesten Charley Jans en Valentine Nulens in hun Veilingstaverne de glazen nog eens vullen. „Als we nu een Olland-Belgie met kerse- en pruimepitten zouden moeten spelen, kwam Olland pit tekort”, snoefde een van de mannen, toen hij een pruim aan had.

Kroeg- en kinderkout hebben vaak kernen van waarheid. Zo ook de opmerking van Tuur. De bouillon van zijn betoog was dat tijdens de bomenstorm in de jaren zestig in Nederlands-Limburg aanzienlijk meer kersen- en pruimenbomen zijn gerooid dan in Belgisch-Limburg.

De aanvoercijfers op de veilingen aan weerszijden van de Maas bewijzen het. Voor kersen en pruimen moet je in Belgisch-Limburg zijn, zeggen kopers in

● Het kersenseizoen loopt ten einde. Ofschoon de laatste Hedelfingers nog mooier ogen dan de eerste, hebben ze niet meer de smaak van enkele weken geleden, vindt Willy van Dormael (53), die de contacten tussen veiling en leden onderhoudt.

Na de kersen regeren de Reine Claudes weer

Nederlands-Limburg dan ook zonder blikken of blozen.

„Wij zijn gekend om ons zomerfruit”, praat Willy van Dormael (53), de duizendpoot van de Coöperatieve Veiling Borgloon, die in 1984 47.000 ton fruit omzette voor een totaal bedrag van 800 miljoen Belgische frank. De afzetcoöperatie, die thans 2.800 leden telt, werd onder de oorlog gesticht. Onder auspiciën van de Duitsers moesten tuinders en fruitkwekers in en rond Tongeren vanaf 1942 hun groenten en fruit in een oude gieterij te Tongeren aanvoeren.

Vanaf 1956 werd het zomerfruit door middel van een rondreizende klok in Kerniel en omstreken vermarkt. Daaruit ontstond in Borgloon – op een pruimesteenworp afstand van Kerniel – een nederzetting, waar vanaf 1967 de maatschappelijke zetel van de „Tongerse Fruit- en Groentenveiling” domicilieert, welke naam in 1979 werd gewijzigd in Coöperatieve Veiling Borgloon.

Keursorteren

Als eerste in Europa nam de Coöperatieve Veiling Borgloon in 1981 een kleur- en gewichtssorteermachine in gebruik – de trots van de veiling, waar in totaal negentig mensen emplot vinden.

Zomerfruit is de specialiteit van het huis. Daarvoor rsorteren aardbeien, bessen, kersen en pruimen. Aan arbeiden werden in 1984 2.200 ton omgezet, aan bessen 750 ton, aan kersen 3.150 ton en aan pruimen 1.500 ton. „Aan arbeiden hebben we 23 variëteiten”, licht Willy van Dormael de cijfers toe. „Door ze onder plastic tunnels te telen zijn we een maand eerder aan de markt dan de volgrondstellers. Datzelfde geldt voor de bessen, de bramen en de frambozen. Het maakt wel iets uit in de prijs – of je een maand vroeger of later aan de markt bent”.

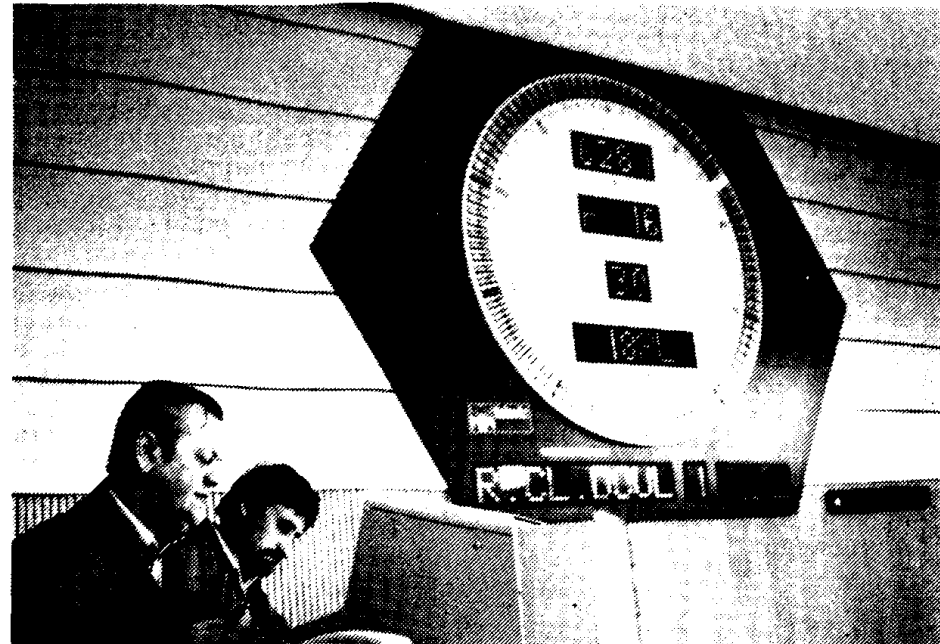
Veel aandacht wordt aan de presentatie besteed. Er zijn er die de arbeiden leggen. De prijs is er momenteel ook naar. Gisteren nog deden Bogota en Ostara – een doordragend ras – 185 frank de kilo; in Nederlands geld een tientje.

Duur zijn ook de kersen. Voor de dikke Hedelfingers was er gisteren in Borgloon een hoogste druk van 113 frank, oftewel ruim zes gulden.

Pruimentijd

Na de kersen komen de pruimen. Van begin augustus tot half september is het pruimentijd. „Het is een teelt voor boeren met hobby in de fruitteelt. Door de mechanisatie hebben boeren in de oogst tijd over, die met pruimen plukken kan worden opgevuld”, zegt aan de St.-Truidersteenweg in Borgloon Willy Derwael (56), een encyclopedie op het gebied van fruitteelt en met 80 ha voornamelijk hoogstamkersen, appels en peren en nog een verloren hoekje pruimen een van de grootste fruitteelters uit de Haspengouw.

„Vroeger werd ons voorgelouden, dat ge in de fruitweiden van alles moest hebben. Ge moest het hele jaar door kunnen plukken. Nu is dat verkeerd. Nu moet ge U specialiseren. Voor de echte fruitkweker past de pruimenteelt minder goed. De kweker van hard fruit heeft in de tijd dat de pruimen moeten worden geplukt te veel cultuurzorgen voor z'n hard fruit. Hij moet de appels en peren dunnen en de bomen bij snoeien.

● Als eerste van de Reine Claudes veilde Hugo Bohets de Reine Claude d'Oullins – in feite een Franse vondeling. Het is een grote ronde pruim groen tot goudgeel van kleur met enkele rode stippen bij de steel. De smaak is uitstekend. Een excellente smaak heeft ook de Reine Claude d'Althain – een Tsjechische rondeling. Het is een ronde, tamelijk grote, roodpaarse pruim met veel dauw. Het vruchtvlees is goudgeel, sappig en zoet.

Perziken

Bovendien is de pruimenteelt niet zo renderend. Fruit uit het Middellands Zeegebied overspoelt 's zomers de markt. Vroeger had onze pruim die concurrentie niet te duchten. Er was geen import uit zuidelijke landen. Het vervoer was te duur en het duurde te lang voordat het spul hier was. Die tijd is voorbij. We worden dan ook overspoeld met perziken, waar onze pruimen niet tegenop kunnen.

Daarnaast zijn pruimen niet oogstzeker. Het ene jaar heb je veel pruimen, het andere jaar weinig. Daarbij komt dat de lekkerste pruimen de slechtst dragende zijn.

Er zijn zeker een honderd variëteiten en ge moet een kenner zijn om ze uit elkaar te kunnen houden. Ge hebt klassieke en moderne pruimen. De klassieke zijn de vooroorlogse pruimen, de moderne stammen van na de oorlog.

Eind juli zijn de eerste gewoonlijk aan de markt. Koploper is de Rütgestatter, een blauwe pruim van Duitse komaf. Vroege prui-

men zijn voorts de Early Laxton – een geelgrijze pruim – de Precoce Favorite en de Vilvoordenaren – blauwe pruimen met een dauwlaagje op de schil.

Reine Claudes

De meest gegerde pruimen zijn nog altijd de Reine Claudes, zoals daar zijn de Reine Claude Crotte – een sappige, groene pruim met een rood wangskak – en de Reine Claude Conducta – een dikke blauwe, roserode pruim.

De laatste pruimen zijn over het algemeen de dikste. Zo gaan er van er van de dikvruchtige roodgelen Jefferson slechts een stuk of tien in een kilo. Ook de blauwe Monarch en de roodblauwe Sultan zijn dikke pruimen. Zij behoren tot de moderne en sluiten de rij.

Wat de teelttechnische kant betreft: „Pruimen gedijen het best op de onderstam van een marbellaan (mirabel). Pruimenbomen zijn de minst veeleisende op het gebied van grondsoort. Niettemin doen ze het in Nat-Haspengouw – de streek ten noorden van de rijksweg Tongeren-St.-Truiden beter dan in Droog-Haspengouw, dat aan de zuidkant van de rijksweg Tongeren-St.-Truiden is gelegen.

Bij het zwellen van de botten moet ge de eerste bespuiting uitvoeren. Na de bloei moet tegen bladluizen worden gespoten en tegen de pruimezaagwesp, die gaatjes in de pruim boort om er haar eitjes in te leggen. De made boort zich een weg naar het hart van de vrucht, die vroegtijdig afvalt.

Pluk

De pluk begint eind juli en duurt tot half september. Pruimen moeten worden doorgeplukt. Het is zaak niet te zware ladders te gebruiken – anders scheuren de bomen. Een goede plukker plukt en sorteert per dag zo'n 200 kilo. De opbrengst per boom varieert van 20-30 tot 200-300 kilo”. Aldus Willy Derwael.

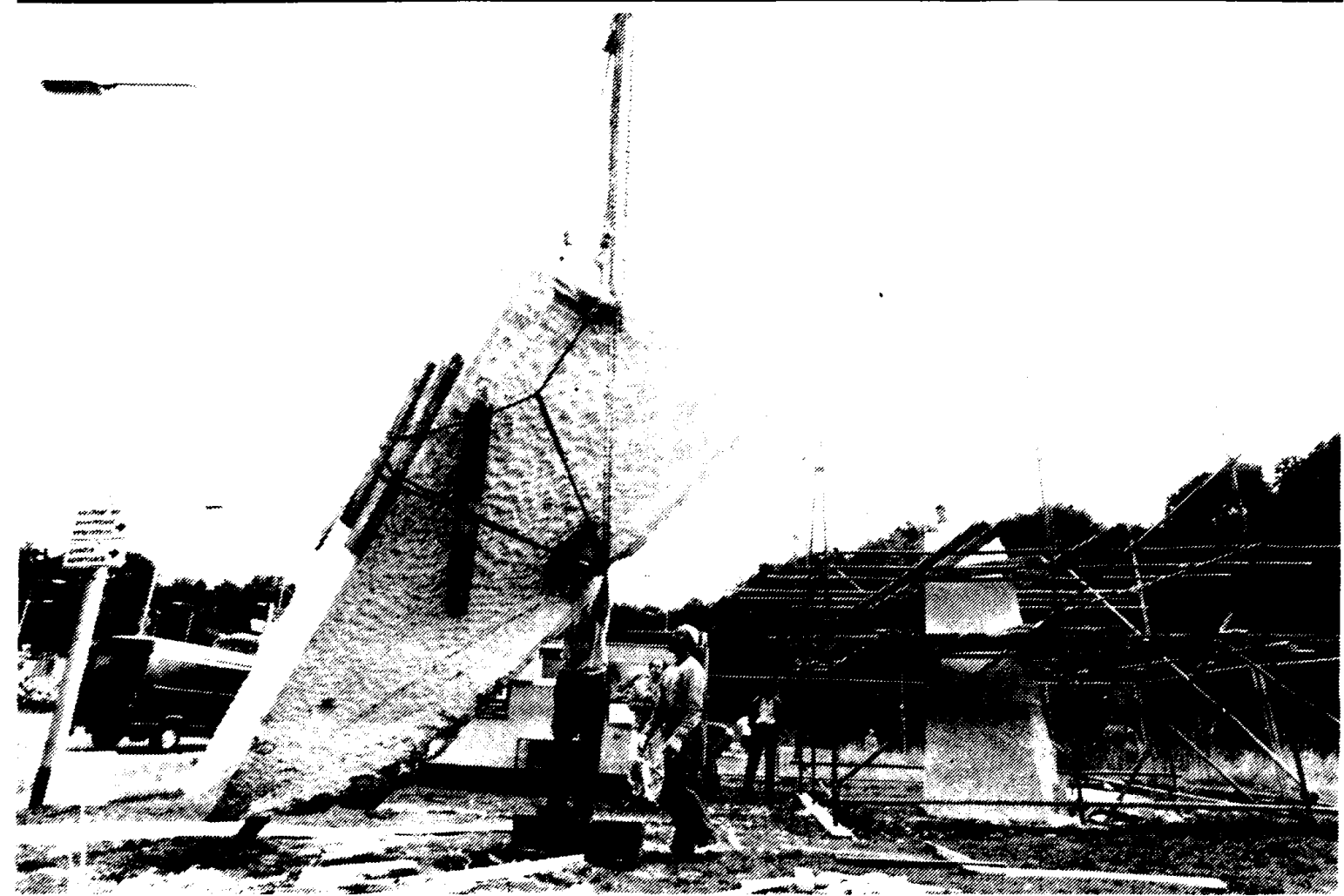
Wat de voedingswaarde van pruimen betreft: pruimen zijn belangrijke bronnen van vitamines en mineralen zoals calcium, natrium, fosfor en vitamine B. Per 100 gram bevatten pruimen 42 calorieën. Door de grote hoeveelheid onverteerbare vezels wordt de darmwerking extra gestimuleerd.

Omdat pruimen zeer vlug overrijp worden en daardoor hun goede smaak verliezen is het zaak ze niet te lang te bewaren. Behalve voor de verse consumptie worden pruimen ook gebruikt om er jam van te maken of om ze op sap te bewaren.

Bakpruimen

De bakker gebruikt ze voor op de vlaai. Zijn voorkeur gaat uit naar de Dubbele Bakpruim – in veilingargon „D'n Dubbele Altesse”, in telersargon „de boom met de kilo's”.

De prijzen voor pruimen zijn zo veranderlijk als 't weer. De duurste kwamen in het midden van deze week niet meer boven 50 frank de kilo. Het goedkoopst zijn de pruimen over het algemeen in de tweede helft van augustus, als je ook in Borgloon weer over de pruimepitten valt.

Limburg draagt eigen cultuur uit

MAASTRICHT – In het kader van het streven om de Limburgse cultuur uit te dragen zijn er op zaterdag 31 augustus enkele activiteiten in Den Haag gepland. Op die dag gaat een tentoonstelling van werken van Charles Eyck in Pulchri-Studio open, terwijl de Mastrechtster Staar om 2.30 uur onder leiding van Henrie Ramaekers een gala-concert in de Grote Kerk in den Haag geeft.

Solistische medewerking aan dit concert wordt verleend door de bariton John Brocheleer.

Uitgevoerd worden werken van Morinikendam, Gretchaninoff, Roussel, Bizet, Verdi en Orff. Het Provinciaal Bestuur van Limburg en het Gemeentebestuur van Maastricht zullen deze activiteiten begeleiden.

'Vibrazione' begint naar een beeld uit te zien

KERKRADE – Het beeld, dat de Italiaanse kunstenaar Guglielmo Vecchiatti Massacci aan de Koningsweg in Kerkrade aan het kappen is, begint stilaan naar zijn eindresultaat te groeien. Gisteren werden de twee blokken Carrara-marmer samengevoegd. Nu gaan de steigers er weer omheen, waarna Massacci aan de afwerking kan beginnen. Hij heeft nog drie tot vier weken nodig om het beeld, getiteld 'Vibrazione' te voltooien.

Het blok, dat gisteren omhoog getakeld moest worden woog ongeveer 7,5 ton. Massacci zal er nog twee ton moeten afhakken, voordat het aan zijn idee beantwoordt. De sokkel waar het op geplaatst is krijgt ook nog een stevige bewerking. Het gewicht van het totale beeld zal dan twaalf tot 13 ton zijn. Dat betekent dat de Italiaanse kunstenaar er zo'n tien ton heeft afgehaakt. Met dit gewicht en met een hoogte van bijna negen meter is dit het grootste en vermoedelijk ook het zwaarste beeld, dat Kerkrade bezit.

Het project is in een fotoreeks van Karel van Straaten vastgelegd. Deze fotodocumentatie wordt uitgegeven. Belangstellenden kunnen hierop intekenen. Men kan daarvoor een formulier halen bij de VVV of bij het Wijngrechttheater.

● „De pruimenteelt is een teelt voor boeren met hobby in de fruitteelt. Door de mechanisatie hebben boeren in de oogst tijd over, die met pruimen plukken kan worden opgevuld”, aldus Willy Derwael (56), een encyclopedie op het gebied van de fruitteelt en met 80 ha voornamelijk hoogstamkersen, appels en peren en nog een verloren hoekje pruimen een van de grootste fruitteelters uit de Haspengouw.

● Na de kersen zijn de pruimen weer aan de markt. Hugo Bohets, de 45-jarige veilingmeester van Borgloon, toont de handel de eerste Vilvoordenaren – een blauwe, licht blauwde pruim, die tot de vroegste variëteiten behoort.

Transportbedrijf uit Nuth stelt tweede truck beschikbaar

Meer Limburgse hulp voor Afrika-truckers

HOENSBROEK – Bij de hulporganisatie 'Europa truckt voor Afrika' hebben na de publicatie in het LD van afgelopen donderdag verschillende Limburgse bedrijven hulp aangeboden. De firma Habets uit Nuth heeft zelfs de felbegeerde tweede vrachtwagen beschikbaar gesteld. Het bedrijf meldde zich bij de Limburgse coördinatrice Marianne Dolsma uit Hoensbroek. Vanmorgen zal de truck in Nuth afgehaald worden door een chauffeur van het landelijke actiecentrum in Zeist.

De actie, in het leven geroepen door de Holland Duck Club en de Duitse Truck- en Countryclub, gaat met vrachtwagens uit beide landen het voedsel dat in de haven van Port Soedan ligt naar de vluchtelingenkampen in Kassala vervoeren. Zoals bekend zullen de trucks in het rampgebied achter blijven voor het noodzakelijke vervoer. Na de publicatie van donderdag in deze krant, dat het niet zo erg vlotte met de hulp vanuit Limburg, hebben zich bij de provinciale organisatie Marianne Dolsma spontaan enkele bedrijven aangemeld.

Behalve de vrachtwagen van de firma Habets hebben sommige bedrijven onderdelen en banden aangeboden. Twee garages willen de beschikbare vrachtwagens repareren en klaar maken voor de lange reis. Een limonadefabriek heeft onbeperkt frisdrank voor de chauffeurs en begeleiders aangeboden. Van de Duitse Bank voor de Krijgen de chauffeurs 5.000 cetrantsoenen ter beschikking. Ook de ANWB heeft hulp aangeboden.

Rekening

Via Marianne Dolsma uit Hoensbroek heeft het actiecentrum in Zeist getracht een bankrekening in Limburg te openen. Door tijdgebrek blijkt dit niet meer mogelijk. Daarom kunnen Limburgers hun bijdrage op het Brabantse banknummer ABN-bank 328686800 in Best storten. Marianne Dolsma blijft overigens nog op zoek naar vrachtwagens uit Limburg. Dit moeten wagens zijn die niet meer op de weg zitten, maar wel door enkele reparaties opgelapt kunnen worden voor de reis naar Afrika. De start van het konvooi vindt zaterdag 10 augustus in Best plaats.

(ADVERTENTIE)

Voor het opgeven van overlijdensadvertenties voor de krant van maandag, bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15 en 16 uur op ons hoofdkantoor of telefonisch uitsluitend op 045-739200

Limburgs Dagblad

In de Cramer 37, Heerlen.

1981-1984

● Fenja en Michaël in Maastricht bladerend in de familie-album.

WEERZIEN NA 43 JAAR

MAASTRICHT – Fenja Sagarulko en haar iets jongere neef Michaël hebben elkaar in Maastricht weer ontmoet nadat zij 43 jaar geleden door de oorlog alle contact met elkaar hadden verloren. In november 1942 werden de toen 17-jarige Fenja en Michaël door de Duitse troepen gedwongen dwangarbeid te verrichten. Zonder dat ze weten reisden zij in dezelfde trein naar Duitsland. Mi-

chaël werd ingedeeld bij een onderhoudsploeg van JG Farben in Zuid-Duitsland en Fenja kwam terecht in een munitionfabriek in Marburg. Michaël werd na een discussie met zijn bewakers over het onrecht dat de nazi's de dwangarbeiders aandedden, afgevoerd naar Dachau. Daar werd hij aan het einde van de oorlog door de Amerikanen bevrijd. Hij emigreert naar Canada.

Fenja wordt 28 maart 1945 door Amerikanen bevrijd en vertrok drie dagen later naar Maastricht. In de Dominicanerkerk – een opvangcentrum destijds – werd zij verzorgd. Na zes weken wilde men haar terugsturen naar Rusland, maar Fenja wilde graag blijven. De verpleegsters verstopten haar. Fenja ontmoette kort daarop Tony Lahaye met wie ze later trouwde.

In 1976 kreeg ze het eerste levensteken van neef Michaël. Via familie in de Oekraïne had Michaël haar adres in Nederland gekregen. Het duurde nog even, maar afgelopen week kwam dan toch een weerzien tot stand.

OOK START GRENZLANDRALLY IN VAALS Autotour in Mergelland

MERGELLAND – Leden van de Triumph Spitfire Club (T.S.C.) houden op 11 augustus een meeting in het Mergelland.

Deelnemers en Spitfires (bepaald type sportauto) komen tussen elf en twaalf uur bij elkaar op de parkeerplaats van

Motel Heerlen op het industrie De Cramer in Heerlen.

Van daaruit wordt er vertrokken voor de rondrit door het Mergelland. Halverwege de rit wordt er een bezoek gebracht aan de Valkenburgse Steenkolenmijn.

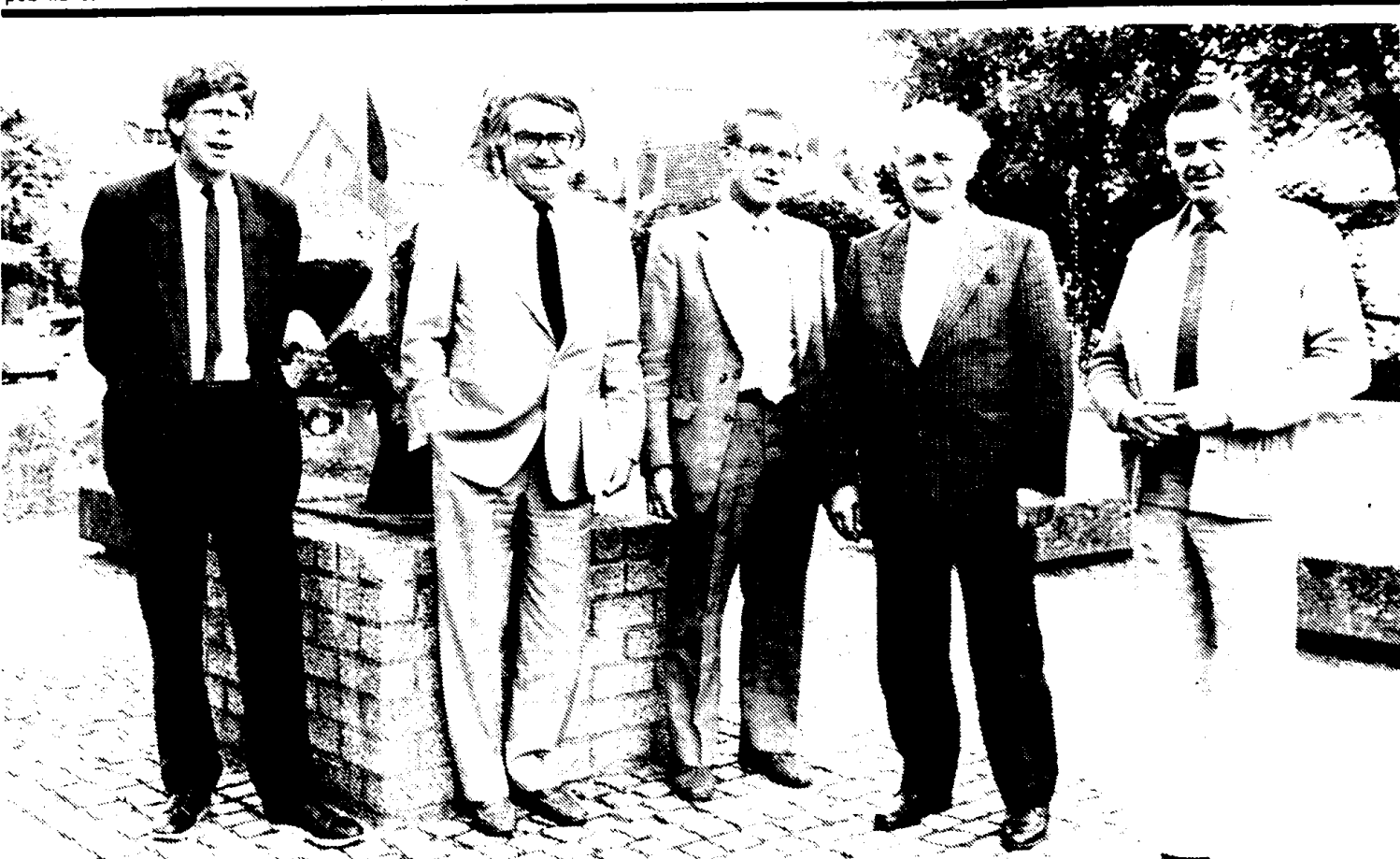
Rond kwart voor vijf zal hotel Ons Krijtland in Epen worden aangedaan. Dit is het eindpunt van de auto-tocht. Ook niet leden zijn op deze dag welkom om kosteloos kennis te maken met de T.S.C.

Rally

De Internationale Veteranen Automobiel Club houdt zondag 11 augustus weer de traditionele Grenzland Rally. De start is in Vaals en gaat vervolgens door de stad Aken, waar in het Steinberger Quellenhof Hotel de veteranen worden verwelkomd en rond het publiek voorgesteld. Rond tien uur ontmoeten de oldtimers elkaar in de Monheimsallee. Een van de oudste veteranen is een Dion Bouton uit het jaar 1898. Vervolgens gaat de tocht door de Eifel en 's avonds om vijf uur worden de chauffeurs weer in Vaals verwacht voor een koud buffet en de prijsuitreiking. Tevens wordt de beste Old Timer van het jaar gekozen.

in gesprek

In deze rubriek neemt de redactie buiten haar verantwoordelijkheid graag ingezonden brieven van lezers op. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in onze krant en kort en zakelijk te zijn geformuleerd. Brieven die te lang zijn, worden ingekort of gretourneerd.

● De jury voor de concertafdeling die in het laatste weekeinde van het WMC pennen en monden in beroering bracht. Van links naar rechts: John Floore, André Vandernoot, Yron Ducène, Piet Stalmeier en Jean-Pierre Laro.

WMC 2

Het onmogelijke bleek toch mogelijk op het 10e WMC te Kerkrade en wel in het laatste weekend in de concertafdeling harmonie. Ik heb de concerten gehoord, maar het ging mij om wat zegt men hiervan. Ik ben absoluut niet deskundig, maar heb toch met belangstelling geluisterd naar de ROZ en dagelijks de verslagen over het WMC in de kranten gelezen. Maar om terug te komen op zaterdag jl. Na het optreden van H.O.C. Treebeek hoorde ik van de deskundige pennen-leden die bij de ROZ-verslaggever zaten de opmerkingen, enige schoonheidsfoutjes, verder muzikaal en technisch zeer goed. Er werd zelfs gezegd daar krijgen de Spanjaarden een zware dobber aan om die te verslaan.

Ik kom dan even terug op hetgeen burgemeester Smeets van Kerkrade vrijdag 26 juli jl. zei in een artikel in het L.D. „Ik ben voor een ding heel blij. Dat de kwaliteit van de jury nooit ter discussie heeft gestaan. Daarmee heeft het WMC zijn grote faam opgebouwd. Ik heb dat in het buitenland wel eens anders meegemaakt al zal ik geen namen noemen.“ Bedoeld wordt zeker het be- drog in Valencia in 1983. Als ik dan lees hoe deskundige musici het concert van H.O.C. Treebeek beoordeelden, dan kom ik terug op zaterdag jl. toen deskundige dirigenten als Norbert Nozy, Hein Jordans, Pierre Kuypers etc. lof toezwaaiden aan H.O.C. Treebeek en dezelfde mensen kritiek hadden na het optreden van Alzire (Spanje) met uitspraken als: 'Dat is moord op R. Strauss in het werk Don Juan' en na het laatste nummer spraken van een folkloristisch gebeuren. Van het ROZ-pen- nel kregen ze alleen maar kritiek, lof zat er niet in. Dan verwijs ik toch even naar bovengenoemde uitspraak van burgemeester Smeets: 'De kwaliteit van de jury HAD nooit ter discussie gestaan. Dat klopte misschien tot vrijdagavond. Zaterdag was toch rampzalig voor de jury.'

In 1983 heeft een Spaanse jury het muziekkorps van Kaalheide genekt in Valencia. Wat gebeurt in Kerkrade. Hier nekt een Nederlandse jury letterlijk en figuurlijk de dirigent Hardie Mertens en met hem H.O.C. Treebeek. Met dat aantal punten (303) en na zo'n concert noem ik geen afgaan maar een dirigent en vereniging volledig knock-out slaan.

Dus burgemeester Smeets, kijk niet meer naar wat andere landen doen met een jury. Het spreekwoord luidt: 'Verbeter de wereld, maar... begin bij jezelf. Ik ben van mening dat Hardie Mertens en H.O.C. Treebeek door dit WMC 1985 zwaar zijn getroffen. Maar na regen komt zonneschijn moeten jullie maar denken. Laat je niet ontmoedigen door het oordeel van deze 5 mensen. Het zijn inderdaad maar mensen en wat voor mensen laat ik aan de beoordeling van de lezer persoonlijk over. Ik denk er in ieder geval het mijne van.

SCHINNEN

A. Aarden

WMC 3

Onder de bezielande leiding van enkele commissieleden hebben tientallen leden van harmonieën, fanfares en fluit- en tamboerkorpsen gedurende het WMC in de tent bij het sportpark in Kaalheide, meer dan drie weken keihard gewerkt om voor alle medewerkers bij de openingsmanifestatie en voor de di- zenden muzikanten en gasten een goede opvang mogelijk te maken. Zowel met drank als met eten of met een welgemeend woord van troost bij het behalen van een minder goede prijs tijdens de mars- en showwedstrijden.

Bijna alle muzikanten hebben in dit opvangcentrum een muzikale band gesloten. Tijdens de mars- en showwedstrijden kwamen in dit opvangcentrum meer dan vijfduizend muzikanten samen. Mensen uit alle windstreken die met elkaar spraken of een taal hanteerden die muziek maken heet. Hier speelde zich de ware verboddering in de muziek en het WMC af. Hier droogden Duit- sers de tranen van Canadezen bij het behalen van een mindere prijs, hier zongen Nederlanders met No- ren en Japanners en speelden zij sa-

men met de Spanjaarden 'Valencia'. Wat kan onze wereld toch mooi zijn, allen tot ziens in 1989 in het opvang- centrum Kaalheide.

KERKRADE

J. Voncken
J. Thelen
P. Fischer

SNN

Naar aanleiding van het artikel, geplaatst door dhr. P. Koot in het L.D. van 30 juli jl., mede namens zijn geestverwanten van de op te richten Stichting Soekarno Nederland, als antwoord op mijn reactie ten aanzien van genoemde stichting, wil ik het volgende onder de aandacht brengen.

Allereerst bedankt meneer Koot voor uw belangstelling met betrekking tot mijn activiteiten in Indonesië. Jammer echter dat U verkeerd bent ingelicht want al hetgeen tot- nogtoe door mij is – of wordt gedaan – in dat land ligt niet op economisch doch op sociaal gebied. Alle informatie kunt U verkrijgen bij de Stichting 'Foster Parents Plan' te Yogyakarta of bij de Gemeente Klanten, waar onlangs in de desa Tempursari een 'Clean-water'-project is gerealiseerd. Vermoedelijk zult U in de komende jaren – zeker niet onder het huidige bewind – geen bezoek brengen aan Indonesië anders zou ik U willen adviseren ter plaatse een onderzoek in te stellen naar mijn activiteiten. Of ik hiermede de Nederlandse be- langden dien? Hopelijk van wel want we hebben nog iets goed te maken ten opzichte van de Indone- sische bevolking voor het onrecht, dat haar door onze voorouders is aangedaan. Desondanks zijn wij in Indonesië nog altijd graag geziene gasten.

Alvorens over onwaarheden te schrijven had U mijn artikel eerst eens grondig moeten bestuderen, met name dat ik voorstander zou zijn van een fascistisch regime in Indonesië.

Waarschijnlijk heeft U Uw wijsheid niet gehaald uit 'Westerse literatuur' doch uit een ander 'Rood Boekje'. Als U zo'n fervent tegenstander bent van een meer democratisch be- wind als thans het geval is (anders heb ik in mijn artikel niet gesteld) en Indonesië onafhankelijk wilt ma- ken van Westerse economische in- vloed dan stuurt U aan op een com- munistisch bewind. Laat dan de le- zer niet in het ongewisse en verberg U politieke teint niet achter Wes- terse literatuur, of nog krasser, achter Amnesty International.

Ieder weldenkend mens keurt de politieke moorden in Indonesië af. Ik zie danook als enige oplossing: 'Vrije verkiezingen', maar dan op een meer democratische wijze dan voorheen het geval was. Van onderdrukking der Indonesische bevol- king in het algemeen is echter geen sprake en is bezijden de waarheid. In de desa houdt men zich politiek afzijdig van het gebeuren in Jakar- ta. Men heeft meer vertrouwen in Allah dan in de regering. Soekarnis- me of Suhartisme het zegt deze mensen allemaal zo weinig. Waar ik naar politieke overtuiging vraag, luidt het antwoord: „Tuan, vroeger hadden we niets, thans hebben we weinig en de toekomst ligt in Gods handen.“

Voor een communistisch regime is er in Indonesië geen plaats en zal ook in de toekomst geen poot aan de grond krijgen. De nationale kleuren in Indonesië zijn 'Rood-wit' en zo moet het blijven.

VALKENBURG a/d GEUL
G.L. Moreau

Kruisraketten

De heer J. Struver uit Hoensbroek schijnt zo langzamerhand er niet mee te kunnen ophouden steeds weer de kwestie kruisraketten in het geding te brengen. Zie L.D. van 25 juli jl. Uiteraard mag iedere Ne- derlander een eigen mening heb- ben, maar als het grootste deel van de bevolking tegen plaatsing van dit oorlogstuig is, kan men gewoon niet anders dan weigeren de plaatsing van kruisraketten te laten doorgaan. Zij die alsnog voorstander zijn van plaatsing worden dan de moorde- naars van hun kinderen en zichzelf. Besef de heer Struver dan niet dat Nederland door Amerika onder- druk wordt gezet en met boycot be-

dreigt, als ze het voorstel afwijpen! Het voortuigje moet klaar zijn om de eerste klap op te vangen. Hoeveel slachtoffers dat kost inter- esseert Amerika totaal niet. Men hoeft geen kromme politiek te bedrijven om zijn medeburgers recht in de ogen te durven kijken. Men moet de waarheid en niets an- ders dan de waarheid onder ogen durven zien, dan hoeft men zich nooit voor zijn medeburgers te schamen.

Ik ben geen communist en ben blij, dat ik veel van de wereld heb ge- zien. Wil men dan ogen en oren de kost geven, doet men een hoop er- varing op die goed van pas komt, wanneer men over iets wil kunnen meepraten. Jan Struver meent dat de propaganda van de Russen ons bekend is. Ik vraag mij af, van wie weet hij dat; heeft hij dat op een dorp geleerd of heeft hij dat uit de media? Kent hij ook de propaganda van Amerika? Hij schrijft dat geen enkele Rus te vertrouwen is en di- rect daarachter: daar bedoel ik mee de partijtop en niet het volk. U wilt ergens over meepraten, maar weet van toeten noch blazen. Kijk eens om u heen, waar vindt u meer cor- ruptie, haat, nijd en oorlogsofphi- sers dan hier. Word toch eens wak- ker en laat u niet in slaap sussen want de wereld is vol bedrog en mensen zoals u zijn vlug te bein- vloeden. Wij worden heus geen speelbal van de Russen; wat wil men hier toch. U moet echt eens gaan praten met iemand die neu- traal denkt dan krijgt u een andere kijk op het wel en wee van deze wereld. Met iemand die geen zelfjes probeert te winnen voor een be- paald doel, maar iemand die in hart en nieren een idealist is. Men is zo vlug geneigd te zeggen, die en die is een communist. Dat is een uitvlucht omdat men geen gesprekstof meer heeft om een debat te voeren. Ik heb medelijden met mensen die niet de paplepel zijn grootgebracht en niets hebben bijgeleerd.

TREEBEEK

L.J. Adriaans

Bezuinigingen

Mijn geloof aan fatsoen, recht en ge- rechtigheid zijn zeer geslonken. Met de bezuinigingen op de rechtspraak zijn de kwalificaties van de Neder- landse advocatuur en advocaten reeds zeer ernstig aangetast en men stelt zich nu reeds de vraag of er werkelijk sprake kan zijn van een deugdelijke opleiding om zelfstandig het vrije beroep van advocaat te kunnen uitoefenen.

De drama's zijn niet alleen te vrezen voor de betrokkenen en hun clien- ten, maar ze gebeuren reeds dage- lijks. De vraag welke door de burger wordt gesteld is: „Wat zijn dat nog voor advocaten en waar hebben zij hun kennis opgedaan?“ Zeker niet meer door een serieuze studie. Ze hebben hoogstwaarschijnlijk hun documenten bij de Hema. V&D of waar dan ook gehaald.

In ieder geval zijn de buitengewoon schadelijke effecten reeds tastbaar, wat betreft de posities en reputatie van de balie in zijn geheel.

Er bestaan al voldoende redenen om ernstig bezorgd te zijn. Iedere jurist mag zich als advocaat vesti- gen en er wordt zeker niet naar ken- nis gekeken, er is geen selectie. Ook is van belang een goede oplei- ding tot advocaat voor afgestudeer- de juristen, welke jammer genoeg niet meer bestaat. Het lijkt wel dui- delijk, dat de huidige advocaten voornamelijk naar macht en aan- zien strevende 'duitendieven' zijn, die het belang van hun client uit het oog verliezen.

Ik ga er vooralsnog vanuit, dat de meerderheid van de advocaten zich nog volledig inzet voor de client en hem zo optimaal mogelijk verdedigt. Van de andere kant het niet uitleggen dat zij te kort schieten in het geven van individuele aandacht aan hun client.

De ON-afhankelijkheid van de bur- gerlijke rechter en zijn mogelijk- heid om getuigen onder ede te ho- ren, bieden betere waarborgen dat de zaak van een client op correcte wijze wordt behandeld, hetgeen nu reeds te wensen overlaat.

VAALS

H. Neuefeind
Coordinator Ombudsteam Vaals

Van huisvuilverbrandingslakken

Illegaal storten in Brunssum stopgezet

BRUNSSUM – Gedeputeerde staten van Limburg hebben vrijdag het illegaal storten van slakken uit huisvuilverbrandingsovens in Brunssum stop laten zetten. Op bedrijfs- terreinen van kleicentrale Coumans, zo deelde een woordvoerder van GS mee, is sinds juni van dit jaar ruim vierduizend kubieke meter slakken afkomstig van Rotab Rotterdam in slikvijvers ge- stort.

De slakken van verbrand huisvuil bevatten zware metalen. De tot nu toe zonder vergunning gestorte hoe- veelheid werd per schip naar Echt vervoerd, daar op het haven terrein opgeslagen en naderhand per vrachtwagen naar Brunssum ge- transporteerd.

Inmiddels is voor de illegaal gestor- te slakken vergunning aange- vraagd. Gedeputeerde staten gaan na het inwinnen van technische ad- viezen van provinciale waterstaat bekijking of er al dan niet een ver- gunning verleend kan worden. Een

eventuele vergunning zal aan stren- ge voorwaarden worden gebonden.

Volgens GS levert de situatie in Brunssum geen direct gevaar op voor de volksgezondheid, omdat het bedrijfsterrrein niet nabij of in een waterwingebied ligt. Een woordvoerder van de Vereniging Natuur en Milieu verklaarde daer- tegen dat het grondwater wel de- gelijk verontreinigd kan worden door lood, zink, cadmium en andere stoffen zolang er geen voorziening is aangebracht.

Taptoe

VRIENDEN
LIMBURGS
DAGBLAD

naar
muzikaal
evenement

Dit weekeinde massale toeloop naar Sail verwacht

Gistermorgen vroeg liepen de eerste bezoekers al langs de Oostelijke Handelskaden en de Javakade in de Amsterdamse haven om de talrijke fraaie schepen die daar liggen afgemeerd in het kader van de zeilmanifestatie „Sail 85” te bewonderen. Na het grote succes van de eerste dag, wordt ook voor het komende

weekeinde een massale toeloop naar „Sail” verwacht, vooral als het weer even wil meewerken.

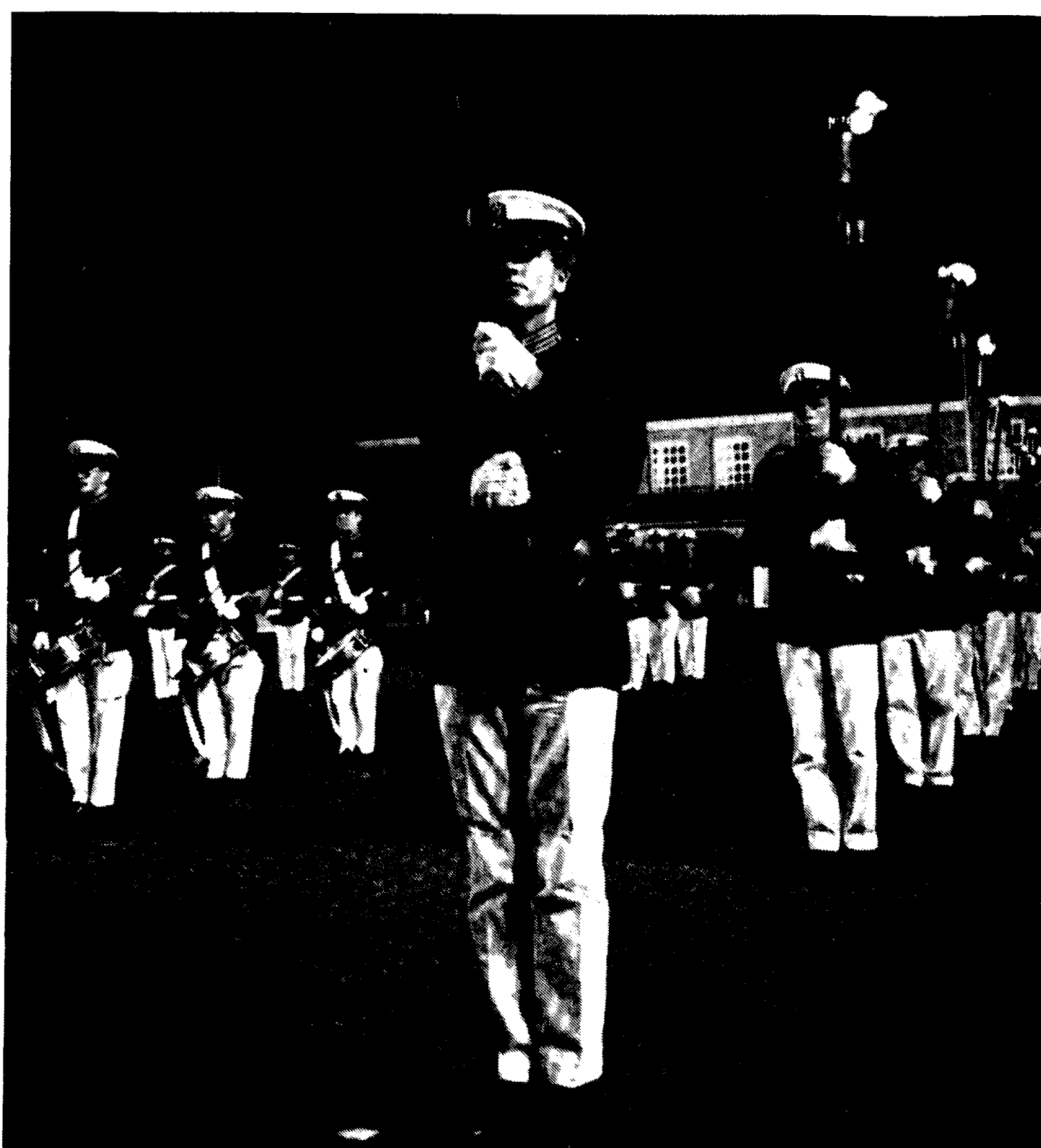
Er staat een aantal spectaculaire evenementen voor vandaag op het programma zoals het bloemencorso te water, de uit Aalsmeer vertrekende Aquacorso, het traditionele spiegelgevecht op het IJ, een

schouwspel waaraan 200 schepen deelnemen. Morgen zal het publiek het Admiraalzeilen kunnen bekijken, waarbij met meer dan 200 jachten de behendigheid in het manoeuvreren wordt gedemonstreerd. Met naar schatting een half miljoen toeschouwers afgelopen donderdag op de eerste dag van „Sail” werden de verwachtingen van de

organisatoren verre overtroffen. Tot laat in de avond wandelden mensen langs de kaden.

Gistermorgen liep onder de bewonderende blikken van talrijke bezoekers de laatste grote windjammer, de Westduitse Gorch Fock, de Amsterdamse haven binnen. „Sail 85” is nu compleet.

MARS EN SHOW

„Vluggertje” naar de zon op Mallorca

Instappen en wégwezen. Linea recta naar de zon. Dat kan, voor snelle beslissers, op 14 en 21 augustus.

Vanaf Maastricht Airport (Beek), in een Boeing 737 van Transavia, in twee uren naar Palma de Mallorca. Vervolgens transfer naar Hotel Dunas Blancas of Helios. Van tweede tot zesde dag verblijf op basis van

half pension in Palma de Mallorca. Op zesde dag tevens met de dagboot van Palma naar Barcelona, aansluitend transfer naar Lloret de Mar en verblijf op basis van volpension in Hotel Oasis Park. Op elfde dag rond 19.00 uur vertrek aan boord van luxe-pendelbus naar Limburg. Aankomst in Limburg rond 12.00 uur op twaalfde dag.

Kosten van deze ABC-reis 1095 gulden. Inbegrepen (vlucht Beek-Palma, transfers, verblijf op Mallorca op basis van half pension, verblijf in Lloret de Mar op basis van volpension, extra diner op elfde dag in Lloret de Mar, cateringpakket tijdens terugreis per bus, reis- en annuleringsverzekering, stadswandeling Palma en bezoek Botanische Tuinen Blanes.

Informaties en boeken: reisbureau Paul Crombag in Geleen (04494-53355) en in Heerlen (045-740000).

Breda:

Op maandag 26 augustus zullen VRIENDEN VAN HET LIMBURGS DAGBLAD in Breda andermaal op een tribune zitten om er zich te amuseren met de Taptoe Breda. Een stijlvol muzikaal evenement van militaire en van amateurkorpsen. De bevrijding van Nederland, nu veertig jaren geleden, is het hoofdthema van de Nationale Taptoe (22 tot en met 31 augustus). In het tiende jaar van deze Taptoe wil het organiserend comité tevens laten zien waar Nederland als muziekland momenteel staat. Het programma van deze dagtocht (zie Info) voor LD-VRIENDEN bestaat niet alleen uit een bezoek aan de taptoe, maar tevens vóór onder meer ook uit een stadswandeling en een diner.

In het bijna twee uren durend Taptoe-programma wordt ruim aandacht besteed aan de bevrijding in 1944 en '45. Op de tot een marktplein omgebouwde Parade voor het Kasteel van Breda zal feest worden gevierd op de wijze zoals dat gebeurde toen geallieerde bevrijders steden en dorpen op de bezetter heroverden. Een groot orkest van militaire muzikanten zal uit die tijd bekendste deuntjes blazen. De vereniging „Keep them Rolling” werkt mee met uit de tweede wereldoorlog bewaard gebleven militaire voertuigen. West-Brabantse muziekamateurs treden er op als Kapel van de Prinses Irene Brigade; er zijn dansers, vlaggedragers, afvaardigingen van de Binnenlandse Strijdkrachten een draai-orgelman. In het jaar dat Nederland bevrijd werd is de Marinierskapel opgericht. Ook daar zal in deze taptoe extra aandacht aan worden besteed. De veertigjarige kapel met tamboers en pijpers is alle jaren al een hoogtepunt in de Nationale Taptoe van Breda.

ganiseren waar (op uitdrukkelijke wens van het ministerie van WVC) niet alleen militaire korpsen aan zouden deelnemen, maar ook burgerkorpsen. De Nederlandse amateuristische muziekwereld had genoeg in haar mars om kwalitatief goede korpsen aan de taptoe toe te voegen. Weliswaar sloop daarmee het showelement in de taptoe, maar de eigentijdse militaire muziekleding nam dat voor lief. De formule bleek aan te slaan. Inmiddels beleefde de taptoe in Breda de tiende editie. Dankzij de stijlvolle, traditionele, imponerende medewerking van de militaire korpsen en het spontane, beweeglijke, kleurrijke element van de showgirls, showbands ect. trekken duizenden en duizenden jaarlijks naar Breda om het spektakel mee te maken.

Voorprogramma

Een super Nederlands muziekfeest dus, met vrienden-muzikanten uit andere Europese landen. De voorstellingen beginnen om 21.00 uur en duren tot 23.00 uur. Maar vanaf 20.00 uur ongeveer (begin voorprogramma) is er al het een en ander te beleven. Muziekkorpsen uit de regio Breda brengen populaire muziek ten gehore.

Show

Toen in Delft geen taptoe meer gehouden werd en ook de Nato-taptoe door geldgebrek de geest gaf, sloegen militairen en burgers de handen ineen om een taptoe te or-

INFO

DATUM: maandag 26 augustus
VERVOER: met comfortabele bussen van touringcarbedrijf Schmitz (Susteren).
PRIJS: 60 gulden persoon.
INCLUSIEF: vervoer, entrees w.o. toegang Taptoe (25 gulden), diner, stadswandeling Breda, voorlichtingsfilm in Gilze Rije
OPSTAPPLAATSEN EN -TIJDEN: KERKRADE (Rodahal) 11.00 uur; HEERLEN (achterzijde NS-station) 11.15 uur; GELEEN (Rijksweg-C) 11.30 uur; SITTARD (NS-station) 11.45 uur; SUSTEREN (garage Schmitz) 12.00 uur.
BOEKEN: vanaf maandag bij alle kantoren van het LIMBURGS DAGBLAD

KORTE TOER

ZATERDAG 3 AUGUSTUS

MAASTRICHT: Antiek- en vloeiemarkt van 10.00-16.00 uur
GELEEN: Pasar Malam in ijsstadion van 14.00-24.00 uur.
WAHLWILLER: Luikse Markteesten.
STRAMPROY: Avondconcours en kringwedstrijd dressuur, springen. Manege Hense Koeëb vanaf 16.00 uur.
HEERLEN: Braderie in centrum.
SITTARD: PPP Sittard '85 feesten.
VAALS: VVV-rondleiding door Vaals met bezoek Von Clermonthuis. Vertrek VVV-kantoor om 14.00 uur.

ZONDAG 4 AUGUSTUS

MAASTRICHT: Vogelschieten Kon. Sociëteit Handboogschutters St. Sebastiaan van 15.30-18.00 uur op wei voor Fort St. Pieter.
VAALS: Open Dag Kasteel Vaalsbroek
Bondscheruttersfeest van schutterij Sint Paulus. VVV-rondleiding, vertrek 10.00 uur vanaf VVV-kantoor.
MEERSSEN: IVN-wandeling door natuurgebieden Bunde, Geulle en Meerssen. Vertrek 10.30 uur vanaf Stationsplein.
VALKENBURG: Vakantiemarkt in de Geulhal van 10.00-17.00 uur.
EPEN: Feestweek in en rond feesttent Wilhelminastraat.
BRUNSSUM: Bezichtiging Heermtuin op de Langenberg van 14.0-18.00 uur.
GELEEN: Pasar Malam in ijsstadion van 14.00-24.00 uur.
WAHLWILLER: Luikse Markteesten.
ROERMOND: Concours hippique vanaf 10.00 uur aan de Heide Asenray.
MARGRATEN: Straatkermis in Groot-Welsden.
MEIJEL: Kamelenrace, Manege vanaf 11.00 uur.
SITTARD: PPP-Sittard '85 feesten.
VVV-natuurfietsocht. Aanmelding 04490-241444.
SEVENUM: Oogstcorso in Kronenberg.

TIJDJE VRIJ

MET

NINO TOMADESSO

VANDAAG

■ BRUNSSUM

10.00 uur: Rommelmarkt tot 16 uur in de Burcht aan de Wienenweg 18. Voor 10 gulden kan met een tafel huren.

■ HEERLEN

10.00 uur: Grote Braderie in het centrum van Heerlen
Vanaf 11.00 uur: Waterspektakelshow m.m.v. diverse spaskapellen en artiesten in winkelcentrum Het Loon.

■ HOENSBROEK

14.00 uur: Finish kruiwagenrace en barbecue in café Overbroek t.g.v. 10 jarig bestaan wijk Boshouwersweide. Om 17 uur autopedrace en om 20 uur gezellige avond met de Musica's.

■ HULSBERG

14.00 uur: Kindermiddag met 'Malle Mat' uit Helmond. In het kader van de Zomerfeesten Arensgenhout. In de feesttent aan de Kampstraat in Arensgenhout.

20.30 uur: Dansavond met Cannonball in het kader van de Zomerfeesten Arensgenhout. In de feesttent aan de Kampstraat in Arensgenhout.

■ KERKRADE

12.00 uur: Bondswedstrijd Politie-

OOSTELIJKE MIJNSTREEK

REDACTIE: 739282

JOURNAAL

hondenvereniging De Trouw Speurder aan de Strijthagenweg (Dentgenbach).

16.00 uur: Koningschieten op de Kaffeborg Flobert Schietvereniging Michiel de Ruyter. Ook de liefhebber kan een schot wagen.

■ SCHAESBERG

10.00 uur: Verkoop oude spullen door missie-comité Schaesberg in de voormalige school aan de Wachtendonckstraat.

JOURNAAL ZONDAG 4 AUGUSTUS

■ CONCERTEN

18.00 uur: Harmonie De Berggalm Klimmen, fanfare St. Caecilia Wijnandsrade, fanfare St. Donatus Grijzegrubben en de fanfare St. Caecilia uit Hulsberg. In het kader van de Zomerfeesten Arensgenhout. In de feesttent aan de Kampstraat in

Arensgenhout-Hulsberg.

■ HEERLEN

13.00 uur: Algemene Ruilbeurs tot 17 uur in H.K.B.-gebouw aan de Pater Beatusstraat.

■ HOENSBROEK

10.00 uur: Eucharistieviering in Chr. Koningkerk b.g.v. tien jarig bestaan wijk Boshouwersheide. Om 11 uur frùschoppen met de Musica's in café Overbroek. Om 14 uur touwtrektoernooi, barbecue en ballonrace en om 20 uur gezellige avond.

12.00 uur: Vertrek vanaf jongeren-centrum Juliana-Bernhardlaan 181 voor bezoek aan Safaripark Tudderen.

■ HULSBERG

11.00 uur: Frùschoppen met de Los Clementos in het kader van de Zomerfeesten Arensgenhout. In de feesttent aan de Kampstraat in Arensgenhout.

22.00 uur: Dansavond met The New Fratelli's in het kader van de Zomerfeesten Arensgenhout. In de feesttent aan de Kampstraat in Arensgenhout.

■ KERKRADE

12.00 uur: Bondswedstrijd Politiehondenvereniging De Trouw Speurder aan de Strijthagenweg (Dentgenbach). Prijsuitreiking en feestavond in café Postiljon, Schaesbergerstraat 96, Terwinse-len.

■ VOERENDAAL

10.00 uur: Dorpsfeest Retersbeek op de binnenplaats van de hoeve Rivieren naast het gelijknamige kasteel. Begonnen wordt met eucharistieviering aansluitend frùschoppen en fancy fair. Om 20.30 uur dansavond met De Delicados.

10.45 uur: Kapellefeesten in Winthagen. Met eucharistieviering en aansluitend frùschoppen. Van 13 tot 19 uur fancy-fair.

JOURNAAL MAANDAG 5 AUGUSTUS

■ HULSBERG

20.00 uur: Zomerfeesten Arensgenhout. Kienavond in feesttent aan de Kampstraat in Arensgenhout.

■ KERKRADE

14.30 uur: Spreekuur Bureau Sociale Begeleiding in Centrum Maatschappelijk Werk. Kloosterraderstraat 20. Voor mensen die vragen hebben over de sociale voorzieningen.

■ BIOSCOPEN

HEERLEN

Royal: Assepoester, a.l. dag, 14 uur. A view to a kill, dag, 16, 18.30 en 21 uur.
Rivoli: Police Academy 2, dag, 13.30, 15.30, 17.30, 19.30 en 21.30 uur.
H 5: Purple Rain, a.l. dag, 14, 19 en 21 uur.
Battle rage, 16 jr. dag, 19.15 en 21.15 uur.
Dune, 12 jr. dag, 14.30 en 20.30 uur. Kom met je walddhoorn tussen mijn Alpen, 16 jr. dag, 13.45, 18.45 en 20.45 uur. A Passage to India, a.l. dag, 20.15 uur. Het Grote Woka-ontuur, dag, 14 uur. Supergirl, dag, 14.15 uur.
Passage theater: Meisjes in extase, 18 jr. dag, 14 uur.
Filmhuis Heerlen: Once upon a time in the west, za en zo 21 uur.

KERKRADE

Wijngrachttheater: Vier vuisten in 't kwadraat, a.l. za en ma 20.30 uur, zo 17 uur.

SCHAESBERG

Autokino: Beverly Hills Cop, 2e week, a.l.

do tm ma 22 uur. Ascap from Camp Gulag, 16 jr. do tm zo 00.15 uur. Jaws 3, 12 jr. di en wo 22 uur. The garden of Venus, 16 jr. ma tm wo 00.15 uur.

VALKENBURG

Duocoop: Beverly Hills Cop, a.l. dag, 14.30 en 20.30 uur. Stripes, a.l. do tm zo 14.30 en 20.30 uur. Ciske de rat, a.l. ma tm wo 14.30 uur. Bachelor Party, 12 jr. ma tm wo 20.30 uur. Troler sex-express, 16 jr. dag, 23 uur. E.H.B.S.(ex), 18 jr. dag, 23 uur.

MAASTRICHT

Festival: Police Academy, deel 2, a.l. dag, 14.30, 18.45 en 21 uur.

Palace 1: The best defence, a.l. dag, 14.15, 19 en 21.15 uur.

do tm ma 22 uur. Ascap from Camp Gulag, 16 jr. do tm zo 00.15 uur. Jaws 3, 12 jr. di en wo 22 uur. The garden of Venus, 16 jr. ma tm wo 00.15 uur.

GELEEN

Roxy: Police Academy, a.l. dag, 20.30 uur zo 15 en 20.30 uur.

Studio Anders: Falling in love, 12 jr. dag, 20.45 uur. Jong en op drift, 18 jr. za 23 uur.

SITTARD

Forum: Beverly Hills Cop, 4e week, a.l. v tm di 20.30 uur. L'histoire d'O, 16 jr. vr t di 20.45 uur.

Wijk over enkele maanden aangesloten op CAI Treebeek op kabel

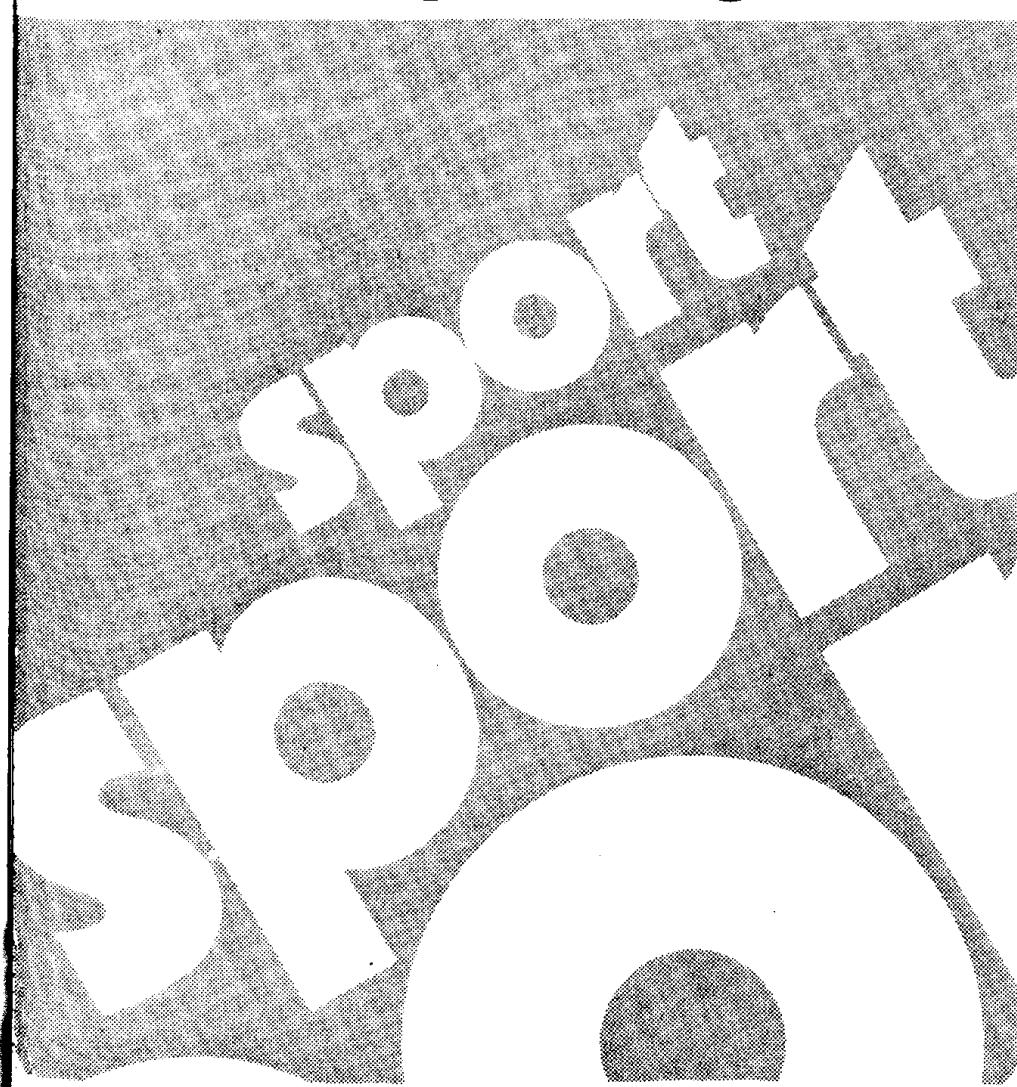
BRUNSSUM - De Brunssumse wijk Treebeek wordt aangesloten op de Centrale Antenne Inrichting (CAI). De werkzaamheden daarvoor zijn momenteel volop aan de gang. Vermoedelijk zal het drie tot vier maanden duren voordat de hele wijk is aangesloten. Een gedeelte van de bewoners heeft inmiddels een brief van de gemeente ontvangen met de details.

In principe moeten de inwoners van Treebeek f 446,25 entreegeld, inclusief BTW, betalen en maandelijks een abonnementsgeld van f 10,63. Dat geldt in ieder geval voor particulieren, met de woningbouwverenigingen wordt een regeling getroffen. In de huizen waar de aansluiting

ing op de CAI bij de renovatie van het huis kan worden meegenomen bedragen de kosten zo'n honderd gulden. Indien nodig kunnen er al betalingsregelingen worden afgesloten, bijvoorbeeld een betaling in drie termijnen.

Brunssum was een van de eerste gemeenten die de CAI van de woningbouwvereniging kocht. Toen werden er al vaste tarieven afgesproken die momenteel nog gelden. In Brunssum is 92 procent van de inwoners op de CAI aangesloten. Vermoed wordt dat in Treebeek eenzelfde en relatief gezellig vrij hoge deelname gecoörd kan worden.

„Die pole-position geef ik niet meer af”

TEO FABILEUS in training Nürburgring

door huub pauwssen

NÜRBURGRING – Hij paradeerde trots als een paauw door de pitlane. De kleine Italiaan Teo Fabi was gistermiddag op de Nürburgring de koning te rijk. Hij stal de show bij de eerste tijdtraining van de GP van Duitsland, door in zijn Toleman naar een nieuw ronderecord te snellen: 1.17.429. Echter niet zozeer het laten sneuvelen van de tijd die Nelson Piquet in '84 klokte, baarde opzien. Sensationeler was het in de formule 1 aanzienlijke verschil van meer dan één seconde met de nummer twee, Stefan Johansson in een Ferrari. De volslagen 'outsider' werd plotseling tot favoriet gebombardeerd, om morgen bij de start de pole-position in te nemen. Hetgeen zowel voor Fabi als voor Toleman een primeur zou betekenen.

De Milanees had maar elf minuten nodig om de verzamelde wereldelite de verrassing van hun leven te bezorgen. Johansson stak zijn bewondering niet onder stoelen of banken: „Die tijd van Fabi is mij een raadsel”. Al na vijf training rondjes hield Teo Fabi het zelfs voor gezien. Hij parkeerde zijn Toleman voor de box en concentreerde zich met grote pretoegies op de monitor, om te zien hoe de concurrentie de tanden

stukbeet op zijn tijd.

Het verlegen gebaar waarmee Fabi de vele felicitaties in ontvangst nam, typeert hem ten voeten uit. De 30-jarige vrijgezel is allesbehalve het prototype van de 'macho' in een formule 1-bolide. Een kleine en corpulente lichaamsbouw, een flink kalende schedel en een milde gezichtsuitdrukking, maken hem tot een van de meest aimable persoonlijkheden in de eredivisie van de autosport. Gisteren liet hij even het achterste van zijn tong zien, toen hij de persconferentie aangreep om bepaalde personen op hun plaats te zetten: „Wat ik het leukst vind, is dat ik nu plotseling door mensen wordt aangesproken, die mij normaal straai negeren. Maar ja, succes is nu eenmaal wat telt”.

Het ronderecord is goed geweest voor het zelfvertrouwen van het Italiaantje, dat eind vorig jaar niet in aanmerking kwam voor een contractverlenging bij Brabham-BMW. „Die pole-position geef ik morgen (vandaag, red.) niet meer af. Ik kan ongetwijfeld nog een seconde sneller tijdens de tweede training. Ik heb namelijk nog niet op de speciale kwalificatiebanden gereden, maar op de gewone racebanden. Bovendien had ik op het einde van mijn snelste ronde even problemen met mijn turbo. Die

RENOVATIE GEUSSELT ALS 'MAGER' ALTERN,

Voetbalhal MVV van tafel geveegd

• Uit het LD van gisteren.

MVV blijft in Geusselt

nadelige invloed zal hebben op de exploitatie van het Maastrichts Expositie- en Congrescentrum (MEC), waar het nieuwe MVV-terrein deel van uit zou maken. Ook bezwaren van planologische aard hebben bij de beslissing een rol gespeeld.

Zoals bekend wordt de

Geusselt gerenoveerd. In opdracht van MVV is inmiddels een planstudie voor de verbouwing van het stadion verlicht. Gedacht wordt het speelveld een kwartslag te draaien, alle staantribunes te vervangen door zitplaatsen, de sintelbaan rond het speelveld te laten vervallen en onder

de nieuwe zittribunes betere voorzieningen te maken voor spelers en club. De kosten van de renovatie worden door het bestuur van MVV geraamd op tien miljoen gulden, waarvan een bedrag van ruim drie miljoen ten laste van de gemeente zou moeten komen. Deze verwacht dat een groot deel van de investering gedekt kan worden door rijk- en provinciale subsidies, door premies uit investeringsregelingen en door opbrengsten uit grondverkoop.

Carnaval viert feest

SCHAESBERG – In de klassieke Diana-ren over 2.500 meter op Schaesberg, met een eerste prijs van bijna 12.000,00, voldeed Carnaval van trainster mevrouw Nel Kremers volledig aan de verwachtingen. Ze won.

Eerste koers: 1. Zetzlar Hazelaar (W. Vels) 2.59,2; km. tijd 1.23,7; 2. Ychela Elseno (H. Grift) 3. Yvor Westlandia (G. v. Eykelengor) winnend / 1.860; plaats / 1.880, 2.80, 1.70; koppelp / 1.610; trio / 1.25,10.

Tweede koers: 1. Yen R (L. Reuten) 2.57,8; km. tijd 1.23,1; 2. Zwaan la Fusce (W. Duivenvoorden); 3. Ysbrand C (P. Claessen); winnend / 4.20; plaats / 3.00, 5.60; koppelp / 1.600; trio / 1.95,30.

Derde koers: 1. Blandor (M. Riley) 2.18,6; 2. Delilah (M. Watlow); 3. Chantes (T. Cam); winnend / 1.270; plaats / 3.90, 2.50, 3.10; koppelp / 32,10; trio / 400,10.

Vierde koers: 1. You Winn Bozorg (W. v. Buitene) 2.57,2; km. tijd 1.22,8; 2. Yvar Marco (J. v. d. Pijl); 3. Zin Senator (J. Hendrikx); winnend / 2.20; plaats / 1.20, 1.50; koppelp / 5,80; trio / 1.20,10.

Vijfde koers: 1. Yvonne V (H. Grift) 2.54,3; km. tijd 1.21,4; 2. Zambesi Cede (G. van Eykelengor); 3. Wiko Schuitgraaf (L. Reuten); winnend / 1.60; plaats / 1.30, 1.30, 5.40; koppelp / 2,20; trio / 113,80.

Zesde koers: 1. Carnaval (L. Mader) 3.02,2; 2. Sibora (M. J. Davis); 3. Woodhefs-Desaja (J. Smith); winnend / 1.20; plaats / 1.70, 4.50; koppelp / 9,60; trio / 79,00.

Zevende koers: 1. White Feet (G. de Jong) 2.10,2; km. tijd 1.20,9; 2. Yrus dus Bois (W. Duivenvoorden); 3. Wanda N (T. Schoutrop); winnend / 4.70; plaats / 4.20, 2.30; koppelp / 23,50; trio / 136,60.

Achtste koers: 1. Yessica (G. de Jong) 2.50,5; km. tijd 1.19,7; 2. Wilco Staawede (H. Tol); 3. Verzo W (J. Schorger); winnend / 1.40; plaats / 1.00, 1.10, 1.00; koppelp / 7,00; trio / 20,10.

Negende koers: 1. Tantepe (G. de Jong) 2.05,9; km. tijd 1.18,2; 2. Wanda Pluto (M. van Leeuwen); 3. Vryo Buitenzorg (H. Grift); winnend / 4.90; plaats / 1.40, 1.20, 1.50; koppelp / 2,80; trio / 23,60.

Rothengatter voorlaatste

NÜRBURGRING – Voor de Nederlander Huub Rothengatter is het weer even wennen in de formule 1. Rothengatter kwam gisteren op de Nürburgring bij zijn comeback, in de Osella niet verder dan een voorlaatste tijd. Achter hem staat enkel Martin Brundle in de Tyrrell-Ford, met conventionele motor. Rothengatter is daardoor veruit de langzaamste turbo-piloot, want zijn achterstand op Jonathan Palmer (Zakspeed) pal voor hem, bedraagt ruim twee seconden. Overigens starten morgen 27 wagens voor de GP van Duitsland. François Hesnault rijdt namelijk een dert Renault, die wordt uitgerust met tv-camera's voor het live-beeldverslag.

(ADVERTENTIE)
ZWEMMEN
LEER HET IN EEN WEEK
PIERRE ZENDEN
St Bernadusstraat 5, Maastricht Tel 043-10226

Baankampioenschappen in Alkmaar

Jelle Nijdam oppermachtig

ALKMAAR – Jelle Nijdam, in zijn eentje, is voldoende geweest om het gebrek aan kwantiteit en kwaliteit van de profs bij de baankampioenschappen te compenseren. De bijna 22-jarige Brabantse wielprof, zoon van de vroegere wereldkampioen achtervolging Henk Nijdam, veroverde in de finale tegen Peter Pieters de achtervolgingstitel met overmacht en met een tijd onder de zes minuten.

Amateurs, derny: 1. Michel le Grand

(gongmaker Koch), 25 km in 27 minuten en 1 seconde; 2. Charles de Caluwe (Van Tilburg); 3. Theo Kortekaas (Waalre); op een ronde; 4. Ruud Brouwers (Raats); 5. Rob Rabe (Ruiter).
Prof's, keirin: 1. Theo Smit, 200 meter in 2 minuten en 32 seconden; 2. Peter Pieters; 3. Rainer Valkenburg; 4. Ron Groen; 5. Henk Lubberding; 6. Vester Aarts.
Amateurs, 1 km tijdrit: 1. Thierry De tant 1 minuut 10,45 seconden; 2. Mario van Baarle 1.10,79; 3. Ab Harren 1.11,15; 4. Ralf Moorman 1.11,38; 5. Ronald Pot-buizen 1.12,14.
Amateurs, achtervolging: 1. Edwin Rovers 4 km in 4 minuten 56,05 seconden; 2. Ragner Martens 5.00,65; 3. Rik Moorman; 4. Charles de Caluwe, ingelopen na 1800 meter.
Prof's, klassemenswedstrijd 35 km: 1. Peter Pieters, 44 minuten en 24 seconden; 64 punten; 2. Ron Groen 41 p; 3. Leo van Vliet 28 p; 4. Leon Nevels 8 p; op twee ronden; 5. Henk Lubberding 18 p; 6. Coes Priem 16 p; 7. Jelle Nijdam 9 p; 8. René Kos en Joop Zoetemelk 7 p; op drie ronden; 10. Theo Smit 7 p.

Feyenoord out

ROTTERDAM – Feyenoord heeft de eindstrijd van het Rotterdamtoernooi niet bereikt. Gremio won vrijdag met 2-1, nadat er in de eerste helft niet was gescoord. Voor 32.000 toeschouwers zorgde Mario Been vier minuten na de openingstreffer van Renato voor de gelijkmaker. Raul maakte een kwartier voor het einde de winnende treffer voor de Brazilianen. Bayern München begon het toernooi met een 4-3 zege op Honved Boedapest. De Duitsers, die Pfaff op de reservebank en Aumann in het doel hadden, namen een 3-0 voorsprong door Matthäus, Mathy en Rummenigge. Voor rust werd het nog 3-1 door Detari, die vervolgens 3-2 scoorde en daarna Badony in staat stelde om 3-3 voor zijn rekening te nemen. Twee minuten, nadat hij

voor Woiness was ingevallen, bracht Hoflwarth de stand op een rechtvaardiger niveau. Bayern was op dat moment, twaalf minuten voor tijd, de inzinking al weer te boven; 4-3.
Alemannia
AKEN – In de tweede Bundesliga is Alemannia Aken de competitie begonnen met een gelijkspel. Op Ti voli werd het gisteravond 1-1 tegen Blau Weiss uit Berlijn.
• Hamburger SV heeft op de eerste dag van een internationaal toernooi in Luik verloren van het organiserende Standard Luik: 0-2.
• Overige uitslagen oefenwedstrijden: Excelsior 1-5; Willem II-FC Groningen 0-1; Drachten-SVV 2-3; Emmen-FC Den Bosch 0-2.

Stadion Baandert door verbouwing te onveilig

Sittard zegt nee tegen cupwedstrijd FC Utrecht

door rob peters

SITTARD – FC Utrecht mag zijn Europacupwedstrijd tegen Dynamo Kiev op 11 september niet in stadion de Baandert in Sittard spelen. Het college van burgemeester en wethouders van Sittard heeft gisteren na uitvoerig overleg met commissaris Nicoll van Politie, de Stichting Lichamelijke Opvoeding en Sport en Fortuna besloten de wedstrijd als 'te risicovol en dus niet haalbaar' te bestempelen.

Burgemeester Tonnaer zal daarom als hoofd van de politie geen vergunning verlenen. Bij FC Utrecht toonde men zich gisteren teleurgesteld.

FC Utrecht dat door een uitspraak van de tuchtkommissie van de UEFA verplicht was voor de eerste Europacupwedstrijd een locatie te zoeken op 150 kilometer van Utrecht, had met het Fortuna bestuur al een principe-accorder bereikt. Het clubbestuur hoopt wel nog steeds op strafvermindering

Fortuna werkt hard

Van onze sportredactie
MARUM – Met nog wedstrijden tegen Hoogkerk en Ameland voor de boeg, speelde Fortuna Sittard in het kader van de oefencampagne in het noorden het land, tegen vierde de klasser Marum. Het werd 11-2 voor de Fortunezen, na een ruststand van 5-1. Zondagavond keert de Baandert-ploeg terug in Sittard.

Fortuna Sittard keek zelfs tegen een achterstand aan na 15 minuten, alvorens de doelpuntmachine op gang kwam. Linford (3), Hoyer (3), Schrijnemakers (2), Koevermans (1), Houtackers (1) en Eleveld (1) zorgden voor de treffers.
De opstelling, met tussen haakjes de namen van de wisselers, na rust, was: Van Gerven (Körver), Maessen, Boessen, Schrijnemakers, Eleveld, Suvrijn (Mordant), Koevermans, Reijners, Hoyer, Linford, Philippen (Houtackers).

Vermeulen: gelijkspel met Paris

PARIS – Paris Saint Germain heeft in de vijfde ronde van de Franse voetbalcompetitie zijn eerste puntverlies geleden. De ploeg van ex-MVV'er Vermeulen speelde gelijk bij Laval: 2-2.
Stand: Paris SG 5-9; Bordeaux 5-8; Lens 5-7; Toulon 5-7; Nantes 5-7; Lille 5-6; Monaco 5-6.

• De zegevierende Engelse ploeg in Dinard.

Tops en Hendrix mogen starten in slotonderdeel E.K

'Op vijfde plaats horen we thuis'

DINARD – 'Vijfde. Dat is zo ongeveer de plaats waar we momenteel in Europa thuis horen'. Jan Tops bekeek het vrijdagmiddag in Dinard van de nuchtere kant. De 23-jarige ruiter uit Valkenswaard was eigenlijk de enige Nederlander die tevreden was.

De vijfde plaats in de teamrangschikking om de Europese titel viel hem niet tegen en in de individuele tussenstand was hij als veertiende de beste Nederlander. Dat dankte Tops, die tevoren de minste kansen van het kwartet werden toegedicht, aan twee goede ritten in de landenwedstrijd, die hem zeven plaatsen op de ranglijst deden stijgen.

Met Tops mag ook Emiel Hendrix zondag terugkomen voor het slotonderdeel. De nationale kampioen bewees zijn onmiskenbare kwaliteiten in de tweede manche door foutloos te blijven. Dat lukte verder nog slechts zeven combinaties. Alleen de Brit John Whitaker bleef tweemaal met de fenomenaal springende Hopscoth op nul staan. Hij heeft dan ook de beste vooruitzichten op de persoonlijke titel en mag zich zelfs ten opzichte van zijn achtervolgende broer Michael een springfout veroorloven.

Met deze topcombinaties in de ploeg was het geen wonder, dat Groot-Brittannië de Europese titel van Zwitserland (nu tweede) overnam. Het brons was voor de in het geheel wat tegenvallende Westduitse ploeg, die juist gastheer Frankrijk voorbleef tot teleurstelling van de ongeveer 12.000 toeschouwers. De twee manches van de landenwedstrijd telden tevens mee voor de individuele rangschikking. Daarin gaven de Britse broers John Whitaker (eerste) en Michael Whitaker (tweede) de toon aan. De Zwitserse amazone Heidi Robbiani is derde. De beste twintig combinaties zijn zondag startgerechtigd in het laatste onderdeel, dat in twee ronden wordt gereden. Hierbij zijn Jan Tops met Furist III (14e) en Emiel Hendrix met Spargo (19e). Voor Henk Nooren met Glenn (25e) en Rob Ehrens met Oscar Drum (27e) is de Europese titelstrijd voorbij.

Na de slechte prestaties in het jachtspringconcours van donderdag, reddden de Nederlanders het gezicht een dag met name in de tweede manche. Jan Tops en Henk Nooren maakten slechts een springfout en Emiel Hendrix overtrof die prestaties door zonder

Cijfers E.K.

DINARD – Uitslagen en stand in het Europees kampioenschap springruiters:

Eindstand landenteams: 1. Groot-Brittannië 2.56 strafpunten (Malcolm Pyrah - Anglezarke; Nick Skelton - St. James; John Whitaker - Hopscoth; Michael Whitaker - Warren Point); 2. Zwitserland 42,08 strafpunten (Philippe Guerdet - Pyhalia; Heidi Robbiani - Jessica V. Wain str.p.; 7. Hugo Simon - The Swan; Willi Mellinger - Beethoven II); 3. Bondsrepubliek Duitsland 44,75 strafpunten (Franke Sloothaak - Waidor; Michael Rüping - Silbersee; Peter Luthar - Livius; Paul Schockemöhle - Deister; 4. Frankrijk 55,61 strafpunten; 5. Nederland 81,34 strafpunten (Jan Tops - Furist III; Henk Nooren - Glenn; Emiel Hendrix - Spargo; Rob Ehrens - Oscar Drum); 6. Italië 109,93 strafpunten; 7. Sovjetunie 116,75 strafpunten; 8. Oostenrijk 128,34 strafpunten.

Persoonlijke rangschikking: 1. John Whitaker (GB) Hopscoth 1,71 strafpunten; 2. Michael Whitaker (GB) Warren Point 6,45 str.p.; 3. Hodi Robbiani (Zwits) Jessica V 8,29 str.p.; 4. Paul Schockemöhle (Dld) Deister 11,06 str.p.; 5. Peter Luthar (Dld) Luthar 12,86 str.p.; 6. Nick Skelton (GB) St. James 13,40 str.p.; 7. Hugo Simon (Oostenrijk) The Frack 14,47 str.p.; 8. Frederic Cottier (Fr) Flambeau C 16,00 str.p.; 9. Wili Mellinger (Zwits) Beethoven II 16,18 str.p.; 10. Pierre Durand (Fr) Jappeloup 17,30 str.p.; 11. Jan Tops - Furist III 24,24 str.p.; 12. Emiel Hendrix - Spargo 26,78 str.p.; 13. Henk Nooren - Glenn 33,80 str.p.; 14. Rob Ehrens - Oscar Drum 44,07 strafpunten.

TURBO-DEBUUT VAN WESTDUITSE OP 'RING' MOET NIEUWE ERA INLUIDEN

STEFAN DE BELOFTE

ZANDVOORT NURBURGRING – Boris 'boem boem' Becker, Bernhard Langer: de Duitse sportliefhebber prijst zich gelukkig met de nieuwste lichting volkshelden in individuele takken van sport. Onze oosterburen rekenen erop, dat ook in de formule 1 een nieuwe dimensie aanbreekt. De naam van Stefan Bellof wordt voor de Grote Prijs van West-Duitsland, morgen op de Nürburgring, met hoofdletters geschreven. Bellof is de enige 'artiest' in het huidige formule 1-circus die nog nooit een turbo-bolide in een GP heeft bestuurd. Morgen komt daar een einde aan, want Bellof ondergaat op zijn thuiscircuit de vuurdoop in de nieuwe Tyrrell-014-Renault-V6-turbo.

Volgens velen is daarmee het succes van Bellof in het mekka van de autosport gegarandeerd. Zijn landgenoten vestigen alle hoop op de 27-jarige, om een stuk frustratie weg te nemen. De Duitse autobouwindustrie (Porsche, BMW) vervult al vele decennia een dominerende rol in de autosport, maar met het leveren van topcoureurs wil het niet vlotten. Het is alweer een kwart eeuw geleden dat Graf Wolfgang von Trips van zich deed spreken. In 1961 - het jaar waarin hij tijdens de Italiaanse Grand Prix om het leven kwam - werd Von Trips tweede in het wereldkampioenschap achter de Amerikaan Phil Hill; de beste prestatie ooit door een Westduitsler in de formule 1 geleverd. Daarna kwamen mannen als Jochen Mass, Rolf Stommelen, Hans Stuck en Manfred Winkelhock - momenteel rijdend in een RAM-Hart. Maar ook zij bleken niet in staat de autosportnatie bij uitstek op de allereerste wereldtitel te trakteren.

De coureur uit Gießen lijkt zich al helemaal te hebben ingeleefd in de vedettenrol, die hem wordt toebedacht. Bijna aan zijn stand verplicht heeft Bellof sedert enkele maanden domicilie gekozen in Monaco. Hij maakte trouwens snel naam, nadat hij anderhalf jaar geleden voor het eerst voet in de formule 1 (Tyrrell) zette. Niet van arrogantie gespeend, maakte Bellof indruk op de

piste, maar liet zich ook daarbuiten niet onbetuigd.

Zijn entree in de formule 1, begin '84, deed al veel stof opwaaien. Hem was een plaats toebedacht in de met BMW-motoren uitgeruste Arrows-stal. Uit concurrentieoogpunt moest Bellof daarvoor zijn toerwagencontract met Porsche opzeggen. In de veronderstelling met een wonderkind te kunnen schermen, vroeg Bellofs manager Maurer meteen een vorstelijk honorarium voor zijn pupil. Een gang van zaken die bij

Tekst:
HUUB
PAULISSEN

nieuwkomers in de formule 1 volledig vreemd is en Stefan Bellof werd dan ook de deur gewezen. Hij leek zijn talenten voorlopig in andere autosportklassen te moeten exploiteren, totdat Ken Tyrrell, talentenkeizer bij uitstek, de helpende hand bood. Bellof moest nu wel een sponsor meebrengen om in de cockpit te mogen plaatsnemen.

Het werd een bewogen jaar. Stefan Bellof leek samen met Ayrton Senna de sensatie van het seizoen te worden, totdat het noodlot toesloeg. Het rijden met weinig competitief materiaal hinderde de snelle Westduitsler er niet aan, WK-punten bij elkaar te sprokkelen. Al in zijn derde race pakte Bellof met de Tyrrell zijn eerste WK-punt in Zolder.

Een vijfde plaats in Imola leverde er nog eens twee op, voordat in Monaco de euforie rond de derde stek plaats moest maken voor de deceptie. De 'loden kogeltjes-truc' om de auto op het minimaal toegestane gewicht te brengen, leverde de rest van de Britse houtgigant Tyrrell diskwalificatie voor de rest van het seizoen op.

Het werd enige tijd stil rond Stefan Bellof, totdat hij vlak voor de start van dit seizoen weer toesloeg. Hij kreeg een knallende ruzie met Tyrrell over de reclamekosten op zijn overall en werd gepasseerd voor de openings-GP in Brazilië. De Duitser wil niet al te graag aan deze akkefietjes herinnerd worden. 'Die loden kogeltjes affaire, vorig jaar, daar is al alles over gezegd en geschreven. Me dunkt, dat we daar hard genoeg voor gestraft zijn. Wat mijn geschil met Ken Tyrrell betreft, dat is helemaal uitgepraat. Wij hebben alle onduidelijkheden op een rijtje gezet en uit de weg geruimd. De verhouding is nu weer normaal'.

De weg van Stefan Bellof naar de formule 1, is er eentje uit het boekje. Op zijn vijfde (!) levensjaar kreeg hij samen met zijn broer een mini-kart. 'Daarmee reden wij thuis op de binnenplaats rondjes. Daarbij moesten wij wel een blok hout gebruiken, om überhaupt aan het gaspedaal te komen. Op mijn dertiende reed ik mijn eerste officiële kartwedstrijd'. Het kartacen blijkt een uitstekende leerschool voor latere wereldkampioenen in de formule 1. Nelson Piquet, Niki Lauda, Keke Rosberg en ook Alain Prost zetten hun eerste schreden in een 'skelter'.

Vorige week was de Tyrrell-stal.

● Stefan Bellof, de grote hoop van een autosportnatie. Af en toe is de 27-jarige niet immuun voor de geluiden om hem heen.

Foto: DRIES LINSEN

met Stefan Bellof en teamgenoot Martin Brundle in Zandvoort, om tijdens de tests zoveel mogelijk ervaring met de nieuwe bolide op te doen. De aanhoudende regen op vrijdag, maakte dat het gezicht van de 27-jarige op onweer stond. Hij zag zijn voorbereiding op de Nürburgring voor een deel in het water vallen en hing lusteloos rond de blauwe Tyrrell-Renault. Opverend als het weer even opklaarde en weer in mineur terugvallend zodra de volgende bui zich aandeed.

'Wij hebben nog zoveel werk voor de boeg, voordat de auto perfect is. Zulke tegenslagen kunnen wij niet

gebruiken. Volgende week staat de Nürburgring voor de deur en ik wil een goede beurt maken bij mijn debuut in de turbo. Elk kilometer die ik in de nieuwe auto kan afleggen, is van groot belang. Maar in dit honderd uur heeft dat geen zin'.

Het mistroostige gezicht maakt even plaats voor een warme glimlach als zijn test-ervaringen met de Tyrrell-014 ter sprake komt. Hij staart in het lichtgedige om bijna lyrisch te verhalen: 'De kracht van de turbo is fascinerend en het rijden ermee is één groot genot. De enorme acceleratie is ongelooflijk zacht en goed te controleren. De turbo

slaat niet plotseling alle 'power' eruit en daardoor blijven momenten uit waarop het enorme vermogen je verrast. Dat vermogen is een hoofdstuk apart, niet te vergelijken met de Ford Cosworth of een Porsche 956 of 962 Groep C. Als ik in een bocht ook maar enkele meters over de licht hellende 'kerbstones' rij, slaat de toerenteller meteen op hol. De wielen hebben op de gladde stenen bijna geen grip meer en draaien door, als gevolg van de vele paardekrachten. Dat maak je in de Cosworth of een Porsche Groep C hooguit op een nat circuit mee'.

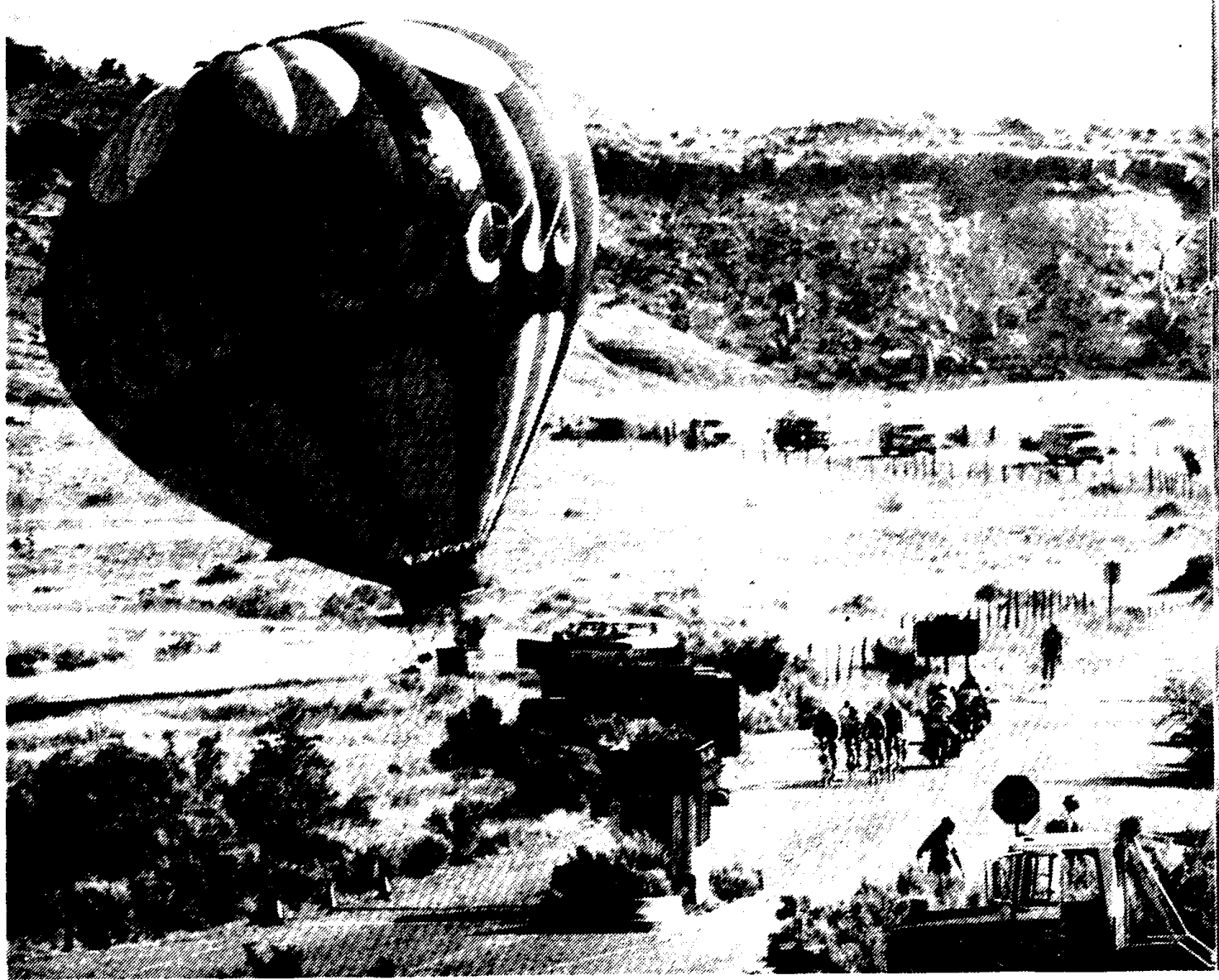
Bellof lijkt het trieste beeld in Zandvoort even vergeten, als hij over zijn eerste kennismaking met zijn nieuwste 'speelgoed' vertelt. 'Het is in feite hetzelfde als bij iemand die net zijn nieuwe auto in de garage heeft afgehaald en de eerste meters rijdt. Je rijdt

aanvankelijk behoudzaam, controleert je zitpositie, het instrumentarium, de remmen en de versnellingsbak. Natuurlijk gaat het er in de langzame rondjes heel wat harder aan toe, dan op de openbare weg. Maar toch is niets in vergelijking met de rondes waarin je tegen het limiet aanrijdt'.

'Limiet' is een magisch woord in de racerij. Het gevaar schuilt in een klein hoekje. Bellof springt niet altijd even spaarzaam om met het materiaal, maar zijn crashes zijn op een hand te tellen. De schaarse uitstapjes hebben hem één ding geleerd: 'Eruietvliegen hoort erbij. Het moet natuurlijk niet iedere keer prijs zijn. Maar als je echt het maximum uit de bolide haalt, dan moet je je een uitstapje kunnen veroorloven. Je krijgt pas een slechte naam als je de auto bij relatief lage snelheden in het zand zet. Je moet niet vergeten dat met materiaal van rond de 750.000 Mark omspringt. Het gevaar van de racerij houdt mij natuurlijk ook bezig, maar als ik in de auto stap overheerst de snelheidskick en denk ik helemaal niet aan het risico'.

Ken Tyrrell, de vele successen in de formule 1 hebben hem er niet beschiedener op gemaakt, schreeuwt van de daken, dat zijn team met de nieuwe Tyrrell-Renault turbo nog dit seizoen de eerste Grand Prix-zege zal behalen. 'Ik ben tevreden over de testresultaten en de ontwikkeling van de auto. Maar echt tevreden ben ik pas als een wedstrijdrijder dat zwart-witte doek - met geblokt motief geloof ik - een van mijn rijders voor alle anderen laat zien', lacht Tyrrell zijn enorme gebit bloot.

Stefan Bellof, enkele meters verderop, glimlacht bijna meewarig als hij zijn 'boss' hoort 'brallen'. Hij stelt zich, evenals teamgenoot Martin Brundle, ietwat beschiedener op: 'De verwachtingen van Ken zijn enorm hooggespannen. Maar we moeten wel realistisch blijven. Allereerst moet de auto van de kinderziekten worden afgeholpen. De weglegging bijvoorbeeld is nog lang niet optimaal'. Al te lang heeft de Tyrrell-Renault echter niet nodig gehad om indruk te maken. Tijdens de testdagen op de Nürburgring liet Stefan Bellof de hele meute, inclusief de 'superboy' in de trainingen Ayrton Senna, achter zich. Morgen op de Nürburgring duimen vele tienduizenden voor Bellof, die zelf al hoopt zijn turbo-debuut te bekronen 'met het eerste WK-punt voor de Tyrrell-Renault'.

Arie Hassink: 'Soms voelde ik me als een cowboy'

HEERLEN – Als vandaag in San Francisco het startschot klinkt voor de elfde Coors Classic, zullen verschillende Nederlandse renners ongetwijfeld terugdenken aan de jaren waarin zij op de Amerikaanse wegen slag leverden. Koersen in de Verenigde Staten was immers nog niet heel lang geleden een avontuur. Amateurrenner Arie Hassink (34) uit het Gelderse Neede weet erover mee te praten. Hij behoorde twee keer tot de ploeg van Herman Krott in de toenmalige Red Zinger Tour, die naderhand in Coors Classic werd omgedoopt.

Red Zinger, de toenmalige hoofdsponsor van het evenement, was een theefabrikant. Coors, een gigantische bierbrouwerij, verbond na het terugtrekken van de vroegere gidschietder de naam aan s lands grootste etappewedstrijd. Seven Eleven, een warenhuisketen van enorme omvang, doet eveneens mee. Een vliegmaatschappij ook. En uiteraard een TV-station. Dit alles tegen Amerikaanse prijzen. Geen wonder, dat men dan Hinault, LeMond, Bauer etcetera aan de start kan krijgen.

In totaal beginnen ruim honderd renners onderverdeeld in ploegen van zes man aan het evenement. Vanuit San Francisco rijdt (of vliegt) men in zestien dagen naar de finish op 18 augustus in New Boulder (Colorado).

Onvergetelijk, de keren, dat ik in

Amerika koerste', aldus Hassink. 'We reden op een hoogte van enkele duizenden meters. In de Alpen of Pyreneeën komen de renners ook tot ongeveer 2000 meter boven de zeespiegel, maar het verschil met Amerika is, dat men daar vaak al start op tweeduizend meter en dat je dan nog eens tot 4000 of nog meer meter moet klauteren'.

La Vie Claire, met Hinault, LeMond en Bauer derhalve in de geleiders, is niet de enige profploeg. Toch bestaat ruim de helft van het peloton uit amateurformaties, maar die komen dan ook zowel uit de VS, Canada en Mexico, alsmede uit Zuid-Amerika, Oost- en West-Europa. Ondermeer is een Nederlandse Gazelle-formatie van de partij.

De wegrensport in het land van Un-

cle Sam kwam pas echt in de jaren zeventig tot ontwikkeling. Nu hebben ze aan de andere kant van de Atlantische Oceaan zowel een (ex-)regenboogtruidrager bij de profs (Greg LeMond), alsook enkele Olympische medaillewinnaars onder aanvoering van Alexi Grewal. De Amerikanen hebben bovendien een uitgebreide wedstrijdskalender opgebouwd. Coors Classic is het topevenement.

Hoeveel alleen aan Hinault en zijn teamgenoten betaald moet worden, valt slechts bij benadering te schatten. Organisator Mike Aisner wil slechts kwijt, dat zijn organisatie een budget heeft van welgeteld één miljoen dollar. Omgerekend in Nederlandse munt is dat ongeveer drie miljoen gulden. 'Honderduizend dollar aan prijzen', voegt Mike Aisner er nog aan toe.

De Coors Classic blijft dit weekeinde in San Francisco, want daags na de proloog is in de buurt van de Golden Gate-bridge een criterium. Daarna trekt men landinwaarts naar ondermeer Sacramento en

COORS CLASSIC:

bier, dollars én wielerkoers

'Toen wij onder leiding van Herman Krott naar Amerika vlogen, was het 1976. Een jaar later gingen we opnieuw', zegt Arie Hassink. 'Ik herinner het me nog als de dag van gisteren. Leo van Vliet en Frits Pijard, momenteel al enkele seizoenen professional, behoorden eveneens tot de ploeg. Ondermeer Ton ten Harmsel en Gerrit Möhlmann, die net als ik amateur bleven, eveneens. Overigens geloof ik niet, dat destijds ook al profs van de partij waren. De open formule (profs en amateurs tegelijk aan de start, red) heeft men pas naderhand ingevoerd'.

Arie Hassink combineert zijn wielervedstrijden in de Amstel-ploeg, waarvan hij af en toe ook als assistent-chef d'equipe optreedt, met het runnen van een goedbekante sportzaak in zijn woonplaats Neede. Als 'eeuwige' amateur heeft hij diverse rennersgeneraties meegemaakt. Volgend jaar zal hij als actief renner stoppen. 'Het is welletjes geweest', aldus Hassink. 'Ik kijk met plezier op mijn loopbaan terug. Een keer Nederlands kampioen, twee keer winnaar van Olympia's Ronde. Vele andere successen. Overal geweest. Niemand die mij dit ooit afneemt. Nee, ook niet de herinneringen aan mijn rijden in Amerika. Wij namen aan de Red Zinger Tour deel als Amstel-ploeg, maar we droegen het shirt waarop in grote letters Heineken stond. Amstel en Heineken zijn één. In de Verenigde Staten kent men het merk Heineken niettemin beter, vandaar dat wij hiervoor reclame maakten'.

'In Colorado heb ik voor het eerst Phil Anderson aan de slag gezien', vervolgt Hassink. 'Ja, het deelneemsveld was toen al erg internationaal. Renners uit alle delen van de wereld waren present. Toen

reeds zeiden wij, de Nederlanders, tegen mekaar: 'Jongens, let op, het is nog slechts een kwestie van enkele jaren voordat Amerikaanse renners een stempel op de wielersport drukken'. De voorspelling is al bijna uitgekomen'.

Tekst:
WIEL
VERHEESEN

Arie Hassink droeg destijds enkele dagen de leiderstrui. Voorts won hij één etappe. Dat was heel wat. In Colorado, waar het grootste deel van de Coors Classic zich afspeelt, moet je klimmer zijn om een hoofdrol te kunnen spelen. 'Wij startten eens in een skicentrum, 2500 meter hoog', aldus Hassink. Toen moesten we nog vier uur klimmen om de finish te bereiken. Om als West-Europeaan echt mee te doen, zou je een hoogtestage moeten volgen. Vergeet niet, dat de temperatuurverschillen vaak enorm zijn. Het decor waartegen het hele gebeuren zich afspeelt, zal me altijd bijblijven. Soms voelde ik me als een cowboy uit vervlogen tijden. We reden soms in de verlatenheid, langs hutjes van jagers en goudzoekers. Een andere keer bereikten we de finish bij een groot pompstation, ver buiten de bebouwde kom. Geen wonder, dat je dan weinig toeschouwers zag. Andere keren, als we in steden finishten zoals Denver en Boulder, was de belangstelling enorm. Het enthousiasme eveneens'.

● Beeld van Amerika's grootste wielersport: Coors Classic.

Foto: MIRÓIR DU CYCLISME.

(ZIE INZET) ● Arie Hassink (links) en Herman Krott (rechts), enkele keren in V.S. present.

Reno. Donderdag 8 augustus staat als reisdag vermeld, want dan moet de hele karavaan overgevoerd worden naar de Moon-Grand Junction.

In de Tour de France wordt door renners en volgers gemopperd als er na afloop van een etappe nog een autorit van vijf- à zeshonderd kilometer afgelegd moet worden. Geen wonder, want zo'n 'extraatje' kun je missen als kiespijn. In de Verenigde Staten evenwel kijkt men niet op een kilometer meer of minder. Dus wordt die vliegreis erbij genomen alsof men even bij de buren op visite gaat. De enige echte rustdag is dinsdag 13 augustus. Vijf dagen later vindt in het park van North Boulder de apotheose

plaats. Even terug naar de koers van vorig jaar. Doug Shapiro, thans behorend tot de Quantum-ploeg van Jan Raas, legde op de eindoverwinning beslag. Zijn Amerikaanse landgenoot Hampsten, die een paar maanden geleden Knetemann van een ritzege in de Giro d'Italia afhiel, bezette de tweede plaats. Ene Fabio Parra uit Columbia werd vierde en tevens bergkoning. Jawel, dezelfde Parra uit de voorbije Tour de France. Ritwinnaar dus en bestgeklasseerde jongere. Bovendien legde een andere Columbiaanse klimmer, Luis Herrera, een paar geleden in Amerika op de eindzege beslag. Met andere woorden: de Coors Classic is geen etappewedstrijd voor tweederangsfiguren!

Bokhorst tegenstander van Hertenaar Koch Meijers uitgeschakeld

Van onze tennismedewerker

HORN – Niet Angelo Meijers uit Nuth, de nummer vier op de plaatsingslijst, maar nummer vijf Tony Bokhorst uit Blerick heeft zich voor de halve finale tegen de Hertenaar Stefan Koch in het Molen-tennistoernooi van Horn kunnen plaatsen.

Nadat Meijers de Roermondenaar Maurice den Hartog met 7-5, 6-4 had verslagen, moest hij het opnemen tegen Bokhorst. Na een driesetspartij (6-7, 6-2, 6-4) mocht Bokhorst zich de winnaar noemen. In de andere halve finale staan ook twee spelers van Blerick tegenover elkaar. Joost Zeelen maakte zijn verlies van

Vandaag vijfde ronde in damkampioenschap

Kopgroep uitgedund

Van onze medewerker

BRUNSSUM – Het aantal koplopers in de open Nederlandse damkampioenschappen is gereduceerd van zes tot twee. Zowel Eddy Budé als Erik Dusseldorp slaagden er in om zegevierend uit de vierde ronde te komen. Bude wist in tijdnoodfase Schut te verslaan; de Groninger Meester moest in Dusseldorp de meerdere erkennen.

Tijdens deze vierde ronde in Brunssum hielden twee ex-koplopers, Schippers en Van der Zee, elkaar in evenwicht. Van de andere favorieten wist Bauke Bies te winnen, terwijl Nitsch remise moest toestaan aan dameskampioene Barbara Graas. Ook de Limburgse kampioene Patricia Groen-Joosten wist de eerste punten in de wacht te slepen. Zij versloeg Joost de Heer. Vandaag staat de partij Budé-Dusseldorp op het programma, dat om 11.30 uur in zaal Concordia begint. Morgen (zondag) is rustdag.

De stand: 1. Budé en Dusseldorp 8 punten; 3. Schippers, Van der Zee, Van der Schaaf, Heusdens, allen 7 pnt; 7. Paardekooper, Bies, Dollekamp, Leeftang, Meester, Westerhof en Oudshoorn, allen 6 pnt.

Veel gegadigden voor Nederlandse schaaktitel

DIEREN – Na de vierde ronde van het Ohra-toernooi om de open Nederlandse schaaktitel hebben zeven deelnemers de leiding met drie en een half punt. Hartoeh en Martinovic maakten elkaar een half punt afhandig. Cuijpers en Nijboer braken hun ontmoeting in eerste instantie af. In een spannende partij heeft Cuijpers met twee pluspunten de betere papieren. Bij winst neemt Cuijpers alleen aan de leiding over.

Storms, die na de derde ronde medekoploper was, heeft een hangpartij tegen Knopert, waarin hij verloren staat. Opvallend is dat van de drie grootmeesters alleen Martinovic voorlopig op het eerste plan meedraait. De Amerikaan Kudrin haakte af door een nederlaag tegen Timmerman, terwijl Ivkov in remisestand afbrak tegen Brennikmeijer.

Bas van der Plasse uit Weert onderstreepte zijn goede vorm, alhoewel zijn overwinning op de Duitser Hegeler niet zonder enige moeite tot stand kwam.

In de subtop van de reservegroep draaien Ad Putter (Maastricht) en Guido Royakkers (Echt) goed mee. Putter klopte v.d.Lugt uit Baarn; Royakkers kwam met Dufrenne (Nieuwegein) remise overeen.

Stand aan kop na vier ronden: 1. Martinovic, Hartoeh, Sunye-Neto, Campora, Berg, Kuif en Timmerman 3½ punt; 8. Cuijpers, Nijboer en Storms 3 punten en 1 afgebroken partij.

Ook de zesde partij uit de schaakdriekamp in Biel om een plaats in het toernooi in Montpellier is vrijdag na de eerste zitting afgebroken. Na 41 zetten in een dame-Indisch partij braken de met wit spelende Filippijn Torre en de Brit Nigel Short hun partij af.

de vorige week tegen Stefan Ehrhrt uit Heythuizen goed door hem nu met 7-5, 3-6, 6-2 te verslaan. Ook Maurice van de Donk had drie sets (7-6, 2-6, 6-3) nodig om de moeilijke klip Armand Custers te kunnen omzeilen.

Bij de dames in de B1-klasse staan wel de nummers één tot en met vier van de plaatsingslijst in de halve finale. Opvallend was de moeite (6-1, 6-3, 6-3) die Evelyn Hamers uit Meerssen had om zich van de Weertse Katja Stultjens te ontdoen. Hamers ontmoet nu de Elsdorfer Caroline Houben, die met 6-2, 6-2 van Evelyn Dullens won. Ook de Brabantse Isabelle Kalkman deed er drie sets over (6-3, 6-7, 6-1) tegen Francis Raets om zich voor de halve finale te plaatsen, waarin zij nu te maken krijgt met Jolanda Schreurs. Deze was met 6-1, 6-0 de betere tegen Ilse Leijtens uit Venray.

In de B2-klasse werd Daan van de Grinten uit Venlo, die eerder de Indier Khade had verslagen, nu uitgeschakeld door de Sittardenaar Pascal Bloemen met de cijfers 6-1, 6-2. Hij moet nu aantreden tegen de Hillegommer Waldo Janssen die van Peter Snippe uit Stein met 6-3, 6-1 gewonnen had. Ook Maurice Meertens staat in de kwartfinale. Hij won van Tjeerd Theunissen met 6-4, 7-6.

Bij de dames in deze klasse staan Evelyn Dullens uit Sittard (via 6-4, 6-2 zege op Rosemarie Verdegaa) en Angelique de Man uit Stramproy (6-4, 6-4) tegen Corine van Bull in de halve finale.

De finales beginnen zondag rond de klok van 12.00 uur waarbij rond 15.00 uur de finale in het herenenspel B1 verwacht wordt.

Jeugd NK

Komende week staan voor de Nederlandse tennisjeugd de nationale kampioenschappen op het programma.

Zoals twee jaar geleden Maastricht gastheer was voor de vier leeftijdscategorieën, worden dit jaar alle wedstrijden in Den Bosch gespeeld. Van het district Limburg zijn zonder kwalificatiewedstrijden zowel negen jongens als negen meisjes toegelaten.

Bij de jongens is dit in de categorie tot en met 12 jaar de Linnenaar Maarten van Welsen. Bij de oudste jongens zijn Angelo Meijers uit Nuth en Hugo Janssen uit Stramproy van de partij. Bij de meisjes is het bij de 16-jarigen de Maasbrachtse Mara Eijkenboom en in de categorie 18-jarigen staat Jolanda Schreurs uit St. Odilienberg op de deelnemerslijst.

Wijzigingen in Heizel

BRUSSEL – Het Heizelstadion zal een aantal wijzigingen moeten ondergaan, voordat er weer een manifestatie van formaat mag worden gehouden. Dit heeft de onderzoeksc commissie, die alle Belgische stadions heeft bezocht, besloten.

Op vrijdag 30 augustus staat de Memorial Yvo van Damme in het Brussels stadion op de agenda. Deze atletiekwedstrijd is de laatste jaren telkens bezocht door meer dan 40.000 toeschouwers.

Voor het einde van deze maand moet de op 29 mei opgelopen schade zijn hersteld. De scheidsmuur, die voor aanvang van de Europese bekerfinale tussen Juventus en Liverpool omviel, zal moeten worden herbouwd. Ook zal er in de Heizel een commandopost worden geplaatst, van waar het gehele stadion kan worden bekeken. Tevens dienen de toegangswegen duidelijk te worden afgebakend.

Volgens burgemeester Brouhon van Brussel zullen deze kleine wijzigingen voor 30 augustus zijn verwenzlijkt. Dit weekende wordt in de Heizel het toernooi om de Belgische atletiektitels gehouden. Enige weken geleden werd de strijd om de jeugdkampioenschappen in het rampstadion verwerkt. Bij beide gebeurtenissen is de publieke belangstelling minimaal.

de vierde plaats om wereldkampioen te worden, kwam bij de trainingen in de 250cc-klasse toch nog tot de tweede tijd, na de Venezolaan Carlos Lavado. De wereldkampioen van 1983 kreeg in Engeland de beschikking over een splinternieuwe machine van Yamaha, de V2, een „halve“ kopie van de V4-500, waarmee Eddie Lawson vorig jaar wereldkampioen werd.

In de 500cc kwam de Fransman Christian Sarron vrijdag tot de beslist rondetijd, op korte afstand gevolgd door Spencer en Mamola. De laatste kan in Engeland met zijn teamgenoten Gardner en Haslam voor het eerst beschikken over dezelfde 500cc-motor als de kopman van de Honda-fabriek, Freddie Spencer.

Rally
De Finse autocoureur Timo Salonen is op weg naar zijn vierde zege in de wereldtitelstrijd rally van

● De liefhebbers en veteranen in actie tijdens de avondkoers van MeersStein.

Foto: PETER ROOZEN.

Raymond Meijs twee keer in Meers Jan van Wijk: geel!

KORBACH – Jan van Wijk heeft in de gesplitste derde etappe van de Ronde van Hessen, het gele leaders-tricot veroverd. De Nederlandse amateurwielrenner eindigde in de door de Deen Rijs (die voor een Luxemburgse ploeg uitkomt) gewonnen tweede gedeelte van de etappe in Duitsland als zevende. Hij kwam daarmee in tijd gelijk met de Westduitsler Hartmut Bölts. Op grond van zijn betere klassering in de tweede rit van vrijdag, start Van Wijk vandaag als lijstaanvoerder. Peter Harings staat zesde.

Het eerste gedeelte van de etappe in deze etappenkoers werd gewonnen door de Westduitsler Andreas Kappel. Van Wijk profiteerde van een opmerkelijke concurrentie-strijd tussen twee nationale Westduitse equipes. Met de uit het tweede team stammende Bölts als drager van de gele trui, 'vergaat' de eerste Duitse ploeg de achtervolging in te zetten toen een groep van acht ridders ontoesnapte. Op de streep had het peloton een achtersand van een minuut en drie seconden. Aangezien Van Wijk in een tussensprint ook al een

seconde tijdvergoeding had veroverd, was de verrassing voor de Westduitsers nog groter.

Uitslag eerste gedeelte: 1. Kappel (Dld) 115 kilometer in 2:49.55; 2. Stumpf (Dld) z.t.; 3. Günsler (Dld) op 24 seconden; 4. Kulesza (Dld) z.t.; 5. Sydlík (Dld) z.t.

Tweede gedeelte: 1. Rijs (Deen) 75 kilometer in 1:39.24; 2. Ganejev (Sov); 3. Sjetsnikov (Sov); 4. Plambeck (Dld); 5. Pedersen (Deen); 7. Van Wijk; 8. Peter Harings allen z.t.

Algemeen klassement: 1. Van Wijk 12 uur, 40 minuten en 36 seconden; 2. Bölts z.t.; 3. Sjetsnikov op 9 seconden; 4. Clarysse op 1:06; 5. Ekimov op 1:44; 6. Harings op 2:03.

Ploegenklassement: 1. Nederland 38:04.33; 2. Sovjetunie op 1:13; 3. Bondsrepubliek B-ploeg op 5:02.

Mijnstreek

De organisatoren van de Omloop van de Mijnstreek voor amateurs (16, 17 en 18 augustus) hebben zich vrijdag kunnen verheugen in nog vier inschrijvingen voor hun wedstrijd. Deze vier ploegen brengen het totaal op 14, waardoor in ieder geval 84 renners aan de start komen.

Zoals wij in de krant van gisteren meldden, was tot dan toe de interesse voor het evenement niet bijster groot.

„De hoop, dat we toch nog boven de honderd deelnemers komen blijft bestaan“, aldus Martin Brassé namens de organisatoren. „Er zijn nog onderhandelingen gaande met een sterke Berlijnse afvaardiging, alsmede met een Luxemburgse clubploeg waartoe zelfs enkele sterke Deense renners behoren“.

De Zeeuw Patrick Tolhoek is zaterdag na de Vlasakkers bij Amersfoort militair wielerkampioen op de weg geworden. De renner uit Ierse kwam na 153 kilometer aan de streep met achttien seconden voorsprong op Theo Franken uit Barneveld. Derde werd Ron de Haan uit Beemster met 25 seconden achterstand.

Wereldkampioen

Kersverse wereldkampioen bij de junioren, Raymond Meijs uit Valkenburg, start zowel vandaag als morgen in de wielerronde van MeersStein. Vanavond om 18.45 uur is hij van de partij in het criterium voor zijn categorie; morgen maakt hij deel uit van het team van De Ster (Geleen) in de ploegen-tijdrit.

Bij de recreanten ging de overwinning gisteravond naar Jo Quix, 39 kilometer in 1:06.25. Tweede H.

Crijns uit Nuth en derde Jo Wij nands uit Urmond.

Uitslag liefhebbers veteranen: 1. Frederiks (Valkenburg), 1:12.53; 2. Notermans; 3. Willems; 4. Tichelaar; 5. Janssen; 6. Dolmans; 7. Vink; 8. Kraan; 9. Nelissen; 10. Botterhuys.

Morgen vindt in Geleen Kluis een wielerronde plaats. Aan de start komen de jeugdlicentiehouders (12.30 uur), liefhebbers veteranen (15.30 uur) en recreanten (16.45 uur). Inschrijven in café De Heremiet.

Oranje-Bulgarije

ZEIST – Het Nederlands voetbalelftal gaat voor zijn eerst komende vriendschappelijke interlandwedstrijd weer de provincie in. Het stadion van de eerste divisionist Heerenveen is op woensdag 4 september het decor van de wedstrijd tegen Bulgarije. Het duel begint om 19.30 uur.

Military

HAAKSBERGEN – Hans Brugman gaat na de eerste dag van de nationale military van Haaksbergen aan de leiding. De ruiter uit Hengelo behaalde met Full Swing in de dressuur een puntentotaal van 73. Martin Lips is tweede met een achterstand van drie punten. De uitslag van de dressuur is: 1. Hans Brugman (Full Swing) 73 punten; 2. Martin Lips (Tango) 76 p; 3. Theo ter Huurne (Gusty Monroe 82 p.

Roda JC contra Bayer Leverkusen

KERKRADE – Roda JC speelt vanavond (19.30 uur) in Kerkrade een oefenwedstrijd tegen Bayer 04 Leverkusen. Het wordt de eerste zware beproeving die de Kerkrade selectiegroep in de voorbereiding op het komend seizoen ondergaat.

Bayer Leverkusen, dat dit seizoen getraind wordt door Erich Ribbeck, finishte in de competitie 1984-1985 als 13e in de Bundesliga.

Land van Rode

Morgen gaat ook het toernooi om het officiële Kerkrade voetbalkampioenschap, de strijd om de 'Land van Rode-wisseltrofee' van start.

Voor de vijfde achtereenvolgende keer wordt dit toernooi georganiseerd door de Stichting Sportraad Kerkrade, in samenwerking met een aantal verenigingen. Verleden jaar werd Heilust winnaar van het toernooi en de mannen van trainer Jo Quadvlieg verdedigen dus deze keer de beker.

De wedstrijden vinden plaats op de terreinen van Haanrade, Heilust, Hopel en SVK. Op het terrein van de Kaalheidse club wordt op zondag 18 augustus de finale gespeeld. Heilust, Haanrade, KVC Oranje, RKTSV en Chevreumont vormen poule A terwijl poule B bestaat uit Hopel, SVK, Laura, Miranda en FC Gracht.

Zondag (aanvang 14.30 uur) wordt het toernooi geopend met de volgende ontmoetingen: Heilust-RKTSV (terrein Heilust); Haanrade-Chevreumont (terrein Haanrade); Hopel-Miranda (terrein Hopel); SVK-FC Gracht (terrein SVK).

De overige toernooiodagen zijn: dinsdag 6 augustus, donderdag 8 augustus, zondag 11 augustus, dinsdag 13 augustus, donderdag 15 augustus en zondag 18 augustus.

SPORT KORT

Falcão in beroep

ROME – De tuchtcommissie van de Italiaanse voetbalbond heeft het ontslag van Paolo Roberto Falcão bij AS Roma ontvankelijk verklaard. De Braziliaanse middenvelder was het vorige seizoen door een knieblessure grotendeels uitgeschakeld. De volgens deze week gepubliceerde cijfers in een Italiaans sportblad bestbestaalde voetballer van Europa verscheen niet op een medische keuring, die AS Roma hem wilde laten ondergaan. Falcão had voor het komende jaar nog een verbintenis bij de Romeinse topclub. De in zijn vaderland verblivende speler gaat in beroep tegen de uitspraak. 'Dit is onrecht', aldus 'De Goddelijke', zoals hij door zijn aanhangers wordt genoemd. 'De strijd begint nu pas echt'.

Annemarie thuis

HEERLEN – Dressuurrijdster Annemarie Sanders-Keyzer is vanwege recente gezinsuitbreiding niet opgenomen in de nationale ploeg, die van 7-11 augustus in Kopenhagen deelneemt aan het Europees kampioenschap dressuur. De ploeg bestaat uit Helene Aubert (Blau-fuchs), Tinneke Bartels de Vries (Olympic Duco), Patricia Callaghan (Phil) en Alexander Pompe (Argos).

Atletiekploeg

DEN HAAG – Voor de jaarlijkse interlandwedstrijd hardlopen op de weg tussen Frankrijk, Italië, Nederland, Zwitserland en de Bondsrepubliek, die zaterdag 17 augustus in het Franse Albertville wordt gehouden, zijn de Nederlandse ploegen als volgt samengesteld: heren (30 km): Cor Vriend (PSV), Jacques Valentin (Olympus 70), Leon Wijers (AV Nijmegen), Henk Mentink (Athlos), Richard Vollenbroek (MPM) en Gerard Smit (AAC); dames (25 km): Caroline Lucas (ADA), Annie van Stiphout (HAC), Eefje van Wissen (Hollandia) en Joke van Gerven (NSL).

Judoselectie

DEN HAAG – De Nederlandse judoploeg voor de strijd om de wereldtitels, van 26 tot en met 29 september in Seoel, bestaat uit vijf man. Het zijn: Robert van der Vlist, Johan van Heest, Ben Spijkers, Theo Meijer en Wil Wilhelm. De laatste, uitkomend in de klasse boven 95 kilogram, stond aanvankelijk niet op de lijst van de Judo Bond Nederland. De zwaargewicht, die hevig teleurstelde bij de strijd om de Europese titels in Hamar, werd door Chris de Korte, de bondstrainer, alsnog toegevoegd aan zijn voordracht.

Softbalverlies

LONDEN – De Nederlandse damessoftbalploeg heeft tijdens de wereldspelen in Londen zijn vierde wedstrijd verloren met 0-6 van de Verenigde Staten. Alle punten werden gemaakt in de tweede innings.

Olga snel

MOSKOU – Olga Bondarenko heeft op de eerste dag van de Russische atletiekkampioenschappen in Moskou voor de beste wereldseizoenprestatie op de 5000 meter gezorgd. De Russin liep de afstand in 15 minuten en 05.31 seconden. Op de ranglijst aller tijden schoof Bondarenko achter de Noorse wereldre-cordhoudster Ingrid Kristiansen (14:58.59) en de Engelse Zola Budd (15:01.83) op naar de derde plaats.

Snelwandelploeg

ROTTERDAM – Tijdens nationale recordwedstrijden snelwandelen in Rotterdam vestigde Jan Cortenbach van Olad een nieuw Nederlands record door in twee uur een afstand van 24.649 km af te leggen. Zijn eindtijd op de 30 km was 2:23.52. De beste prestatie leverde de Belg Erik Ledune met een afstand van 25.309 km. Ook Fred Rohner van Unitas deed het prima. Hij legde in twee uur de afstand van 22.108 km af. Zijn tijd over de dertig kilometer was 2:45.05. Dat betekende een verbetering van zijn persoonlijk record met tien minuten.

Zwaar geschut van bondscoach waterpolo

'Lamlendigheid straalt al weer van ploeg af'

SOFIA – 'Ik zou een huichelaar zijn, als ik zeg dat het goed gaat', begon bondscoach George Geurtsen zijn verhaal. 'Zo goed als het vorige week ging, zo belabberd is het nu'.

Naarmate de bondscoach van de Nederlandse waterpoloploeg beter

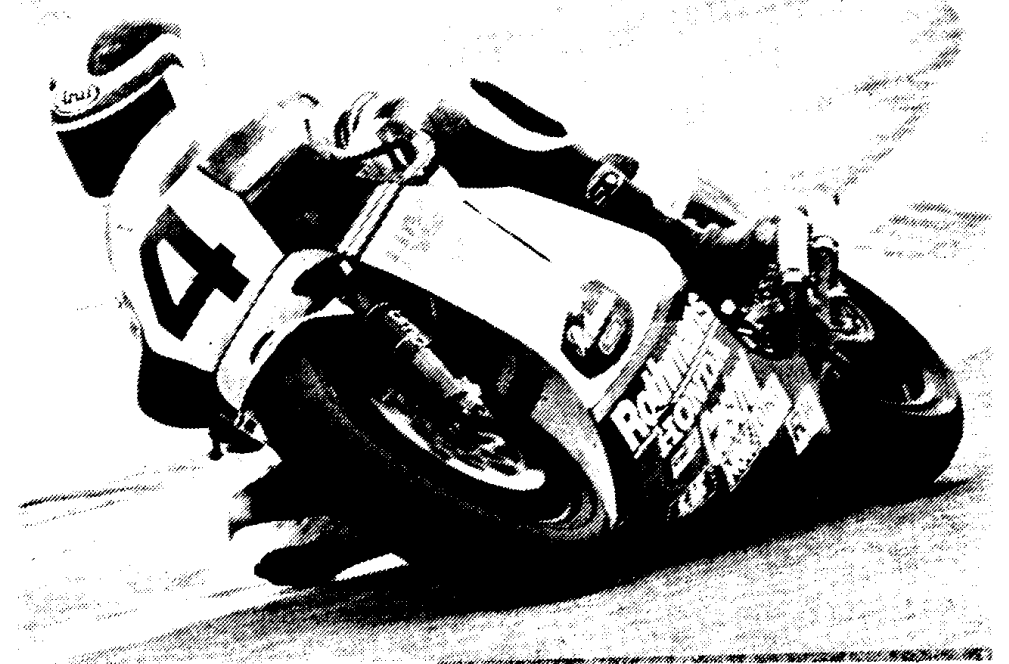
op dreuf raakte, werd het geschut zwaarder. Eenmaal op drift meldde Geurtsen spontaan dat hij op het punt had gestaan de selectie in te krimpen en een speler, zonder de naam te noemen, per kerende luchtpost naar Schiphol te sturen. 'Ik begin liever met elf spelers aan een toernooi dan met veertien, van wie

er toch een paar afhaken'. Zo ver kwam het uiteindelijk nog niet, maar de middagpauze werd ook gebruikt voor een gesprek van man tot man, waarbij het gebruik van krachtige termen niet werd geschuwd.

Doel van de tirade was, naast de individueel laakbare houding binnen de selectie aan de kaak te stellen, de ploeg op temperatuur te krijgen voor een belangrijke openingsduel zondag tegen Spanje.

Van deze confrontatie zal grotendeels afhangen of de Nederlandse waterpoloploeg zich met succes kan handhaven bij de beste zes landen van Europa, of dat er slechts een plaats bij de degradatie-kandidaten in zit.

'Ik ben niet van plan de psycholoog uit te hangen. We hebben in Italië een goed trainingskamp gehad, in een week tijd 27 uur in het water gelegen. We zijn nog geen dag hier of de lamlendigheid straalt er weer van af. Het is toch abnormaal dat iemand van 48 jaar met een hartkwaal de actiefte is van het hele stel', foeterde Geurtsen, die de Olympische Spelen vorig jaar als scheidsrechter miste wegens een hartoperatie. 'Ik neem nu geen genoegen met de Fair Play cup, alleen met punten'.

● Freddie Spencer, vlak voor aanstaande wereldtitel, ten ralle gekomen. Zonder ernstige gevolgen.

Tijdens training GP van Engeland Spencer onderuit gewaaid

SILVERSTONE – Freddie Spencer, de aanstaande wereldkampioen motorracen in de 250 en 500cc-klasse, is vrijdag bij de training voor de Grote Prijs van Engeland onderuit gewaaid. De Amerikaan ging bij het natte en stormachtige weer al in de eerste bocht van het supersnelle circuit van Silverstone onderuit. Spencer bleef zonder verwondingen.

De kopman van Honda, die zondag bij de kwart-liters genoeg heeft aan

door Spencer en Mamola. De laatste kan in Engeland met zijn teamgenoten Gardner en Haslam voor het eerst beschikken over dezelfde 500cc-motor als de kopman van de Honda-fabriek, Freddie Spencer.

Rally

De Finse autocoureur Timo Salonen is op weg naar zijn vierde zege in de wereldtitelstrijd rally van

dit jaar. Slechts een ongeluk of motorpech kan Salonen en zijn navigatieur Seppo Harjanne van de overwinning in de rally van Argentinië houden.

In de derde van vier etappes groeide de voorsprong van de fabrieksploeg van Peugeot tot ruim een kwartier op de nummer twee, de Oostenrijkers Wiedner/Zehetner met Audi. Derde op bijna 24 minuten staat het Argentijns-Franse tweetal Reutemann-Fauchille met Peugeot.

DAVE STRIJBOS HAALT GEVESTIGDE ORDE OVERHOOP

'Veel geleerd, maar ik ben nog geen wereldkampioen'

OSS – Op de vierde zondag van augustus kan Dave Strijbos worden gehuldigd als de jongste wereldkampioen motorcross aller tijden. De Nederlander, die in de Grote Prijzen van Argentinië en Brazilië zijn voorsprong in de wereldtitelstrijd van de 125cc-klasse moet verdedigen tegen de aanvallen van Finse en Italiaanse snit (Vehkonen en Maddii), is dan zeventien jaar en negen maanden. Successen op die leeftijd zijn in de huidige topsport niet vreemd meer. Bij zwemmen en turnen was het al jaren gebruikelijk. Boris Becker zorgde met zijn zege op Wimbledon nog onlangs voor een doorbraak bij de tennisers.

Strijbos neemt nu een geslaagd Zuid-amerikaans avontuur de plaats in de recordboeken over van de Belgen Jozé en Geboers. Zij waren negentien toen zij hun eerste wereldtitel binnenhaalden. Dave Strijbos schrijft ook een nieuw hoofdstuk in de nationale motorsport-statistiek. Solo veroverde een Nederlander nog nooit het wereldkampioenschap motorcross. Ton van Heugten en Frits Kliggen kwamen in 1981 in gezamenlijke inspanning en op drie wielen zo ver Wolsink (1976 en 1979). Rond (1978) en Van der Ven (1980) bleven steeds steken op een tweede plaats.

Het missen van de wereldtitel zoals zijn Nederlandse voorbeelden overkwam kan Strijbos nog steeds gebeuren. Die voorsprong van zestien punten kan in een manche vertrokken zijn. Motorsport blijft vol risico, betoogt routinier en begeleider Gerrit Wolsink. Van der Ven, die dit seizoen het achterwiel van Strijbos nauwkeurig heeft kunnen bewonderen, is optimistisch. Als het op rijden aankomt, staat het voor nederd procent vast. Dat Strijbos wereldkampioen wordt. Gaat het om de onverwachte karakter van de Zuidamerikaanse omstandigheden, dan is de kans nog 95 procent. Rond, zeven jaar geleden in de 125cc de kroonprins, hoopt op de

wereldtitel voor zijn trainingsmaatje Strijbos. „Laat Dave het alsjeblift worden. Afgunst is niet op zijn plaats. Het is alleen maar goed voor de Nederlandse motorsport, voor elke coureur.

De drie toonzetters van het voorbije decennium in de nationale motorcross zijn eensgezind in hun lofzang op de kwaliteiten van Strijbos, in de vakpers al afgeschilderd als de nieuwe André Malherbe, sinds 1980 de heerser in de 500cc-categorie. Rond: „Hij is op dit moment de man in de Nederlandse crosswereld. Absoluut het grootste talent, al spreekt het karakter van John van de Berk me ook aan. Of hij de beste van de wereld is in zijn leeftijdscategorie, weet ik niet. In de Verenigde Staten lopen ook heel wat jongens rond, die veel kunnen. Je kunt Dave wel de Europese Amerikaan noemen.”

Van der Ven: „De snelheid van zijn ontwikkeling heeft me verbaasd. Hij is in deze klasse vlugger dan de rest, een uitblinker zoals Geboers enkele jaren geleden was. Wolsink, zijn persoonlijke coach die als jurylid voor de KNMV in augustus naar Zuid-Amerika afreis, „Hij heeft de talenten en de wil om de top te halen. Hij werkt kei-

hard. Daar heb ik hem niet op hoeven te wijzen, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Gert-Jan van Doorn, een rijder die ook erg ver kan komen. Dave presteert vreselijk goed. Op alle banen, het Finse zand, de Belgische modder en de Portugese rotsbodem.

Strijbos luistert naar de routiniers, maar trekt wel zijn eigen plan. Hij heet een winnaar te zijn, die als het moet de kop in de wind gooit, maar goed weet wat hij wil. In Holzgerlingen, bij de Grote Prijs van Duitsland, kostte zijn eigengereidheid hem een diskwalificatie, waartegen de nationale bond nu protest heeft aangetekend. Hij wisselde in de tijdtraining van machine, hetgeen een bekend reglementair verbod is. „Dave gaat zijn eigen gang, adviseurs of geen adviseurs”, is de mening van Gerrit Wolsink, die de begeleiding van zijn pupil desondanks met volle inzet doet. „Die jongen weet precies wat hij wil. Hij rijdt geen internationale wedstrijden. Alleen het wereldkampioenschap interesseert hem. Hij creëert om zich heen, wat hij denkt nodig te hebben. En hij heeft het getroffen. In Zuid-Amerika is hij met de bemoeienis van Honda-Brazilië van de beste begeleiding verzekerd.

De laatste weken is ook de nodige beweging ontstaan op het zakelijke vlak rond de jonge coureur, die met zijn tien jaren in het zadel al bijna routinier kan worden genoemd. Honda-Japan bood hem een fabriekscontract. De Italiaanse concurrent Cagiva, de werkgever van concurrenten Vehkonen en Maddii, trekt ook aan Strijbos. Zakelijk gezien beschikt de Ossenaar volgens de kenners niet over de vertrouwde kracht, die hem kan helpen bij de snelle opwaardering van zijn talent. In plaats van over guilens

● **Dave Strijbos in actie: „Mijn voorsprong van zestien punten mag je niet riant noemen. Een keer pech en de marge is weg.”**

wordt er volgens insiders binnenkort over tonnen gesproken.

Wolsink wil hem best adviseren in zaken. Rond, zelf door schade en

schande wijs geworden, gelooft, dat Strijbos zijn steun in die zaken niet zo nodig heeft. „Hij is gehard voor zijn leeftijd. Onderschat hem niet. Hij heeft de kop en de teksten voor een jeugddoel. Daar is hij het mannetje wel voor. Met een wereldtitel op zak moeten er voor hem commerciële mogelijkheden zijn. Van de fabrieken moet Strijbos geen al te hoge verwachtingen hebben. De belangstelling van de fabrikanten is minder groot dan in mijn tijd. Alleen Honda doet in de 500cc nog echt werk. In de andere klassen houden de sponsors zich afzijdig. In de 125cc steunt Hon-

da Dave via het Venko-team. Dat moet echt goed in elkaar steken, anders hadden ze het in deze fase van de strijd wel zelf in handen genomen.

„Alles klopt dit jaar perfect in het team van Strijbos”, is ook de mening van Kees van der Ven, bij aanvang van het seizoen met zijn KTM-stalgenoot Jacky Martens de te kloppen man in de WK-competitie. „John van de Berk, die rijtechnisch misschien wel even sterk is, zou met een team als dat van Strijbos om zich heen misschien wel net zo

ver gekomen zijn”, denkt Gerard Rond. „De invloed van de coaching door Wolsink moet niet overdreven worden. Strijbos hoeft echt niet veel meer te leren. Maar op het gebied van voeding, medicijnen en reisvoorbereiding heeft Strijbos straks in Zuid-Amerika een geweldige steun aan Wolsink. Dat kan de beslissende factor zijn.”

Wolsink kwalificeert zijn rol rond Strijbos als de spiegelreflectie. „Ik blijf op de achtergrond en houd de grote lijnen in de gaten. Met mijn ervaring kan ik zien, wat er misgaat. Ik bevestig zijn ideeën. Geef hem tips, vertrouw in zijn eigen kunst. Dat heeft hem een tijdwinst in zijn ontwikkeling van een a twee jaar opgeleverd. Hij moet niet ontsporen. Halverwege het seizoen had hij een domper. Na enkele blessures ging hij toch rijden. Eerst luisterde hij niet, maar hij pakt het goede snel weer op. Met de trainingen bemoei ik me niet meer. Dat beheerst Strijbos zelf. Die mogelijke wereldtitel van hem is belangrijk voor mij. Wat mezelf niet gekukt is, wordt nu gehaald door de jongen die ik begeleid. Dat doet me wel wat.

Strijbos, die met zijn aangeboren rijvaardigheid in de optiek van Wolsink over vier jaar tot de top van de 500-klasse behoort, wordt naar de beslissende Grote Prijzen van Argentinië (Salta) en Brazilië (Belo Horizonte) begeleid door officiaal Wolsink, monteur De Groot, sponsor Koster en de voor even van stal gehaalde oud-coureur Hensen. De laatste stopte dit seizoen wegens de voortdurende blessure-perikelen, maar mag wegens zijn hoge positie op de ranglijst na zes Grand-Prixwedstrijden op kosten van de organisatie naar Zuid-Amerika. Hensen bemant de reserve-machine.

„Een prima uitkomst”, volgens tandarts Wolsink, die zijn praktijk enige weken sluit. „Je moet er toch niet aan denken, dat daar op het beslissende moment iets mis gaat met de motorfiets van Strijbos. De technische begeleiding van de Braziliaanse importeur, door drie mensen vertegenwoordigd, is echter ook een niet uit te vlakken voordeel. En tenslotte kan ik mijn invloed in de internationale jury aanwenden. Ik ben jaren rijdersvertegenwoordiger geweest. Ik heb veel relaties. Dat kan van belang zijn.

Strijbos, die vorig jaar door blessures zijn eerste officiële Nederlandse titel misliep en in de wereldtitelstrijd als zesde eindigde, houdt zich op de vlakte over de lofuitingen aan zijn adres. „Wereldkampioen ben ik nog niet. Die voorsprong van zestien punten kun je niet riant noemen. Een keer pech in die laatste vier manches en die marge is weg. Machinepech heb ik dit seizoen nog niet gehad. De technische begeleiding is perfect. Vallen doe ik ook nauwelijks meer. Ik heb vorig jaar veel geleerd. Maar nogmaals, kampioen ben ik nog lang niet.”

PIET KLEINE: 'IK STA ER ZELF OOK VAN TE KIJKEN'

Schaatsveteraan naar WK wielrennen!

Van onze verslaggever

KERKENVELD – Toen Piet Kleine in de winter van 1980-1981 zijn laatste rondjes op de schaats reed, kon de postbesteller uit Kerkenveld in de verste verte niet vermoeden, dat zijn sportieve carrière vier jaar later nog eens een hoogtepunt zou kennen. De schaatsport waarin Kleine zoveel roem oogstte (onder meer een wereldtitel en drie Olympische plakken), heeft voor de 33-jarige Drent weliswaar afgedaan, op de racefiets viert de 'veteraan' eind deze maand een opmerkelijke come-back. Wielerbondscoach Andre Boskamp heeft Piet Kleine in de WK-ploeg gekozen die op 28 augustus bij Venetië de 100 kilometer tijdrit zal rijden.

„Het aftrainen is vier jaar geleden wat uit de hand geopen”, grinnikt Piet Kleine. „Fietsen deed ik al in de periode dat ik schaatsste. De soieren, losmaken, licht trainen. Maar ambities in de wielersport heb ik eigenlijk nooit gehad. Toen ik was gestopt met schaatsen, heb ik ook geen ogenblik een carrière op de racefiets voor ogen gehad. Ik pakte de fiets reed dagelijks wat rond in de streek hier en daarmee was de kous af. Maar ik kon goed uit de weg op twee wielen, ging voor de gein op een club, deed af en toe aan een koersje mee en won eens wat. Van leverree ben ik in deze sport gegroeid, kreeg ik er schik in. Vorig jaar kon ik bij een gesponsorde ploeg (Concorde) komen. Ik heb ja gezegd, maar de consequentie was wel dat ik me wat serieuzer met het fietsen moest bezighouden. Wel, het resultaat is dat ik straks naar het wereldkampioenschap ga. Wie je geloven dat ik er zelf van sta te kijken?”

In de tijdritploeg voor Italië is Piet Kleine niet alleen door zijn sportverleden en leeftijd (zijn maatjes op het WK, Tom Cordes, Rob Harmeling en Henk Boeve zijn achtereenvolgens 19, 20 en 28 jaar) een opvallende verschijning. Ook zijn benadering van de wielersport, waarin hij nu tot de top is doorgedrongen is tamelijk ongebruikelijk.

Ik zie de meeste jongens om me heen als gekken trainen. Uren per dag. Hun hele even staat in het teken van de wielrennerij. Vroeg naar

bed. Dit niet eten, dat niet drinken. Veel gasten werken niet, dus wordt hun leven automatisch door de sport beheerst. Ik heb wel een job, maar ook als ik die niet gehad zou hebben, zou ik nu niet dag en nacht op de fiets hebben gezeten. Ik heb mijn leergeld betaald in de schaatsport om het zo maar eens uit te drukken. Mijn inspanningen om aan de top te komen en daar te blijven stonden niet in verhouding tot wat ik er voor terug kreeg.”

„Natuurlijk, ik heb genoten van die tijd, bewaar er nog steeds goede herinneringen aan. Het wereldkampioenschap in 1976, de Winterspelen van Innsbruck en Lake Placid, maar toch, het sportieve gewin legt het af tegen al die maanden dat je traint, traint en nog eens traint. En vergeet dat reizen niet. Daarom leef ik gewoon net als ieder ander. Ga niet uitzonderlijk vroeg naar bed, eet waar ik trek in heb en drink een pilsje. Ja, als ik zin heb om er vijf te nemen, dan loop ik vijf keer naar de ijskast. En het trainen doe ik ook zo ontspannen mogelijk. Eens in de zoveel tijd wil ik afzien, maar niet te vaak. Het is een hobby van me, er zijn andere dingen in het leven. Ik weet wel, die jonge jongens lopen veelal aan een profcarrière te denken. Daar wordt alles ondergeschikt aan gemaakt. Ik heb die ambitie niet meer niet op mijn leeftijd”.

Piet Kleine mag dan graag wat relativeren, het betekent niet dat hij op het WK maar een beetje zal aan-

● **Piet Kleine: „Fietsen deed ik al in de tijd dat ik schaatsste. Ik heb geen talent voor het wielrennen, maar het gaat me gewoon gemakkelijk af.”**

rommelen. „Ik zal er daar inkluiven. Daar kunnen ze op rekenen. Ik heb wat dat betreft een goede mentaliteit, anders zou ik niet in de ploeg zitten”, benadrukt hij. „Maar als we met zijn vieren en slechte dag beleven, zeg ik jammer en daarmee basta. Dat is het risico van het vak, de ploegentijdrit. Het komt op die twee uurjes, op die en die dag aan. Daar kun je naar toe wer-

ken, maar als je vertrekt hangt het slagen van zo'n kampioenschap van zoveel kleine factoren af. Twee leuke banden en je bent gezien. En hoe zijn de beentjes? Van mij en de andere drie. Er hoeft er maar een een rottag te hebben en weken van voorbereiding zijn weggegooid. Je kunt in twee uur niks meer herstellen. Een inzinking van een van ons, al duurt die maar een kwartierje,

kan al voldoende zijn voor een verloren wedstrijd. Alles moet in een kort tijdsbestek klikken. Honderd procent.”

Piet Kleine's verwondering over zijn uitverkiezing ligt zeker gezien zijn leeftijd voor de hand. Aan de andere kant beseft de voormalige schaatskampioen dat hij voor een discipline als de

ploegentijdrit een ijzersterke troef in handen heeft.

„Ik denk dat je bij de keuze van de ploeg moet uitgaan van renners die constant presteren”, zegt Kleine. „Je moet het risico van een off-day zoveel mogelijk uitsluiten. Ik win weliswaar weinig koersen, maar ik rijd evenwichtig. Het is niet alles of niets. Boskamp heeft naar vier jon-

gens gezocht die regelmaat tonen. Bij mij is hij in ieder geval aan het goede adres en bij de anderen ook denk ik. Boeve, Cordes en Harmeling zijn stuk voor stuk coureurs die behalve hard fietsen ook vorm vast kunnen houden over een langere periode. En het zijn renners die niet explosief zijn. Locomotieven net als ik. Dat zal bij mijn keuze ook een rol hebben gespeeld.”

„Ik geloof, dat het een hele kunst is om in het veld van amateurs vier renners te vinden die aan die eisen voldoen. Zouden ze anders bij mij terecht zijn gekomen? Misschien wordt hier en daar schamper gedaan over mijn selectie, maar wat moet een bondscoach dan? Alleen jonge coureurs nemen met profambities en maar kijken wat er van komt? Als Boskamp mij niet zou hebben gestrikt, had hij misschien een jonge coureur moeten nemen die de specifieke kwaliteiten voor een tijdritploeg mist. Nou, vergeet het WK dan maar”.

Zijn snel verworven plaats in de amateurtop heeft Piet Kleine de afgelopen weken aan het denken gezet. Of hij wellicht meer had kunnen bereiken in de wielersport, als hij destijds niet voor de schaats maar voor de fiets had gekozen?

„Ja, dat spookt soms door je hoofd”, verklaart Kleine. „Het fietsen gaat me gemakkelijk af, terwijl ik nog een gezin te onderhouden heb en moet werken. Ik heb een zeker talent voor het wielrennen, maar ik geloof dat ik net niet goed genoeg zou zijn geworden om als prof te slagen. Ik ben geen complete renner. Kan niet klimmen, niet sprinten. En om nou als knechtje door het leven te gaan in de wielersport, lijkt me ook niet alles. Dan heb ik met het schaatsen sportief gezien toch veel bereikt. Maar als we het toch over keuzes hebben. Ik had gewoon een goede tennisser moeten worden, of een topper in het voetbal. Financieel binnenlopen in een jaar of vijf a tien. Bij mij is sport bedrijven altijd liefdewerk oud papier geweest”.

Belgie herdenkt koningin Astrid, 50 jaar na die dodelijke autocrash

Koningin Astrid is 29 jaar wanneer zij wordt bijgezet in de onderdaarse kapel. Haar man valt één dag na haar begrafenis ten prooi aan zijn slechte eigenschappen, gewoon nare karaktertrekken die hij tijdens zijn leven met Astrid verborgen wist te houden. In 1941 trouwt hij met Liliane Baels, prinses van Retie. Dat huwelijk brengt drie kinderen voort, Alexander, Maria Christina en Maria Esmeralde. Astrids jongste zoon Albert huwt Paola Ruffo, drie kinderen (Filips, Astrid, Laurent).

De stamboom van het Belgisch vorstenhuis kent echter maar één naam die werkelijk in het geheugen staat geërf van het hele Belgische volk. En die vrouw kwam nota bene uit Zweden.

†
Dankbaar voor hetgeen zij voor ons heeft betekend, geven wij u kennis, dat kalm en vredig in huiselijke kring, doch nog onverwacht van ons is heengegaan, onze lieve en zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus en tante

Nelly Maas
weduwe van
Hub Smeets

Zij overleed op 72-jarige leeftijd, voorzien van het h. sacrament der zieken.
Wij bevelen haar in uw gebed aan.

Schaesberg: H. Smeets
E. Smeets-Vozdarova
Heerlen: I. Smeets-Bressers
Schaesberg: A. Spoel-Smeets
J. Spoel
Geleen: W. Smeets
A. Smeets-Niemant
Schaesberg: J. Smeets
Heerlen: R. Cobbenhagen-Smeets
H. Cobbenhagen
Malaysia: H. Smeets
D. Smeets-Ivanov
en al haar kleinkinderen
Familie Maas
Familie Smeets

Schaesberg, 31 juli 1985
Romeinseplein 6
Corr.adres: Beersdalweg 58, 6412 PE Heerlen

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op maandag 5 augustus a.s. om 11.00 uur in de dekenale kerk van de H.H. Petrus en Paulus te Schaesberg-Hoofdstraat.

Bijeenkomst in de kerk.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.

Het rouwkransgebed ter intentie van moeder wordt gebeden op zondag 4 augustus om 17.45 uur in voornoemde kerk, aansluitend avondmis.
Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkapel van Lindeman Uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Nieuwenhagen.
Bezoek rouwkapel van 18.30 tot 18.45 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

†
In dankbare herinnering delen wij u mede, dat na een langdurige ziekte en met geduld gedragen lijden, doch nog onverwacht van ons is heengegaan, mijn lieve man, onze zorgzame vader, opa, broer, zwager, oom en neef

Joep Lendi
echtgenoot van
Betsy Frankeville

Hij overleed in de leeftijd van 69 jaar.
Wij bevelen hem in uw gebed aan.

Heerlen: B.C.M. Lendi-Frankeville
Margo
Roger
Familie Lendi
Familie Frankeville

6412 CG Heerlen, 29 juli 1985
Sittardeweg 36

Op wens van de overledene heeft de begrafenis in besloten familiekring plaatsgevonden op vrijdag 2 augustus jl.

†
Enige en algemene kennisgeving

Na een werkzaam en liefdevol leven voor het gezin, dat alles voor hem betekende, is na een langdurige ziekte van ons heengegaan, gesterkt door het h. sacrament der zieken, op de leeftijd van 50 jaar, mijn goede en zorgzame man, mijn lieve vader, zoon, broer, schoonbroer, oom en neef

Ton Albers
echtgenoot van
Mientje Tankink

Sittard: Mientje Albers-Tankink
Hans
Sittard: Annie Dols-Hasselmann
Familie Albers
Familie Tankink
Familie Dols

6137 XS Sittard, 1 augustus 1985
Burg. Corbeijstraat 22

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal gehouden worden op maandag 5 augustus om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Jozef te Sittard-Stadbroek.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.00 uur.

Wij zullen Ton herdenken in de h. hoogmis van zondag a.s. om 11.00 uur in voornoemde parochiekerk.

De dierbare overledene is opgebaard in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard. Gelegenheid tot afscheidnemen aldaar, dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur.

†
OVERLEDEN

Christiaan Bous, oud 79 jaar, echtgenoot van Wilhelmina Searvis, Aalm. Verheggenplein 33, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats maandag 5 augustus om 11.00 uur in de parochiekerk van Johannes Bosco te Heugemerveld-Maastricht.

Pierre Kraft, oud 40 jaar, Mgr. Poelsplein 34, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats heden zaterdag 3 augustus om 12.00 uur in de parochiekerk van Johannes Bosco te Heugemerveld-Maastricht.

Jaap Knebel, oud 53 jaar, echtgenoot van Marie-Louise Smeets, Pergamijnondok 26, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats maandag 5 augustus in de parochiekerk van het H. Hart van Jezus om 14.00 uur te Maastricht.

eindelijk...

is er in Kerkrade een gezellig Noors eethuis, waar u kunt genieten van Noorse visgerechten:

eethuis 'Norway'

Natuurlijk zijn er ook heerlijke vleesgerechten en de prijzen zijn zeer redelijk.
Al vanaf f 8,50 heeft u een vlees-visgerecht, waarvan u in ons eethuis kunt genieten of thuis serveren.
Een kant-en-klaar gemaakte schotel kan mee naar huis genomen worden.

Openingstijden: dagelijks vanaf 12.00 uur, te woensdags gesloten.

Schaesbergerstraat 46 Terwinselen-Kerkrade
t.o. bejaardenhuis Fircnschat

Tel. 045-420021
Tevens vergaderruimte voor gezelschappen en verenigingen.

†
Na een werkzaam en liefdevol leven is, toch nog vrij onverwacht, kalm en vredig, van ons heengegaan, voorzien van de h.h. sacramenten, op de leeftijd van 77 jaar, onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Odilia Latten
weduwe van
Hein Hendriks

Nieuwenhagen: H.J. Hendriks
A.J. Hendriks-Donckers
Henri en Marij
Odette
Brunssum: M.C.P. Veders-Hendriks
C.Th. Veders
Hans en Renata
Henri en Miriam
Hulsberg: M.J. Hendriks
B.H. Hendriks-Meertens
Roy, Kim
Familie Latten
Familie Hendriks

Brunssum, 2 augustus 1985
Kruisberghof 5.
Corr.adres: Debetslaan 7, 6391 GA Nieuwenhagen

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 6 augustus om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Vincentius à Paulo, Rumpen-Brunssum.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.

Avondwake maandag om 19.30 uur in voornoemde parochiekerk.

Bezoek rouwkapel St.-Gregoriusziekenhuis Brunssum dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze aankondiging als zodanig beschouwen.

†
Diep bedroefd, doch dankbaar voor wat hij voor ons geweest is, geven wij u kennis, dat na een langdurige ziekte, doch nog vrij plotseling, voorzien van de h. sacramenten der zieken, in het St. Catharina-ziekenhuis te Eindhoven op de leeftijd van 59 jaar is overleden, mijn dierbare echtgenoot, mijn zorgzame vader, schoonzoon, broer, schoonbroer, oom en neef

Peter Hubertus Mathias Bisschops
echtgenoot van
Anna Maria Lipsch

De bedroefde familie:
Walem: A.M. Bisschops-Lipsch
Piet Bisschops
Familie Bisschops
Familie Lipsch

6341 PC Walem-Valkenburg a/d Geul
2 augustus 1985, Walem 20

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 6 augustus a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Mauritius te Schin op Geul.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, zal er geen condoleren zijn.

Voor de zielerust van de overledene zal maandag 5 augustus om 19.00 uur een avonddienst gehouden worden in voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in mortuarium Smeets, Spoorlaan 29, Valkenburg.

Bezoek dagelijks van 18.00 tot 19.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

†
Heden overleed tot onze diepe droefheid, voorzien van het h. sacrament der zieken, op de leeftijd van 72 jaar, onze goede en zorgzame vader, behuwd-, groot- en overgrootvader, broer, behuwdbroer, oom en neef

Wilhelm van Loon

Wij bevelen zijn ziel in uw gebed aan.

De bedroefde familie:
Kinderen, kleinkinderen
en achterkleinkind
Familie Van Loon

6466 SV Kerkrade, 1 augustus 1985
Anemonenstraat 19

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op dinsdag 6 augustus om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw van Altijdurende Bijstand te Heilust, Kerkrade-West, waarna aansluitend de crematie in het crematorium te Heerlen.

Voor vervoer is gezorgd.

Bijeenkomst in voornoemde kerk.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.

Maandag tijdens de avondmis van 18.00 uur wordt de overledene bijzonder herdacht in voornoemde kerk.

Vader is opgebaard in het mortuarium van de Lúckerheidelink te Kerkrade-Chesrevont. Bezoekuren van 18.00 tot 19.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig beschouwen.

†
Heden is overleden, voorzien van de h.h. sacramenten, in de leeftijd van 72 jaar

Sophia America-Koogje

Kinderen en kleinkinderen

Heerlen, Sittardeweg 36, 2 augustus 1985
Corr.adres: Zuid-Weststraat 6, 6372 HL Schaesberg

De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden op dinsdag 6 augustus om 12.00 uur in de parochiekerk H.H. Martelaren van Gorcum in Heerlen, Sittardeweg, waarna om 13.30 uur de crematie-plechtigheid in het crematorium in Heerlen.

†
Tot onze grote droefenis is

Melanie Maria Janssen-Bemelmans

een moedige vrouw uit Aalbeek, van ons heengegaan. Liefde, dank en herinnering voor alles wat zij voor ons betekend heeft. Zij ruste in vrede in haar Heiland.

Jo - Carry en kinderen

Amsterdam, 31 juli 1985.

†
Diep bedroefd, maar in grote dankbaarheid voor wat zij voor ons is geweest, is heden na een kortstondige ziekte, voorzien van het h. sacrament der zieken, op 76-jarige leeftijd, van ons heengegaan, onze zorgzame moeder en schoonmoeder, lieve oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Josephina Maria Theresia Schrijvers
weduwe van
Michael Josephus Antonius van Ballegooy

Gedenk haar in uw gebed.

Geleen: H. van Ballegooy
J. van Ballegooy-Feron
Roger, Patrick
Sittard: L. van Ballegooy
J. van Ballegooy-Meers
Diana
Stein: D. op den Camp-van Ballegooy
M. op den Camp
Ron, Tanja
Geleen: F. van Ballegooy
C. van Ballegooy-Boysens
Chantal, Michel
Beek (L.): T. Schuren-van Ballegooy
J. Schuren
Karlin, Mike
Familie Schrijvers
Familie Van Ballegooy

6164 EH Geleen, 2 augustus 1985
Corr.adres: Stresmannstraat 12

De plechtige eucharistieviering zal plaatshebben dinsdag 6 augustus a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Augustinus te Lutterade-Geleen, waarna de begrafenis op het r.k. parochiekerkhof. Bijeenkomst in voornoemde kerk.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.

Mede tot intentie van onze dierbare overledene zal een avondmis worden opgedragen maandag 5 augustus om 19.00 uur in de bovengenoemde kerk. Moeder is opgebaard in de rouwkapel van het St. Barbaraziekenhuis te Geleen. Bezoekuren dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

†
Bedroefd, maar met grote dankbaarheid voor wat hij voor ons geweest is, berichten wij u dat heden, voorzien van de h. sacramenten der zieken, van ons is heengegaan onze lieve vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Petrus Hubertus Alphons Van den Booren
echtgenoot van wijlen
Maria Dorina Slijpen

in de leeftijd van 87 jaren.

Meerssen: Harry Van den Booren
Hoensbroek: Sjer Van den Booren, Pastoor
Klimmen: Isabelle en Jac
Baars-van den Booren
Hink, Ria, Hans en Jack
Alfons Van den Booren
Maria Van den Booren
Maastricht: Jacques en Jeanine
Van den Booren-Francort
Amby: Annette en Gerard
Cuyllits-van den Booren
Familie Van den Booren
Familie Slijpen

6241 CN Bunde, 31 juli 1985
Pletsstraat 38

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 6 augustus a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Agnes te Bunde.

Er is geen gelegenheid tot condoleren.

Op maandagavond om 19.15 uur gedenken wij hem in een begrafenisdienst, voorafgaande aan de Maria-novene, in de Mariakapel van bovengenoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkapel Volderstraat 22 te Meerssen, dagelijks van 18.00 tot 19.00 uur.

Zij die de gebruikelijke kennisgeving niet mochten ontvangen hebben, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

†
Met grote verslagenheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van ons lid

Harrie Blom

Met zijn heengaan verliezen wij een voorbeeldig Grootvorst. Wij zullen trachten de vereniging in zijn geest voort te zetten. Wij wensen zijn echtgenote, kinderen en kleinkinderen veel sterkte toe.

Ereleden, bestuur en leden
Carnavalsvereniging „de Koelkóp”
Sanderbout - Sittard

Met grote verslagenheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van ons lid

Harrie Blom

Met zijn heengaan verliezen wij een voorbeeldig lid.

Wij wensen zijn echtgenote, kinderen en kleinkinderen veel sterkte toe.

Bestuur en leden
V.V. Sanderbout - Sittard

†
Heden is overleden, voorzien van de h.h. sacramenten, in de leeftijd van 72 jaar

Sophia America-Koogje

Kinderen en kleinkinderen

Heerlen, Sittardeweg 36, 2 augustus 1985
Corr.adres: Zuid-Weststraat 6, 6372 HL Schaesberg

De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden op dinsdag 6 augustus om 12.00 uur in de parochiekerk H.H. Martelaren van Gorcum in Heerlen, Sittardeweg, waarna om 13.30 uur de crematie-plechtigheid in het crematorium in Heerlen.

†
Diep bedroefd, maar in grote dankbaarheid voor wat zij voor ons is geweest, is heden na een kortstondige ziekte, voorzien van het h. sacrament der zieken, op 76-jarige leeftijd, van ons heengegaan, onze zorgzame moeder en schoonmoeder, lieve oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Josephina Maria Theresia Schrijvers
weduwe van
Michael Josephus Antonius van Ballegooy

Gedenk haar in uw gebed.

Geleen: H. van Ballegooy
J. van Ballegooy-Feron
Roger, Patrick
Sittard: L. van Ballegooy
J. van Ballegooy-Meers
Diana
Stein: D. op den Camp-van Ballegooy
M. op den Camp
Ron, Tanja
Geleen: F. van Ballegooy
C. van Ballegooy-Boysens
Chantal, Michel
Beek (L.): T. Schuren-van Ballegooy
J. Schuren
Karlin, Mike
Familie Schrijvers
Familie Van Ballegooy

6164 EH Geleen, 2 augustus 1985
Corr.adres: Stresmannstraat 12

De plechtige eucharistieviering zal plaatshebben dinsdag 6 augustus a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Augustinus te Lutterade-Geleen, waarna de begrafenis op het r.k. parochiekerkhof. Bijeenkomst in voornoemde kerk.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.

Mede tot intentie van onze dierbare overledene zal een avondmis worden opgedragen maandag 5 augustus om 19.00 uur in de bovengenoemde kerk. Moeder is opgebaard in de rouwkapel van het St. Barbaraziekenhuis te Geleen. Bezoekuren dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.

†
Enige en algemene kennisgeving

Diep bedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmede hij ons gedurende zijn leven heeft omringd, is heden, vrij plotseling, in de ouderdom van 69 jaar, van ons heengegaan, mijn lieve man, onze lieve, goede en zorgzame vader, schoonvader, grootvader, broer, zwager, oom en neef

Jan Rosa (Sjeng) Ummels
echtgenoot van
Maria Helena Hubertina Stegers

In dankbare herinnering:
Leonie Ummels-Stegers
Henk en Marlene Ummels-Frings
Sandra
Win en Mia Ummels-van Engelen
Patricia en Jean
Yvonne en Sjer Derrez-Ummels
Nicole, Desirée, Roger en Chantalle
Frans en Maria Ummels-Boh
Micha en Inez
Leon en Magda Ummels-Degreef
Peter, Sandy en Jan
Jean en Bronny Ummels-Bednarek
Eric, Sander en Marjolein
Familie Ummels
Familie Stegers

Hoensbroek: 1 augustus 1985
Corr.adres: Nieuwstraat 188, 6431 KX Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op maandag 5 augustus a.s. om 11.00 uur in de dekenale kerk van St. Jan Ev. te Hoensbroek, gevolgd door de begrafenis op de algemene begraafplaats aan de Randweg. Bijeenkomst aan de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren. Op zaterdag 3 augustus a.s. is er om 18.45 uur een rouwkransgebed gevolgd door een avondmis in voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van het Uitvaartcentrum Hoensbroek, Hoofdstraat 100; gelegenheid tot afscheid nemen op zaterdag van 14.00 tot 15.00 en van 19.00 tot 20.00 uur en op zondag van 14.00 tot 15.00 uur.

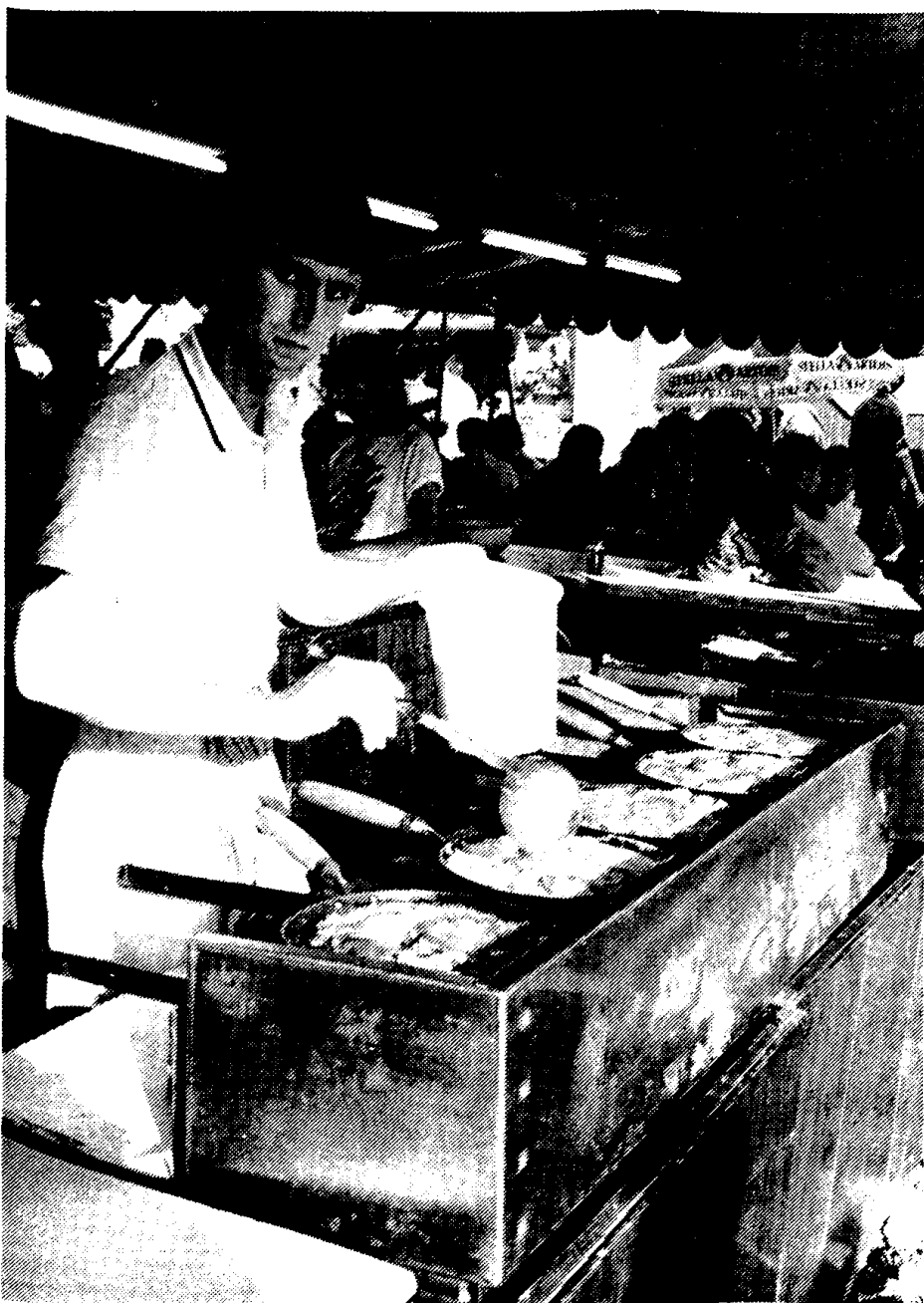
Diversen

BINGO Thuis Rode Kruis
Uitslag 2 aug. Bingslot:
1. 78, 71, 46, 93, 26, 24, 66,
51, 89, 06, 34, 25, 18, 38, 88,
16, 32, 49, 47, 39, 88, 44, 54,
87, 42, 05, 52, 92, 72, 58, 12,
65, 81, 98, 99, 01, 29, 87, 22,
62, 04, 90, 50, 35, 96, 77, 17,
21, 30, 56, 10, 79, 55, 64, 45,
97, 86, 20, 82, 48, 14, 28, 85,
Loterijgetal: 5310021164.
Speel mee en bel: 070-949414.

Mooie en zuinige 3-drs. HONDA Civic zilverkleurig met zwart dak, goede banden, radio, i.z.g.st. type '79. Vraagpr. f 3250,-. Te bez. Kamerstr. 18 Heerlen 045-719891.

Te k. onder garantie en service! BMW 320 i, type '84; BMW 318 i, '84, div. extra's; BMW 520 i, '83; BMW 323 i, '79; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83; Mercedes 200 B aut., '82; VW Golf Rabbit, '83; Renault R5 Alpine Turbo, '83-84; Peugeot 305, LPG, '80; Toyota Lift-back, '80; Manta Hatch-back, '79; Jaguar 3-serie 4.2, '80; Chevrolet Classic, '79; Chevrolet Nova, LPG, '77; Renault R5 TL, '82; Audi 100 GLS 5 L aut., '80; BMW 323 i, '79; Renault 5, '80; Opel Ascona, 4-drs., 13 S. luxe, '83; Opel Rekord, 4-drs., 20 S. luxe, '83

• ...constant tegelijk in vijf pannen omeletten bakken...

Het fenomeen heet 24 Uren. Een even simpele als duidelijke benaming voor een etmaalrace. Voor uitputtende autosport tweemaal de klok rond. Middag-avond-nacht-ochtend-middag. Jaarlijkse motorische „marathon“ op scherp van elkaar verschillende omlopen zoals, bijvoorbeeld, het Sarthe- (Le Mans) en het Francorchamps-circuit. Beroemde en beruchte races. Gemarkeerd door grote triomfen en even grote desillusies. En door trofeeën en champagne, door dood en rouw. Het fenomeen is beduidend méér dan alléén maar een race bijna zonder einde. Het vormt tevens een magneet voor de massa. Het trekt mensen als vliegen aan. Racefanaten en -onnozen. Afgelopen weekeinde groeften vijftig- tot zeventigduizend mensen samen langs het wereldvermaarde, even vaak bejubelde als vervloekte, prachtige circuit in de Ardennen. Een impressie van een volksfeest. In de marge van keiharde autosport: de 24 Uren van Francorchamps.

Het langste weekeinde van het jaar, zegt men in en rond Spa, Verviers, Malmédy. Plaatsen waar, ver vóór de „marathon“, geen hotel- of -pensionkamer meer te krijgen is. Om nog maar te zwijgen van campings. Die zitten bomvol. In weilanden en bossen rondom het circuit tot zelfs op de parkeerplaatsen toe, wordt er dan ook vrij gekampeerd. Nou vrij... Vóór er op welig gras een eenvoudig tentje mag worden opgeslagen, is men 200 tot 300 francs (100 francs: 5,67 gulden) kwijt. De landbouwers zijn er niet op hun achterhoofd gevallen. De race-organisatoren trouwens ook niet. Ze spelen fifty-fifty met de boeren. Een plekje op de uitpuilende parkeerplaatsen kost per auto ook al minstens 200 tot 300 francs (motorrijders betalen 100 francs). Kamperen in het bos is weliswaar gratis, maar de ruimte is beperkt. Bossen zijn er vrijwel overal beschermd gebied. Verboden toegang dus. Ook tijdens de 24 Uren. Die zich afspelen op een 6,934 kilometer lange, vrijwel hermetisch afgesloten omloop. Het goedkoopste entreekaartje kost 800 francs. Zo'n ticket --een plastic armbandje om de pols-- brengt de man en de vrouw weliswaar dichterbij het spektakel (Europees kampioenschap voor Toerismewagens), maar het „heilige der heiligen“ blijft toch onbereikbaar. Vanuit de verte mag de massa er naar kijken...

De slaven

Het „heilige der heiligen“. Dat is het beschermde wereldje van „pit-lane“ en pits, van ruimten waarin het machtige organisatie-apparaat huist, van perstrubines, van door sponsors afgehuurd grote tenten, van de Villa Médici achter de pits waar iederéén die gezien wil worden tracht binnen te geraken met een echte invitatie of via verbale (soms treffend gevonden) smoesjes. Wat weten de mensen, met dat 800 francs-kaartje in de hand, van die snobistische toestanden in tenten achter de pits? Waar er door in blazers gehulde bluffers, die zelf nog nooit twee minuten auto-wedstrijd gereden hebben, bekakt en gespeeld vakkundig geouwehoerd wordt over een mens en machine slopende etmaalrace. Waar veelal mooie vrouwen (dat zij ruiterlijk toegevoegen) met een glas champagne in de hand kirren en flirten en waar er aan koude buffetten geen gebrek is aan kreeft, aan gerookte zalm, aan ganszeleverpaté. Wat weet de massa er van? Niets! Het zal al die mensen ook een zorg zijn. Zij zijn gekomen om óf de race te volgen óf om zich te vergapen aan het circus rondom de race. Hoe dan ook, de massa wil geamuseerd worden. Door (dit jaar) 59 rondracende wagens van 12 merken, „gemend“ door 177 coureurs van 16 nationaliteiten (of wat er uur na uur van overblijft), door die aparte sfeer die vóór al tijdens een 24 Uren zo duidelijk aanwezig is. En noch sno-

bisten noch naamlozen achter hoge hekken beseffen dat feitelijk de race en het „heilige der heiligen“ enkel en alleen gedragen worden door coureurs en hun teams. Opgebouwd met onder meer monteurs en hun assistenten die zich tijdens zo'n etmaalrace, onder vaak zenuwtergende omstandigheden, te barsten werken. Zij, de monteurs, zijn de slaven van het circus. Zij figureren in de schaduw van de „spotlights“. Maar zonder hen was er niks...

Anonimiteit

Wat beweegt de massa al dagen vóór de start in de omgeving van het circuit naar te strijken? Wat beroert al die mensen in de vroege morgen van de race-startdag richting Ardennenomloop te rijden (ik zag er afgelopen zaterdagmorgen auto's uit Frankrijk, uit Italië en zelfs uit Portugal), twee à drie kilometer vóór het circuit geruime tijd in een file te staan om uiteindelijk „binnen de poorten“ onder te gaan in een massale anonimiteit? Zeker, er

zijn tal van wasechte, ter zake van wanten wetende autosportliefhebbers bij. Maar de „grote hap“ komt uitsluitend voor het spektakel zonder er overigens heel veel van te begrijpen. Moet dat dan? Ik denk van niet. De massa zoekt amusement. Meer niet. Want, de zittende, kijkende, liggende, drinkende, etende, vrijdende, slapende, blijde, boze, mooie, lelijke, jonge, oude mens „doet“ de 24 Uren ieder op zijn of op haar manier. Ze luisteren naar stemmen uit luidsprekers tot de mededelingen van Christian Lahaye (in het Frans), van Marc Martens (in het Vlaams) en van Paul Maraité (in het Duits) nauwelijks meer tot hen doordringt, ze volgen de race tot het moment waarop ze --suf gekeken-- besluiten iets anders te gaan ondernemen. Alléén de fanatiek op tribune of op klapstoeltje, voorzien van spijs en drank en aan weersomstandigheden aangepaste kledij, blijven zitten.

Beteuterd

Iets anders dan kijken naar de race. Dat kan van alles zijn. Zij gaat in de rij staan om een plasje te plegen (voor de somma van 8 à 10 francs), hij werpt een vrije blik op een langs trippelende schone (voor niets en niemand). Samen lopen ze naar een van de fritures (60 francs per por-

Racefanaten en -onnozelen beleefden opnieuw dé 24 Uren in de Ardennen

tie inclusief desgewenst een kwak mayonaise, tartaar of chilisaus); óf kopen een „sandwich Ardennais“ (een stokbrood met ham, tomaat, blaadje sla, tikkeltje mayonaise) voor 75 francs; óf gaan naar een tentje waar een man constant in vijf pannen tegelijk omeletten staat te bakken die vervolgens met twee sneden bruin brood, een vliottje Stassano-boter, wit plastic bestek, een kop Rombouts-koffie annex een kuipje Nutroma en twee klontjes suiker voor de somma van 265 francs gereserveerd worden; óf stappen bij „La Creperie Bretonne“ binnen voor een pannekoeke met Grand Mariner (75 francs); óf pakken een pilse (35 francs), een Cola (45 francs), een glas warme wijn (40 francs); óf slenteren langs winkeltjes en kraampjes, langs een bazaar van T-shirts, paraplu's (de blauwwitte met het embleem van de 24 Uren kost 400, de vuurrode met het steigerend zwarte paard van Ferrari 1100 francs), plakplaatjes, petjes, hoedjes, foto's, speelgoedautootjes, tijdschriften en de hele santeakraam méér; óf kopen een ijsje; óf lopen naar de kermis om er op arden pijpjes te schieten en met een autoscooter te botsen; óf wandelen richting reuzegroot podium (hetzelfde waarop Paus Johannes Paulus de Tweede enkele maanden geleden in Ban-neux gebeden heeft) om er tij-

dens het van 20.30 uur zaterdag-avond tot 4.30 uur zondagmorgen woedende Belgian Rock Festival ene met veel geschal aangekondigde Jermaine Jackson uit de States (jawél, broer van Michael) te beluisteren. Het optreden van de Amerikanen (zonder orkest, dus play-back) is een flop. Hij zingt drie liedjes. Onder meer zijn hit „Do what you do“ en verdwijnt weer na amper zestien minuten. Het zes- à zevenduizendkoppige publiek baait. Een kwartiertje later, in de VIP-tent van Toyota achter de pits, zegt Jermaine betueterd: „Ik ben vanavond voor de eerste maal in mijn leven uitgefloten...“.

De nacht

Intussen gaat de race verder. Dwaars door de koele nacht. Intussen amuseert zich de massa. Met een drankje, met een dansje, met een vrijage, met een tukje in auto of tent en met --jazeker-- nu en dan een brede blik op door de duisternis voortjagende auto's. Intussen ook handhaven 500 Rijkswachters, met groot materieel achter de hand, orde en rust langs het circuit. Ze hebben het makkelijk ditmaal. Een dronken jongeman begint bij het zien van vier patrouillerende Rijkswachters te schreeuwen „Heyzel! Heyzel!“ De politiemannen vertrekken geen spier en lopen door. In-

tussen staat het Rode Kruis paraat voor onverhoopte calamiteiten op en langs het circuit. Twaalf ambulances, zes artsen en of chirurgen, een medische post in de omgeving van Blanchimont waar ter plekke geopereerd kan wor-

• .....slenteren langs winkeltjes en kraampjes....

• ....overmand door vermoeidheid....

den, twee helikopters stand by. Ze hebben het makkelijk ditmaal. Geen crashes, geen calamiteiten. Ongeveer vierhonderd interventies. Lichte blessures, verbrandingen, gevallen van oververmoeidheid en van drankmisbruik. Intussen blijft de massa krioelen, blijven coureurs cirkelen, blijven monteurs in de weer, blijven de „sterkten“ onder de journalisten, radioreporters, cameramensen, fotografen in touw, blijft Radiolène (RTBF Verviers) van 16.00 uur zaterdagmiddag tot 18.00 uur zondagavond in de lucht, blijft de grootste kermis die België kent voortduren.

Slaap

Een nieuwe dag klimt in de vroege zondagochtend omhoog. Een frisse morgen. Zij die in de nacht geen tukje gedaan hebben, worden beslopen door lammende vermoeidheid. Vele gezichten zijn grijs, ongeschoren, van make-up ontdaan, getekend. Vele ogen gaan schuil achter dikke wallen. De ogen flikkeren nog even op bij het grijpen naar de acht pagina's tellende gratis verspreide extra-editie van „La Dernière Heure“ (Brussel). Tekst, foto's, klasseringen van een race die zich voor diezelfde ogen afspeelt. Zij het dat het aantal auto's in de baan alsmaar kleiner wordt. De ogen van hen die de nacht doorgedaald hebben, knippen tegen de eerste zonnestralen en vallen vervolgens langzaam dicht. Mensen sukkelend op stoeltjes, op bankjes in slaap. Of zeulen naar een plek waar ze liggen, waar ze maffen kunnen. De 24 Uren eisen ook een tol van de hardnekkigste toeschouwer. Wat dacht u! Zij die op de campings, in tenten, in auto's enkele uren

leen maar overmand door vermoeidheid. De helden zijn gesneuveld. Maar... zij komen na korte tijd weer tot leven! Ze nemen een kop koffie, ze happen in een broodje, ze drinken een pint en zijn weer duidelijk aanwezig. De kermis fleurde weer op. Getekende doórhalers vermengen zich met

tekst en foto's:
NINO TOMADESSO

pas gearriveerde bezoekers. Met mensen die alleen maar de finale willen beleven. Dat duurt nog wel even. Tot 17.00 uur zondagmiddag. De 24 Uren is gelijk aan tweemaal de klok rond. Niet meer en niet minder.

Huilbui

En dán, dán is het zover! In al bijna twee uren neerstromende regen, rijden 24 van 59 gestarte auto's hun allerlaatste ronde. Honderden baancommissarissen langs het circuit zwaaien met blauwe, witte, gele, groene en rode vlaggen; tienduizenden en tienduizenden toeschouwers applaudisseren, 3145 medewerkers achter de 24 Uren-schermen slaken een diepe zucht, monteurs wankelen op hun benen, journalisten martelen toetsen van schrijfmachines (ouderwets) of van terminals (nieuwe stijl), radioreporters schreeuwen in microfoons, champagne bruist op het erepodium, mannen in blazers zorgen dat ze in beeld zijn en, ergens achter de schermen, valt een jonge coureur ten prooi aan een huilbui. Een fotograaf neemt de laatste foto van het winnende drietal. Roberto Ravaglia, Marc Surer en Gerhard Berger. Zij hebben welgeteld 500 ronden afgelegd met een: moyenne van dik 144 kilometer per uur. De triomferende BMW: 635 csi gaat in de container. Hij heeft er 3467 kilometer opzitten. Het feest is over. De kater komt. De regio Spa-Verviers-Malmédy loopt leeg. Op de wegen die van het circuit komen staan weer files. De massa keert terug naar huis. De „marathon“ is gereden. De kermis is voorbij...

• ...Een langs trippelende schone...

• ...in de rij staan om een plasje te plegen...

Aangeb. betrekkingen

Leuke bijverdiens
Ogilvie Marktonderzoek
B.V. vraagt dames en heren voor het houden van vraaggesprekken (interviews) Schrift of bel naar Sarphatikade 8, 1017 WV Amsterdam. Tel. 020-235400 (ook 's avonds en in weekend) of 020-245315

MEISJES gevraagd voor 's avonds en 's middags 6 uren per dag. Tel. 043-211620

WERK aangeb. voor in structuur voor de avonduren. Te bevr. Autorijschool Mayntz tel. 045-440994

Met spoed gevr. MEISJES voor prive en escort. Tel. 045-424987

Bent u expressief en beschikt u over veel tijd? Deel uw talenten met MOEDERBRAND. HK 639 Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen. Bra vraagt MEISJES voor overdag of 's avonds. Tel. 045-241592

FOTOLASSERS Argon Arc, fotolassers Co 2, fotolassers elektrisch, pupillen volgens iso, constr. bankwerkers. 9.00-17.00 u. 09-32176588

BARDAMES gevraagd, tel. 045-454936 of 045-224251

OBERbuitenhulp gevr. v. dancing v.r. ga. zo. Aanm. tel. 045-213356

Gevr. KINDEROPPAS voor 2-jarige dochter 30 uur p.w. Maand, tm vrijdag. Tel. 045-727717

Spoed! Erf. SERVERSTER m.v. parttime. 045-710686. "Trociadero"

Leerling-kok of HULP i.d. keuken gevr. m. spoed. parttime. "Trociadero" 045-710686

Club PARIS vrgt. bardames voor de midd. en/of avonduren. Tel. 04492-1873

Ervaren KOK met rijkse ervaring in gerenommeerde restaurants voor restaur. cent. Maastricht - 43 zitplaatsen. Leefst. tussen 22 en 26 jr. Br.no.no. MA 273 LD Stationsstr. 27. 6221 BN Maastricht.

Hoensbroekse Turnvereniging vraagt bevoegd

sportleider/ster

voor selectie- en wedstrijdgroep op maandag en donderdag van 17.00 - 19.30 u. Informatie tel. 045-223750 of 045-721315

Bedrijf te Maastricht zoekt op korte termijn

directiesecretaresse

welke aan de volgende eisen moet voldoen: 1. ervaring; 2. betrouwbaar; 3. goede contactuele eigenschappen; 4. min. leeftijd 23 jaar; 5. opleiding Bell of Schoevers.

Adm. medewerker(ster)

welke aan de volgende eisen moet voldoen: 1. ervaring met geautomatiseerde boekhouding; 2. opleiding MBA of MEO-A; 3. min. leeftijd 23 jaar. Brieven met opgave van leeftijd, opleiding, ervaring en recente pasfoto gaan onder nr. MA 275 LD. Stationsstraat 27, 6221 BN Maastricht.

Gedipl. MANICURE verzorgt tuis. Voor meer informatie bel 045-726577

MAXITAX Oudestr. 4, Amstenrade, tel. 04492-2800, vraagt chauffeurs in fulltime en parttime dienst, tel. aanmelden.

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

COUPEUSE-BEHERSTER. Voor nieuw te openen kleding-reparatie-atelier te Heerlen vragen wij een zelfstandig vakvrouw welke gaarne een winkel-veranderateler wil driven. Schriftelijk melden R v.d. Linden, postbus 258, 6200 AG Maastricht. Tel. 043-219066

Schoonwater parket

Wij leveren div. soorten parket tegen lage prijzen, o.a. eiken mok, v.a. f 18,- p.m.; eiken brede planken 23 mm dik, v.a. f 80,- p.m.; Merbau strook, blok of visgraat vanaf f 45,- p.m. Ook het leggen en opschuren doen wij tegen kostprijs. Kom kijken en overtuig uzelf in onze showroom. Hobbelrade 32, Spaubeek. Tel. 04493-1968

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Trap BEKLEDEN. Rails hangen. Gordijnen maken. Voordelrijzen en vakmanschap. Gratis prijsopgave. Schilling, Interieur, Tel. 045-312613

GEVELVERZORGING "Limburg", gespec. gevelreiniging, gevelrenovatie, uitkappen en voegen, vochtvering m. 10 jr. schuif. gar. V. int.: 045-251467

Crijns-Brunsum

Dakdekkersbedrijf! Voor al uw dakwerkzaamheden. Tel. 045-256509

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

Leit op! DAKDEKKERS-BEDRIJF PAKERS. Uw dak is ons vak. Wij vernieuwen alle daken en zinkwerk. Ook kunststof ramen en PVC dakgoetbeekbeking. Tel. 045-312817 of 406061

ALLE ZESTIG VERHALEN SHERLOCK HOLMES GEBUNDELD

Zeg tegen willekeurig wie 'jagerspetje, geruite cape en 'n pijp met kromme steel' en je krijgt gegarandeerd te horen dat je Sherlock Holmes hebt willen duiden. Merkwaardig, want de beroemdste speurder ter wereld heeft zich nooit met dergelijke attributen vertoond. Het zegt echter wel iets over de populariteit van Sir Arthur Conan Doyles geesteskind.

Holmes is vergelijkbaar met figuren als Faust, Don Quichotte of Don Juan ver boven zichzelf uitgestegen. Dat Doyle na enige tijd zijn romanfiguur werkelijk begon te haten en hem het liefst de nek had omgedraaid, doet daar verder niets aan af.

VERDRINKING

Arthur Conan Doyle (1859-1930) heeft werkelijk een keer geprobeerd om van Sherlock Holmes af te komen. In december 1893 schrijft hij onder de veelzeggende titel 'The Final Problem' hoe de speurder in een gevecht met zijn aartsrivaal professor Moriarty in de rivier de Reichenbach verdrinkt. Tot groot verdriet van Holmes' huisgenoot en vriend dr. John Watson.

Het lezerspubliek daarentegen is niet verdrietig: het is verpletterd. In de straten van Londen ziet men op die bewuste dag opvallend veel mannen en vrouwen in rouwkleiding of met een zwarte band om de arm. In Amerika, waar Doyles verhalen eveneens worden verslonden, richt men terstond verenigingen op, die als motto 'Let's keep Holmes alive' voeren. The Strand Magazine, waarin Holmes-verhalen worden gepubliceerd, krijgt te maken met 20.000 opzeggings en moet het hoofd bieden aan tienduizenden protestbrieven.

WEDEROPSTANDING

Het duurt echter tot 1903 eer Doyle's pen Holmes een nieuw avontuur laat beleven. Niet op de laatste plaats, omdat de financiële situatie van de schrijver in die dagen nu niet bepaald florissant te noemen is. Na de 'wederopstanding' van de speurder wordt Doyle de bestbetaalde schrijver van zijn tijd: bracht Holmes hem eens driehonderd gulden per verhaal op, na 1903 krijgt de schrijver zes gulden per woord, alleen al voor de eerste rechten.

De schrijver mag dan met forse tegenzin weer aan Holmes' avonturen zijn begonnen, het publiek reageert uitziinnig. Als 'The adventure of the empty house' verschijnt wordt er in boekhandels letterlijk om gevochten. En nog steeds is Sherlock Holmes de populairste detective ter wereld. Dat blijkt onder meer uit het feit dat velen denken dat hij nog steeds brieven ontvangt waarin de meest vreemdsoortige misdaden zijn beschreven met het vriendelijke verzoek de meesterspeurder een en ander te laten bekijken. En anno 1985 ziet men minimaal een keer per week de postbode in Londen zich geconfronteerd met een brief, geadresseerd aan dat niet bestaande adres. Hoe Holmes zo mateloos populair heeft kunnen worden, heeft iets met nostalgie, herkenning, het tijdsbeeld en de schrijverskwaliteiten van Doyle te maken.

VERHALEN

Geboren op 22 mei 1859 in de Schotse hoofdstad Edinburgh krijgt hij al op vroege leeftijd verhalen te horen van zijn

GELE MIST, COCAINE EN VLIJMSCHERP VERSTAND

moeder. Deze avontuurlijke vertellingen hebben grote invloed op zijn ontwikkeling. Op het strenge Jezuïetencollege waarheen zijn ouders hem zenden, houdt hij wonderwel zijn hoofd boven water, blinkt hij uit in sport met name in cricket en maakt hij zich populair door zijn vrienden soortgelijke avonturenverhalen te vertellen. De basis voor de Holmes-verhalen wordt in die tijd mede gelegd door de romans van Walter Scott, Jules Verne en Oliver Wendell Holmes. Romans die de jonge Doyle heeft verslonden.

In zijn geboorteplaats studeert Doyle medicijnen. Later vestigt hij zich als arts in Southsea. Zijn eerste roman raakt bij de post verloren, de tweede 'A study in scarlet' wist de uitgeverijen nauwelijks te boeien. Uiteindelijk was de uitgeverij Ward, Lock en Co. bereid het boek te kopen voor 25 pond. Met rechten en al. Holmes is geboren. En met mr. Sherlock Holmes ook dr. John Watson, voormalig legerarts en degene die de avonturen van de begenadigde detective opschrijft, op een manier die later door tientallen is nagevolgd. Want ofschoon ook Doyle's boeken voor een deel zijn gebaseerd op werk van bijvoorbeeld Edgar Allan Poe en Wilkie Collins, heeft hij met de Holmes-verhalen ontegenzeggelijk het genre thrillers of detective een zeer bepaalde richting meegegeven.

En wat meer is: Doyle heeft de speurder door sfeerbeelden en karakterbeschrijvingen tot een zeer intrigerende persoonlijkheid gemaakt. Doyle maakt dat de lezer werkelijk gelooft dat Holmes al die beschreven kwaliteiten in zich heeft: geen misdaad hoe vreemd

ook of wij geloven dat Holmes, door zijn vlijmscherp verstand en zijn onnavolgbare manier om ergens gevolgen uit te trekken, het tot een goed einde kan brengen. De enorme mensenkennis van Doyle is aan dit alles zeker niet vreemd. Als arts in een middelgrote stad kwam hij in aanraking met allerlei personen.

MISDAAD

Daarnaast was het publiek rond de eeuwwisseling toch al sterk geïnteresseerd in alles wat met misdaad te maken had. Londen is dan een stad van de misdaad. Elke dag wor-

den haar inwoners geconfronteerd met aanslagen, moorden en inbraken. In het jaar 1874 worden er alleen al in de maand december 96 lijken uit de Theems gevist.

Hoe prettig is het dan te weten dat in de verhalen van Doyle door de scherpzinnigheid van Holmes de misdaad niet alleen aan de kaak wordt gesteld, maar ook altijd wordt opgelost! Niet alleen in 1885, maar juist in die Victoriaanse tijd met zijn misdaad, kinderarbeid, slechte huisvesting is men maar al te graag bereid de werkelijkheid te ontvluchten. Doyle laat het zijn held zelf zeggen: „Mijn hele leven is één poging om aan het alledaagse te ontsnappen”. Dat hij dat doet door op gezette tijden cocaine of morfine in te nemen tot grote ergernis van zijn vriend Watson doet daar verder niets aan af.

VLUCHT

Niet alleen in Doyles' boeken overigens: ook in de kunsten

uit die tijd ziet men die vlucht uit het alledaagse terug. Ook de hang van de Britten om de koloniën te bezoeken: op zoek naar iets nieuws, iets beters wellicht, maar voor alles naarstig op zoek naar uitvluchten geeft dat aan. Het geesteskind van Doyle past daar perfect in.

Maar niet alleen dat stukje herkenning (de mensen die Doyle opvoert zouden je buien kunnen zijn...) en het tijdsbeeld maken dat Holmes zo op prijs werd gesteld. Zeker ook de schrijverskwaliteiten van Doyle moeten hier worden genoemd.

De lezer wordt geobsedeerd door de ogenschijnlijk achteloos neergeschreven aanvangszinnen. Want wie bijvoorbeeld wordt niet geboeid door de aanhef: „Het moet in het late najaar van 1896 zijn geweest. De gaslantaarns in Baker Street waren zojuist ontstoken toen ik, door het venster naar buiten kijkend, als een duveltje uit een doosje, een magere gestalte uit een huurrijtuig zag springen, op

hetzelfde ogenblik dat dit voertuig krakend voor onze deur tot stilstand kwam. Uit de gehaaste manier waarop ik Holmes, want die was het, meteen daarop de trap naar onze verdieping hoorde beklimmen, viel terstond af te leiden dat er iets bijzonders was...”

Wie na deze aanhef niet vol spanning uitzielt naar het vervolg, doet er goed aan nooit een Holmesboek ter hand te nemen en zich te houden aan de stereotype, onjuiste typering van kromme pijp, jagerspetje en de geruite cape. Onjuist, omdat Doyle zijn held een pijp met rechte steel liet roken, en hem verder de in die tijd gewone hoed en een normale overjas liet dragen. Die andere attributen zijn later door filmmakers en toneelregisseurs aan de speurder toegedicht, in weerwil van Doyles verhalen.

MIST

Maar afgezien van die opeenszinnen weet Doyle ook in het beschrijven van landschappen, personen en situaties soms grote hoogten te bereiken. In een van zijn beroemdste verhalen 'The hound of the Baskervilles' weet hij zo bijvoorbeeld de spanning tot een ongekend punt op te voeren door Holmes en Watson door de mistige heidevelden te laten speuren.

Mist, en dan vaak gele, sliertige mist, speelt overigens steeds een belangrijke rol in de verhalen. In vrijwel elk avontuur van Holmes wordt dat verschijnsel wel opgevoerd en schept meteen een bijzondere, bijna huiselijke sfeer. Een huiselijke, intieme sfeer die eveneens zo typerend is voor Doyles vertellingen. De avonturen die zich afspelen in uithoeken van Engeland of zelfs in het buitenland, missen de zo vertrouwde stemming van 221b Baker Street, in welke ruimte veel verhalen beginnen en ook weer eindigen.

De beste verhalen spelen zich zelfs geheel af in de ruimte waarin Holmes en Watson samenwonen. De altijd knapperende haard, de scheikundeattributen waar Holmes zich van tijd tot tijd mee bezighoudt, de vertrouwde aanwezigheid van huishoudster mevrouw Hudson: in die omgeving is Holmes op z'n best.

VERTROUWD

Doyle heeft bij het schrijven van de Holmes-verhalen ook heel kunstig gebruik gemaakt van Watson, de trouwe huisgenoot en vriend van de speurder. Watson is in Doyles verhalen de verteller, degene die de avonturen te boek stelt. Dat geeft hem de gelegenheid de zaken precies zo weer te geven als hij zelf denkt dat goed is. Bovendien heeft Doyle Watson een perfect karakter meegegeven: van Watson moet je wel houden: hij is getrouwd, conventioneel en ondanks de kloof die er tussen Holmes en Watson bestaat iemand die voor Holmes werkelijk alles doet. Deze twee persoonlijkheden naast elkaar geplaatst, maken dat de romans en verhalen nooit saai worden, er altijd een onderhuidse spanning bestaat, die in feite de voedingsbodem vormt voor elke vertelling.

Doyle schreef zijn laatste Holmes-verhaal in 1914, vlak voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. 'The adventure of Shoscombe old place' wordt in 1927 in The Strand Magazine gepubliceerd. Doyle die de laatste veertien jaar van zijn leven besteedt aan het verbreiden van zijn spiritistische inzichten blaast zijn laatste adem uit op 6 juli 1930, in een leunstoel gezeten, uitkijkend over het landschap van de South Downs. Het is de streek waar Holmes (en in hoeverre is er nog sprake van toeval?) volgens de laatste verhalen zich na het opgeven van zijn carrière heeft teruggetrokken om bijen te gaan houden. En gelijk romanfiguren als Don Quichotte, Faust of Don Juan, leeft Holmes na de dood van zijn schepper gewoon verder.

Rob Schoonen

(door Jan Westerlaken)

„Het is de vraag of wij over tien of twintig jaar nog wel tabletten moeten slikken. Wellicht zullen geneesmiddelen dan veelal met behulp van pleisters via de huid in het lichaam worden gebracht. Wellicht ook zullen veel mensen rondlopen met een al dan niet ingeplant navulbaar – computergestuurd – pompje, dat feilloos en met optimaal effect een geneesmiddel toedient”. Prof. dr. D. Breimer doet deze ‘voorspelling’ in het jaarverslag over 1984 van de Nederlandse Associatie van de Farmaceutische Industrie. Breimer pleit in dat jaarverslag voor een nauwere samenwerking tussen de universiteiten en de industrie.

„De manier waarop wij nu medicijnen gebruiken”, licht Breimer toe, „is heel primitief. Je kunt je afvragen of het innemen van geneesmiddelen op deze wijze optimaal is en of het voor de patiënt wel zo plezierig is. 's Ochtends en in de avond zal dat niet zo'n probleem zijn. Maar tijdens het werk kan dat toch tot vervelende situaties leiden. Bovendien”, voegt Breimer eraan toe, „is uit een onderzoek naar voren gekomen dat de mensen in de praktijk vaak niet innemen wat de arts hun heeft voorgeschreven”.

Een nadeel van drie-maal-daags een pil slikken is ook, dat de aanwezigheid van een bepaalde stof in het bloed sterk schommelt. „Je krijgt”, zegt prof. Breimer, „te maken met pieken en dalen. Voor een goede werking van sommige medicijnen is het noodzakelijk dat de stoffen daarvan in constante hoeveelheden in het lichaam aanwezig moeten zijn”.

Alle stoffen worden via het bloed verslept. Een gevolg daarvan is dat ze door het hele lichaam worden verspreid. Prof. Breimer: „En dat geeft bijwerkingen op plaatsen waar die stoffen helemaal niets te maken hebben. Neem als voorbeeld maar cytostatica. De stof heeft een remmende werking op gezwellen die snel groeien. Maar de bijwerking is dat ook de celdeling in het beenmerg – waar bloedlichaampjes worden aangemaakt – wordt geremd. Zulke stoffen zou je dus eigenlijk alleen op die plaatsen moeten kunnen toedienen waar ze daadwerkelijk nodig zijn”.

Het begin is er al. De apotheker heeft medicinale pleisters voorhanden die men – tegen reuziekte – achter het oor kan plakken. Het slikken van een tabletje kan daardoor achterwege blijven. Er zijn ook experimenten met insulinepompen voor suikerpatiënten. Een glucose-sensor registreert de behoefte aan

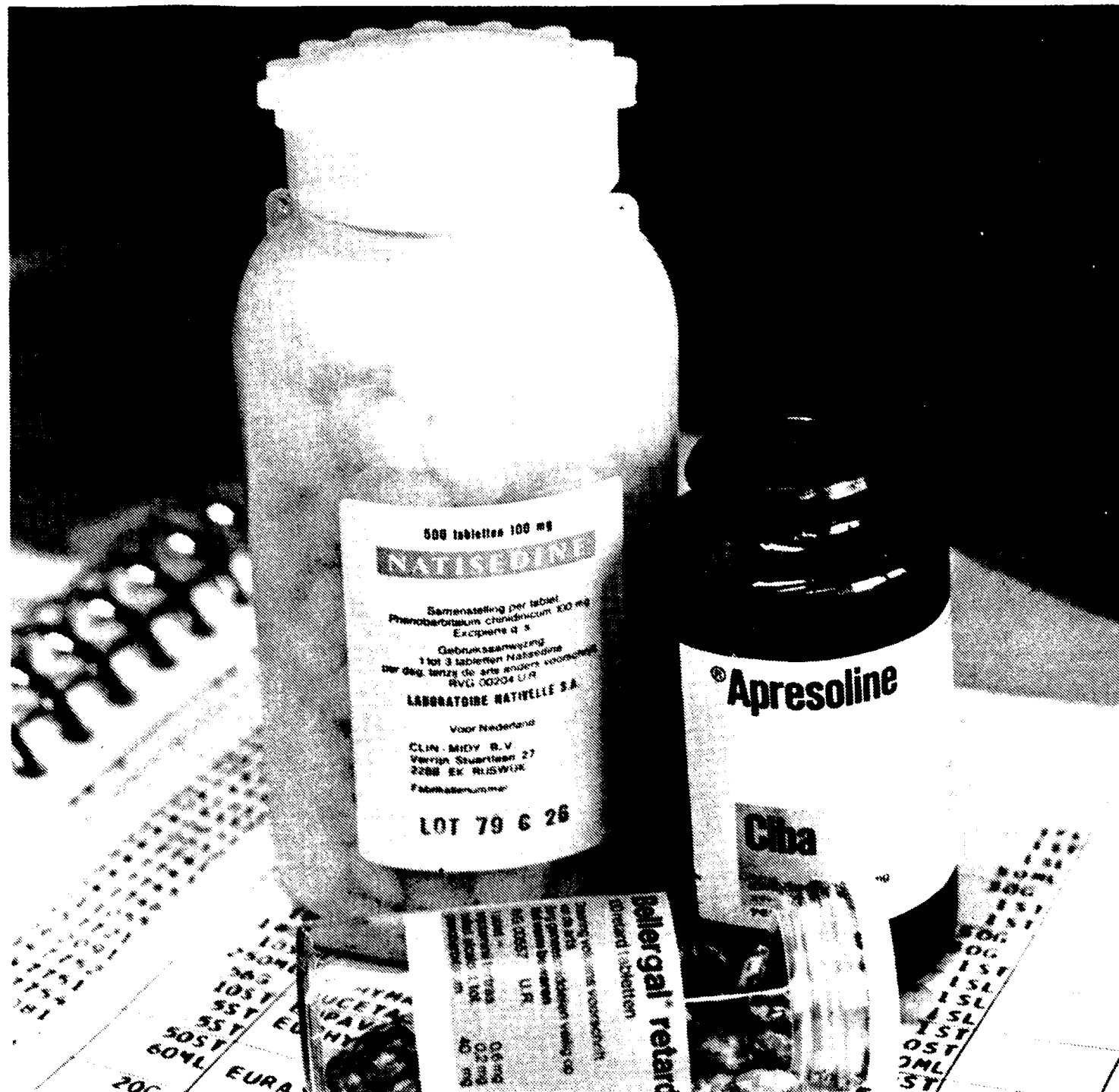
insuline, geeft dit door aan de ingebouwde computer en vervolgens geeft die opdracht tot afgifte van die hoeveelheid stof waar het lichaam op dat moment om vraagt.

Prof. Breimer: „Wat met insuline in de toekomst mogelijk zal zijn, zal in principe ook toepasbaar zijn op veel andere lichaamseigen stoffen. Maar”, zegt Breimer er direct achteraan, „dan praten we wel over verre toekomst. Misschien dat we over een jaar of dertig zo ver zijn. Wat we moeten uitzoeken is welke lichaamseigen stoffen bij welke aandoeningen een rol spelen. Ik wil daar zeker niet mee zeggen, dat je op deze manier dan alle ziekten zou kunnen bestrijden. Voor mij staat het vast, dat je wel meer geneesmiddelen kunt bereiken dan nu het geval is. Die ontwikkeling vereist een farmaceutische aanpassing. Je kunt beweren dat een bepaald geneesmiddel een stuk beter is, maar je zult het ook moeten aantonen”.

Aan die ontwikkeling zijn kosten – hele hoge kosten zelfs – verbonden. Maar daar tegenover staat dat patiënten die nu voor behandeling in een ziekenhuis moeten worden opgenomen, wellicht in de toekomst gewoon thuis kunnen kuren. Prof. Breimer sluit niet uit, dat de farmaceutische industrie geld pompt in de onderzoeken die op de universiteiten worden uitgevoerd.

„Ik verwacht dat zeker”, zegt hij, „ja, ik denk dat het zelfs wenselijk zal zijn. Er is een aantal gebieden aan te wijzen waar de universiteiten en de industrie belangstelling voor hebben. Echter”, waarschuwt prof. Breimer, „het moet niet zo ver komen, dat het onderzoek op de universiteiten afhankelijk wordt van de farmaceutische industrie. De gezamenlijke onderzoeken moeten ertoe bijdragen dat er geheel nieuwe geneesmiddelen op de markt komen. Die bundeling van krachten mag en kan ook best. De universiteiten wor-

Medicijnen in toekomst misschien via pleisters of pompjes toedienen

den uit belastinggelden betaald. Daarom moeten universiteiten zich gewoon openstellen voor dit soort contacten. Alleen, ze moeten zich niet laten manipuleren en primair fundamenteel – basisonderzoek doen, waaruit nieuwe aanknopingspunten voor geneesmiddelen therapie moeten komen. Een ander punt dat men hierbij in het oog moeten houden: men mag niet van de ene op de andere dag enorme resultaten verwachten”.

Investeren moet, benadrukt prof. Breimer. „Werkelijk, er zullen gigantische bedragen nodig zijn. Komt dat geld er niet, dan krijg je ook geen echte doorbraken naar volstrekt nieuwe medicijnen. De industrie is bereid tot investeren als het klimaat goed is”.

Prof. Breimer vertelt dat het lekenpubliek, waaronder hij ook de overheid rekent, de laatste tien jaar veel meer aandacht lijkt te hebben voor de eventuele nadelen en risico's van een medicijn, dan voor de mogelijke geneeskrachtige werking ervan.

„De publieke opinie wekt de indruk dat de farmaceutische industrie maar wat aanrommelt. De kennis van de wisselwerking tussen lichaamsvreemde stoffen en een levend organisme is enorm toegenomen. Zeker waar het om ongewenste effecten gaat. Niet alle effecten zijn echter via experimenten met dieren te voorspellen en niet alle risico's kunnen worden uitgesloten. Bij behandeling met geneesmiddelen zullen de voor- en nadelen tegen elkaar moeten worden afgewogen”.

Daarom vraagt prof. Breimer zich af waarom in de pers schande wordt gesproken over een medicijn dat door ongewenste bijwerkingen van de markt wordt genomen en waarom daarbij beschuldigend naar de overheid wordt gewezen. Want die overheid stond het middel oorspronkelijk toe, zonder dat iemand zich er druk over maakte dat zij tevens de registratie van een belangwekkend medicament zeer lang kan ophouden.

Als voorbeeld noemt prof. Breimer Amerika. Hier heeft het vijf jaar geduurd alvorens het gebruik van beta-blokkers (tegen verhoogde bloeddruk en ter voorkoming van een tweede hartinfarct) werd toegestaan. Dezelfde mensen die het gebruik tegenhielden, hebben inmiddels uitgerekend, dat toepassing van beta-blokkers bij deze ziekten ongeveer achttienduizend mensenlevens per jaar had kunnen sparen.

Prof. Breimer verdoezelt niet dat er ook dingen mis zijn gegaan. Het gebruik van softonen door vrouwen die in verwachting waren (mismaakte kinderen) en het toedienen van het DES-hormoon om in verwachting te raken.

„Ja”, geeft Breimer toe, „dat zijn inderdaad heel trieste gevallen geweest. We hebben daar ook erg veel

van geleerd. Het slikken van geneesmiddelen brengt risico's met zich mee. Je grijpt in, in een biologisch proces. Helaas leidt dat niet altijd tot het gewenste resultaat. Ieder mens reageert verschillend op een medicament. Wat voor de een een te hoge dosis is, kan voor de ander een te lage dosis zijn. Medicijnen toedienen via wat nu nog futuristische toedieningsvormen worden genoemd (een pompje), is in elk geval een stap op de goede weg naar een juiste dosering”.

Prof. Breimer waarschuwt tegen stagnatie die tot vernieuwingen kunnen leiden. „De biotechnologie kan binnen afzienbare termijn allerlei interessante lichaamseigen stoffen opleveren. Maar er is nog een uitgebreid medisch-biologisch onderzoek nodig voordat ze op grote schaal bij de patiënten kunnen worden toegepast”.

Dat geldt ook voor de toediening. Volgens prof. Breimer vormt dit een groot en sterk onderschat probleem. Hij zegt: „Veel van de nieuwe stoffen zullen namelijk niet via de mond kunnen worden toegediend en zullen in het lichaam slechts een korte levensduur hebben. Daar komt bij, dat ze waarschijnlijk vooral doeltreffend zijn als de snelheid van toediening is aangepast aan de behoeften van het lichaam”.

De overheid, vindt prof. Breimer, moet niet te lang wachten met stimulerende maatregelen voor het lange termijn-onderzoek. „Want dan alleen zijn er binnen afzienbare tijd resultaten te verwachten. We mogen er vanuit gaan, dat deze ontwikkelingen de gezondheidszorg enorme besparingen kunnen opleveren. De geneesmiddelen die mij voor ogen staan zullen we kunnen beschouwen als een eenvoudige, betrekkelijk veilige en relatief goedkope vorm van medische technologie”.

De farmaceutische industrie moet worden uitgedaagd om hierin te investeren, is de mening van prof. Breimer. „Voor werkelijk nieuwe vindingen zal de octrooiduur veel langer moeten duren. Ik denk daarbij aan periodes van vijftig tot dertig jaar. In de tweede plaats zal een snellere en eventueel voorlopige registratie sneller gebruik mogelijk moeten maken”.

De industrie, stelt prof. Breimer, moet in staat worden gesteld tot grote researchinspanningen. „Het zou immers beschamend zijn als wij in ons ontwikkelde Nederland voor een dubbelte zouden willen kopen wat in het buitenland voor tien gulden is ontwikkeld. Het is op z'n minst verbazingwekkend dat de overheid in ons land enerzijds honderden miljoenen beschikbaar stelt voor het stimuleren van de biotechnologie, terwijl aan de andere kant beperkende maatregelen treft voor de sector die het ontwikkelingswerk doet voor de toepassing ervan”.

Over de droom van een te vroeg overleden Schotse Limburger

Posthuum eerbetoon voor Billy Cranston

ROERMOND – Folk is een poponderdeel dat door velen in de branche vaak met de nodige argwaan wordt bekeken. Folk roept bij hen de sfeer van getewollensokkenmuziek op, gespeeld door baardmansen die, overgevoelig van nature, weemoedige klanken uit hun violen en dwarsfluiten halen, onderwijl wereldverbeterende teksten zingend. Wereldvreemde figuren die 'standing on the highway with a suitcase in the hand' vol misplaatste verwachtingen dolende zijn op weg naar een bestemming waarvan ze het bestaan zelf alleen maar vermoeden. Maar net zo misplaatst als eerdergenoemde verwachtingen, zo misplaatst is het zoëven geschetste beeld. Want wat te denken van mannen als Bob Dylan, Pete Seeger, David Crosby, Stephen Stills, Graham Nash, Neil Young en toch ook Jackson Browne, grootheden toch in de popmuziek, namen als standbeelden, die nadrukkelijk hun stempel hebben geprent op het voorbijge popdecennium.

Vandaar in het kader van het eerste grote folkfestival in Limburg, volgende week zaterdag op de binnenplaats van Kasteel Hattem aan de Maastrichterweg in Roermond, aandacht voor een wat stiefmoederlijk behandelde muzikale gevoelsuiting, de folk.

Het gaat meer precies om het First Billy Cranston Folk Festival op 10 augustus. Billy Cranston zaliger gedachtenis behoort bij het grote publiek andere introductie. Hij was een Schot die in het kader van een uitwisseling in 1978 in het Midden-Limburgse Baexem zijn grote liefde ontmoette. Marjan, zijn latere echtgenote. Billy maakte deel uit van een groep van vijftig Schotten die deelnam aan een EG-armoedeproject, een project waarbij de groep, samengesteld uit jongens uit een achterbuurt van Edinburgh, in de gele-

genheid werd gesteld iets van de wereld te zien.

Billy Cranston maakte als professioneel violist deel uit van het muzikaal ensemble dat een in het gezelschap meereizende toneelgroep begeleidde. Als violivirtuoos van de groep „Lintie” (Schots voor nachtegaal) had hij al naam gemaakt in de Schotse folkscene. De groep zou eerst in Den Haag zijn aangeland, maar kwam door allerlei niet nader te noemen omstandigheden in Baexem terecht, waar Marjan in een jeugdsoos werkte. Zo is het gekomen. Na hun huwelijk woonde het echtpaar Cranston eerst een tijdje in Schotland, alvorens Billy en zijn vrouw weer richting Nederland koersten. Maar een noodlotig ongeval op 17 september 1984, waarbij Billy Cranston om het leven kwam, maakte bruut een eind aan alle dromen.

Een groot folkfestival met zijn Schotse vrienden was een van zijn idealen.

● De na het overlijden van Billy Cranston (links op de foto) ter ziele gegane Schotse folkgroep Lintie, waarvan Marjan Cranston deel uitmaakte.

Maar hij heeft het zelf niet meer mogen meemaken. Vandaar dat Marjan Cranston de draad voor hem heeft opgepakt en als secretaresse van de inmiddels opgerichte Stichting Volksmuziek Limburg de geliefde muziekvorm van haar te vroeg overleden man mede gaat promoten. En daarvoor het First Billy Cranston Folk Festival voor in het leven heeft geroepen.

Marjan Cranston: „Het festival is bedoeld ter nagedachtenis van Billy. Hij heeft als violist in Schotland ontzettend veel vrienden gemaakt en het was het grote ideaal van hem om, toen we naar Nederland verhuisden, zijn Schotse vrienden hier uit te nodigen om een festival. Dat heeft hij zelf niet meer kunnen doen vanwege dat ongeluk. Het is de bedoeling van de stichting om de folkmuziek in Limburg leven in te blazen. En ik moet zeggen, dat gaat langzamerhand lukken. We hebben al goede contacten

met groepen in Elsloo en Venlo en er komen steeds meer reacties op onze bemoeienissen. We hebben onszelf daarbij een coördinerende functie toebedaad, om de contacten tussen de folkgroepen onderling proberen te bevorderen.”

Het First Billy Cranston Folk Festival is een voor Limburg unieke gebeurtenis, omdat nooit eerder een puur folkfestival is georganiseerd. Vandaar dat zonder Schotse zuinigheid is gekozen voor een breed scala van folkrichtingen bij de programmering van de deelnemende groepen. Het festival begint om kwart voor drie met Fladderack, een groep uit Eindhoven die luisterliedjes speelt met grotendeels zelfgeschreven teksten en zich van niet-alledaagse instrumenten als cister, Brabantse balk, plukcello en draailier bedient. Norfolk komt uit Edinburgh. Voordat Billy Cranston naar Nederland kwam speelde hij een aantal jaren in Nor-

folk dat in 1979 de elpee Norfolk & Joy, Scotsounds uitbracht. De groep is inmiddels versterkt met banjovirtuozes Ali Fyvie.

Parelnoor is een Nederlands volksorkest dat eigen composities lardeert met traditioneel werk, soms met dialectteksten. Het duo Martyn Travis en Siard de Jong is een Engels-Nederlandse combinatie. Travis komt uit Cornwall in Zuid-Engeland, maar groeide op in Dunmore East, Waterford in Ierland. Een professioneel gitarist die al jaren in verschillende Ierse bands actief is geweest en ook het Groningse Sint Jan heeft versterkt. Multi-instrumentalist Siard de Jong (citer, banjo, fluit, viool) komt uit Nijmegen, maar vertoefde geruime tijd in Ierland waar hij speelde tijdens sessies en diverse groepen versleet.

Davy Steele timmert al heel wat jaren aan de weg in de Schotse folkwereld, heeft een van de betere folkstemmen en onderscheidt zich door zijn uitstekende songteksten, die hij via eigen werk en Schotse en Ierse folksongs spuut. Hij heeft al verschillende toernees achter de rug in Canada en Duitsland en vertrekt komend najaar naar Australië, waar hij zijn nieuwe elpee Long Time Getting Here gaat promoten.

Hij maakt deel uit van de bekende formatie Drinkers Drouth, die na hem optreedt. Een vijfjansgroep die evenals Norfolk uit Edinburgh stamt en prima harmonyzang paart aan dito songmateriaal, meest van Schotse komaf. De zich onder meer van bodhran, thin wizzle, bouzouki en mandola bedienende Drinkers

Drouth hebben al enkele Europese toernees op hun naam staan en waren onder meer present tijdens het Inter Gaelic Folk Festival in Bretagne. Maar voor Drinkers Drouth staat een optreden van Marjan Cranston gepland, die hierboven werd geïntroduceerd. Zij maakt overigens deel uit van de Ritmic Group uit Schinveld, die net terug is van een concertreis naar Oostenrijk. Het Belgische Zakdoek is een van de meest populaire folkgroepen van het moment, waarbij humor een voorname rol speelt, en is van geen festival weg te slaan.

Als uitsmijter fungeert om elf uur Silly Wizard, na anderhalf jaar weer terug in Nederland. Silly Wizard komt uitgerekend naar Roermond omdat de broer van bandleider Phil Cunningham, Johnny, met Billy Cranston op school heeft gezeten. Samen hadden ze al een tijdje vioolles, toen Phil accordeonles kreeg. Phil werd door Billy en Johnny vaak gepest, maar de eerste twee werden naderhand toch dikke vrienden. Met veertien jaar trokken ze met hun violen al langs de folkclubs van Edinburg en trokken zich aan elkaars prestaties op. Andy Stewart, de huidige tenorbanjoist van Silly Wizard, voegde zich naderhand bij hen en uit dat trio is het latere Silly Wizard ontstaan. Het optreden van Silly Wizard wordt des te meer gewaardeerd omdat de groep er enkele optredens in Amerika en Australië voor heeft laten schieten.

Het festivalterrein in Kasteel Hattem gaat om half twee open. Kaarten zijn voor vijftien gulden in de voorverkoop (kassaprijs twintig gulden) verkrijgbaar bij Music Plus in Maastricht, Disco Limburg in Roermond, Siwa in Sittard, Dom van de Bergh in Venlo, Radio Stribos in Weert en Nazarsky in Roggel en bij alle VVV-kantoren en theaterbesprekbureaus. Telefoonisch kunnen kaarten worden besteld via 020-273181. Nadere informatie wordt verstrekt via 04750-15704.

Popagenda

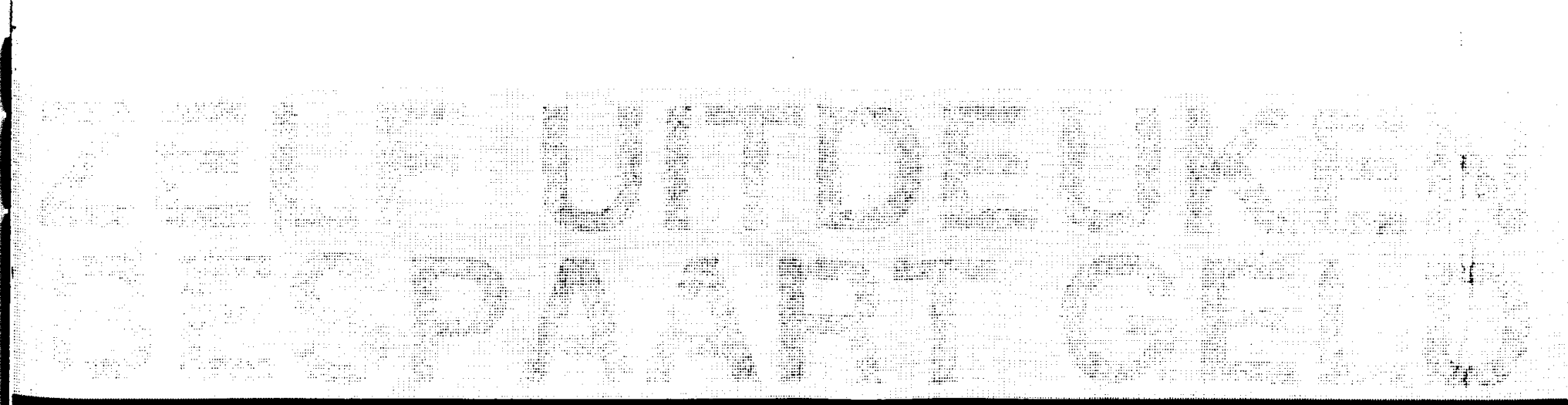
AUGUSTUS

- 3-8: Spuugh Vaals: De Twee Belgen
- 4-8: The High Chaparral Berg aan de Maas: The Peanuts
- 10-8: First Billy Cranston Folk Festival, Kasteel Hattem Roermond (14.45 uur): Fladderack, Norfolk, Parelnoor, Martin Travis Siard de Jong, Davy Steele, Marjan Cranston, Drinkers Drouth, Zakdoek, Silly Wizard
- Openluchttheater Weert: Brainbox
- 11-8: Geusselt Maastricht (13 uur): Private Eye, Wat Nu?
- 13-8: Metropoli: Akten: travestierevue Sally, Sissi & Trummer
- 18-8: Lorelei-festival St. Goar (Dist.): The Untouchables, The Blasters, Chris Rea, George Clinton en Thomas Dolby, Killing Joke (info ☎ 0949-211-373070)

HEERLEN – De gezinsauto slokt een niet onbelangrijk stukje uit de huishoudportemonnee op. Voor velen een reden om het eenvoudige onderhoud zelf uit te voeren. Dat bespaart aardig op garagekosten. Aan het technische gedeelte waagt niet iedereen zich, omdat daarvoor nu eenmaal inzicht in de constructie en werking van motor, transmissie en dergelijke nodig is.

Wat vrijwel elke autobezitter echter best zelf kan, is het herstellen van beschadigingen in de carrosserie. Uitdeuken dus. Voor dit soort klusjes zijn uitstekende materialen verkrijgbaar, die in het algemeen redelijk makkelijk verwerkbaar zijn.

Vooraf echter een waarschuwing: gaten in 'dragende' delen van de autocarrosserie (portierdorpels, bodemplaatwerk onder pedalen, en dergelijke) kunnen weliswaar gedicht worden, maar de constructieve sterkte wordt daardoor niet hersteld. Daar moeten vervangingsdelen worden aangebracht. Een karwei waaraan dan toch vrijwel altijd het garagebedrijf te pas moet komen.

Deuken en gaten in portieren, zijcompartimenten, dak, enzovoorts, kun je het best direct na het ontstaan aanpakken. Meestal is immers de lak zodanig beschadigd dat het plaatwerk door roest wordt belaagd. Een gat is gewoonlijk het gevolg van doorroesten van een deuk.

Maak langs de rand het metaal schoon en schuur het blank, om een goede hechting van het reparatiemiddel en de lak te bereiken. Dit kan nog bevorderd worden door het plaatwerk langs de randen van het gat voorzichtig iets naar binnen te buien of te tikken.

Tweecomponentenplamuur (goed mengen) dicht kleine gaten af zonder verdere hulpmiddelen. Deze kunstharssmassa hardt snel uit en is daarna ook staalhard. Voor grotere gaten is een 'drager' nodig, een stukje glasvezelmat. Knip dit op maat en kwast het royaal in met polyesterhars (ook tweecomponentig). Trek wegwerp-werkhandschoenen aan.

Waar dit mogelijk is, kan het met hars verzadigde matje het best aan de binnenkant worden aangebracht. Maar die is niet altijd bereikbaar; dan dus maar op de zichtkant.

Als de boel droog (hard) is: met plamuur afwerken, weer laten drogen en tenslotte een toplaagje spuitplamuur of fijne plamuur met een spatel aanbrengen. Schuren (heel handig daarvoor is een zogenaamde handpalm-vlakschuurmachine) en lakken.

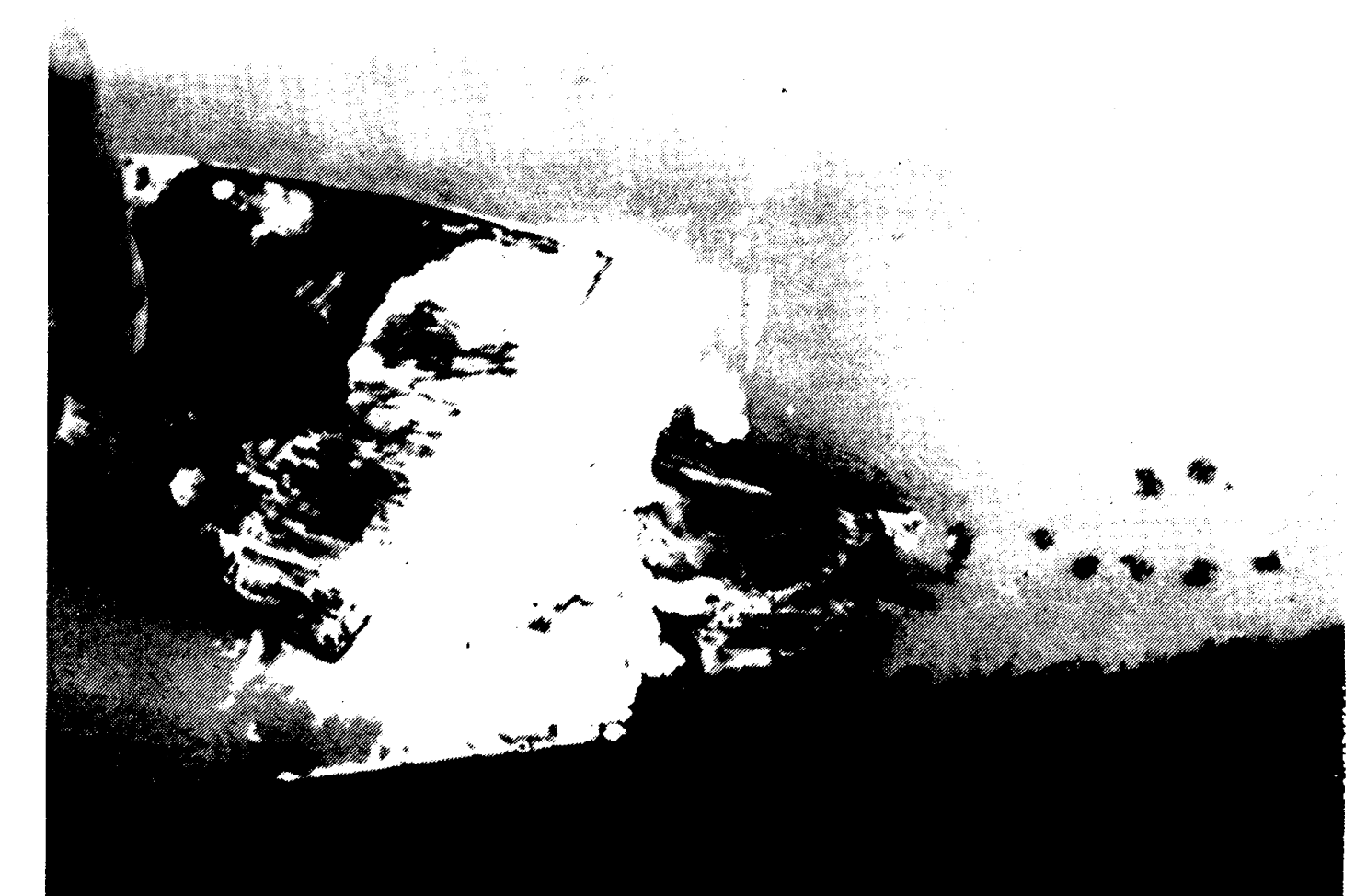
Een forse deuk in bijvoorbeeld een portier kan op twee manieren verwijderd worden: door uitkloppen of 'trekken'. Voor het uitkloppen is een speciale uitdeukhamer nodig (met een vlakke en een bolle kant), plus een aantal 'tassen', een soort aambeeldjes die voor het vereiste 'tegenwerk' zorgen.

Begin niet in het diepste deel van de deuk; die is het eerst ontstaan

en moet er dus het laatst uit. Vanaf de uiteinden van de deuk werken, naar het hart toe, is de beste methode.

Om een deuk er uit te 'trekken' wordt in het carrosseriebedrijf gewoonlijk gebruik gemaakt van op-

gelaste nagels, waaraan een trekstang wordt bevestigd. Om dat na te doen, moet je kunnen lassen. Maar met een parker (zelftappende schroef), in het centrale deel van de deuk ingedraaid, gaat het ook. De trekmethode is de oplossing voor

deuken waar je niet aan de achterkant bij kunt komen, en kloppend uitdeuken dus onmogelijk is. In autoshops en speciaalzaken zijn trekstangen verkrijgbaar.

Volstrekt gaf en glad springt een deuk er vrijwel nooit uit. Plamuurwerk zal er dus altijd nog wel aan te pas moeten komen.

Om kleine gaatjes en opengeroeste scheurtjes af te dichtten is overigens nog een ander produkt erg geschikt: de 'staande' tweecomponentenlijm van Perfecta (Bison Kombi-Super) in dubbelspuit. Heet wel lijm, maar is tegelijkertijd een vulmiddel, ofwel 'vloeibaar staal'.

● Volstrekt gaaf en glad springt een deuk er bijna nooit uit. Plamuurwerk zal er daarom altijd wel aan te pas komen.

Prijzen voor meubelen uit Nederland

UTRECHT – De Vereniging Vakbeurs Meubelen, die samen met de Koninklijke Nederlandse Jaarbeurs in Utrecht jaarlijks de Internationale Meubelbeurs in de Domstad organiseert, zal dit jaar prijzen uitreiken voor meubelen van Nederlands fabriekaat. Achtergrond van deze gedachte is meer aandacht te geven aan de kwaliteit van het

Nederlandse meubel.

Er is sprake van drie verschillende prijzen, waarvan de eerste twee, een prijs voor het beste meubelontwerp en een stijlprijs voor het meer klassiek georiënteerde meubel, door middel van een onafhankelijk jury-oordeel zullen worden bepaald. De derde prijs is een uitverkiezing door Neder-

landse detaillisten, die de Internationale Meubelbeurs Utrecht bezoeken, die van zondag 8 tot en met woensdag 11 september aanstaande in het Jaarbeurscomplex in Utrecht wordt gehouden.

De uitreiking van de prijzen zal eveneens tijdens de beurs plaatsvinden en van de ingezonden producten wordt een expositie ingericht. Inzending van de in 1985 op de markt gebrachte meubelen staat open voor zowel ontwerpers als fabrikanten.

Inlichtingen zijn verkrijgbaar bij de afdeling Perszaken van de Jaarbeurs (tel. 030-955391).

Minder stroomverbruik door beter isolatiemateriaal MEESTE HUISHOUDELIJKE APPARATUUR ZUINIGER

ARNHEM – De afgelopen zes jaar zijn de elektrische apparaten in de Nederlandse huishoudens in de meeste gevallen aanmerkelijk zuiniger met het stroomverbruik geworden. Het zuinigere gebruik is vooral te danken aan betere en dunner isolatiematerialen in de apparaten en technische verbeteringen daarvan. Dit de KEMA in Arnhem woensdag meege-

ger. Alleen de gemiddelde stofzuiger maakt een negatieve uitzondering op de cijfers: „Die is veel duurder in het gebruik geworden, omdat het motorvermogen veel groter is geworden”, aldus de woordvoerder.

Volgens de KEMA zijn die cijfers niet zo vreemd. „Een TV had vroeger buizen, tegenwoordig is zo'n apparaat geheel voorzien van transistors. De verschillen in verbruik tussen dezelfde apparaten van verschillende bedrijven zijn volgens de KEMA veel interessanter voor de consument, omdat deze in sommige gevallen zeer aanzienlijk kunnen zijn.

De KEMA baseert zijn uitspraak op een Zwitsers onderzoek naar het stroomverbruik van huishoudelijke apparatuur in de laatste 15 jaar. Volgens een woordvoerder heeft de KEMA dat onderzoek toegespitst op de Nederlandse situatie in de afgelopen zes jaar. Daaruit bleek dat vooral televisie's, koelkasten, diepvriezers en wasmachines vele tientallen procenten zuiniger zijn geworden.

Zo werden TV's tot 80 procent, koelkasten en diepvriezers tot 48 procent en wasmachines tot 50 procent zuini-

ger. Overigens neemt het huishoudelijk stroomverbruik de laatste tijd weer enigszins toe. Dat heeft vooral te maken met de stijging van het aantal huishoudens in Nederland. Die stijging is een gevolg van de nog steeds groeiende groep een- en tweepersoonshuishoudens, zo meldt de KEMA.

Hypotheekrente 30 juli 1985.

Het is bijzonder rustig o het hypotheekrentefront, alhoewel de signalen voor een verdere rentedaling nog steeds aanwezig zijn. Voorlopig houden wij het er dan ook op dat de invloed van de vakantieperiode ook hier merkbaar is.

Naam bank	rente vast gedur.	afsluitpr. in pct.	rentepercentages				
			met gem.- garantie		zonder gem.- garantie		
			opgave bank	werke- lijk	opgave bank	werke- lijk	
ANNUITEITENHYPOTHEKEN							
A.B.N.	var. ¹⁾	1,5	7,4	7,82	7,6	8,04	
	1 jaar ¹⁾	1,5	7,5	7,93	7,7	8,15	
	3 jaar ¹⁾	1,5	7,8	8,25	8,0	8,47	
	5 jaar ¹⁾	1,5	8,0	8,47	8,2	8,69	
plushypotheek	7 jaar ¹⁾	1,5	8,2	8,69	8,4	8,91	
Amrobank	var. ¹⁾	1,5	7,4	7,82	7,6	8,04	
	2 jaar ¹⁾	1,5	7,7	8,15	7,9	8,36	
	5 jaar ¹⁾	1,5	8,0	8,47	8,2	8,69	
	7 jaar ¹⁾	1,5	8,2	8,69	8,4	8,91	
Bouw. Limb. Gem.	5 jaar ¹⁾	1,5	7,8	8,36	7,8	8,36	
	renterust ¹⁾	1,5	8,0	8,57	8,0	8,57	
	30 jaar ¹⁾	1,5	8,3	8,90	8,3	8,90	
Centrale Volksbank	2 jaar ¹⁾	1	7,3	7,66	7,5	7,87	
	5 jaar ¹⁾	1	7,7	8,09	7,9	8,31	
Direktbank/NCB-bank	1 jaar ¹⁾	1	7,4	7,77	7,6	7,98	
	3 jaar ¹⁾	1	7,7	8,09	7,9	8,31	
	5 jaar ¹⁾	1	7,8	8,20	8,0	8,41	
Grens Wis.kant./CDK	1 jaar ¹⁾	1	7,4	7,77	7,6	7,98	
	5 jaar ¹⁾	1	7,8	8,20	8,2	8,41	
	1 jaar ¹⁾	1	7,6	7,85	7,8	8,06	
	5 jaar ¹⁾	1	8,0	8,27	8,2	8,48	
Ned. Midd. Bank	1 jaar ¹⁾	1,5	7,4	7,82	7,6	8,04	
	3 jaar ¹⁾	1,5	7,8	8,25	8,0	8,47	
	5 jaar ¹⁾	1,5	8,0	8,47	8,2	8,69	
	7 jaar ¹⁾	1,5	8,2	8,69	8,4	8,91	
keuzehypotheek							
Pancratiusbank	var./5 jr. ¹⁾	1,5	7,7	8,15	7,9	8,36	
Postgiro en Rijkspostspaarbank	2 jaar ¹⁾	1	7,4	7,77	7,6	7,98	
	5 jaar ¹⁾	1	7,8	8,20	8,0	8,41	
	7 jaar ¹⁾	1	8,0	8,41	8,2	8,63	
Rabo (adviesrente)	var. ¹⁾	1,25	7,4	7,80	7,6	8,01	
	3 jaar ¹⁾	1,25	7,7	8,12	7,9	8,34	
	5 jaar ¹⁾	1,25	7,9	8,34	8,1	8,55	
	stabil ¹⁾	1,25	8,1	8,55	8,3	8,77	
	var. ²⁾	1,25	7,6	7,88	7,8	8,09	
	3 jaar ¹⁾	1,25	7,9	8,20	8,1	8,40	
	5 jaar ¹⁾	1,25	8,1	8,40	8,3	8,61	
	stabil ³⁾	1,25	8,3	8,61	8,5	8,83	
Rabo Hypotheekbank	3 jaar ¹⁾	1,5	7,7	8,15	7,9	8,36	
	5 jaar ¹⁾	1,5	7,9	8,36	8,1	8,58	
	3 jaar ¹⁾	1,5	7,9	8,22	8,1	8,43	
	5 jaar ¹⁾	1,5	8,1	8,43	8,3	8,64	
Spaarbank Limburg	1 jaar ¹⁾	1	6,9	7,23	7,1	7,44	
	3 jaar ¹⁾	1	7,5	7,87	7,7	8,09	
	5 jaar ¹⁾	1	7,7	8,09	7,9	8,31	
	7 jaar ¹⁾	1	7,9	8,31	8,1	8,52	
Westland-Utrecht stand.	2 jaar ²⁾	1,5	7,7	8,32	7,9	8,54	
	5 t/m 9 jr. ²⁾	1,5	8,2	8,87	8,4	9,09	
	standaard	10/15 jaar ²⁾	1,5	8,4	9,09	8,6	9,32
	no-risk	5 jaar ²⁾	1,5	op aanvraag	op aanvraag		
	lage lasten	7 jr	1,5	xxx	xxx	8,6	9,17
interim	1 jaar ²⁾	1,5	7,6	8,21	7,6	8,21	
	2e kw. 1985 budget	var. ⁴⁾	1,5	8,3	8,74	8,3	8,74

LEVENHYPOTHEKEN						
Levensverz. aangesl.	5/10 jaar ⁴⁾	–	xxxx	xxxx	7,9	8,14
bij N.V.L.	5/10 jaar ⁴⁾	–	7,8	8,08	7,8	8,08

¹⁾ Maandbetaling achteraf   ³⁾ Halfjaarbetalings achteraf
²⁾ Maandbetaling vooraf   ⁴⁾ Kwartaalbetaling achteraf

© Copyright „Vereniging Eigen Huis” te Amersfoort.

Deze week een tocht gemaakt langs drie vasteplantenbedrijven, waarvan er een al lang bestaat maar twee van vrij recent datum zijn. Alle drie volstrekt onvergelykbaar qua sfeer en aanpak, bovendien. Hetty Cox in Nuenen heeft duidelijk het stempel van de tuinarchitect op het geheel gedrukt, de tuin wekt de indruk van een bestudeerde onbezorgdheid. Elke commerciëleiteit is dit bedrijf vreemd. Van Mieke van Kempen in Kapel-Avezaath kan dat laatste ook worden gezegd. Zij is maar net begonnen, maar mede gezien de omgeving waarin zij werkt kan haar kwekerijte uitgroeien tot een dorado voor de verfijnde liefhebber. Van Stam in Ochten heb ik al vaker melding gemaakt; in vakkringen wordt er nogal over gesmaald, heb ik begrepen, maar ondertussen. De toon is er flink wat commerciële geworden, maar ook hier zorgen omgeving en inrichting ervoor, dat zowel de eenvoudige beginner als de verwende liefhebber als degene die alleen maar een beetje wil neuzen goed aan hun trekken komen.

Over de tuin van Hetty Cox in Nuenen (vlak bij Eindhoven; zoek het bedrijf langs Het Boord; op zondag 'stevig' gesloten) heb ik vorig jaar ook al eens geschreven. Een klein aanbod van steenvast bijzondere planten. Ook minder bijzondere zijn er trouwens te krijgen. Mij viel het fraaie aanbod aan Clematissoorten op, zoals *C. fargesii*, met half-dubbele witte bloemen van een centimeter of vier doorsnee. Een wandeling door de tuin, waar de kikkers je onder de voeten wegspringen, is zeer de moeite waard. Vooral de uitgestrekte rotstuin, die heel vlak is gehouden waardoor hij niet detoneert met de vlakke omgeving, waardoor Rob Herwigs adagium wordt gelogenstraft dat een rotstuin in het Nederlandse polderland niet thuishoort.

Onder een breed spreidende notenboom dan het aanbod voor de verkoop. Sta er eens goed bij stil, want de bijzondere dingen worden niet met schreeuwende reclame aangeprezen. *Convulvulus mauritanicus* bijvoorbeeld, om maar eens iets te noemen.

Dan naar Mieke van Kempen. Kapel-Avezaath staat aangegeven op de wegwijzer van de auto-weg Rotterdam-Arnhem. Volg de borden en rijd helemaal door het minieme plaatsje heen. Op het moment dat u denkt dat u er al lang voorbij bent zit u links het bordje 'Kwekerij Joghmanshof'. Je wordt er vriendelijk ontvangen, en alleen al de kapitale boerderij van waaruit mevrouw Van Kempen bezig is haar be-

Lusthof

door Sante Brun

voor vragen: Postbus 3100, of telefoon 045-739 262

drijf op te zetten, is de moeite van het bekijken waard. De eigenaresse is een echte amateur, ze werkt, zoals ze zelf zegt, 'halve dagen als doktersassistente en hele dagen in de tuin'. De voorraad voor de verkoop valt op het eerste gezicht wat tegen, al zijn er mooie dingen bij. Maar aan het elders bijeen gezette kweekmateriaal en de niet toegankelijke delen van het bedrijf te zien groeit hier iets moois. Gezegd moet overigens worden dat de fraai uitgevoerde catalogus momenteel meer belooft dan er is. Daar is ook de afgelopen winter debet aan. Maar ook hier: de sfeer voor de ware liefhebber die op hoog niveau met mevrrouw Van Kempen van gedachten kan wisselen. Nog een aardige bijzonderheid: er wordt hier gifvrij gewerkt, zonder kunstmest.

Een jaar geleden was ik voor het laatst bij Stam in Ochten (aan de 44 RI-sstraat. Vanaf genoemde autoweg richting Ochten rijden, men ziet dan direct links een groot wit bord met de naam van het bedrijf.) Ik had toen eerlijk gezegd nog een wat zwaar hoofd in het enorm snelle tempo waarin Stam, zijn vrouw en zijn medewerkers bezig waren een groot vasteplantenbedrijf op te zetten; ik ging daarbij uit van de gedachte dat zo'n bedrijf voornamelijk hard werken en weinig verdienen is, zelfs als het een gevestigde reputatie heeft. Maar alle 'goden' zijn Stam kennelijk goed gezind geweest, want het bedrijf staat nu duidelijk op poten.

Ook hier is een sfeer geschapen waarin men niet haastig langs de bedden wordt gejaagd. Er is zelfs een prieel waarin men rustig kan zitten en literatuur kan doornemen. Er is een gemakkelijk toegankelijk gedeelte met veel gevraagde planten, waar echter ook veel zeldzaams en bijzonders tussen staat. En er is een grote kweektuin die er vooral in de zomer goed uitziet; er zijn trouwens ook bomen, heesters en (oude) rozen. En wie kritisch rondkijkt in de kweekkassen en de overal opgestelde 'troggen' ziet dat er nog veel meer aan komt. Stam is terecht trots op de vele mensen met klinkende namen uit binnen- en buitenland die zich lovend over zijn bedrijf hebben uitgelaten.

Iepen

Iepen zie je helaas niet zoveel meer. 'Engeland zonder iepen is als Australië zonder Eucalyptus', zegt Hillier in zijn handboek, en dat geldt ook voor Nederland. Maar de iepziekte heeft het bestand helaas gedece-meerd. Althans van de *Ulmus x hollandica* want bij de andere soorten zijn er de grote bomen vormen en toch bestand zijn tegen deze schimmelijke. Op de foto hiernaast staat een iep die zeker tegen de ziekte kan, vooral omdat de takjes zo dun zijn dat de kever die de ziekte overbrengt onmogelijk zijn eieren onder de bast kan leggen. Het is de *Ulmus parviflora microphylla*. Dat is de naam die ik ken, misschien is overigens *Ulmus parvifolia 'Pygmaea'* beter. De blaadjes zijn een paar millimeter in doorsnee, de plant wordt zelden hoger dan tien centimeter, en of hij helemaal winterhard is durf ik niet te zeggen. Ik houd hem voor de zekerheid in een pot. Het blad verliest deze 'natuurbonsai' in het vroege voorjaar.

Er zijn trouwens meer iepen die geschikt zijn voor kleine tuinen, zoals *Ulmus x hollandica 'Hillieri'*, die maar twee meter hoog wordt, goed in vorm gesnoeid kan worden en die in 1918 ontstond als een toevallige zaailing. *Ulmus hollandica 'Smithii'* lijkt me ook wel mooi, met opgaande takken en afhangende bladeren, een kleine tot middelmatige grote boom. En tenslotte *Ulmus parvifolia*, de Chinese iep, die bovendien vermoedelijk ook resistent is tegen de iepziekte, de grote broer van de bovengenoemde dwerg. Hillier noemt het de mooiste iep.

WAT DOEN WE IN DE TUIN

verschillende lezers hebben me gebeld en geschreven: de tomaten doen het niet goed dit jaar. Ik had het geheim willen houden, maar nu iedereen er over klaagt kan ik er ook wel mee voor de draad komen: ook ik had het probleem dat de planten goed groeien en goed bloeien, maar geen vrucht zetten. Ik weet de oplossing niet, al zie ik de laatste dagen toch aanzienlijk meer kleine tomaatjes komen. Ik denk toch dat de koude maanden mei en juni er debet aan zijn. De qua-

Onroerend goed

Heerlen
royale halfvrijstaande woningen
nabij centrum

Aan de Huskensweg hoek Sittarderweg, op een steenworp afstand van het centrum, worden 6 royale woningen met garage gebouwd. Ind.: hal, L-vorm, woonkamer, keuken, 3 slaapkamers, flinke badkamer en een ruime zolder.
Door de nieuwe subsidie-regeling betaalt u slechts **f 596,-* 30 jaar vast** voor deze fraaie woningen.
Inl. Aquina Makelaardij b.v.
045-715566.

Halfvrijst. woonhuis te **UBACH OVER WORMS** tot opp. 650 m². Ind. entree, w.c., L-woonk., keuken, grote serre, garage-waskeuken, oprit, provisiekelder - hobbyruimte, zolder, 3 slpk., douche en w.c., ingerichte tuin met kweekkast. Pr. f 140.000,-. tel. inl. 045-317719 van 18.00 tot 21.00 uur

SCHINVELD te k. mooi vrijst. bungalow met gas cv, ruime hal, grt. living m. open haard, eik. keuken + app., verw. plavuizen, 2 slpk., luxe badk., geh. onderk., ind. gar. voor 2 auto's, mooie gr. tuin met zonneterr. Tel. inl. 045-259972 na 18 uur.

HEERLEN - f 120.000,- k.k.
Nabij centrum gelegen halfvrijst. woonh. met garage en c.v. Ind.: entree, toilet, woonk., open keuken, tuin, 1e verd., 3 slaapk., betegelde badk., 2e verd., ruime bergzolder. Bw. 1982. Overname subsidie f 18.000,- mogelijk. Aanv. evt. direkt.

AQUINA Makelaardij b.v.
045-715566

HOENSBROEK: woonhuis met garage, 4 slaapk., badk., zolder, voll. geïssol. V.r. pr. f 135.000,- k.k. Tel. 045-228955.

UBACH OVER WORMS: te k. halfvrijst. ruim woonhuis met praktijkruimte, 3 slaapk., met grote tuin, f 135.000,- k.k. Tel. 045-314889.

Te k. rustig gel. halfvrijst. woonhuis m. veel luxe, gel. in **HEERLEN-NOORD**. Tel. 045-222185.

Te k. 2-onder-1-kap woning te **SCHAESBERG** (Dormig). Prijsind. f 190.000,-. Br. ond. nr. SB 262 LD. Fr. Erenslaan 4, 6371 GV Schaesberg.

AQUINA Makelaardij b.v.
045-715566

Beek f 70.000,- k.k.
Fraai appartement met eigen c.v. en berging, grote woonkamer met open haard en balkon, 2 slpk., fijne keuken en ruime douche.

Kerkrade-Gracht f 90.000,- k.k.
Mooie onderhouden woning met c.v., berging en tuin, rustige ligging en royale indeling o.a. 4 slpk.
Info en/of afspraken voor vrijblijvende bezichtiging:
Troost Onroerend Goed, Heerlen
tel. 045-717976.

Heerlen-Noord f 125.000,- k.k.
Mooi, halfvrijst. woonhuis met c.v., garage en flinke tuin. Royale indeling w.o. 3 slpk. en zolder (vliezo) met grote kamer.

Schaesberg f 140.000,- k.k.
Zeer goed gerenoveerd, halfvrijst. herenhuis met c.v., tuin (553 m²) en dubbele gar. Ruime indeling, o.a. 4 slpk.

Eygelschoven f 160.000,- k.k.
Uitstekend onderhouden, halfvrijstaand herenhuis met c.v., tuin en gar. Ind.: kelders, living, grote aanbouwkeuken, studeerkamer, 4 slpk., badk.

Info en/of afspraken voor vrijblijvende bezichtiging:
Troost Onroerend Goed, Heerlen, tel. 045-717976.

Hulsberg f 198.000,-
Te k. grt. halfvrijst. huis met cv., woonk. 40 m², eik. keuken m. eetbar, beg. grond betegeld, 4 slpk., luxe badk., veel rolluiken, tot. grondopp. : 1425 m², aanv. i.o. tel. 04405-2872.

Hulsberg
Fraai tot woonhuis verbouwde boerderij-vleugel met 3000 m² aangelegde tuin, terrassen en gazons. Aanv. onmiddellijk. Pr. f 298.000,- k.k. Te bevr. 045-711241 tijd. kant.uren zat. 10.00-13.00 uur.

Wijre
te k. tussengelegen semi-bungalow met uitzicht op het Geuldal. Vraagpr. 145.000,-. Inl. tel. 045-740098, na 18.00 uur en tijdens weekend.

Voerendaal f 50.000,-
ouder woonhuisje met berging en tuin. Ind. kamer, keuken, 2 slaapkamers, zolder. Moet opgeknapt worden. Eigen geld vereist. Mak. van de Pas b.v. 045-750600.

Te k. in **HOENSBROEK** vrijst. landhuis nieuwbouw, garage gr. living 60 m² m. open haard en 3 slaapk., 20 m² badkamer m. 2e toilet, onderkelderd. Tel. 045-210719.

BOUWGROND te k. van part. Gunst. ligging op de Heerenweg te Heksenberg, naast aris. Heerlen. Voor vele doeleinden gesch. (Bijv. apotheek) : 20 mtr. front, ± 40 mtr. diep. Pr. n.o.t.k. 045-220666.

Te k. van part. grote tussenvon. te HEERLERHEIDE. Vele extra's zoals gas-c.v., roll., parketvl., boiler, garage, gr. tuin. Gesch. v. dubb. won. Pr. n.o.t.k. Tel. 045-220666.

Te k. halfvrijst. woonh. met gar. te **OBBICTH**, ruime woonk., keuken, 3 slpk., badk. met ligbad, 2e toilet, zolder, hardhouten kozijnen, dubb. glas, geh. geïsoleerd, bwj. '80, rustige omgeving. Vraagpr. f 142.500,- k.k. Tel. 04498-54736.

Te koop hoekhuis halfvrijstaand, te Pey-Echt
Hubertusstr. - met garage - rustiek verbouwd - 4 slpk. - groot terras (overdekt) met riantie tuin.
Vrpr. f 148.000,- k.k. Inl.:

Peters, Echt
04754-2826

Aquina Makelaardij b.v.
045-715566

Beek
Uitst. gestuurd vrijst. woonh. met c.v., dubb. gar., grote tuin ca. 590 m². Ind.: hal, toilet, ruime living met opensl. deuren naar gr. terras en tuin; bet. keuken; tuin heeft max. privacy. 1e verd.: 4 slpk., badk. met douche, 2e toilet en v.w.; zolder. Prijs f 167.000,- k.k.

Elsloo
Jong halfvrijst. woonh. bwj. '82 met c.v., berging, tuin op zuiden. Ind.: bet. hal, woonk. met bergruimte, open keuken met tegelv.; 1e verd.: 2 slpk. (4.30 x 4.34 en 4.19 x 2.25); bet. badk. in gekleurde san. en aansl. wasmach. 2e verd.: vaste trap naar zolder slaapk. NB: part.: dubb. glas, geïsoleerde spouw, geïsoleerd dak en overname rijkssubs. mogelijk. Prijs f 115.000 k.k.

Geleen
Luxe uitst. onderh. geren. halfvrijst. won. met gar. en tuin, c.v. Ind.: sout.: prov.kelder; part.: L-vorm. living ca. 40 m² met openhaard in veldbr. en balkenplaf.; grote eetkeuken met luxe aanbouwvunit; bet. badk. met douche, v.w. en toilet; gekl. san.; bijkeuken; goed aangel. tuin; 1e verd.: 3 slpk.; 2e verd.: zolder geh. bepl. en besch. NB. Nieuwe bedrading + rolering; geïsoleerd nieuw dak, geh. nieuw gevoegd. voorz. van h.h. kozijnen met dubb. glas. Prijs f 115.000 k.k.

Schinnen
Riant gel. vrijst. moderne woning met 681 m² grond, gar., c.v., royale entree, kantoor, keuken met moderne keuken-inst. en app. eetkeuken met tegelvloer, woonk. 50 m² met openhaard, schuifpui, 3 slpk., badk. met 2e toilet, ligb., tuin en natuurlijk niveauversch. Prijs f 219.000,- k.k.
Inl. Stienstra Heerlen b.v., tel. 045-712255.

Schaesberg
Vrijstaand woonhuis
met berging en tuin. Ind. b.g.: gang, toilet, douche, woonkamer met open keukenruimte, berging. Verd.: 3 slpk. Vaste trap naar zolder, alwaar 3 kamers. Prijs f 92.000,- k.k.

Eygelschoven
Rustig gelegen halfvrijstaande woning (bwj. 1978) met schuur en tuin. Ind.: hal, toilet, woonkamer, geïnst. keuken, achterkeuken. Verd.: 3 slpk., badk., vaste trap naar zolder, c.v. Prijs f 98.000,-

LIVAC B.V.
Brugstraat 19, Sittard. Tel. 04490-10855

KERKRADE Akersstr. te k. tussentl. huis m. gr. tuin, o.a. gr. woonk., 3 slpk., badk., div. bergingen, ook gesch. als winkel. Pr. f 120.000,-; tel. 045-463686.

Te k. **CAFEPAND** met inventaris, 10 kamers, c.v. en gar. Heerlen. Tel. 045-228633.

SCHINVELD Beekstr. 38, centr. aan de markt gel. gr. pand (gesch. v. dubb. bewoning) met gr. woonk., kelder en tuin f 89.000,-; 04494-42550.

HOENSBROEK Schudgootstr. 6, mooi gesch. halfvrijst. pand (bwj. '80) met gr. keuken, 3 slpk., tuin en geh. onderkelderd. pr. f 123.000,-. 04494-42550.

Heerlen - f 70.000,- k.k.
Schaesbergerweg, royaal woonhuis met tuin, ca. 26 m diep. Ind.: o.a. kelder, voor- en achterkamer, keuken, bijkeuken, 4 slaapkamers en vaste trap naar grote zolder.

AQUINA Makelaardij b.v.
045-715566

Beek f 70.000,- k.k.
Fraai appartement met eigen c.v. en berging, grote woonkamer met open haard en balkon, 2 slpk., fijne keuken en ruime douche.

Kerkrade-Gracht f 90.000,- k.k.
Mooie onderhouden woning met c.v., berging en tuin, rustige ligging en royale indeling o.a. 4 slpk.
Info en/of afspraken voor vrijblijvende bezichtiging:
Troost Onroerend Goed, Heerlen
tel. 045-717976.

Heerlen-Noord f 125.000,- k.k.
Mooi, halfvrijst. woonhuis met c.v., garage en flinke tuin. Royale indeling w.o. 3 slpk. en zolder (vliezo) met grote kamer.

Schaesberg f 140.000,- k.k.
Zeer goed gerenoveerd, halfvrijst. herenhuis met c.v., tuin (553 m²) en dubbele gar. Ruime indeling, o.a. 4 slpk.

Eygelschoven f 160.000,- k.k.
Uitstekend onderhouden, halfvrijstaand herenhuis met c.v., tuin en gar. Ind.: kelders, living, grote aanbouwkeuken, studeerkamer, 4 slpk., badk.

Info en/of afspraken voor vrijblijvende bezichtiging:
Troost Onroerend Goed, Heerlen, tel. 045-717976.

Hulsberg f 198.000,-
Te k. grt. halfvrijst. huis met cv., woonk. 40 m², eik. keuken m. eetbar, beg. grond betegeld, 4 slpk., luxe badk., veel rolluiken, tot. grondopp. : 1425 m², aanv. i.o. tel. 04405-2872.

Hulsberg
Fraai tot woonhuis verbouwde boerderij-vleugel met 3000 m² aangelegde tuin, terrassen en gazons. Aanv. onmiddellijk. Pr. f 298.000,- k.k. Te bevr. 045-711241 tijd. kant.uren zat. 10.00-13.00 uur.

Wijre
te k. tussengelegen semi-bungalow met uitzicht op het Geuldal. Vraagpr. 145.000,-. Inl. tel. 045-740098, na 18.00 uur en tijdens weekend.

Voerendaal f 50.000,-
ouder woonhuisje met berging en tuin. Ind. kamer, keuken, 2 slaapkamers, zolder. Moet opgeknapt worden. Eigen geld vereist. Mak. van de Pas b.v. 045-750600.

Te k. in **HOENSBROEK** vrijst. landhuis nieuwbouw, garage gr. living 60 m² m. open haard en 3 slaapk., 20 m² badkamer m. 2e toilet, onderkelderd. Tel. 045-210719.

BOUWGROND te k. van part. Gunst. ligging op de Heerenweg te Heksenberg, naast aris. Heerlen. Voor vele doeleinden gesch. (Bijv. apotheek) : 20 mtr. front, ± 40 mtr. diep. Pr. n.o.t.k. 045-220666.

Te k. van part. grote tussenvon. te HEERLERHEIDE. Vele extra's zoals gas-c.v., roll., parketvl., boiler, garage, gr. tuin. Gesch. v. dubb. won. Pr. n.o.t.k. Tel. 045-220666.

Te k. halfvrijst. woonh. met gar. te **OBBICTH**, ruime woonk., keuken, 3 slpk., badk. met ligbad, 2e toilet, zolder, hardhouten kozijnen, dubb. glas, geh. geïsoleerd, bwj. '80, rustige omgeving. Vraagpr. f 142.500,- k.k. Tel. 04498-54736.

Te koop hoekhuis halfvrijstaand, te Pey-Echt
Hubertusstr. - met garage - rustiek verbouwd - 4 slpk. - groot terras (overdekt) met riantie tuin.
Vrpr. f 148.000,- k.k. Inl.:

Peters, Echt
04754-2826

Aquina Makelaardij b.v.
045-715566

Beek
Uitst. gestuurd vrijst. woonh. met c.v., dubb. gar., grote tuin ca. 590 m². Ind.: hal, toilet, ruime living met opensl. deuren naar gr. terras en tuin; bet. keuken; tuin heeft max. privacy. 1e verd.: 4 slpk., badk. met douche, 2e toilet en v.w.; zolder. Prijs f 167.000,- k.k.

Elsloo
Jong halfvrijst. woonh. bwj. '82 met c.v., berging, tuin op zuiden. Ind.: bet. hal, woonk. met bergruimte, open keuken met tegelv.; 1e verd.: 2 slpk. (4.30 x 4.34 en 4.19 x 2.25); bet. badk. in gekleurde san. en aansl. wasmach. 2e verd.: vaste trap naar zolder slaapk. NB: part.: dubb. glas, geïsoleerde spouw, geïsoleerd dak en overname rijkssubs. mogelijk. Prijs f 115.000 k.k.

Geleen
Luxe uitst. onderh. geren. halfvrijst. won. met gar. en tuin, c.v. Ind.: sout.: prov.kelder; part.: L-vorm. living ca. 40 m² met openhaard in veldbr. en balkenplaf.; grote eetkeuken met luxe aanbouwvunit; bet. badk. met douche, v.w. en toilet; gekl. san.; bijkeuken; goed aangel. tuin; 1e verd.: 3 slpk.; 2e verd.: zolder geh. bepl. en besch. NB. Nieuwe bedrading + rolering; geïsoleerd nieuw dak, geh. nieuw gevoegd. voorz. van h.h. kozijnen met dubb. glas. Prijs f 115.000 k.k.

Schinnen
Riant gel. vrijst. moderne woning met 681 m² grond, gar., c.v., royale entree, kantoor, keuken met moderne keuken-inst. en app. eetkeuken met tegelvloer, woonk. 50 m² met openhaard, schuifpui, 3 slpk., badk. met 2e toilet, ligb., tuin en natuurlijk niveauversch. Prijs f 219.000,- k.k.
Inl. Stienstra Heerlen b.v., tel. 045-712255.

Schaesberg
Vrijstaand woonhuis
met berging en tuin. Ind. b.g.: gang, toilet, douche, woonkamer met open keukenruimte, berging. Verd.: 3 slpk. Vaste trap naar zolder, alwaar 3 kamers. Prijs f 92.000,- k.k.

Eygelschoven
Rustig gelegen halfvrijstaande woning (bwj. 1978) met schuur en tuin. Ind.: hal, toilet, woonkamer, geïnst. keuken, achterkeuken. Verd.: 3 slpk., badk., vaste trap naar zolder, c.v. Prijs f 98.000,-

LIVAC B.V.
Brugstraat 19, Sittard. Tel. 04490-10855

KERKRADE Akersstr. te k. tussentl. huis m. gr. tuin, o.a. gr. woonk., 3 slpk., badk., div. bergingen, ook gesch. als winkel. Pr. f 120.000,-; tel. 045-463686.

Te k. **CAFEPAND** met inventaris, 10 kamers, c.v. en gar. Heerlen. Tel. 045-228633.

SCHINVELD Beekstr. 38, centr. aan de markt gel. gr. pand (gesch. v. dubb. bewoning) met gr. woonk., kelder en tuin f 89.000,-; 04494-42550.

HOENSBROEK Schudgootstr. 6, mooi gesch. halfvrijst. pand (bwj. '80) met gr. keuken, 3 slpk., tuin en geh. onderkelderd. pr. f 123.000,-. 04494-42550.

Heerlen - f 70.000,- k.k.
Schaesbergerweg, royaal woonhuis met tuin, ca. 26 m diep. Ind.: o.a. kelder, voor- en achterkamer, keuken, bijkeuken, 4 slaapkamers en vaste trap naar grote zolder.

AQUINA Makelaardij b.v.
045-715566

Beek f 70.000,- k.k.
Fraai appartement met eigen c.v. en berging, grote woonkamer met open haard en balkon, 2 slpk., fijne keuken en ruime douche.

Kerkrade-Gracht f 90.000,- k.k.
Mooie onderhouden woning met c.v., berging en tuin, rustige ligging en royale indeling o.a. 4 slpk.
Info en/of afspraken voor vrijblijvende bezichtiging:
Troost Onroerend Goed, Heerlen
tel. 045-717976.

Heerlen-Noord f 125.000,- k.k.
Mooi, halfvrijst. woonhuis met c.v., garage en flinke tuin. Royale indeling w.o. 3 slpk. en zolder (vliezo) met grote kamer.

Schaesberg f 140.000,- k.k.
Zeer goed gerenoveerd, halfvrijst. herenhuis met c.v., tuin (553 m²) en dubbele gar. Ruime indeling, o.a. 4 slpk.

Eygelschoven f 160.000,- k.k.
Uitstekend onderhouden, halfvrijstaand herenhuis met c.v., tuin en gar. Ind.: kelders, living, grote aanbouwkeuken, studeerkamer, 4 slpk., badk.

Info en/of afspraken voor vrijblijvende bezichtiging:
Troost Onroerend Goed, Heerlen, tel. 045-717976.

Hulsberg f 198.000,-
Te k. grt. halfvrijst. huis met cv., woonk. 40 m², eik. keuken m. eetbar, beg. grond betegeld, 4 slpk., luxe badk., veel rolluiken, tot. grondopp. : 1425 m², aanv. i.o. tel. 04405-2872.

Hulsberg
Fraai tot woonhuis verbouwde boerderij-vleugel met 3000 m² aangelegde tuin, terrassen en gazons. Aanv. onmiddellijk. Pr. f 298.000,- k.k. Te bevr. 045-711241 tijd. kant.uren zat. 10.00-13.00 uur.

Wijre
te k. tussengelegen semi-bungalow met uitzicht op het Geuldal. Vraagpr. 145.000,-. Inl. tel. 045-740098, na 18.00 uur en tijdens weekend.

Voerendaal f 50.000,-
ouder woonhuisje met berging en tuin. Ind. kamer, keuken, 2 slaapkamers, zolder. Moet opgeknapt worden. Eigen geld vereist. Mak. van de Pas b.v. 045-750600.

Te k. in **HOENSBROEK** vrijst. landhuis nieuwbouw, garage gr. living 60 m² m. open haard en 3 slaapk., 20 m² badkamer m. 2e toilet, onderkelderd. Tel. 045-210719.

BOUWGROND te k. van part. Gunst. ligging op de Heerenweg te Heksenberg, naast aris. Heerlen. Voor vele doeleinden gesch. (Bijv. apotheek) : 20 mtr. front, ± 40 mtr. diep. Pr. n.o.t.k. 045-220666.

Te k. van part. grote tussenvon. te HEERLERHEIDE. Vele extra's zoals gas-c.v., roll., parketvl., boiler, garage, gr. tuin. Gesch. v. dubb. won. Pr. n.o.t.k. Tel. 045-220666.

Te k. halfvrijst. woonh. met gar. te **OBBICTH**, ruime woonk., keuken, 3 slpk., badk. met ligbad, 2e toilet, zolder, hardhouten kozijnen, dubb. glas, geh. geïsoleerd, bwj. '80, rustige omgeving. Vraagpr. f 142.500,- k.k. Tel. 04498-54736.

Te koop hoekhuis halfvrijstaand, te Pey-Echt
Hubertusstr. - met garage - rustiek verbouwd - 4 slpk. - groot terras (overdekt) met riantie tuin.
Vrpr. f 148.000,- k.k. Inl.:

Peters, Echt
04754-2826

Aquina Makelaardij b.v.
045-715566

Beek
Uitst. gestuurd vrijst. woonh. met c.v., dubb. gar., grote tuin ca. 590 m². Ind.: hal, toilet, ruime living met opensl. deuren naar gr. terras en tuin; bet. keuken; tuin heeft max. privacy. 1e verd.: 4 slpk., badk. met douche, 2e toilet en v.w.; zolder. Prijs f 167.000,- k.k.

Elsloo
Jong halfvrijst. woonh. bwj. '82 met c.v., berging, tuin op zuiden. Ind.: bet. hal, woonk. met bergruimte, open keuken met tegelv.; 1e verd.: 2 slpk. (4.30 x 4.34 en 4.19 x 2.25); bet. badk. in gekleurde san. en aansl. wasmach. 2e verd.: vaste trap naar zolder slaapk. NB: part.: dubb. glas, geïsoleerde spouw, geïsoleerd dak en overname rijkssubs. mogelijk. Prijs f 115.000 k.k.

Geleen
Luxe uitst. onderh. geren. halfvrijst. won. met gar. en tuin, c.v. Ind.: sout.: prov.kelder; part.: L-vorm. living ca. 40 m² met openhaard in veldbr. en balkenplaf.; grote eetkeuken met luxe aanbouwvunit; bet. badk. met douche, v.w. en toilet; gekl. san.; bijkeuken; goed aangel. tuin; 1e verd.: 3 slpk.; 2e verd.: zolder geh. bepl. en besch. NB. Nieuwe bedrading + rolering; geïsoleerd nieuw dak, geh. nieuw gevoegd. voorz. van h.h. kozijnen met dubb. glas. Prijs f 115.000 k.k.

Schinnen
Riant gel. vrijst. moderne woning met 681 m² grond, gar., c.v., royale entree, kantoor, keuken met moderne keuken-inst. en app. eetkeuken met tegelvloer, woonk. 50 m² met openhaard, schuifpui, 3 slpk., badk. met 2e toilet, ligb., tuin en natuurlijk niveauversch. Prijs f 219.000,- k.k.
Inl. Stienstra Heerlen b.v., tel. 045-712255.

Schaesberg
Vrijstaand woonhuis
met berging en tuin. Ind. b.g.: gang, toilet, douche, woonkamer met open keukenruimte, berging. Verd.: 3 slpk. Vaste trap naar zolder, alwaar 3 kamers. Prijs f 92.000,- k.k.

Eygelschoven
Rustig gelegen halfvrijstaande woning (bwj. 1978) met schuur en tuin. Ind.: hal, toilet, woonkamer, geïnst. keuken, achterkeuken. Verd.: 3 slpk., badk., vaste trap naar zolder, c.v. Prijs f 98.000,-

LIVAC B.V.
Brugstraat 19, Sittard. Tel. 04490-10855

KERKRADE Akersstr. te k. tussentl. huis m. gr. tuin, o.a. gr. woonk., 3 slpk., badk., div. bergingen, ook gesch. als winkel. Pr. f 120.000,-; tel. 045-463686.

Te k. **CAFEPAND** met inventaris, 10 kamers, c.v. en gar. Heerlen. Tel. 045-228633.

SCHINVELD Beekstr. 38, centr. aan de markt gel. gr. pand (gesch. v. dubb. bewoning) met gr. woonk., kelder en tuin f 89.000,-; 04494-42550.

HOENSBROEK Schudgootstr. 6, mooi gesch. halfvrijst. pand (bwj. '80) met gr. keuken, 3 slpk., tuin en geh. onderkelderd. pr. f 123.000,-. 04494-42550.

Heerlen - f 70.000,- k.k.
Schaesbergerweg, royaal woonhuis met tuin, ca. 26 m diep. Ind.: o.a. kelder, voor- en achterkamer, keuken, bijkeuken, 4 slaapkamers en vaste trap naar grote zolder.

AQUINA Makelaardij b.v.
045-715566

Beek f 70.000,- k.k.
Fraai appartement met eigen c.v. en berging, grote woonkamer met open haard en balkon, 2 slpk., fijne keuken en ruime douche.

Kerkrade-Gracht f 90.00

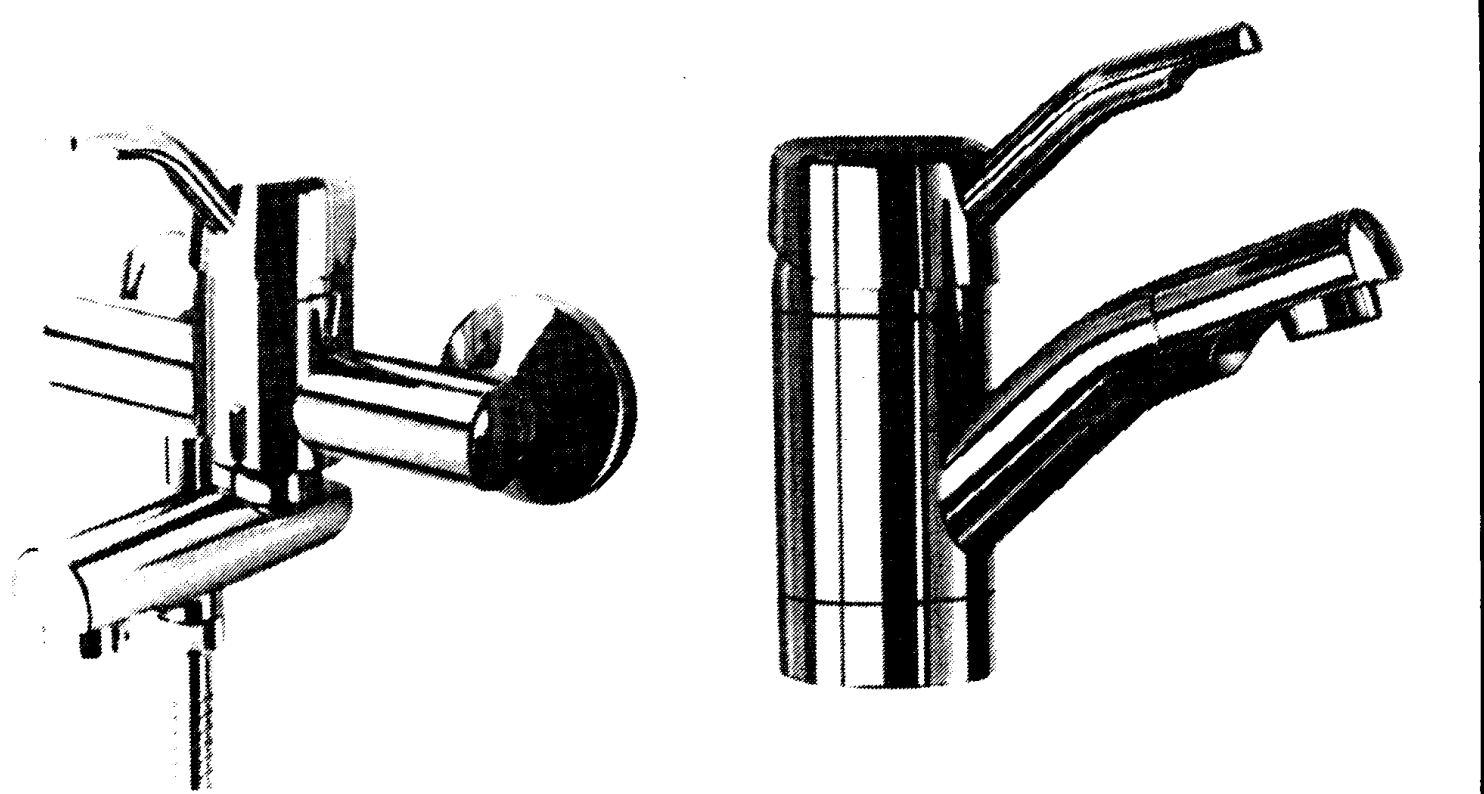
Mengkranen met nieuw principe

Uit Denemarken afkomstige éénhendelmengkranen voor badkamer en keuken, met een bijzonder fraaie vormgeving, werken volgens een nieuw technisch principe. Er zit geen 'leertje' in, maar een roestvaststalen kogel die in een zitting van teflon vrijelijk kan bewegen, regelt zowel de gewenste temperatuur (menging van warme en koude aanvoer) als de hoeveelheid.

Deze nieuwe constructie maakt de kraan zo goed als onderhoudsvrij (lekken is uitgesloten) en krijgt geen last van kalkaanslag en andere storende stoffen uit hard water.

Het kraanhuis is van massief messing gemaakt en dat is dan op verschillende manieren afgewerkt: in kleur (wit, rood, mokka of blauw), in brons, koper, 'satin silver' of zelfs 24-karaats goud, of in het vertrouwde chroom. Het zijn bijzonder 'sjeke' kranen die bij een renovatie van een sanitaire ruimte een extra luxueus accent kunnen geven.

Importeur is Daxima Nederland in Nijverdal, tel. 05486 - 11555.

Nationaal Brandpreventie Instituut: LPG niet gevaarlijk

JUIST OMGAAN MET AUTOGAS

HEERLEN – Vaak wordt autogas (LPG) gevaarlijk gevonden en zien de mensen een gastank in een auto als een 'bom'. Volgens het Nationaal Brandpreventie Instituut is die vrees geheel ongegrond. Tenminste, als op de juiste manier wordt omgegaan met autogas en gastanks.

Autogas is een gasmengsel van voornamelijk propaan en butaan. Het wordt ook LPG genoemd, een afkorting van 'Liquified Petroleum Gas' (vloeibaar gemaakt petroleumgas). Daarmee is meteen een belangrijke eigenschap van autogas genoemd: normaal is het een gas, maar om ruimte te besparen is het vloeibaar gemaakt. Zo'n 250 liter gas wordt samengeperst tot één liter vloeistof. De autogastank is daarom ook uitgevoerd als drukvat en veel sterker dan een benzinetank.

Veilig omgaan met LPG begint met de inbouw van een goede installatie door een gespecialiseerde installateur, die overigens ook het onderhoud moet verzorgen. Jaarlijkse controle van de installatie is heel belangrijk voor de veiligheid daarvan. Ook mogen daarbij niet de benzineleidingen worden vergeten. Als die niet of weinig worden gebruikt, kunnen ze verteren en dus lekken. Wanneer eens op benzine wordt overgeschakeld, kan gemakkelijk brand ontstaan.

Autogas is een motorbrandstof en is – net als benzine – in een bepaalde verhouding gemengd met lucht, brandbaar. Bovendien produceert één liter vloeibaar gas zo'n 250 liter gas. Een beetje vloeibaar gas is dus al voldoende om een brandbaar mengsel op te leveren. In gesloten ruimten, zoals garages, kan dit mengsel zelfs explosief zijn.

Om explosiegevaar bij kleinere lekkages te voorkomen, moeten garages en en dergelijke altijd goed worden geventileerd. Vooral langs de vloer, want autogas is zwaarder dan lucht. Normaal is voldoende ventilatie aanwezig door de permanent aangebrachte ventilatie-openingen. In elk geval moeten deze openingen altijd worden vrijgehouden. Dus geen obstakels ervoor en nooit (om energie te besparen) gedeeltelijk of helemaal dichtplakken. De autogastank mag nooit meer worden gevuld dan tot de voorgeschreven 80%. De temperatuur kan immers oplopen en dan is ruimte voor uitzetting nodig, anders blaast de veiligheid op de tank brandbaar gas af.

● **LPG tanken begint met name in Nederland steeds meer ingeburgerd te raken. Let goed op dat de autogastank nooit meer dan tot 80% mag worden gevuld. Bij stijgende temperaturen is ruimte voor uitzetting nodig, anders wordt brandbaar gas afgeblazen. Houd in elk geval vuur en vonken uit de buurt.**

Als autogas ontsnapt, is dit te ruiken. Het van huis uit reukloze gas is uit veiligheidsoverwegingen van een reukstof voorzien. Om veilig te kunnen ingrijpen als er iets mis is met de installatie, is het in elk geval verstandig om de werking en de bediening ervan te kennen.

Een paar tips tenslotte bij gaslekage: ● Houd vuur en vonken uit de buurt en zet ook geen elektrische apparatuur aan. ● Zet het contact af en sluit de hoofdafsluiter op de gastank. ● Zorg (bijvoorbeeld in een garage) voor een goede ventilatie. Zet ramen en deuren tegen elkaar open. ● Raadpleeg bij twijfel de brandweer, bijvoorbeeld voor het doen van gasconcentratie metingen. ● Laat direct nakijken waarom autogas kon ontsnappen. En bij brand: ● Zet het contact af. ● Sluit de hoofdafsluiter op de tank (als er tenminste geen brand bij de tank is). ● Waarschuw de brandweer en zeg dat er een autogastank in de auto zit.

Hoe krijg ik kunststof tuinmeubelen schoon?

HEERLEN – Tuinmeubelen waarvan de zitting en leuning uit geheel van kunststof vervaardigde panelen bestaan, zijn weliswaar onaantastbaar voor vochtinwerking, maar het oppervlak wordt op den duur soms toch onooglijk. Dit verschijnsel treft vooral de goedkopere kunststof tuinmeubelen. Het fraaie wit wordt gaandeweg

grijs, onder invloed van u.v.-straling.

Schoonmaken met gewone reinigingsmiddelen helpt nauwelijks. Overspuiten met witte lak is maar een heel tijdelijke oplossing, omdat het verweerde oppervlak de laklaag snel afstoot. Een praktische methode: bewerk de zitting- en leuningpane-

len stevig met staalwolrolletjes die in zeep zijn gedrenkt. Deze 'soappads' zijn onder diverse merknamen verkrijgbaar, zoals Brillo en Sorbo. Het is wel even een klus, maar het oorspronkelijke wit van de kunststof komt weer glanzend tevoorschijn, en dat vergoedt de inspanning ruimschoots.

Smartegeld nog steeds onvoldoende bekend

DEN HAAG – De mogelijkheid om wegens opgelopen lichamelijk letsel smartegeld te vorderen, is nog steeds onvoldoende bekend. Voor de negende keer heeft de ANWB zijn maandblad Verkeersrecht gewijd aan een speciaal smartegeldnummer. Daarin wordt aan de hand van 556 praktijkgevallen getoond welke uitspraak de Nederlandse rechter inzake geest smartegeld deed.

De advocaat mr. Th. van der Veen uit Delft verzamelde de gevallen.

Hij heeft niet alleen letsel veroorzaakt door verkeersongevallen verzameld. Aandacht is er ook voor smartegeld dat werd geëist na letsel dat was opgelopen door bijvoorbeeld mishandeling. De sterke groei in uitspraken over letsel na mishandeling wordt opvallend genoemd. Smartegeld wordt verder uitgekeerd in gevallen van onjuist e of onzorgvuldige medische behandeling, onredelijk ontslag uit een dienstbetrekking, bepaalde vormen van belaging, bedrijfsongevallen, inbreuk op auteursrecht en onrechtmatige publicaties of ongepaste foto's in de krant, zo staat in het blad. Het hoogste smartegeld ooit in ons land toegekend bedraagt 130.000 gulden (in '83 door het hof te Den Bosch). Het ging om iemand die als gevolg van een verkeersongeval beneden de borst verlamd was geraakt en voor de rest van zijn leven op een rolstoel was aangewezen. Ter vergelijking: in West-Duitsland wees de rechter voor de kneuzing van de hersenstam 250.000 D-mark toe.

gekend. Daarbij wordt vaak één zaak over het hoofd gezien, zo meldt de ANWB: het gaat in de VS om een totaal bedrag, waarin behalve smartegeld bijvoorbeeld ook inkomensderving, proceskosten en medische behandeling in de vergoeding zijn opgenomen.

De beschreven Europese landen kennen nogal verschillende systemen. Variërend van „in beginsel geen aanspraak", via landen die geen specifiek smartegeld kennen maar via andere wetsonderdelen toch een mogelijkheid bieden, tot een daadwerkelijk wettelijk vastliggend recht op smartegeld. Dit buitenlandse overzicht is overigens ontleend aan een Westduitse bron, aldus de ANWB.

In VS

Voor de eerste keer geeft de bond nu ook een overzicht van smartegeldsystemen zoals die in een groot aantal Europese landen en de Verenigde Staten worden toegepast. Die in de Verenigde Staten spreken het meest tot de verbeelding gezien de enorme bedragen – oplopend tot miljoenen dollars – die worden toe-

Nieuwe sterke reinigers

HEERLEN – Aan de reeks krachtige reinigingsproducten van Alabastine zijn twee nieuwelingen toegevoegd: Terres- & Gevelreiniger, en Reiniger & Ontvetter.

De eerste maakt korte metten met allerlei aanslag op terrasplaveisel, schuttingen, vlondertegels, biezen, pergolapalen, enzovoorts. Met water gemengd, wordt het op het (vooraf van los vuil ontdane) oppervlak aangebracht en dan moet er even stevig geschrobd worden met een harde bezem. Na enkele dagen pak je de tuinslang en je spuit de losgewekte algen, wieren, inge-koekt vuil, en dergelijke eraf. Grindtegels, klinkerbestrating en tuinhout zien er dan weer als nieuw uit. Ook te gebruiken voor mos- of algenaanslag op buitenmuren.

Vet-oplossend

Het andere product is vet-oplossend. Een oprit naar de garage, of de garagevloer kan van ontsierende (en gevaarlijk gladde) plekken ontdaan worden door met 'Reiniger & Ontvetter' in te strijken en na een half uurtje met een krachtige waterstraal af te spuiten.

De standaardverpakking van beide producten kost resp. f 10,95 en f 12,95.

'Meer aandacht voor besteding van geld' Konsumenten Kontakt: ledenaantal gegroeid

DEN HAAG – Het Konsumenten Kontakt (KK) heeft het afgelopen jaar een flinke groei doorgemaakt: het aantal abonnees van het maandblad Koopkracht nam met 22 procent toe tot ruim 46.000.

In het jaarverslag over 1984 noemt KK dat de belangstelling voor de wijze van besteding van het inkomen sterk is toegenomen bij de aangesloten leden (FNV, CNV, VARA en de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen). Uit die groep komt drievierde van de nieuwe abonnees voort. De rest van de groei verklaart KK uit de toenemende aandacht voor wat de mensen allemaal met hun geld kunnen doen, ter compensatie van de koopkrachtdaling. Wat de koopkracht betreft stelt KK dat het verlangen naar vergroting daarvan meer dan ooit op zijn plaats is. „Maar daar zal waarschijnlijk pas door een andere regering gehoor aan worden gegeven", zo staat in het jaarverslag. Konsumenten Kontakt is van mening, dat in het kennelijk onwrikbare regeerakkoord van het huidige kabinet geen voorzieningen zijn getroffen om de consument meer lucht te geven. Koopkrachtvergroting zit er dus pas in wanneer een ander kabinet aantreedt.

Het aantal klachten dat consumenten vorig jaar aan KK voorlegde vertoonde eveneens een stijgende tendens. Dat aantal groeide met 19 procent tot ruim 1700. De klachten hadden voornamelijk betrekking op auto's, huurkwesties, meubelen, posorderbedrijven, reizen en verzekeringen.

Ander behang

● Spreken we over behang, dan denken we meestal aan wandbekleding, gemaakt van papier. De belangrijkste grondstof voor behang is namelijk papier. Maar er is ook ander behang te koop. Dat 'andere' behang is gemaakt van vinyl, textiel of grassen, en heeft een rug van papier, schuimvinyl, katoen of viscose. Omdat zowel de gebruikte materialen als het productieproces kostbaarder zijn dan van papier-behang, zal het duidelijk zijn dat dit 'andere' behang meestal dan ook wat duurder is. Wilt U werkelijk iets bijzonders op de wand, vraag dan bij de behangspecialzaak eens inzage in de wandtextiel-, vinyl-, of -grasweefselboeken.

PROFITEER VAN ONZE SPECIALE AFHAALAANBIEDINGEN

tijdens de bouwvak geopend voor vakman en doe-het-zelver

OPRUIMING. WIJ GAAN VERBOUWEN. PROFITEER NU!!

o.a.
parket 30% korting
tegels 20%
kasten 20%

paperkamp

steenstrips 40%
Grosfillex
vouwdeuren 20%

Hout- en plaatmaterialenhandel b.v., DSM-straat 5, Beek (t.o. Makado/Miro) tel. 04402-4725.

Di. t.m. vr. 9.00-18.00 u., maandag 13.00-18.00 u., zaterdag 9.00-17.00 u.

STAPELWONING DAALHOF-NRD te MAASTRICHT

Op donderdag 8 augustus 1985 om 11.00 uur in de Grote Sociëteit aan het Vrijthof 36 te Maastricht, zal door notaris J.H.W. Versteeg ter standplaats Maastricht in opdracht van zijn principaal, krachtens art. 1223 BW in het openbaar in een zitting en bij opbod worden verkocht:

het appartementsrecht, rechtgevend op het uitsluitend gebruik van de garage, drie slaapkamers, badkamer, gang, bergkast en tuin op de begane grond (parkeergarage-niveau), de woonkamer met keuken, dakterras, gang, toilet, centrale verwarmingsruimte en meterkast op de eerste verdieping (woonstraat-niveau), plaatselijk bekend als **Valeriushof 53-A te Maastricht**, kad. Maastricht sectie 0 nr. 4407-A-4.

De woning is voorzien van een gas-gestookte centrale verwarming. Betaling van de koopprijs uiterlijk 19 september 1985. Aanvaarding vrij van huur en/of andere gebruiksrechten na algehele betaling van de koopprijs. Eventuele ontruiming krachtens de grondeigenaar. Bezichtiging uitsluitend in overleg met het notaris-kantoor Vrijthof 20 te Maastricht, tel. 043-217174, alwaar verdere inlichtingen.

STAPELWONING DAALHOF-NRD te MAASTRICHT

Op vrijdag 16 augustus 1985 om 11.00 uur in de Grote Sociëteit aan het Vrijthof 36 te Maastricht, zal door notaris J.H.W. Versteeg ter standplaats Maastricht, in opdracht van zijn principaal, krachtens art. 1223 BW in het openbaar in een zitting en bij opbod worden verkocht: het appartementsrecht, rechtgevend op het uitsluitend gebruik van de garage, drie slaapkamers, badkamer, gang, bergkast en tuin op de begane grond (parkeergarage-niveau), de woonkamer met keuken, dakterras, gang, toilet, centrale verwarmingsruimte en meterkast op de eerste verdieping (woonstraat-niveau), plaatselijk bekend als **Vergilushof 3-A te Maastricht**, kadastraal bekend als gemeente Maastricht sectie 0, nummer 4417-A-5.

De woning is voorzien van een gas-gestookte centrale verwarming. Betaling van de koopprijs uiterlijk 27 september 1985. Aanvaarding vrij van huur en/of andere gebruiksrechten na algehele betaling van de koopprijs. Eventuele ontruiming krachtens de grondeigenaar. Bezichtiging uitsluitend in overleg met het notaris-kantoor Vrijthof 20 te Maastricht, tel. 043-217174, alwaar verdere inlichtingen.

Landbouw

Bestel nu uw
PRIOR-
pootaardappelen
Kooij Limburg B.V.
Tel. 043-620996

Te k. MAADORSER, John Deere 630, maai-breedte 3 m, i.g.st. Reyniers B.V. Beesel, tel. 04704-1428-2392.
MAADORSERS, Claas Standard, Claas Matador Gigant, Claas Europa, Bedrijfsklaar, J.M. Houben B.V., Heerlen, tel. 043-412242.

Te koop

AMSTENRADE, Hagendoornweg
• Halfvrijst. ged. verb. woning met kelder, douche, woonkr. te verd. 2 slaapk. 2e verd. slaapk. en zolder. Aanv.: direct. Vraagprijs: f 169.000,- k.k.

BRUNSSUM, Rumpenerstr.
• In centrum gel. goed onderh. app. met c.v., berging en garage. Ind. o.a. grote living met open haard, moderne keuken, 2 slaapk. badr. met ligbad, v.w. 2e toilet, vaste trap naar zolder. Vraagprijs: f 115.000,- k.k.

HOENSBRÖEK, Steenkoolstraat
• Halfvrijst. drive-in-woning met vrij uitzicht, woonkr. met tegelvloer, 3 slaapk. badr. met ligbad, garage. Aanv.: spoedig. Vraagprijs: f 128.000,- k.k.

HOENSBRÖEK, Slot Hillenradelaan
• Schitt. gel. goed onderh. vrijst. bungalow met c.v., inpand. garage (voor 2 auto's) en grote tuin. Perceelsopp. = 1.100 m². Ind. o.a. living, luxe keuken met app., 4 slaapk. badr. met ligbad, 2e toilet, dubbele v.w., diverse kelders en praktijkruimte (42 m²). Het pand is geschikt voor vele doeleinden. Aanv.: n.o.t.k. Prijs: op aanvraag.

HOENSBRÖEK, Slot Harenlaan
• Schitt. gel. goed onderh. landhuis met c.v., kelder, inpand. garage en mooi zonneterras o.h. zuiden, zeer grote tuin met veel privacy. Perceelsopp. = 1.350 m². Ind. o.a. L-vorm. living, aparte zitkr. met open haard, luxe keuken met app., 4 slaapk. badr. met ligbad, v.w. 2e toilet, vaste trap naar zolder met 5e slaapk. Aanv.: o. Koopprijs: f 129.000,- k.k.

NIEUWSTADT, Randenborgweg
• Op goede stand gel. halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Perceelsopp. 273 m². Ind. o.a.: woonkr. met open haard, aparte aanbouwkeuken met app., 4 slaapk. badr. met ligbad, v.w. 2e toilet, vaste trap naar zolder met 5e slaapk. Aanv.: o. Koopprijs: f 129.000,- k.k.

OURSBECK, Provincialeweg Zuid
• Goed onderh. boerderij met kelder, royale binnenplaats, loods, schuur, garage en grote tuin. Perceelsopp. = 1.600 m². Het pand is voor vele doeleinden geschikt. Ind. o.a. woonkr., eetkeuken, douche, 4 slaapk. zolder over gehele woning. Aanv.: o. Vraagprijs: f 169.000,- k.k.

SCHAESEBERG, Baanstr.
• Groot woonh. met c.v., kelder en tuin. Perc. opp. = 250 m². Ind. o.a. living, moderne keuken met app., bet. badr. met ligbad, 5 slaapk. Aanv.: o. Koopprijs: f 120.000,- k.k.

SITTARD, Dorpsstraat
• Tussenwon. met c.v., woonkr., 3 slaapk., aanbouw, kelder en aparte garage. Aanv.: direct. Vraagprijs: f 78.000,- k.k.

SITTARD, Daelenbroekstr.
• Mooi halfvrijst. woonh. met c.v., garage en flinke tuin met privacy. Opp. = 300 m². Ind. o.a. woonkr., keuken, 3 ruime slaapk., badr. met ligb., zolder over gehele woning. Aanv.: o. Koopprijs: f 118.000,- k.k.

SITTARD, Wolfrathstraat
• Halfvrijst. woonh. met c.v., garage en flinke tuin. Ind. hal. woonkr., keuken, verd. 3 slaapk., badr. met ligbad, v.w., vriezetrapp naar zolder. Aanv.: o. Vraagprijs: f 149.500,- k.k.

SITTARD, Henssenlaan
• Schitt. gel. vrijst. bungalow met c.v., grote kelder, garage, gesch. voor 2 auto's, zwembad en mooie tuin met opt. privac. Perceelsopp. 1.162 m². Ind. o.a.: L-vorm. living met open haard, eetkamer, luxe open keuken met app., study, 4 slaapk., 2 badr. Aanv.: o. Vraagprijs: n.o.t.k.

SWEYKHUIZEN, Bergstraat
• Gunst. gel. royaal vrijst. landhuis met c.v., dubbele garage, div. kelders en tuin (tot opp. = 5.500 m²) met vrij uitzicht. 10 km van vliegveld en 20 min. van Maastricht. Ind. o.a. grote hal, L-vorm. living met open haard (162 m²), keuken, bijkeuken, t.v.-kamer, study, 5 slaapk., luxe badr. met ligbad, dubbele v.w., 2e toilet, douche, aparte doucheruimte. Vaste trap naar beplante en beschoten zolder over gehele woning. Aanv.: direct. Vraagprijs: f 395.000,- k.k.

VOERENDAAL, Hongerbeekstraat
• Uitz. gelegen halfv. herenhuis met cv, garage en tuin. Ind.: hal, L-vorm. woonkr. (± 58 m²), keuken met app. te verd.: 3 ruime slaapk., luxe badr., 2e verd.: vierde slaapk., zolder (cv-ruimte). Aanv.: direct. Prijs f 185.000,- k.k.

WONINGEN TE KOOP GEVRAAGD

Panden die bij ons in bemiddeling zijn, vinden meestal vlug een nieuwe eigenaar. Door de snelle verkoop zijn wij steeds op zoek naar nieuwe woningen, die op korte termijn te koop zijn. En dat geldt voor vrijwel elke prijsklasse en elk type woning.

- Inlichtingen Kantoor Sittard
- Inlichtingen Kantoor Maastricht

DRS. RUIJTERS
makelaardij onroerend goed - sittard maastricht venlo
6131 AL sittard rijksweg 21 35 - tel 04490-11611
6221 ED maastricht wycker brugstraat 62 tel 043-289441

j.w. offermans
makelaardij o.g. bv
Telefoon: 043 - 624200*

Te koop te Hoensbroek
De Koumen
bedrijfsruimte
met woning
Totale perceelsoppervlakte
ca. 2.500 m².
Prijs f 225.000,- k.k.
Aanvaarding op korte termijn.

j.w. offermans
makelaardij o.g. bv
Kantooradres:
Koningsplein 2, Maastricht.
Tel.: 043 - 624200*; telex: 56232
Korrespondentie Postbus 22, 6338 ZH Hulsberg
Bezoek alleen op afspraak.

Te koop aangeb. Claas MAADORSER Matador Gigant, bedrijfsklaar. Tel. 04404-1268.

AARDAPPELROOIER.
Amac D2 Super, bj. 1980; Wulmaus 2211, bj. 1979. Informeer vrijblijvend bij J.M. Houben B.V., Heerlen, tel. 045-412242.

Diverse gebruikte Renault TRACTOREN met en zonder cabine. Mengsterversproders en weedbiters. Schouteten. Ulestraten, tel. 043-643210.

Te k. gez. SCHAPEN, lammeren en wol. A. van Ham, tel. 045-241563; P.J. van Ham, tel. 045-244827.

ONDERDELENBANK
Schinnen, Tel. 04493-2715.
Voor het zelf maken van JAM biologisch geteelde rode bessen, tevens zelfge-maakte rode bessenjam te k. 04459-1675.

Te k. zeer mooi gel. WEL-LAND (2,5 hect.) met stal en in zoutaer blijft omg. Valkenburg. Voor inf. 04494-40134.

Te k. Engelse RIJ- of DRA-VERSIPAARD. Tel. 04750-21621.

MAISHAKSELAAR. New-Holland 1880, 4 rijd. moeie machine, gunstige prijs. J.M. Houben b.v., Heerlen, tel. 045-412242.

PRIJSKLASSE TOT f 120.000,-

AMSTENRADE
CENTRUM, tussenwoning
Prijs f 92.500,- k.k. 9417

BRUNSSUM
Haansberg, woonhuis
Prijs f 115.000,- k.k. 9429
Koningstraat, woonhuis
Prijs f 99.000,- k.k. 9437

EYGLSHOVEN
Bergeijkstraat, woonhuis
Prijs f 115.000,- k.k. 8859
Eiswinkel, halfv. woonhuis
Prijs f 109.000,- k.k. 9382
Gulikstraat, hoekhuis
Prijs f 110.000,- k.k. 9009

HEERLEN
Nabij de Erk, woonhuis
Prijs f 119.000,- k.k. 9056
Anjelierstraat, halfv. woonhuis
Prijs f 119.000,- k.k. 8635
Kerkaderweg, woonhuis
Prijs f 89.000,- k.k. 8927
Walten, drive-in woning
Prijs f 105.000,- k.k. 9021
Saffierstraat, woonhuis
Prijs f 78.000,- k.k. 8972
Gebr. de Witstraat, halfv. whs.
Prijs f 99.000,- k.k. 8761

HEERLEN
Heerleirheide, halfv. woonhuis
Prijs f 115.000,- k.k. 9075
Schandelaan, woonhuis
Prijs f 69.000,- k.k. 9091
Schandelaan, appartement
Prijs f 115.000,- k.k. 9096
Dr. Kuypersstraat, halfv. whs.
Prijs f 98.000,- k.k. 9467
Smaragdstr., halfv. woonhuis
Prijs f 98.000,- k.k. 9442

HEERLEN
Nabij Centrum, appartement op te verdieping
Prijs f 62.500,- k.k. 9461
Heerleirheide, drive-in woning
Prijs f 109.000,- k.k. 9418

HOENSBRÖEK
Panhuysstraat, halfv. woonhuis
Prijs f 109.000,- k.k. 9113
Dr. M.L. Kingstraat, drive-in won.
Prijs f 115.000,- k.k. 9198

KERKRADE
Kaalheidersteengweg, bouwterrein
Prijs f 38.000,- k.k. 9044
Gracht, halfv. woonhuis
Prijs f 95.000,- k.k. 9115
Orisweg, tussenwoning
Prijs f 90.000,- k.k. 9350
Kruisstraat, halfv. whs.
Prijs f 119.000,- k.k. 9333

HAANRADE
geschakeld woonhuis
Prijs f 95.000,- k.k. 8940
Centrum, halfv. woonhuis
Prijs f 85.000,- k.k. 8739

SCHAESEBERG
Op den Steen, tussenwoning
Prijs f 115.000,- k.k. 9471
Stroerstraat, appartement
Prijs f 59.000,- k.k. 8994
Retersbeekstraat, halfv. whs.
Prijs f 119.500,- k.k. 9172

HOOFDSTADT
appartement op 2e verd.
Prijs f 79.000,- k.k. 8643
Mijnlamp, geschakeld whs.
Prijs f 119.000,- k.k. 9175

UBACH OVER WORMS
Past. Huppertzstraat, tussenwoning
Prijs f 70.000,- k.k. 8559
Europaweg-N., woonhuis
Prijs f 100.000,- k.k. 9085

'n huis
koopt u bij

Stienstra
Makelaardij onroerend goed, Hypotheken, Verzekeringen
Stienstra Heerlen Makelaardij BV, Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.
Telefoon: 045-712255*

RECTOR FISCHERSTRAAT, halfv. whs.
Prijs f 119.000,- k.k. 9397
OLMENSTRAAT, halfv. woonhuis
Prijs f 89.000,- k.k. 9321

VAALS
Bergstraat, modern appartement
Prijs f 99.000,- k.k. 9339

PRIJSKLASSE VAN f 120.000,- TOT f 180.000,-

BRUNSSUM
Ringweg, halfv. woonhuis
Prijs f 148.000,- k.k. 9416
Regentessstraat, halfv. woonhuis
Prijs f 129.000,- k.k. 9308
De Vos, hoekwoning
Prijs f 129.000,- k.k. 8973
De Vos, halfv. woonhuis
Prijs f 125.000,- k.k. 8956

BOCHOLTZ
Tulpenstraat, halfv. woonhuis
Prijs f 129.000,- k.k. 9355

EYGLSHOVEN
Waubacherveld, halfv. woonhuis
Prijs f 142.000,- k.k. 9452
Laura-Hopel, halfv. woonhuis
Prijs f 135.000,- k.k. 9057

HEERLEN
Terwormdaal, drive-in woning
Prijs f 128.000,- k.k. 9033
Centrum, ruim woonhuis
Prijs f 155.000,- k.k. 8666
Passart, halfv. woonhuis
Prijs f 129.000,- k.k. 9468

SCHAESEBERGWEG, halfv. herenhuis
Prijs f 168.000,- k.k. 9148
Welterlaan, halfv. herenhuis
Prijs f 129.000,- k.k. 8473

BOCHOLTZ
Tulpenstraat, halfv. woonhuis
Prijs f 129.000,- k.k. 9355

HEERLEN
Terwormdaal, drive-in woning
Prijs f 128.000,- k.k. 9033
Centrum, ruim woonhuis
Prijs f 155.000,- k.k. 8666
Passart, halfv. woonhuis
Prijs f 129.000,- k.k. 9468

SCHAESEBERGWEG, halfv. herenhuis
Prijs f 168.000,- k.k. 9148
Welterlaan, halfv. herenhuis
Prijs f 129.000,- k.k. 8473

SCHAESEBERG
Op den Steen, tussenwoning
Prijs f 115.000,- k.k. 9471
Stroerstraat, appartement
Prijs f 59.000,- k.k. 8994
Retersbeekstraat, halfv. whs.
Prijs f 119.500,- k.k. 9172
Hoofdstraat, appartement op 2e verd.
Prijs f 79.000,- k.k. 8643
Mijnlamp, geschakeld whs.
Prijs f 119.000,- k.k. 9175

UBACH OVER WORMS
Past. Huppertzstraat, tussenwoning
Prijs f 70.000,- k.k. 8559
Europaweg-N., woonhuis
Prijs f 100.000,- k.k. 9085

MOLLENBERG, vrijstaand woonhuis
Prijs f 169.500,- k.k. 9466
HEERLEIRHEIDE, halfv. split-level won.
Prijs f 125.000,- k.k. 9195

HOENSBRÖEK
Pr. Willemstraat, woonhuis
Prijs f 165.000,- k.k. 8458
Grubbelaan, halfv. woonhuis
Prijs f 125.000,- k.k. 8742

WILHELMINA, vrijst. whs.
Prijs f 122.500,- k.k. 8690
Prof. Eykmanlaan, halfv. whs.
Prijs f 136.000,- k.k. 9401
Pr. Willemstraat, halfv. woonhuis
Prijs f 139.000,- k.k. 9400

JABEEK
Bingeladerweg, halfv. woonhuis
Prijs f 179.000,- k.k. 9399

KERKRADE
Chevreumont, tussenwoning
Prijs f 129.000,- k.k. 8695
De Maar, geschakeld woonhuis
Prijs f 129.000,- k.k. 8941

BLEYERHEIDE, tussenwoning
Prijs f 125.000,- k.k. 9097
Terwijnse, vrijstaand woonhuis
Prijs f 149.500,- k.k. 9079
Capel, halfv. woonhuis
Prijs f 149.500,- k.k. 9073

WEST, halfv. woonhuis
Prijs f 178.000,- k.k. 9094
Engerweg, appartement op 3e verd.
Prijs f 125.000,- k.k. 9045
West, tussenliggende drive-in won.
Prijs f 129.000,- k.k. 9194

Centrum, halfv. woonhuis
Prijs f 155.000,- k.k. 9080

MERKELBEEK
Margrietstraat, halfv. woonh.
Prijs f 149.000,- k.k. 9372

BOCHOLTZ
Tulpenstraat, halfv. woonhuis
Prijs f 129.000,- k.k. 9355

HEERLEN
Terwormdaal, drive-in woning
Prijs f 128.000,- k.k. 9033
Centrum, ruim woonhuis
Prijs f 155.000,- k.k. 8666
Passart, halfv. woonhuis
Prijs f 129.000,- k.k. 9468

SCHAESEBERGWEG, halfv. herenhuis
Prijs f 168.000,- k.k. 9148
Welterlaan, halfv. herenhuis
Prijs f 129.000,- k.k. 8473

SCHAESEBERG
Op den Steen, tussenwoning
Prijs f 115.000,- k.k. 9471
Stroerstraat, appartement
Prijs f 59.000,- k.k. 8994
Retersbeekstraat, halfv. whs.
Prijs f 119.500,- k.k. 9172
Hoofdstraat, appartement op 2e verd.
Prijs f 79.000,- k.k. 8643
Mijnlamp, geschakeld whs.
Prijs f 119.000,- k.k. 9175

UBACH OVER WORMS
Past. Huppertzstraat, tussenwoning
Prijs f 70.000,- k.k. 8559
Europaweg-N., woonhuis
Prijs f 100.000,- k.k. 9085

KERKRADE

Bleyerheide.

Vrijst. woonhuis met grote inp. garage voor meerdere auto's geschikt, div. kelderruimten v.o. prov.- en waskelder. Kantoor c.q. ontvangstkamer, luxe keuken, bijkeuken, royale woon/zitkamer ca. 50 m², separate tuinkamer met toegang naar serre en tuin (tot. opp. 1.335 m²), 4 grote slpk. met muurkasten, badr. met ligbad. Vliering over gehele pand.
Prijs f 300.000,- k.k.

stienstra
Stienstra Heerlen Makelaardij BV,
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen
tel. 045-712255*

TE HUUR AANGEBODEN

WINKELRUIMTE

volledig onderkelderd gelegen Berkeplein 14 nabij (winkel-) centrum Valkenburg, gemeente Valkenburg a.d. Geul. Totale oppervlakte: circa 50 m². Woningvereniging Valkenburg-Houthem, Postbus 178, 6300 AD Valkenburg Lb. Telefoon: 04406-14747.

NIEUWENHAGEN

Brunssumerweg, halfv. whs.
Prijs f 149.000,- k.k. 9005
Hoefveld, halfv. woonhuis.
Prijs f 165.000,- v.o.n. 9364

OURSBECK

Dorpsstraat, vrijst. woonhuis
Prijs f 172.000,- k.k. 9438

SCHAESEBERG

Dr. Calsplan, hoekwoning
Prijs f 135.000,- k.k. 9305
Koempel, halfv. woonhuis
Prijs f 165.000,- k.k. 9146
Lambertmontstraat, halfv. whs.
Prijs f 139.000,- k.k. 9366

UBACH OVER WORMS

Sloterstraat, halfv. woonhuis
Prijs f 125.000,- k.k. 9173
Groenstraat, halfv. herenhuis
Prijs f 149.000,- k.k. 8967
Heerdestraat, type vrijst. whs.
Prijs f 129.000,- k.k. 9066
Akerwilde, hoekwoning
Prijs f 129.000,- k.k. 9165

VOERENDAAL

Kunrade, vrijst. woonhuis
Prijs f 165.000,- k.k. 9041
Hooftstraat, vrijst. woonhuis
Prijs f 145.000,- k.k. 9316

PRIJSKLASSE VANAF f 180.000,-

BOCHOLTZ
Baneheide, landhuis
Prijs f 190.000,- k.k. 9377

BRUNSSUM

Passartweg, vrijstaand woonhuis
Prijs f 210.000,- k.k. 9443
Vondelplantsoen, patio-bungalow
Prijs f 190.000,- k.k. 9053

HEERLEN

Mollenberg, vrijst. bungalow
Prijs f 228.000,- k.k. 9083
Walten, patio-bungalow
Prijs f 239.000,- k.k. 8528
Mollenberglaan, vrijst. woonhuis
Prijs f 198.000,- k.k. 9361
Huyn v. Rodenbroekstr., vrijst. whs.
Prijs f 197.500,- k.k. 9403

KLIMMEN

Schoelstraat, vrijst. semi-bungalow
Prijs f 295.000,- k.k. 7566

NIEUWENHAGEN

Hoefveld, bungalow
Prijs f 219.000,- k.k. 7860

SCHAESEBERG

Willem II laan, vrijst. woonhuis
Prijs f 198.500,- k.k. 9352
Dormansberg, landhuis
Prijs f 269.500,- k.k. 9167

SIMPELVELD

Hulsenveld, bungalow
Prijs f 225.000,- k.k. 9307
Hulsveld, geschakelde b

Het Ambulant Verslavingsteam heeft tot taak, specifiek op het terrein van alcohol en/of andere drugs:
- hulp te verlenen aan mensen die daardoor in moeilijkheden zijn geraakt of dreigen te raken;
- reklasseringswerkzaamheden te verrichten i.d.v. hen die verdacht worden van c.q. veroordeeld zijn voor, daarmee verband houdende strafbare feiten;
- preventie- en consultatie-activiteiten te ontplooiën.
is een samenwerkingsproject van het Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs Limburg en de Stichting Regionaal Instituut Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg.
is voor zijn werkzaamheden in eerste instantie verantwoordelijk verschuldigd aan het directie-overleg (DOOM) bestaande uit de directieuren van beide instellingen en de koördinator, omvat ca. 30 medewerkers met uiteenlopende disciplines.
werkt binnen een gesloten hulpverleningscircuit nauw samen met de afd. Welzijn van het Psychisch Gezondheidscentrum. Welzijn en met de Pensioenvoorziening voor verslaafden.

VERSLAVINGSTEAM
OOSTELIJKE
MUNSTREEK

Voor het Ambulant Verslavingsteam te Heerlen zoeken wij

twee verpleegkundigen m/v

ieder voor 19 uur.

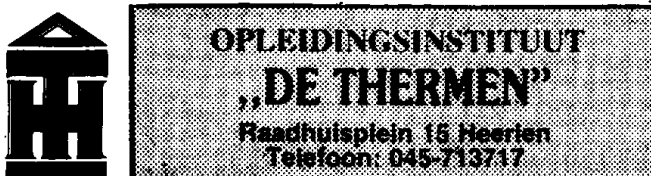
Taken:
- verstrekken van methadon en het verrichten van andere verpleegkundige activiteiten;
- zorgdragen voor de methadonvoorraad;
- (eventueel) uitvoeren van urine-kontroles;
- het opzetten van dagactiviteiten voor methadon-kliënten in overleg met de overige teamleden.

Vereist:
- diploma verpleegkundige B en/of HBO-V;
- interesse om zich te bekwalen in kennis ten aanzien van verslavingsziekten;
- bereidheid om in het weekend te werken;
- bereidheid om in multi-disciplinair teamverband te werken;
- bij voorkeur ouder dan 23 jaar;
- in bezit van rijbewijs BE.

Arbeidsvoorwaarden:
De aanstelling geschiedt formeel in dienst van het C.A.D.-Limburg. Salaris volgens rijksregeling, afhankelijk van leeftijd, ervaring en opleiding tot maximaal f. 3.271,- bruto per maand bij een full-time dienstverband. Opname in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds; goede sekundaire arbeidsvoorwaarden.
De sollicitatiecode van het CAD-Limburg is van toepassing.

Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de heer F. Gillissen koördinator, of bij de heer H. Vliet, uitleider, onder nummer 045-719577.

Schriftelijke sollicitaties binnen 14 dagen te richten aan de directeur van het C.A.D.-Limburg, Stationsstraat 33, 6221 BN Maastricht.

Begin september starten de volgende cursussen:

- praktijkdiploma boekhouden
- MBA
- middenstand
- computerboekhouden

Informatie en aanmelding:
Raadhuisplein 15, Heerlen, tel. 045-713717

Andere opleidingsmogelijkheden:
- typen, steno
- spreekvaardigheid en bedrijfsrespondentie Frans, Duits en Engels
- notuleren, secretariaatspraktijk, kantoorpraktijk

Gemeente Voerendaal

De gemeente Voerendaal (13.000 inwoners) is gelegen in het centrum van Zuid-Limburg. De afdeling **gemeentewerken** is onderverdeeld in 3 secties, te weten:
- civiele en cultuurtechnische werken;
- bouw- en woningtoezicht;
- administratie

Bij de sectie **civiele en cultuurtechnische werken** kan worden geplaatst:

sectiechef

Functie-inhoud:
- coördineren en leiding geven aan de sectie;
- voorbereiding, calculatie en uitvoering van civieltechnische en cultuurtechnische nieuwe werken;
- organisatie en opbouw in teamverband van beheers- en onderhoudsplannen voor wegen, rioleringen, bossen, groenvoorzieningen, recreatieprojecten en landmeetkundige werken;
- het opstellen van jaarlijkse onderhoudsbestekken;
- de zorg voor verkeerstechnische werken.

Functie-eisen:
- H.T.S.-opleiding weg- en waterbouw, bij voorkeur aangevuld met een opleiding calculatietechniek;
- ten minste enige jaren ervaring op het hierboven vermelde terrein;
- organisatorische en leidinggevende kwaliteiten;
- het vermogen om zowel zelfstandig als ook in teamverband inventief en planmatig werkzaam te zijn op beleidsvoorbereidend niveau;
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukingsvaardigheid.

Salaris:
maximaal schaal 10 (f 5.221,- per maand).

Een psychologisch onderzoek zal deel uitmaken van de selectieprocedure.
Inlichtingen bij het hoofd gemeentewerken, de heer J.G. Hanssen, ing., telefoon 045-753399.

Sollicitaties met uitdrukende inlichtingen vóór 20 augustus 1985 te zenden aan: het college van burgemeester en wethouders, Postbus 23000, 6367 ZG Voerendaal, met vermelding van 'sollicitatie' in de linkerbovenhoek van de envelop.

Binnen de Economische-Administratieve Dienst bestaat op de afdeling Medische Administratie een vakature voor de functie van

MEDEWERKSTER MEDISCHE ADMINISTRATIE

(full-time)

Functie-inhoud:
Het registreren en coderen van medische gegevens van patiënten en het verrichten van administratieve werkzaamheden die daarmee verband houden.

Onze gedachten gaan uit naar iemand met een diploma medische registratie en/of soma-junior diploma, en niet ouder is dan 35 jaar.

Salariering geschiedt voorlopig volgens onze huidige salarisschalen, afhankelijk van leeftijd en ervaring.
Zodra de functie in 1988 volgens het FWG systeem is ingedeeld zal het salaris definitief worden vastgesteld.

De arbeidsvoorwaarden zijn verder geregeld in de CAO voor het Ziekenhuiswezen.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen bij het hoofd van de afdeling Medische Administratie de heer N. van der Molen, (tel. 045-766666 toestel 2994) of diens plaatsvervanger.

Degenen die een middelbare schoolopleiding hebben afgerond en nog geen diploma medische registratie en/of soma-junior diploma hebben behaald worden verzocht niet te solliciteren.

Schriftelijke sollicitaties voor 19 augustus a.s. te richten aan de Personeelsdienst van het De Wever-ziekenhuis, Postbus 4446, 6401 CX Heerlen.

Gaarne in de linkerbovenhoek van Uw sollicitatiebrief vermelden GG50. L.D.3 8

gemeente heerlen vraagt:

DE GEMEENTEBEDRIJVEN HEERLEN (ca. 180 medewerkers) voorzien een groot gedeelte van de inwoners van de gemeente Heerlen van elektriciteit, gas, water en kabeltelevisie.

De afdeling verbruikersadministratie bestaat uit 2 sub-afdelingen, t.w.:
- Betalingsverkeer en Invordering.
- Verbruikerscontacten.

De afdeling is belast met het opnemen van de verbruiksgegevens van elektriciteit, gas en water; het verwerken hiervan in verbruiksnota's; het incasseren van gelden en het verstrekken van informatie aan de verbruikers.
Daarnaast verzorgt de afdeling de incasso van verschillende gemeentelijke heffingen en belastingen en voor het Zuiveringschap Limburg de inning van de zuiveringslasten.
Voorts dient deze afdeling uit de haar ter beschikking staande gegevens die informatie te verstrekken, die van belang is voor de bedrijfsvoering.

Ter opvolging van de huidige functionaris, die binnenkort met pensioen gaat, is de functie vacant van:

CHEF BETALINGSVERKEER EN INVORDERING

functienr. 13.04.17A

Na een inwerkperiode zal hij worden belast met de volgende taken:

- het zorgdragen voor tijdige en correcte verwerking van ontvangsten en uitgaven;
- het actief bewaken van het debiteurenbestand, het daarbij toepassen van controletechnieken en het zodanig zelfstandig initiatief van acties;
- het zorgdragen voor de contacten met de dienst Informatieverwerking (het automatiseringscentrum), alsmede voor een juiste procedure-gang;
- het onderhouden van mondelinge en schriftelijke contacten met cliënten en diverse instanties (advocaten, notarissen, sociale diensten), bankinstellingen etc.);
- het mede helpen ontwikkelen van vernieuwingen op het gebied van debiteurenbewaking en incasso-methodiek.

Hij wordt daarbij geassisteerd door 3 vaste medewerk(st)ers en ca. 2 weken per maand door 8 incasseerders.

De aard der werkzaamheden en de intensiteit ervan zijn zodanig dat hoge eisen gesteld worden aan administratief, organisatorisch vakmanschap maar vooral ook aan persoonlijke kwaliteiten. Van groot belang daarbij is het zich tactvol kunnen opstellen naar de gebruiker toe, als ook naar de bedrijfsleiding en het gemeentebestuur.

Gelet op het nivo van de functie gaan de gedachten uit naar kandidaten met een H.B.O.-opleiding in een administratief-economische studierichting bij voorkeur met kennis van c.q. ervaring op het gebied van de administratieve automatisering, alsmede kennis van juridische aspecten. Te meer daar de functionaris voor dat gedeelte van de afdeling als plaatsvervanger van de afdelingschef dient op te treden.

In verband met de specifieke functie-eisen, wordt van kandidaten verwacht dat zij:

- verbruiksgericht kunnen denken en werken;
- beschikken over een uitstekende contactvaardigheid, zakelijke instelling en incasseringvermogen;
- circa 30 jaar oud zijn;
- flexibel, alert en besluitvaardig kunnen handelen;
- leidinggevende capaciteiten bezitten.

Salariering wordt afhankelijk gesteld van genoten opleiding en ervaring, terwijl na benoeming tot chef een salaris van f 4.098,- tot de mogelijkheden behoort.

Een medisch en een op de functie gericht psychologisch onderzoek zullen deel uitmaken van de selectieprocedure.

Sollicitaties binnen 10 dagen onder nummer 98, met vermelding zowel op brief als envelop te zenden aan de directeur dienst Personeel en Organisatie, Heisterberg 70, 6431 JC Heensbroek.

+++gevraagd+++gevoel voor actieve opstelling+++het vermogen zich dienstverlening+++het vermogen zich in te leven in de problemen van andere mensen+++goede contactuele eigenschappen+++m/v+++

wilt u ons helpen met de controle van de loonopgaven?

Wij zoeken voor de looncontroledienst in het rayon Maastricht een **senior administratief inspecteur m/v**.

De looncontroledienst

Deze dienst is verantwoordelijk voor de controle van loonopgaven van de werkgevers die aangesloten zijn bij het sfb. De dienst maakt deel uit van het regiokantoor en omvat Limburg en een klein deel van Brabant.

Uw taak

Als administratief inspecteur gaat u zelfstandig op pad om controles uit te voeren bij aangesloten werkgevers, administratiekantoren en curatoren. Uw werkgebied is Noord- en Midden-Limburg. Een aantrekkelijke job waarvoor u door het sfb wordt opgeleid. Een opleiding overigens die voor het grootste deel bestaat uit een praktische training van een half jaar. Daarna gaat u zelfstandig in het betreffende rayon opereren en rapporteert u aan de regiomanager. Functioneel bent u verantwoordelijk verschuldigd aan het hoofd van de Centrale Controledienst.

Wij vragen

Naast een voltuioide HEAO-(BE/BA)-opleiding of een middelbare schoolopleiding, aangevuld met het SPD I en II diploma, verwachten wij dat u ervaring hebt op boekhoudkundig terrein en op het gebied van controlewerkzaamheden een gedegen kennis hebt van het sociale verzekeringsstelsel. Als u niet voldoet aan deze vereisten heeft solliciteren geen zin.
Verder verwachten wij dat u beschikt over goede contactuele eigenschappen en dat u in het bezit bent van het rijbewijs BE of B.
U dient woonachtig te zijn in Noord- of Midden-Limburg dan wel bereid te zijn daarheen te verhuizen.

Wij bieden

Het salaris bedraagt minimaal f 3.922,- en maximaal f 4.998,- bruto per maand. Verder 8% vakantietoeslag, een dienstauto, een onkostenvergoeding, 6,33% eindejaars-

uitkering, een pensioenvoorziening met een geringe eigen bijdrage en een premiespaarregeling.

Interesse?

De heer W.J.H.G. Caris, regiomanager te Maastricht (043-625360 of privé 04758-2255), kan uw vragen over deze functie beantwoorden. En wilt u solliciteren? Stuur dan uw brief binnen 10 dagen na verschijning van dit blad aan de Stichting Sociaal Fonds Bouwnijverheid, t.a.v. de heer A. Poppelaars, afdeling Personeelszaken, postbus 637, 1000 EE Amsterdam. Wij nemen daarna zo snel mogelijk contact met u op. Een psychologisch onderzoek en een medische keuring behoren tot de selectieprocedure.

Het sfb

Het Sociaal Fonds Bouwnijverheid (sfb) verzorgt voor ruim 20.000 werkgevers en 250.000 werknemers in de bouw de uitvoering van sociale verzekeringswetten (Ziektewet, Werkloosheidswet, AAW/WAO). Bovendien verzorgt het sfb een aantal andere zaken zoals vakantie-, vorstverlet-, VUT- en pensioenregelingen, de veiligheidsbevordering en de verletbestrijding.
Bij het sfb werken bijna 2.000 mensen. Het hoofdkantoor staat in Amsterdam-Sloterdijk. In het land zijn 10 regiokantoren en 30 medische posten.

Behalve administratieve medewerkers treft men bij het sfb ook specialisten aan op andere terreinen: economen, juristen, artsen, accountants, bouwtechnici enz. Voor de informatieverwerking wordt gebruik gemaakt van moderne computersystemen.

ANNADAL vacatures

Ziekenhuis St. Annadal zal binnenkort de status van academisch ziekenhuis verkrijgen en wordt (Academisch) Ziekenhuis Maastricht. Dit groeiproces vergt van het ziekenhuis(personeel) de nodige inspanning en doet een beroep op hun veranderingsbereidheid. De academisering betekent een intensief samenspel met vooral de medische faculteit van de Rijksuniversiteit Limburg. Bovendien heeft Annadal prioriteit gelegd bij de verbetering van de samenwerking met de eerstelijns-gezondheidszorg. Voorop staat de dienstverlening aan de patiënt. Het aantal medewerkers bedraagt momenteel ruim 2000. Het aantal bedden is 768.

Binnen de Verplegingsdienst bestaan momenteel ten behoeve van diverse verpleegafdelingen plaatsingsmogelijkheden voor

verpleegkundigen m/v

vacatuurnummer 306

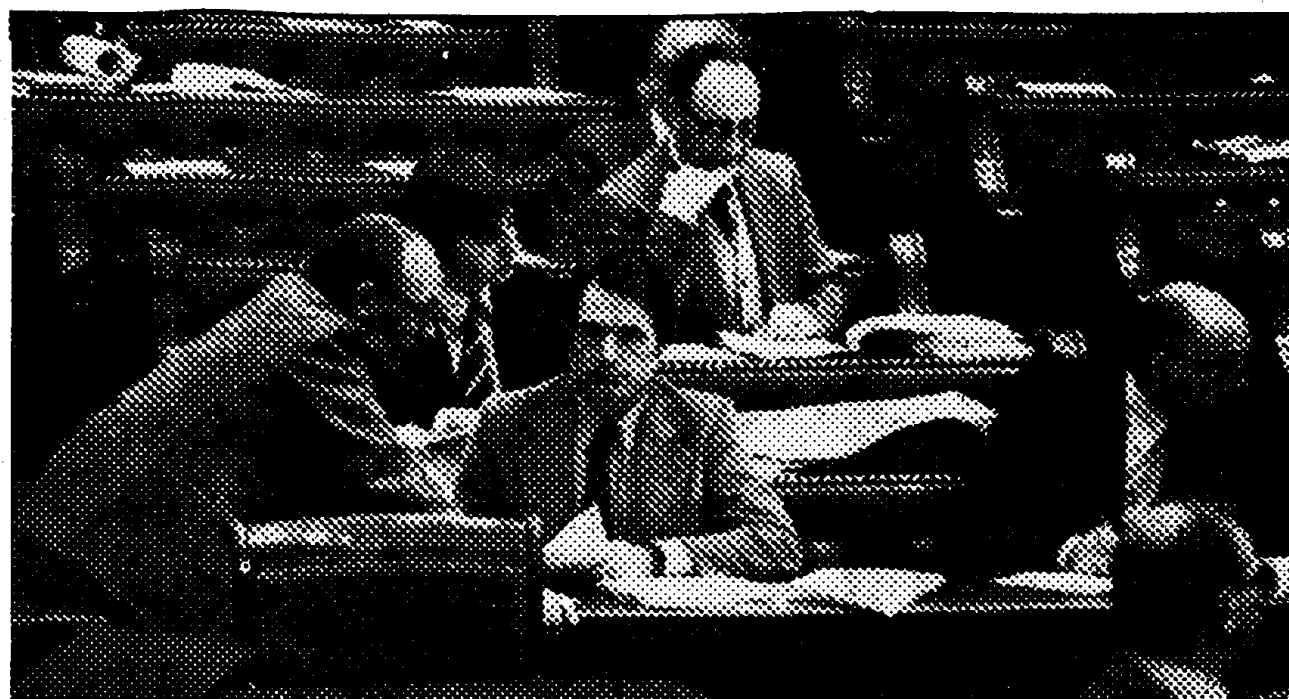
Taken:
het verplegen en verzorgen van patiënten.

Vereisten:
diploma ziekenverpleging A of HBO-V.

Salaris:
minimaal f 2.273,- en maximaal f 2.960,- bruto per maand.

Inlichtingen:
kunnen worden ingewonnen bij de heer J. Arits, Waarnemend Hoofd Verplegingsdienst, telefoon 043-482526.

Arbeidsvoorwaarden:
Werknemers van Annadal worden bij indiensttreding opgenomen in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds. Van toepassing is het Rechtspositiereglement voor het personeel in dienst van de St. Annadalziekenhuis Maastricht.
Solliciteren:
Schriftelijke sollicitaties dienen met vermelding van het vacatuurnummer binnen twee weken te worden gericht aan de dienst Personeelszaken Ziekenhuis St. Annadal, Postbus 1918, 6201 BX Maastricht. De NVP-sollicitatiecode van toepassing.

WELINGELICHTE KRINGEN LEZEN DE KRANT.

Hypotheekrente vanaf

NIEUW 7 jaar vast met 2 jaar rentebedenktijd

Extra lage rente*

Een hypotheek waarbij u in de laatste twee jaar zelf het moment kiest waarop de rente wordt aangepast.

Voor al onze hypotheeken geldt, dat u bij afloop van de rentevaste periode beslist of de rente opnieuw moet worden vastgezet voor – naar keuze – 1, 3, 5 of 7 jaar, dan wel variabel dient te blijven. Dit kost u niets.

Rente en aflossing betaalt u per maand achteraf. De afsluitprovisie is 1%. De kosten voor het aanvragen van de gemeentegarantie zijn voor rekening van de bank. Rijkssubsidie nemen wij desgewenst mee in de hypotheek.

Hypotheekrente	met gemeentegarantie	zonder gemeentegarantie	
1 jaar vast	6,9%	7,1%	* Vergelijk zelf: wekelijks overzicht Vereniging Eigen Huis in uw krant.
3 jaar vast	7,5%	7,7%	
5 jaar vast	7,7%	7,9%	
7 jaar vast	7,9%	8,1%	

Bel voor meer informatie: 043-296666, toestel 500.

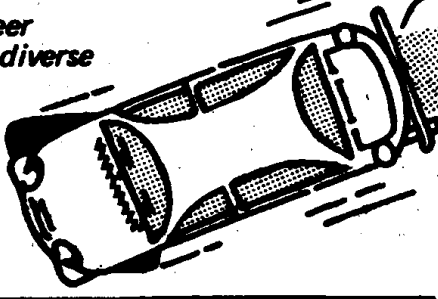
spaarbank limburg

Hoofdkantoor: Markt 17-18 Maastricht, tel. 043-296666. Districtskantoor: Prinsenhofstraat 3 Venlo, tel. 077-11555. Bijkantoren: Maastricht (18), Amby, Beek, Berg en Terblijt, Blerick (3), Borgharen, Bunde, Cadier en Keer, Eijsden, Gronsveld, Heer (3), Meerssen, Roermond, Sittard (3), Tegelen, Vaals, Valkenburg, Velden, Venlo (3), Venray.

STIENSTRA'S OPEN HUIZEN TOUR!

Dit week-end weer OPEN HUIS op diverse plaatsen in Zuid-Limburg.

Pak de auto en kom eens kijken hoe aantrekkelijk en ruim deze woningen zijn. De beste indruk is nog altijd die van uzelf!

KERKRADE, appartementenbouw Dorland. Kantoor: maandag t/m vrijdag 10.00-12.00 uur.

OPEN HUIS: zaterdag 10.00-12.00 uur.

HEERLEN, appartementenbouw Dorland. Kantoor: maandag t/m vrijdag 10.00-12.00 uur.

OPEN HUIS: zaterdag 10.00-12.00 uur.

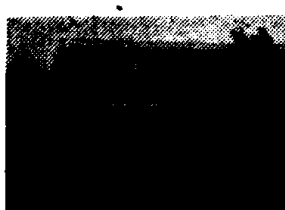
HEERLEN, appartementenbouw Dorland. Kantoor: maandag t/m vrijdag 10.00-12.00 uur.

OPEN HUIS: zaterdag 10.00-12.00 uur.

Stienstra Heerlen Makelaardij BV, Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen, tel. 045-712255. *Uitgaande van een 100% hypotheek en rekening gehouden met het fiscaal voordeel.

Vrijblijvend prijsopgave
MICA ZONWERING
ROLLUIKEN
JALOEZIEËN
ZONNESCHERMEN
Showroom
Sittardseweg 116, Heerlen
Telefoon 045-721658

TE KOOP

HEERLEN
Heersveld. Goed onderhouden halfvrijstaand woonhuis met garage, voorz. van cv. en gedeeltelijk dubbele beglazing, b.wj. 1970. perceel 263 m². Ind.: kelder met betegelde vloer, begane grond: entree, ruime hal, toilet, woonkamer 8.00x4.02, keuken 3.63x3.41, 1e verd.: 4 slaapk., badkamer met ligbad en 2e toilet. Vraagprijs f 139.000,- k.k.

NAAYKENS
Makelaarskantoor
045-717910
Bijz. tel. 045-717911

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

045-717910

Service-appartementen 'het Hooghe Oord' Vaals (Ceresstraat 150)

Deze appartementen zijn gelegen in een rustige, natuurlijke omgeving, met een geweldig uitzicht enerzijds over het heuvelachtige "klein Zwitserland" anderzijds naar Aken.

nu unieke mogelijkheid: een jaar 'proefwonen'.

Om u in de gelegenheid te stellen uitgebreid kennis te maken met deze riante service-appartementen en het mooie Zuid-Limburg bestaat nu de mogelijkheid voor een jaar proefwonen. Serieuze kandidaten ontvangen na aankoop het appartement in economisch eigendom, terwijl de juridische levering en betaling, indien u dat wenst, pas na een jaar plaats vindt.

Als extra welkom betaalt u het eerste bewoningsjaar slechts een gedeelte van uw aandeel in de service kosten en bovendien geven wij, in het eventueel daarop volgend jaar nog een aanvullende bijdrage.

In deze servicekosten zitten veel services die u van een hoop rompslomp ontlasten. We noemen:
* stookkosten verwarming
* koud- en warmwater verbruik
* 24-uurs beveiliging
* huismeester en receptiepersoneel
* groot onderhoud
* opstal verzekering
* mogelijkheid tot maaltijd voorziening

Koopprijzen van f 90.000,- tot f 185.000,- v.o.n.

De koopprijzen van deze luxe afgewerkte twee- en driekamer appartementen variëren van f. 90.000,- tot f. 185.000,- v.o.n.

Terugkoopgarantie
Uniek is ook onze terugkoopgarantie waardoor erfgenen niet met problemen rondom de eventuele verkoop worden geconfronteerd.

Alle verdere informatie vindt u in de documentatie die wij u graag toe zenden.

b.v. bouwbedrijf van eijkelenburg
rosmalen - aalsmeer - amersfoort

Stationsplein 1, 5241 GN Rosmalen Telefoon: 04192-88911

PETERS & PARTNERS
makelaars en taxateurs o.g.
A. Printhegeerstraat 36
hoek Mauritslaan
6161 EK Gelsen
tel. 04494-48191
ook 's zaterdags geopend
van 10.00-13.00 uur.

GELEN (Zuid), Zernikestr.
Mooi gelegen ruime halfvrijstaand woonhuis met garage en cv. gas. Ind.: L-vormige woonkamer en een grote woon-eet-keuken, 1e verd.: 4 slaapkamers, badkamer met ligbad en 2e toilet. Goed onderh. Aanv. 1 sept. '85 Koopprijs f 125.000,- k.k.

HEERLEN, Bokstraat
Grondseels, gerenoveerd woonhuis met cv. gas, tuin met achterom. Ind.: 2-keders. Op terre 2 ruime kamers, keuken en aparte ingang naar woning. Op 1e verd. grote woonkamer, op 2e verd. 2 slaapkamers, op 3e verd. mansardetent en 2 zolder. Direct te aanvaarden. Vraagprijs f 99.000,- k.k.

SITTARD, Grauwertstraat
Mooi halfvrijstaand hoekhuis in Overhoven met mooi rondom aangelegd tuin (354 m²) met garage, cv. woonkamer met parketvloer, 3 slaapk., badkamer met bad, geh. besloten zolder met visotrap. Garage in spouwmuur. Koopprijs f 127.500,- k.k.

ORISSE, In den Dael
Halfvrijstaand, middenstandswoning met garage, berging en tuin. Ind.: woonkamer met betegelde vloer, keuken en serre, 1e verd.: 3 slaapkamers en een douche met vaste wastafel. 2e verd.: geheel besloten en beplante zolder. Koopprijs f 119.000,- k.k.

SPAUBEEK, Rubensstraat
Mooie, zeer goed onderhouden middenstandswoning met cv. garage en grote tuin. Ind.: woonkamer met tuindeuren, gesloten keuken, 1e verd.: 3 slaapk., kompl. bad, met bad. Geheel besloten en beplante zolder. 1970. Koopprijs f 129.000,- k.k.

UW HUIS VERKOPEN?
PETERS & PARTNERS
meer dan 20 jaar ervaring

STEIN, Hogenbergstraat
Goed gesitueerde halfvrijstaand, middenstandswoning, m. gar. cv. gas en grote tuin (20m) op het zuiden. Ind.: Woonkamer (8x3,80) en gesloten woon-eetkeuken. 1 verd.: 3 grote slaapkamers, betegelde bad, met ligb., v.w. en 2e toilet. Vraagprijs f 118.000,- k.k.

SWEIKHUIZEN, Steinhartstraat
Riant geschakeld herenhuis met gar. in sousteraai, cv. gas en mooie tuin, prachtig vrij uitzicht. Ind.: Living (45m²) met plavuizen vloer, vide, keuken met apparatuur. Diverse terrassen. 1e verd.: 3 slaapk., bad, met ligb., 2e toilet. Zolder met visotrap. Goed geïsoleerd en onderhouden. Aanvaarding: n.o.t.k. Koopprijs f 198.000,- k.k.

UNION, Steekbaerstraat
Lux. en uitst. onderhouden vrijstaand woonhuis met mooie tuin, cv. gas, en gar., dubbe beglazing, hardhouten kozijnen en gedeeltelijk voorzien van rolluiken. 1974. Ind.: hal met hardhouten trap, L-vormige woonkamer, luxe aanbouwkeuken, berging en overdekt zonneterras. 1e verd.: 3 slaapk. en een lux. bad. De zolder te bereiken via visotrap. Koopprijs f 179.000,- k.k.

KUNSTSTOF RAMEN DEUREN

WOPU

KRINGS

Open
ma. t/m vr. 13.00-18.00 uur
za. van 10.00 tot 15.00 uur
Roermond: Zwartbreekstr. 5
Tel. 04756-32777
Roermond: Akersstr. N. 128
Tel. 045-224581
en 04482-74739

Velen waren enthousiast en namen in de afgelopen weken hun koopbeslissing. Ook u kunt nog profiteren!

De omvangrijke woningen in de 4e en laatste fase van ons project in Heerlen, Heerlenheide zijn voor bewoning geschikt. De op de zonnige gelegen appartementen met eenheidswoning op een eigen grond zijn ideaal voor een toekomstige in uw eigen huis.

De dubbel en de drievoudige woningen!

Bij een 100% financiering en een afname van de eerste premie-A rijksbijdrage tot een bedrag van max. f 60.035,- inclusief bedrag voor kosten van woonlast ca. f 400,- netto per maand. (Of u kiest voor een lage maandlast vanaf f 280,-).

DON Gaarne vrijblijvend informatie over de woningen te Heerlen - Heerlenheide.
Naam: .....
Straat: .....
Plaats/postcode: .....
Telefoon: .....
In portvrije envelop zenden aan: Stienstra Heerlen Makelaardij BV, Antw. nr. 40, 6400 VB Heerlen.

Modern wooncomfort in een gevarieerde opzet, indeling:
- Ruime hal met plaats voor een garderobe
- Een royale zgn. tuinkamer (ca. 30 m²) en een hierdoor voorin gelegen gezellige open keuken, uitgerust met fraaie decoratieve tegels
- 3 Fijne slaapkamers
- Een royale badkamer met douche, voorzien van een extra aansluiting voor mogelijk een 2e toilet.
De badkamer is uitgerust in frisse tegels, leunen (keuze uit diverse kleurcombinaties)
- Een forse bergzolder (ca. 20 m²)
De achtertuin heeft een aparte tuinberging bereikbaar via de parkeerplaats aan de achterzijde

Bezoek ons OPEN HUIS aan de Nautilesstraat. Op zondag 4 augustus a.s. tussen 14.00 en 16.00 uur staat in de 4e en laatste fase in Heerlenheide de deur voor u open.

Stienstra
Stienstra Heerlen Makelaardij BV, Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen, tel. 045-712255

